

6. Aspectes de sostenibilitat social

Aquest bloc conté un total de 9 capítols: població, habitatge, telecomunicacions i connectivitat, salut i benestar social, educació, associacionisme i activitat cultural, seguretat ciutadana i viària, impacte social de declaració d'espai amb protecció especial i organització i gestió municipal. Per tant, s'analitzen els aspectes de sostenibilitat social de més rellevància pels municipis d'Agullana, Albanyà, Boadella i les Escaules, Darnius, Maçanet de Cabrenys, Navata, Sant Llorenç de la Muga, la Vajol i Vilanant.

6.1. Població

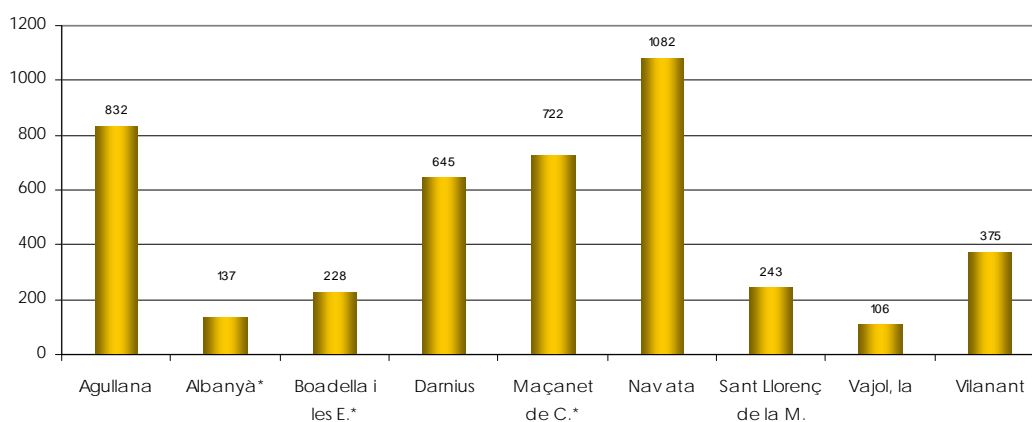
En aquest capítol es pretén donar una perspectiva espacial i temporal de l'evolució de la població als municipis del sector nord Salines-Bassegoda, i explicar les dependències demogràfiques internes i externes que han determinat la configuració poblacional de la regió i, per tant, l'establiment de les necessitats socials.

6.1.1. Evolució de la població

La població total de l'àmbit d'estudi (any 2007) és de 4.052 habitants i es distribueix de manera irregular entre els diferents municipis. Per exemple, a Navata, que és el més poblat (1.023 habitants), s'hi concentra el 25,2% del total de la població de l'àmbit d'estudi, mentre que a la Vajol (109 habitants), tan sols el 2,7%.

Figura 6.1.1.

Nombre d'habitants per municipi. Any 2008.

*Dades de 2007 ja que no es disposa de la població actualitzada a 2008.

Font: Padró d'habitants dels Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

A la taula 6.1.1 s'analitza l'evolució experimentada des de l'any 1995:

Taula 6.1.1.

Evolució de la població i del pes demogràfic de cada municipi (en %) dins el total de població de l'àmbit d'estudi. Període 1995-2007.

Municipi	Nombre d'habitants				Pes demogràfic (%) dins l'àmbit d'estudi		
	1995	2000	2007*	2008**	1995	2000	2007
Agullana	619	655	753	832	18,7	18,8	18,6
Albanyà	123	128	137	s.d	3,7	3,7	3,4
Boadella i les E.	220	219	228	s.d	6,7	6,3	5,6
Darnius	531	517	537	645	16,1	14,9	13,3
Maçanet de C.	641	664	722	s.d	19,4	19,1	17,8
Navata	685	708	1.023	1.082	20,7	20,4	25,2
Sant Llorenç de la M.	131	182	215	243	4,0	5,2	5,3
Vajol, la	84	96	109	106	2,5	2,8	2,7
Vilanant	271	308	328	375	8,2	8,9	8,1
Àmbit d'estudi	3.305	3.477	4.052	s.d	100,0	100,0	100,0
Alt Empordà	96.478	101.028	129.158				
Catalunya	6.226.869	6.261.999	7.210.508				

s.d: sense dades.

* Població total a data d'1 de gener de 2007, extreta de la sèrie demogràfica de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

** Població total a data de 2008, extreta directament del padró d'habitants de cada Ajuntament.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, i padró d'habitants dels Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

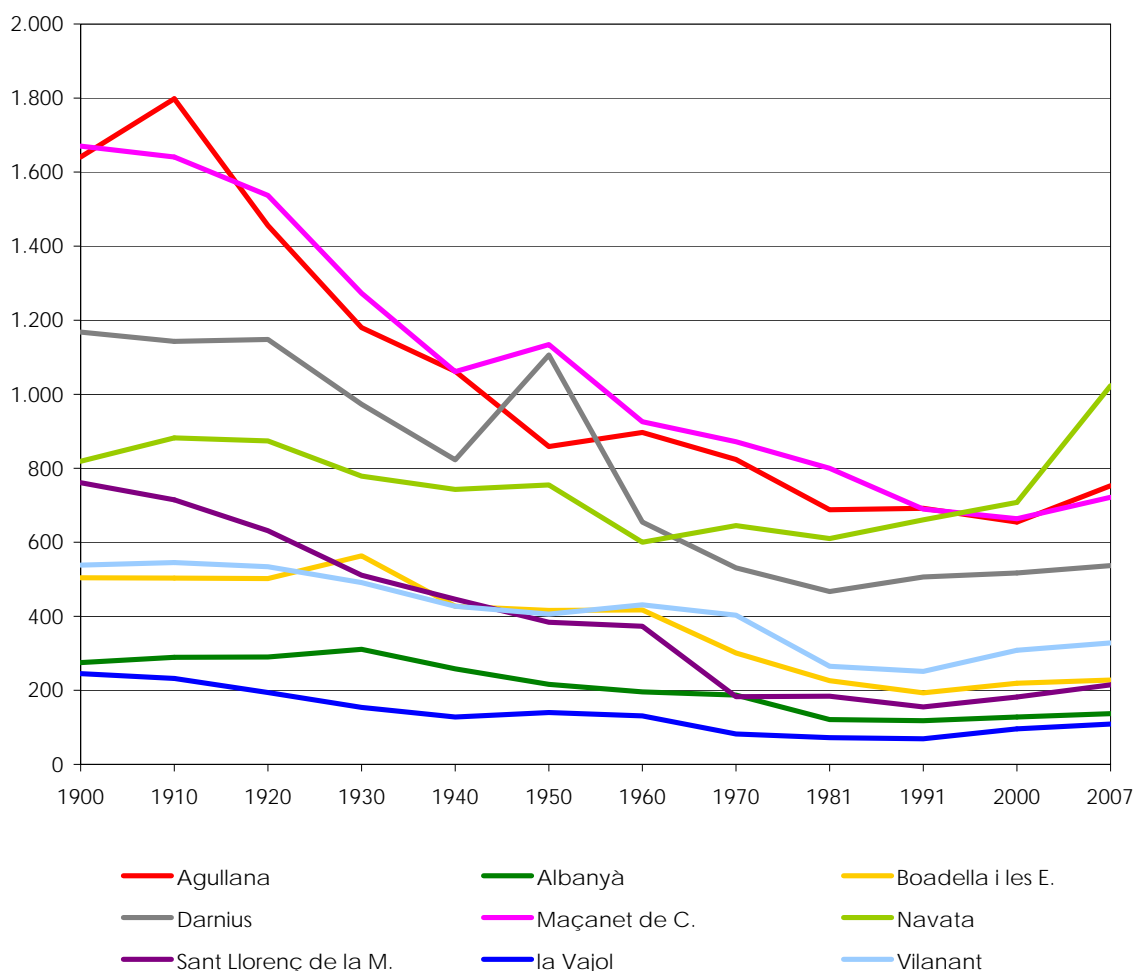
Una mirada enrera (fins l'any 1995) permet veure l'augment de població que han experimentat tots els municipis de l'àmbit d'estudi, seguint la tendència comarcal i catalana. Durant aquest període 1995-2007, el pes demogràfic s'ha mantingut encapçalat per Navata i en darrer terme, per la Vajol.

Tanmateix, i com es pot observar a la figura 6.1.2, aquesta dinàmica no sempre ha estat positiva. A principis del segle XX tots els municipis estudiats, excepte Navata, comptaven amb més població de la que tenen actualment.

Aquesta pèrdua de població entre el 1900 i el 2007, s'ha produït de manera diferent a cada municipi, però en qualsevol cas, oscil·la entre el -39% (Vilanant) i el -71,7% (Sant Llorenç de la Muga). Es relaciona principalment amb la pèrdua d'importància del sector primari i de la indústria surera, respectivament (vegeu capítol economia). Contràriament, a Navata l'augment de població pel mateix període ha estat del 24%.

Figura 6.1.2.

Evolució de la població dels municipis de l'àmbit d'estudi. Període 1900-2007.

Font: Web del Instituto Nacional de Estadística i web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

A grans trets, es veu a la gràfica que municipis com Agullana i Maçanet de Cabrenys havien superat l'any 1900, els 1.600 habitants. D'altra banda, també s'hi pot apreciar la recuperació pràcticament generalitzada a partir de l'any 1991.

En tot cas, es tracta de municipis amb poca població però amb termes municipals extensos i, per tant, una baixa densitat de població, tal com queda reflectit a la taula 6.1.2. Les densitats més baixes es localitzen a Albanyà (1,5 hab/km²) i a Sant Llorenç de la Muga (6,9 hab/km²), i les més altes a Navata (55 hab/km²) i Agullana (27,2 hab/km²).

Taula 6.1.2.

Densitat de població als municipis de l'àmbit d'estudi.

Municipi	Densitat (habtants/km ²)
Agullana	27,2
Albanyà	1,5
Boadella i les E.	21,2
Darnius	15,4
Maçanet de C.	10,6
Navata	55,4
Sant Llorenç de la M.	6,8
Vajol, la	23,1
Vilanant	19,4

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

A banda de la densitat, la població es dispersa desigualment entre el nucli històric del municipi, els nuclis urbans secundaris, i els habitatges aïllats:

Taula 6.1.3.

Dispersió de la població censada a l'àmbit d'estudi. Any 2008.

Municipi	Població empadronada	
	Nucli històric	Nuclis secundaris i disseminats
Agullana	746	86: L'Estrada
Albanyà	indeterminat	Indeterminat: Lliurona 42: disseminats (dades any 2001)
Boadella i les E.	Boadella: indeterminat les Escaules: indeterminat	41: disseminats (dades any 2001)
Darnius	indeterminat	98: disseminats (dades any 2001)
Maçanet de C.	Indeterminat	indeterminat: Tapis indeterminat: Oliveda indeterminat: Salines 71: disseminats

Municipi	Població empadronada	
	Nucli històric	Nuclis secundaris i disseminats
Navata	703	113: disseminats Navata 231: nucli Torremirona 11: nucli Canelles 24: disseminat Canelles
Sant Llorenç de la M.	135	46: Urb. Vallmuga 62: disseminats
Vajol, la	100	6: disseminats
Vilanant	232	27: Taravaus 113: disseminats

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

6.1.2. Dinàmica de la població

Els processos que expliquen les variacions de la població vénen determinats pel moviment natural (o vegetatiu), és a dir, la diferència entre els naixements i les defuncions i, alhora, el saldo o moviment migratori.

Segons indica la taula 6.1.4, pels tres quinquennis estudiats (1991-1996, 1996-2001 i 2001-2006) cal destacar unes taxes de moviment natural negatives a tots els municipis de l'àmbit d'estudi. Això es deu, com es veurà més endavant, en el pes relatiu del grup d'edat avançada respecte el total de la població, atès l'augment de l'esperança de vida.

Pel que fa a les taxes de saldo migratori, en general són positives, és a dir, que arriba més gent de la que marxa.

Ambdues circumstàncies (creixement natural negatiu i saldo migratori positiu) suposen un augment de població en la majoria de períodes. D'aquesta manera es confirmen les conclusions extretes de la figura 6.1.2, en què la població experimenta un creixement a partir de 1991. És evident, que no es tracta d'un creixement constant, si no que hi ha hagut moments concrets de recessió, com queda demostrat també a la taula 6.1.4 (creixement total negatiu).

Taula 6.1.4.

Evolució del creixement total de la població a l'àmbit d'estudi (taxes per mil habitants).
Mitjana anual pel període 1991-1996, 1996-2001 i 2001-2006.

Municipi	Taxa natalitat			Taxa mortalitat			Moviment natural			Saldo migratori			Creixement total		
	1991-1996	1996-2001	2001-2006	1991-1996	1996-2001	2001-2006	1991-1996	1996-2001	2001-2006	1991-1996	1996-2001	2001-2006	1991-1996	1996-2001	2001-2006
Agullana	7,7	3,4	7,8	14,8	7,3	12,5	-7,1	-3,9	-4,6	-13,9	17,8	4,9	-21,0	13,8	0,2
Albanyà	6,7	3,3	14,6	15,0	14,7	15,9	-8,3	-11,5	-1,3	31,7	-27,9	22,5	23,4	-39,3	21,2
Boadella i les E.	3,6	3,3	5,4	11,7	13,4	14,6	-8,1	-10,0	-9,2	18,1	5,9	2,3	9,9	-4,2	-6,9
Darnius	5,3	4,5	7,9	12,0	14,6	15,5	-6,7	-10,1	-7,6	18,4	4,2	8,2	11,6	-5,9	0,6
Maçanet de C.	6,4	3,6	5,5	13,9	10,4	13,1	-7,5	-6,9	-7,6	-6,7	13,9	15,0	-14,3	7,0	7,4
Navata	8,6	7,4	9,7	15,5	9,4	8,7	-6,9	-2,0	1,0	13,8	16,3	55,1	6,9	14,3	56,1
St. Llorenç de la M.	2,7	3,4	2,6	9,4	12,6	15,8	-6,7	-9,2	-13,2	-27,0	71,4	-1,8	-33,7	62,1	-14,9
Vajol, la	12,6	4,1	6,1	7,6	10,3	7,6	5,1	-6,2	-1,5	32,9	24,7	-1,5	38,0	18,5	-3,0
Vilanant	7,4	0,6	3,1	9,6	7,4	10,5	-2,2	-6,8	-7,3	17,1	35,3	4,7	14,8	28,5	-2,6
Àmbit d'estudi	6,8	3,7	7,2	12,2	11,2	12,3	-5,4	-7,4	-5,1	9,4	17,9	18,2	4,0	10,5	13,2
Alt Empordà	9,9	9,3	10,9	9,5	9,1	8,6	0,4	0,3	2,3	4,6	11,4	26,6	5,1	11,6	28,9
Catalunya	9,1	9,5	11,0	8,6	8,9	8,6	0,45	0,7	2,4	0,5	6,7	10,5	1,0	7,4	12,9

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya i elaboració pròpia, 2008.

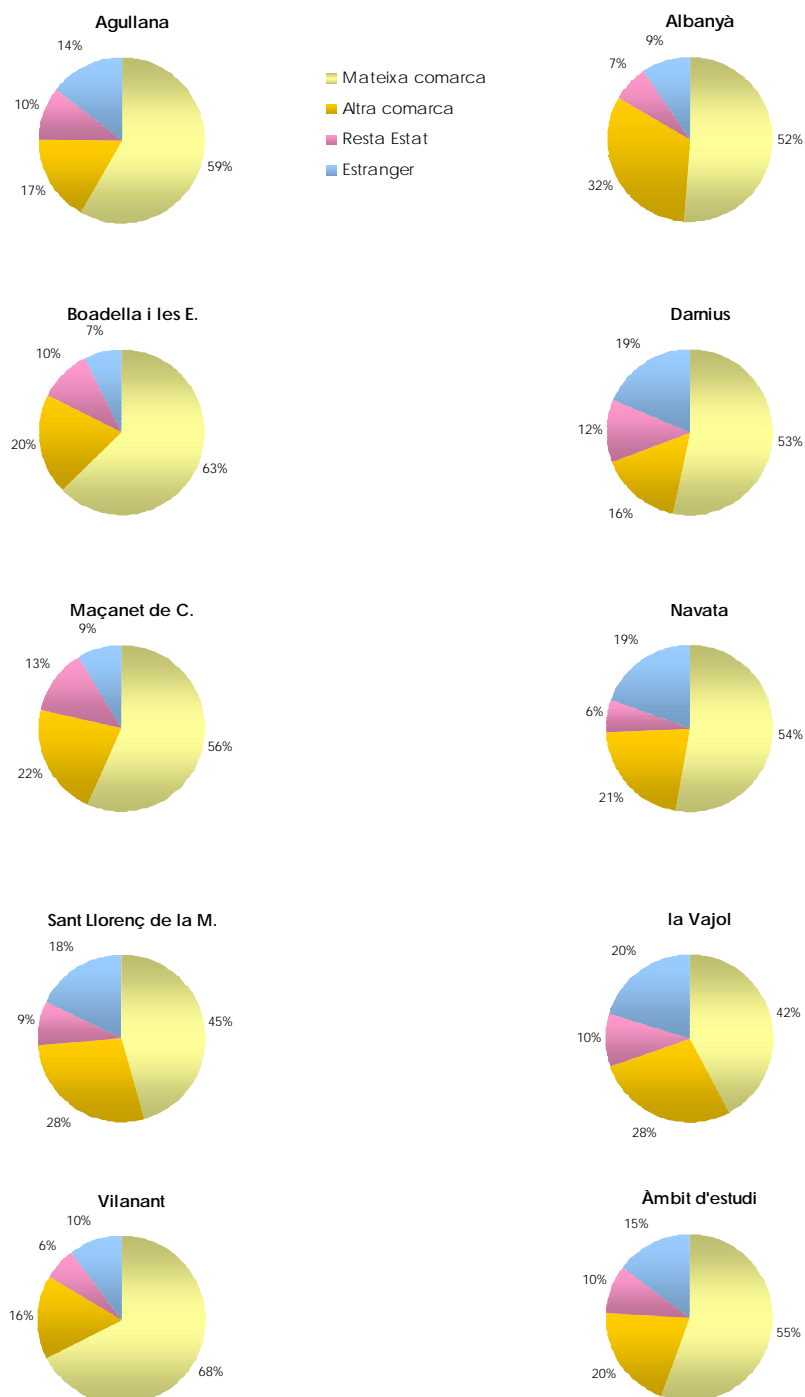
Un cop coneguda la dinàmica general a partir de la taula, a continuació es focalitza la mirada en la immigració, en especial per conèixer quina és la procedència dels residents als diferents municipis. A partir de la figura 6.1.3. s'obtenen els següents resultats:

En tots els casos, menys a Sant Llorenç de Muga (45%) i la Vajol (42%), més de la meitat de la població del municipi ha nascut a la mateixa comarca, és a dir, al mateix poble o en municipis veïns. Els percentatges de nascuts a altres comarques o a la resta de l'estat, és diferent en cada cas, però els valors es mouen vora la mitjana del 30% de l'àmbit d'estudi.

Finalment, el percentatge de població nascuda a l'estranger, oscil·la entre un 7% (Boadella i les Escaules) i un 20% (la Vajol).

Figura 6.1.3.

Lloc de naixement dels residents als municipis de l'àmbit d'estudi. Any 2007.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

A continuació se centra l'atenció en l'anàlisi de la immigració estrangera, i s'han actualitzat les dades de la figura anterior amb informació extreta directament del Padró d'habitants dels Ajuntaments (vegeu taula 6.1.5).

La comparació envers el 2007, permet observar com en la majoria dels casos el percentatge és molt semblant, excepte a Agullana, Darnius i Vilanant que ha augmentat entre 6 i 4 punts.

És interessant veure també que la població estrangera prové sobretot de països europeus, i que la immigració magrebina o sud-americana, és remarcable únicament als tres municipis anteriorment esmentats.

Taula 6.1.5.

Població estrangera i nacionalitats predominants als municipis de l'àmbit d'estudi.

Municipi	% immigració estrangera 2007	% immigració estrangera 2008	3 nacionalitats predominants (nº persones)
Agullana	14	20,4	França (45) Marroc (33) Colòmbia (13)
Albanyà	9	s.d.	s.d.
Boadella i les E.	7	s.d.	s.d.
Darnius	19	23,6	Suïssa (31) Romania (19) Marroc (11)
Maçanet de C.	9	s.d.	s.d.
Navata	19	18,3	Alemanya (42) Països Baixos (33) França (28)
Sant Llorenç de la M.	18	20,6	Regne Unit (14) França (9) Portugal (6) Romania (6)
Vajol, la	20	21,7	França (12) Colòmbia (3) Bèlgica (2)
Vilanant	10	14,1	Bolívia (9) Bulgària (6) França (6) Països Baixos (6)

s.d.: sense dades.

Font: Padró d'habitants dels Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

6.1.3. Estructura de la població

L'evolució demogràfica i la població actual són el resultat de les variacions de l'estructura de la població per edats. La població total de l'àmbit d'estudi ha augmentat en un 22% durant el període 1986-2007.

Tal com s'assenyala a la taula 6.1.6, pels 3 anys estudiats i pels 3 àmbits territorials, el grup d'edat amb més pes relatiu és lògicament l'intermedi (entre 15 i 64 anys), amb una tendència a l'augment, en detriment dels col·lectius vell i jove.

Ara bé, el que sí és remarcable és el percentatge d'aquesta franja de població intermèdia. A l'àmbit d'estudi aquest percentatge és inferior al comarcal i català, perquè hi agafa més pes la franja de població gran. Per exemple, l'any 2007 l'àmbit d'estudi compta amb un 23% de la població amb més de 64 anys del, mentre que a l'Alt Empordà i Catalunya, és del 16,4%. Aquesta evidència constata la població envellida dels municipis de l'Agenda 21.

Taula 6.1.6.

Evolució de l'estructura de la població de l'àmbit d'estudi per grans grups d'edat (en %).
Període 1986-2007.

		Fins a 14 anys	Entre 15 i 64 anys	Més de 64 anys
Àmbit d'estudi	1986	14,7	61,0	24,3
	1996	11,7	61,2	27,1
	2007	12,6	64,5	22,9
Alt Empordà	1986	21,0	64,3	14,7
	1997	14,8	66,9	18,3
	2007	15,0	68,6	16,4
Catalunya	1986	21,7	66,0	12,3
	1997	14,7	69,1	16,3
	2007	14,5	69,1	16,4

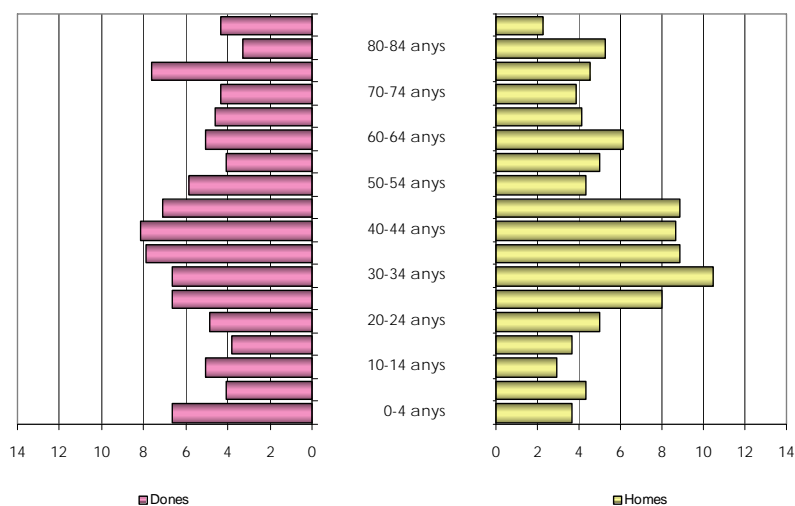
Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

Aquesta situació es concreta per cada municipi amb les corresponents piràmides de població (veure figura 6.1.4).

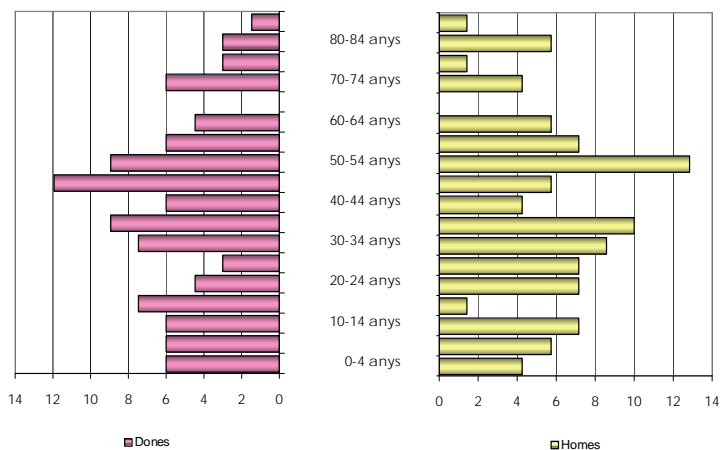
Figura 6.1.4.

Piràmides de població dels municipis de l'àmbit d'estudi i de Catalunya. Estructura per edats i sexe (en %). Any 2008.

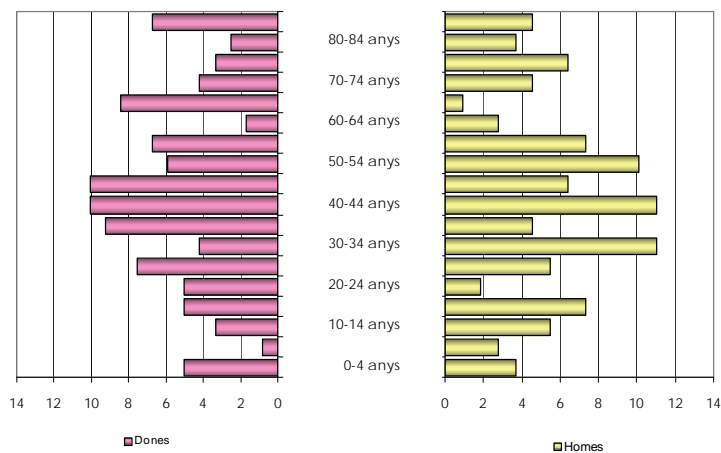
Agullana. Any 2008.

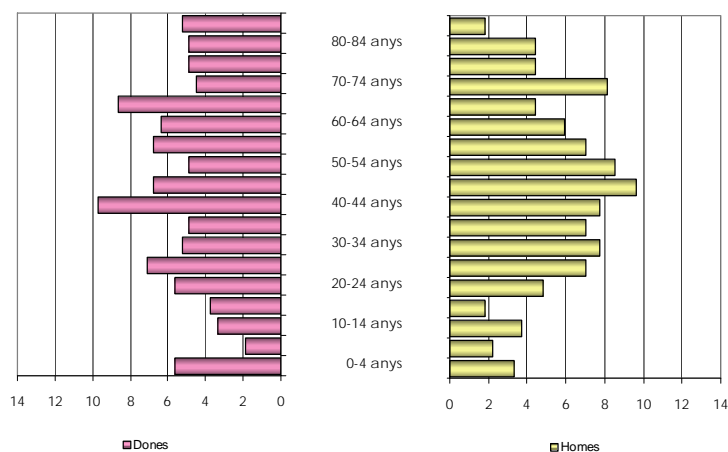
Albanyà. Any 2007.

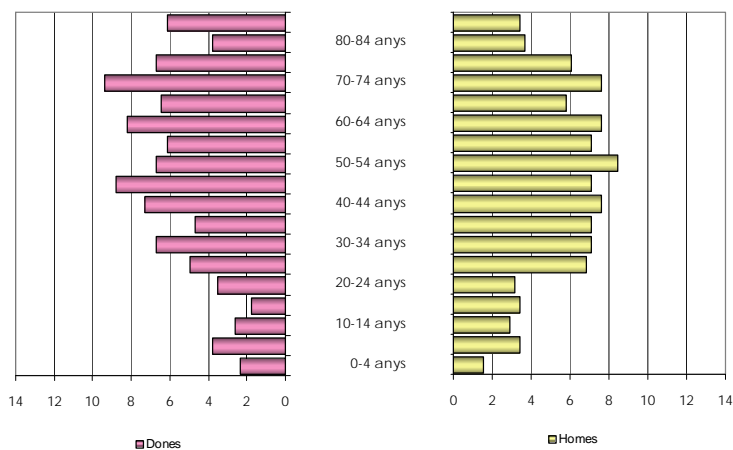
Boadella i les Escaules. Any 2007.

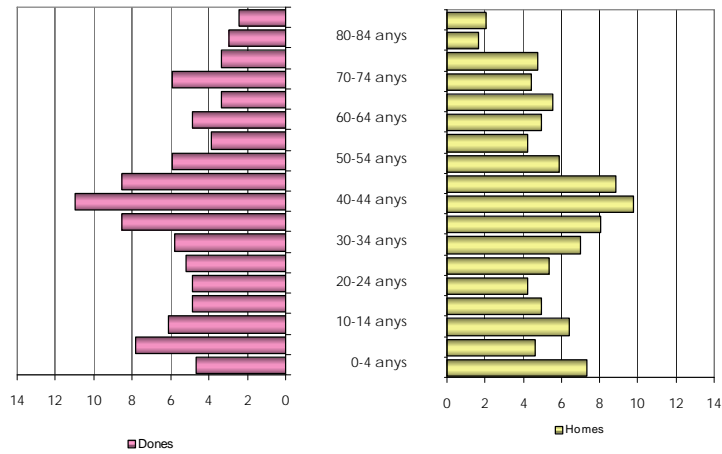
Darnius. Any 2007.

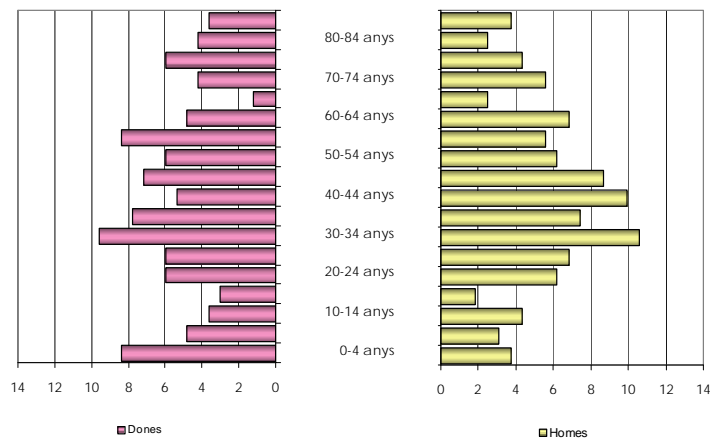
Maçanet de Cabrenys. Any 2007.

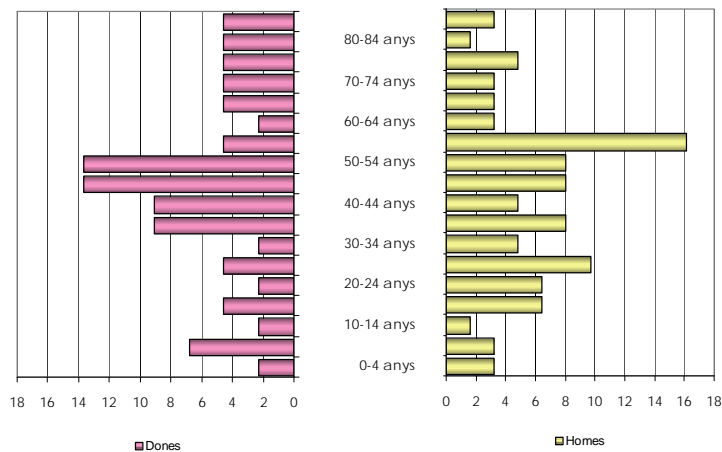
Navata. Any 2008.

Sant Llorenç de la Muga. Any 2007.

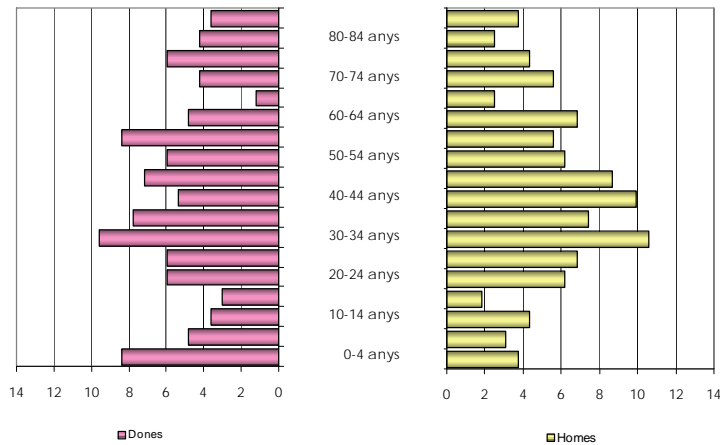

la Vajol. Any 2008.

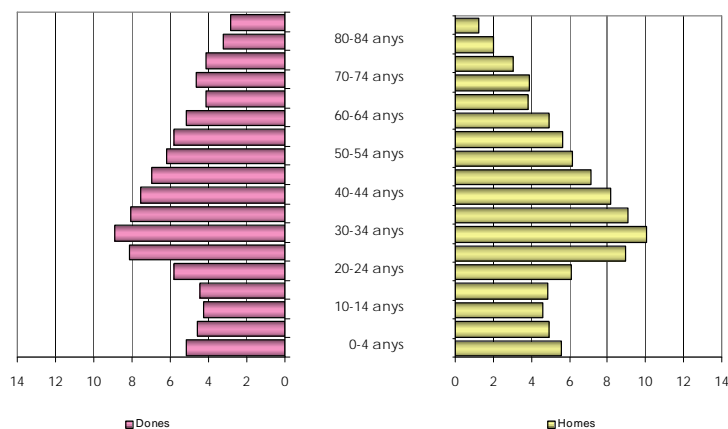

Vilanant. Any 2007.

Catalunya. Any 2007.

Una vegada observades aquestes piràmides d'edat, es confirma una estructura d'edats pròpia de poblacions envellides, amb franges de població gran superiors a la mitjana de Catalunya. Aquest fet queda perfectament il·lustrat amb la piràmide de Maçanet de Cabrenys, en què es veu clarament com les franges d'edat gran són molt superiors a les franges joves. És evident que aquest gruix de població condicionarà les perspectives futures en l'evolució de la població de la zona, en tant que són una franja potencial de població envellida a mitjà termini.

El municipi de Navata, en canvi, disposa d'una estructura de població bastant equilibrada i molt similar a la catalana, en què evidentment el major pes de la població recau a la població madura, però tanmateix la població jove és superior a la vella.

6.2. Habitatge

6.2.1. Característiques dels habitatges existents

L'habitatge és una de les preocupacions i demandes socials més importants a la societat actual.

Els següents apartats pretenen definir les característiques de la dimensió territorial i social dels habitatges als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, i per tant, aproximar-se a la dinàmica temporal de la construcció, a les perspectives de la futura activitat de la construcció, a la tipologia i tendències dels habitatges, a les formes d'ocupació del territori local, a l'accés a l'habitatge, a les problemàtiques associades a l'habitatge i a les seves condicions i estat de conservació.

A nivell supramunicipal, Navata agrupa el 23,08% del total d'habitatges¹ de l'àmbit d'estudi (any 2007) i aproximadament el 25% de la població (any 2007), li segueixen Maçanet de Cabrenys amb un 20,73% del total d'habitatges i Darnius amb un 12,90%. Per contra destaquen els municipis d'Albanyà i de la Vajol amb un 3,67% i 2,71% respectivament, coincidint amb els que concentren també menys població.

a) Dinàmica de la construcció

Segons dades del cens d'habitatges, l'any 1991 hi havia un total de 2.282 habitatges al conjunt dels municipis de l'àmbit d'estudi. Si a aquesta xifra s'hi afegixen el total d'habitatges acabats des de l'any 1992 fins al 2007 (742 en total), el nombre total ascendeix fins als 3.024 (any 2007).

La taula 6.2.1 mostra una aproximació de les diferències municipals en l'increment del parc d'habitatges durant els darrers 25 anys, que es resumeix en un creixement més intens durant el període 1991-2007 (32,52%) que no durant el 1981-1991 (6,54%). A excepció de Darnius, en el qual l'increment d'habitatges va ser superior en el període 1981-1991 que en el període 1991-2007.

---

¹ L'Institut d'Estadística de Catalunya entén per habitatge familiar l'habitació o conjunt d'habitacions i les seves dependències que ocupen un edifici o una part que n'està estructuralment separada i que, per la forma en què van ser construïdes, reconstruïdes o transformades, es destinen a ser habitades per una o diverses persones, i, a més, en la data censal no s'utilitzaven per a altres fins. Dins d'aquest concepte es poden distingir: habitatge principal, habitatge secundari i habitatge vacant.

Taula 6.2.1.

Creixement (en %) dels habitatges nous als municipis de l'àmbit d'estudi. Període 1981-2007².

Municipi	Cens habitatge 1981	Cens habitatge 1991	Cens habitatge 2001	Total acabats 1992-2007	Total habitatge 2007	Δ 1981-1991 (%)	Δ 1991-2007 (%)
Agullana	450	466	453	67	533	3,56	14,38
Albanyà	119	97	54	14	111	-18,49	14,43
Boadella i les E.	148	135	164	18	153	-8,78	13,33
Darnius	292	341	379	49	390	16,78	14,37
Maçanet C.	463	522	477	105	627	12,74	20,11
Navata	284	328	503	370	698	15,49	112,80
St. Llorenç M.	192	194	170	85	279	1,04	43,81
Vajol, la	72	75	69	7	82	4,17	9,33
Vilanant	122	124	161	27	151	1,64	21,77
Àmbit d'estudi	2.142	2.282	2.430	742	3.024	6,54	32,52

Font: Elaboració pròpia a partir del web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, i de la revista de febrer del 2008 "Construcció d'habitatges a les comarques gironines 1993-2007", del Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008.

La figura 6.2.1 expressa l'**evolució urbanística** (segons els habitatges acabats) que afecta al conjunt de l'àmbit d'estudi, any a any durant el període 1986-2007. Fins l'any 1988 la construcció va anar creixent tot i que, al llarg de la dècada dels noranta, ho va fer de manera més irregular fins que va assolir un punt màxim l'any 2002, moment en què torna a davallar però mantenint-se per sobre dels ritmes de la dècada anterior, arribant a un altre boom urbanístic a l'any 2007.

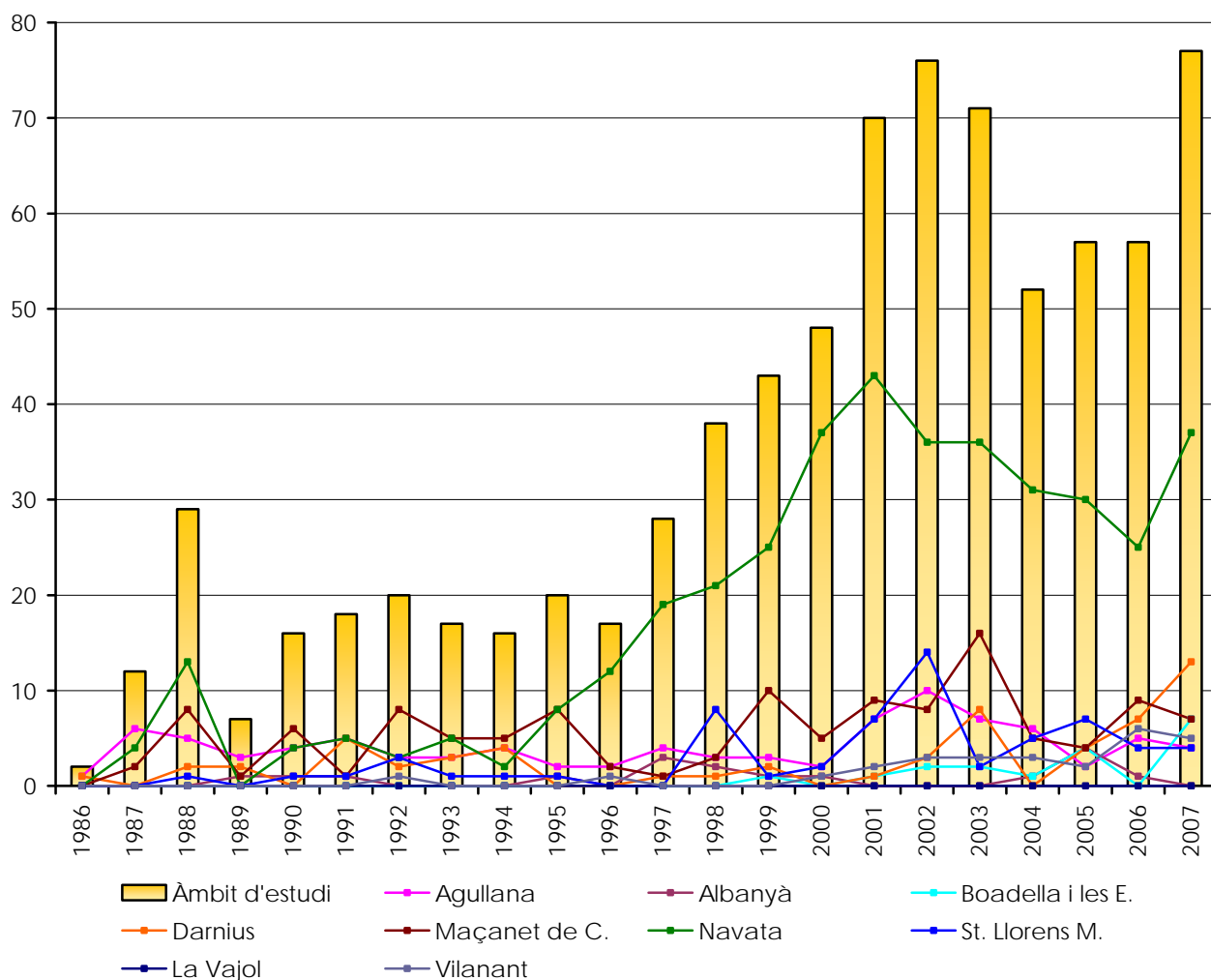
Navata és el municipi que més s'apropa a la tendència mitjana de l'àmbit d'estudi, mentre que en municipis com Albanyà i Vilanant s'assoleix un màxim a partir de l'any 2000.

Cal destacar però, que a la Vajol no s'ha construït cap habitatge de nova planta en els últims 25 anys.

² El nombre d'habitatges pels anys 1981, 1991 i 2001 s'ha obtingut a partir dels respectius cens, a través de la pàgina web de l'Institut d'Estadística de Catalunya. Atès que sovint els resultats no es corresponen a la realitat (els habitatges no segueixen una evolució lògica), les dades es consideraran estimatives.

Figura 6.2.1.

Evolució temporal dels habitatges acabats al conjunt de l'àmbit d'estudi. Període 1986-2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de la revista de febrer de 2008 "La construcció d'habitatge a les comarques gironines", Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008.

La taula 6.2.2 i la figura 6.2.2 mostren les **variacions quinquennals** del nombre d'habitatges acabats per tots els municipis que integren l'àmbit d'estudi entre el 1988 i 2007. Des de l'òptica del conjunt de l'àmbit d'estudi, la construcció ha estat bastant constant i amb una progressió creixent, arribant als seus màxims al quinquenni 2003-2007 amb la construcció de 347 habitatges, que suposen pràcticament el 43% de la nova construcció en el període 1988-2007 dels municipis del Sector nord de Salines-Bassegoda.

Altra cop, el municipi on el creixement urbanístic ha estat superior és Navata. Tanmateix a la majoria de municipis, l'últim quinquenni 2003-2007 concentra la major part de la construcció

del període, a excepció d'Agullana on la construcció va ser més intensa en el període 1998-2002. Destaquen en el període 2003-2007 la Vajol, on es va construir el 85,71% dels habitatges de nova construcció des del 1988, Boadella i les Escaules, amb el 77,78% i Vilanant amb el 70,37%.

Taula 6.2.2.

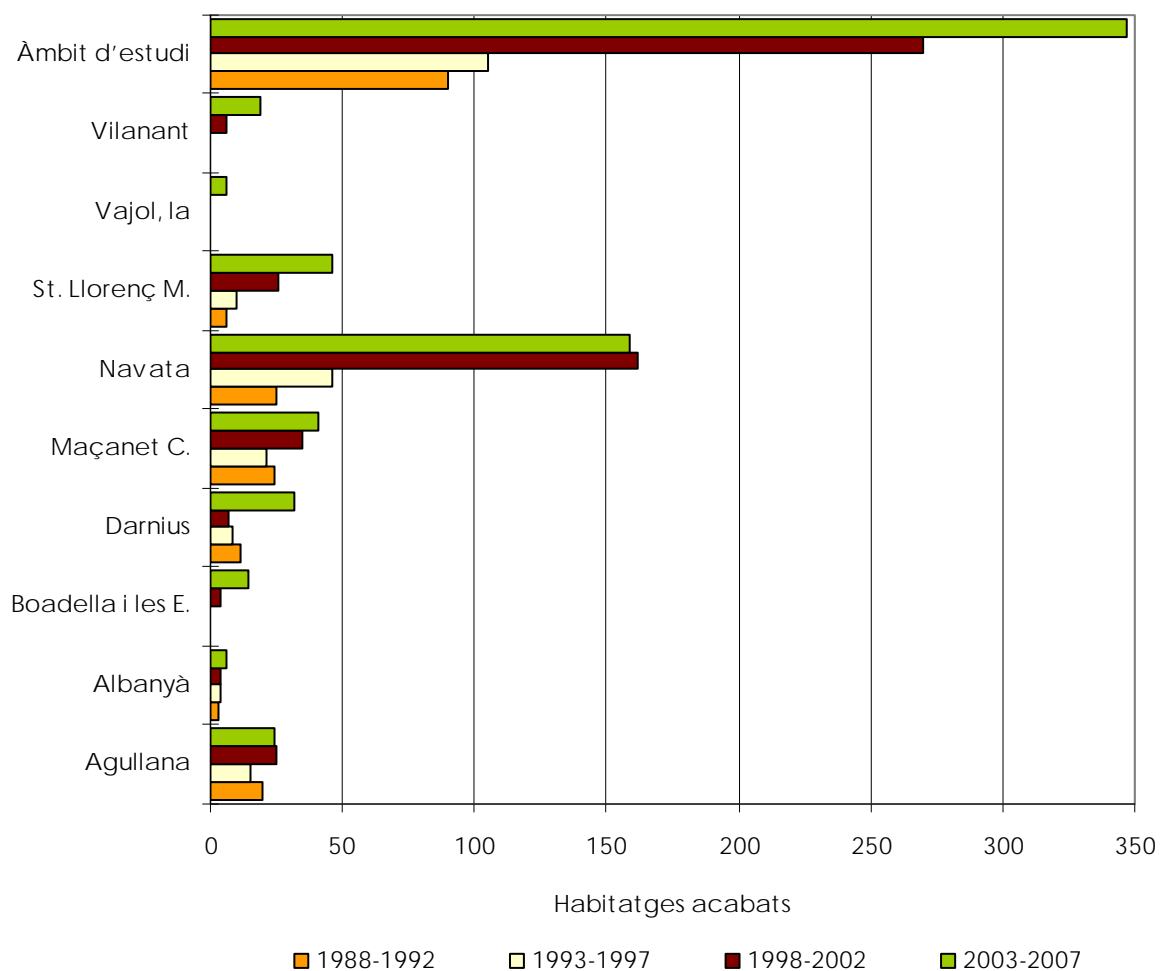
Nombre d'habitatges acabats als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda. Període 1988-2007.

Municipi	Habitatges acabats 1988-2007	Habitatges acabats							
		1988-1992		1993-1997		1998-2002		2003-2007	
		Núm.	Pes (%)	Núm.	Pes (%)	Núm.	Pes (%)	Núm.	Pes (%)
Agullana	84	20	23,81	15	17,86	25	29,76	24	28,57
Albanyà	17	3	17,65	4	23,53	4	23,53	6	35,29
Boadella i les E.	18	0	0,00	0	0,00	4	22,22	14	77,78
Darnius	58	11	18,97	8	13,79	7	12,07	32	55,17
Maçanet C.	121	24	19,83	21	17,36	35	28,93	41	33,88
Navata	392	25	6,38	46	11,73	162	41,33	159	40,56
St. Llorenç M.	88	6	6,82	10	11,36	26	29,55	46	52,27
Vajol, la	7	0	0,00	0	0,00	1	14,29	6	85,71
Vilanant	27	1	3,70	1	3,70	6	22,22	19	70,37
Àmbit d'estudi	812	90	11,08	105	12,93	270	33,25	347	42,73

Font: Elaboració pròpia a partir de la revista de febrer de 2008 "La construcció d'habitatge a les comarques gironines", Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008.

Figura 6.2.2.

Nombre d'habitatges acabats als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda. Període 1988-2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de la revista de febrer de 2008 "La construcció d'habitatge a les comarques gironines", Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008.

Taula 6.2.3.

Utilització residencial (en %) de l'habitatge als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda.
Període 1981-2001.

Municipis	1981			1991			2001		
	1a R*	2a R**	vacants	1a R	2a R	vacants	1a R	2a R	vacants
Agullana	51,33	20,89	27,78	54,72	20,39	24,89	58,22	28,00	13,78
Albanyà	31,93	25,21	42,86	44,79	34,38	20,83	80,00	18,00	2,00
Boadella i les E.	53,38	23,65	22,97	60,00	20,74	19,26	50,00	33,33	16,67
Darnius	53,42	22,26	24,32	49,56	30,50	19,94	58,31	30,87	10,82
Maçanet C.	56,59	36,07	7,34	49,04	35,06	15,90	56,75	20,89	22,36
Navata	63,38	12,32	24,30	67,18	11,66	21,17	56,06	27,24	16,70
St. Llorenç M.	33,85	61,46	4,69	34,02	44,85	21,13	49,41	50,59	0,00
Vajol, la	37,50	50,00	12,50	38,67	48,00	13,33	58,82	23,53	17,65
Vilanant	65,57	13,11	21,31	65,85	17,89	16,26	68,99	22,15	8,86
Àmbit d'estudi	52,19	27,82	19,98	52,63	27,48	19,89	57,50	28,13	14,37

Nota: la suma d'aquests habitatges en nombres absoluts no inclou la fracció "altres", ja que no es poden classificar ni com a principals o secundaris.

*1a R: primera residència; **2a R: segona residència

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

Tal com es conclou de la taula 6.2.3, l'àmbit d'estudi en conjunt té vocació de primera residència, ja que el percentatge més recent destinat com a tal (57,50%) és superior al dels habitatges de segona residència (28,13%) i dels vacants (14,37%), xifres que s'han mantingut molt similars des de 1981.

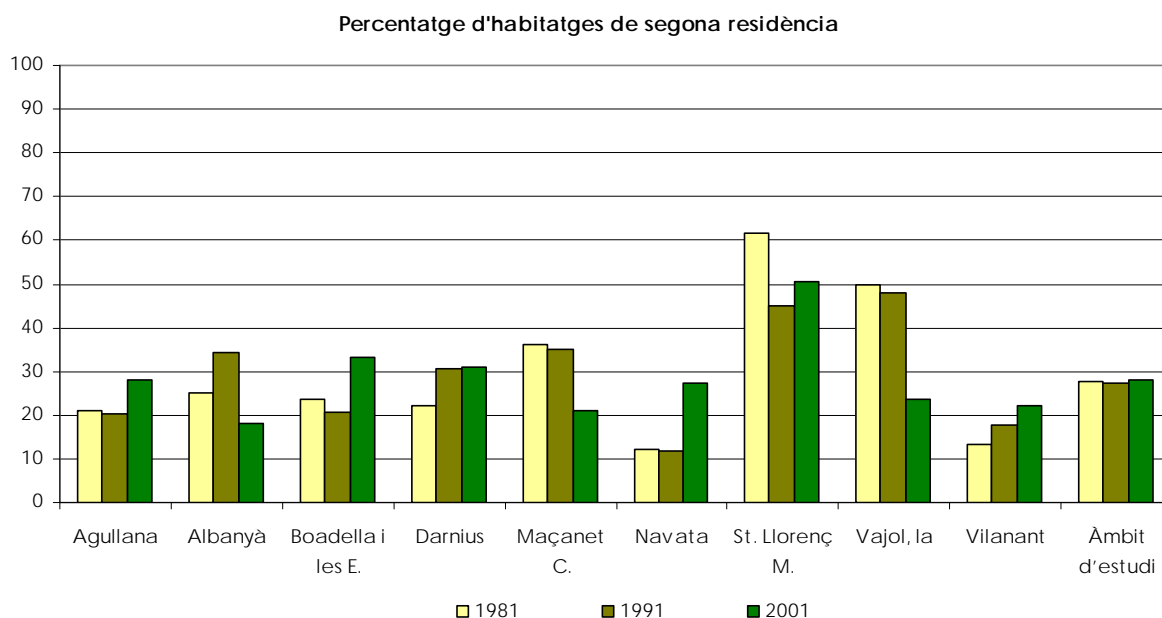
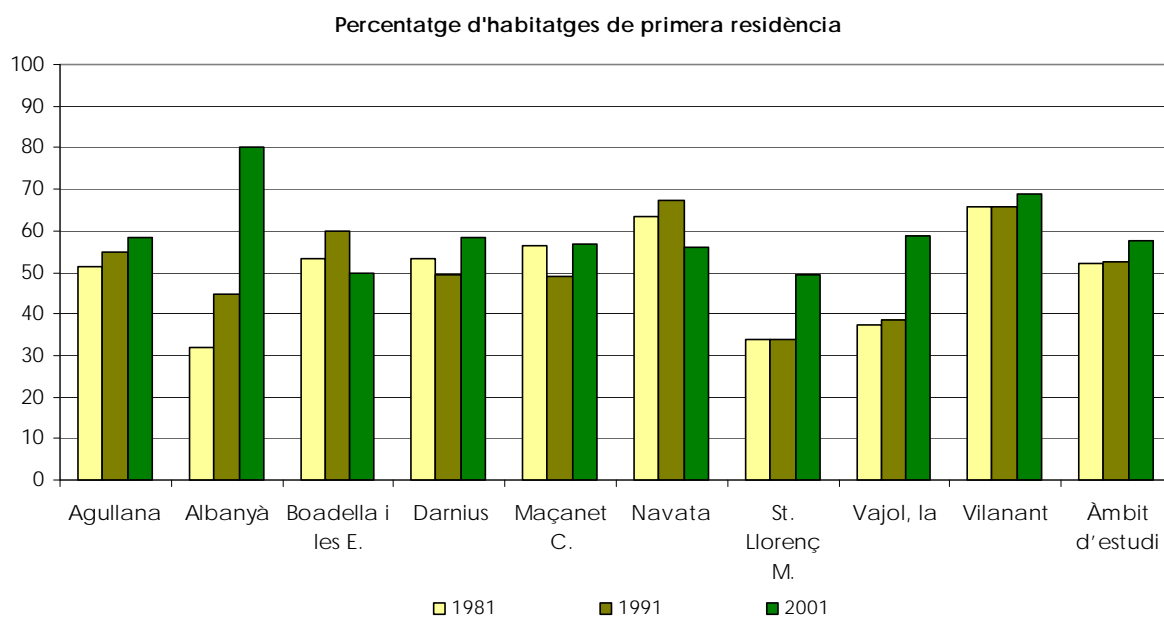
Tanmateix cal fer notar la importància relativa dels habitatges de segona residència a l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda, destacant municipis com Sant Llorenç de la Muga, amb el 50,59%, Boadella i les Escaules amb el 33,33%, Darnius amb el 30,87% i Agullana amb el 28% d'habitatges de segona residència.

En l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda la tendència general és a l'augment dels habitatges de primera residència i a la disminució dels edificis vacants, en els anys estudiats.

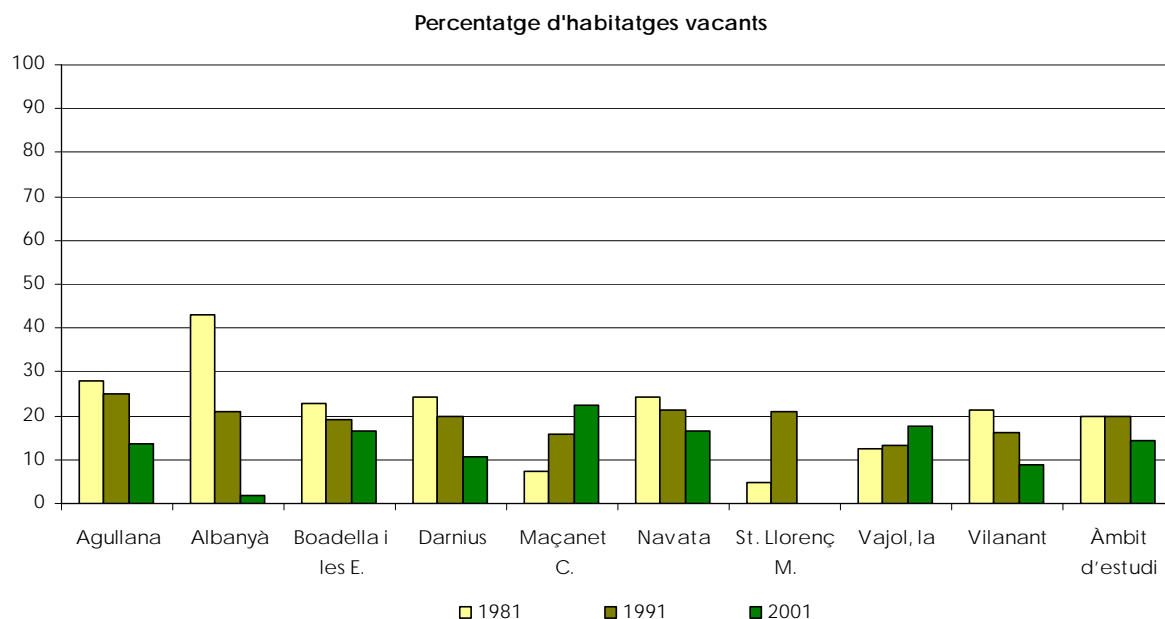
Tanmateix, destaquen els casos de Sant Llorenç de la Muga, el qual no tenia habitatges vacants l'any 2001 i on molts habitatges de segona residència han passat a ser habituals; i d'Albanyà, que ha recuperat la major part dels edificis vacants existents al municipi, passant del 42,86% l'any 1981 al 2% l'any 2001, tal com s'observa a la figura 6.2.3.

Figura 6.2.3.

Evolució del nombre d'habitatges de primera residència, de segona residència i vacants als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda. Anys 1981, 1991 i 2001 (expressat en percentatge respecte el total d'habitatges del municipi).

Font: Elaboració pròpia a partir del web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

Amb dades del 2008 facilitades pels diferents ajuntaments, al municipi d'Agullana el 60% dels habitatges són de primera residència (262 habitatges), el 28% de segona residència (121 habitatges) i el 4% vacant (17 habitatges). Pel que fa el nucli de l'Estrada, dins el terme municipal de l'Estrada, el 59% són de primera residència (13 habitatges) i el 41% de segona (9 habitatges).

Pel que fa a Albanyà, des de l'ajuntament s'ha confirmat que a l'any 2008 es computen 22 habitatges de primera residència (el 37%), 29 de segona residència (el 48%) i 9 habitatges vacants (el 15%).

Al municipi de Darnius, segons dades del 2008, el 56,3 % són habitatges de primera residència (192 habitatges), el 39% són de segona residència (133 habitatges) i el 4,7% són vacants (16 habitatges).

Al terme municipal de la Vajol, aproximadament 8 habitatges serien de primera residència (el 31%), 16 de segona residència (el 62%) i 2 habitatges serien desocupats (el 7%).

Pels municipis de Boadella i les Escaules, de Maçanet de Cabrenys, de Sant Llorenç de la Muga, Vilanant i de Navata no es disposa de dades més actualitzades.

La taula 6.2.4 il·lustra l'època de construcció dels habitatges de cada municipi (segons el cens de l'any 2001), per tal de veure l'antiguitat dels mateixos i el grau de consolidació dels nuclis al segle XIX. En general, i per tot l'àmbit d'estudi, la major part dels habitatges es construïren abans del 1940 (58,1%) i durant el període 1991-2001 (13,6%).

Si s'analitzen els municipis en detall, s'observen diferents tendències:

- Més de la meitat dels habitatges de Boadella i les Escaules (64,6%), Darnius (59,6%), Sant Llorenç de la Muga (51,2%) i Vilanant (88,8%) es van construir abans de l'any 1900.
- A Albanyà la construcció fou important al segle XIX (33,3%) i a la dècada dels quaranta del segle XX (14,8%).
- A Agullana, el major creixement (72,2% dels habitatges) es va produir durant el període 1900-1930.
- A la Vajol, durant el període 1920-1960, es construïren el 75,3% dels habitatges, i a Maçanet de Cabrenys el període s'allargà fins als anys vuitanta, en què es construïren el 67% del total d'habitatges censats l'any 2001.
- A Navata fou important el creixement al segle XIX (34,2%) però més encara a la dècada dels noranta (43,5%).

Per tant, a l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda el 33,62% dels habitatges es van construir durant el segle XIX, mentre que el 66,3% restant del parc d'habitatges es va consolidar al llarg del segle XX, especialment a la dècada dels vint i noranta.

Taula 6.2.4.

Habitatges (en %), segons any de construcció de l'edifici, als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda.

Municipi	Abans de 1900	1900-1920	1921-1940	1941-1950	1951-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2001
Agullana	7,1	43,7	28,5	9,7	4,9	1,5	0,9	1,5	2,0
Albanyà	33,3	7,4	13,0	14,8	1,9	3,7	13,0	3,7	9,3
Boadella i les E.	64,6	7,3	6,7	3,0	5,5	1,8	2,4	3,0	4,9
Darnius	59,6	1,6	2,4	1,3	1,3	5,0	7,9	12,4	8,2
Maçanet C.	6,9	9,2	19,7	12,4	6,3	12,2	16,4	9,6	7,3
Navata	34,2	3,0	1,2	1,0	1,0	1,0	7,8	7,4	43,5
St. Llorenç M.	51,2	7,1	6,5	3,5	4,1	0,6	10,0	8,8	8,2
Vajol, la	0,0	11,6	33,3	26,1	15,9	5,8	1,4	2,9	2,9
Vilanant	88,8	0,0	1,9	1,2	0,0	1,2	1,9	0,0	5,0
Àmbit d'estudi	33,7	12,3	12,1	6,3	3,7	4,2	7,5	6,6	13,6

Font: Web del Instituto Nacional de Estadística, 2008.

La figura 6.2.4 il·lustra, a grans trets (mitjançant tres anys concrets), la relació entre la població empadronada i els habitatges censats o calculats (veure taula 6.2.1).

A la majoria de municipis del sector nord de Salines-Bassegoda l'evolució de la població és paral·lela al nombre d'habitatges censats. Tanmateix s'observa com al municipi d'Albanyà el cens d'habitatges va disminuir considerablement l'any 2001, recuperant-se a l'any 2007 com a conseqüència de la proliferació de segones residències, malgrat que la població va seguir una progressió en augment.

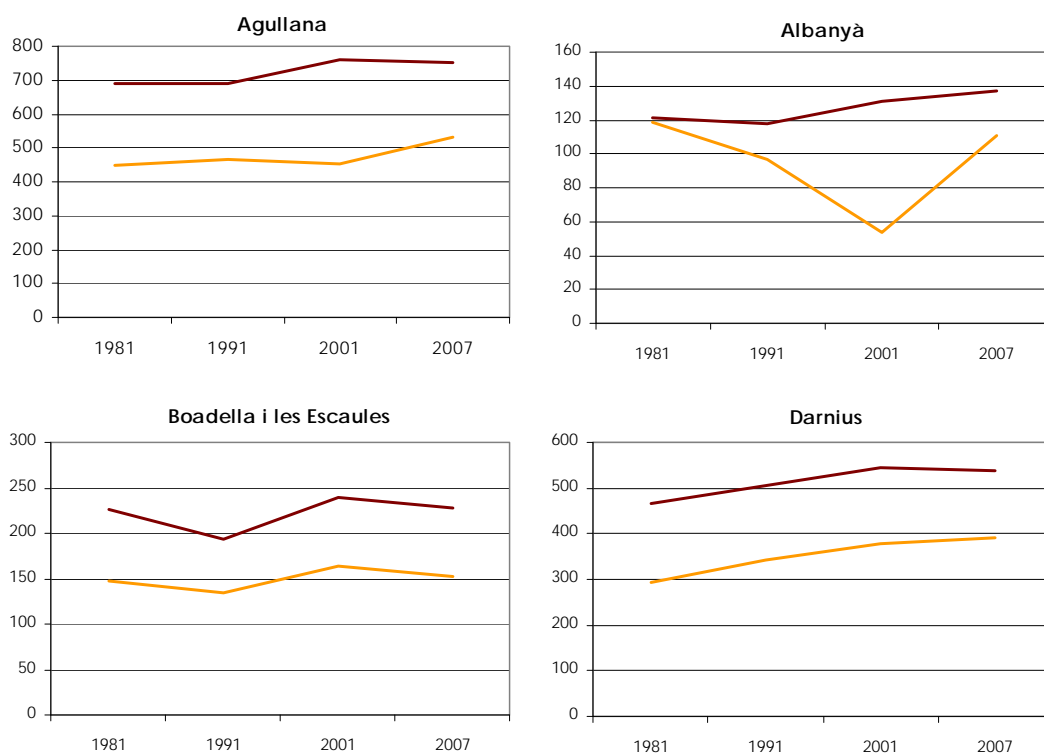
Al municipi de Sant Llorenç de la Muga, si bé la població va augmentar considerablement a partir de l'any 2001, el cens d'habitatges es va recuperar, conseqüència també de la proliferació de segones residències al municipi.

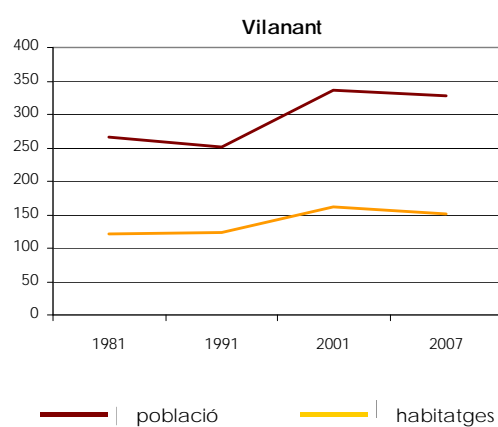
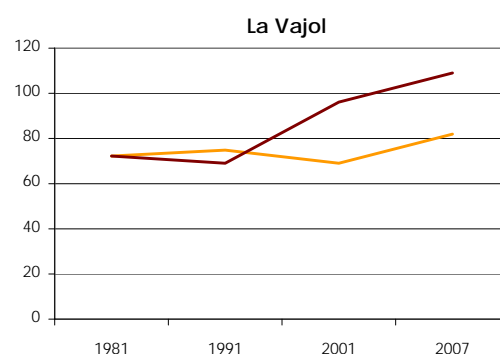
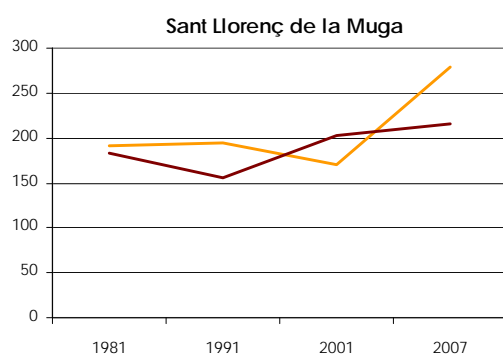
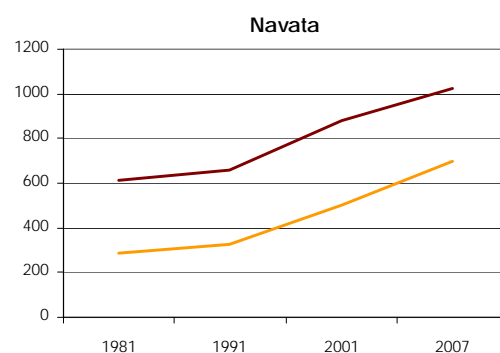
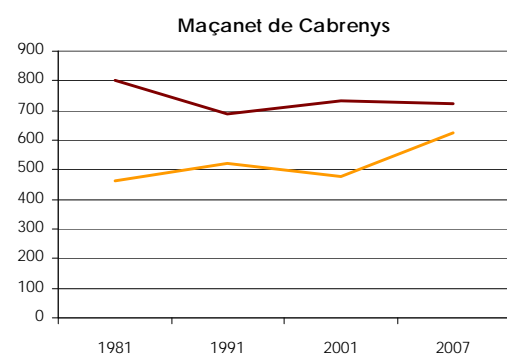
En altres municipis, com és el cas d'Agullana i Maçanet de Cabrenys, si bé el nombre d'habitatges censats va augmentar, la població es va estancar i es va mantenir constant.

Destaca l'augment considerable i constant tant de la població com del cens d'habitatges al municipi de Navata, sobretot a partir de l'any 1991 i de la Vajol, a partir de l'any 2001.

Figura 6.2.4.

Relació entre el nombre d'habitatges censats i la població empadronada als municipis de l'àmbit d'estudi. Anys 1981, 1991, 2001 i 2007.

Font: Elaboració pròpia a partir del web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, i de la revista de febrer de 2008 "La construcció d'habitatge a les comarques gironines", Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008

b) Ocupació del territori

A part de l'evolució urbanística i la pressió residencial, existeixen altres elements que incideixen en el paisatge construït, com el model d'urbanització difús o compacte, la densitat d'ocupació i la tipologia dels habitatges.

La taula 6.2.5 identifica la tipologia dels habitatges acabats l'any 2004 (no hi ha més dades disponibles en aquest aspecte) als diferents municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, i mostra el pes significatiu dels habitatges unifamiliars entre mitgeres i unifamiliars aïllats a l'àmbit d'estudi:

Taula 6.2.5.

Tipologia dels habitatges acabats als municipis de l'àmbit d'estudi. Any 2004.

Municipi	Unifamiliars aïllats	Unifamiliars entre mitgeres	Plurifamiliars	Total
Agullana	2	3	0	5
Albanyà	1	0	0	1
Boadella i les E.	1	0	0	1
Darnius	-	-	-	0
Maçanet C.	5	0	0	5
Navata	12	17	0	29
St. Llorenç M.	1	6	0	7
Vajol, la	0	0	0	0
Vilanant	3	0	0	3

Font: Vicente, J. i Gutiérrez, O. (2004): "La construcció i la contractació d'habitatge a la demarcació de Girona", revista La Punxa, 36, Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona.

A la zona es detecta una urbanització en baixa densitat i el predomini dels edificis amb un únic habitatge (veure taula 6.2.6). Tanmateix aquest percentatge ha disminuït pel cens de 2001 en la majoria dels casos, a favor dels edificis amb 2 i 3 habitatges (sobretot a Maçanet de Cabrenys on destaca el nombre d'edificis amb més de 3 habitatges).

Taula 6.2.6.

Evolució del nombre d'habitatges principals per edifici (en %) als municipis de l'àmbit d'estudi. Anys 1991 i 2001.

Municipi	D'1 habitatge		De 2 habitatges		De 3 i més habitatges	
	1991	2001	1991	2001	1991	2001
Agullana	83,53	72,90	13,33	22,90	3,14	4,20
Albanyà	95,35	87,50	4,65	12,50	0,00	0,00
Boadella i les E.	90,12	87,65	9,88	8,64	0,00	3,70
Darnius	81,66	75,11	11,83	15,38	6,51	9,50
Maçanet C.	61,72	63,94	13,28	13,01	25,00	23,05
Navata	86,30	90,07	6,85	6,38	6,85	3,55
St. Llorenç M.	90,91	92,86	3,03	5,95	6,06	1,19
Vajol, la	72,41	80,00	27,59	15,00	0,00	5,00
Vilanant	87,65	95,41	4,94	4,59	7,41	0,00
Àmbit d'estudi	80,40	79,47	10,59	12,61	9,01	7,93

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

El creixement urbanístic en gairebé la totalitat de l'àmbit d'estudi ha seguit un model de consolidació dels nuclis urbans tradicionals, doncs el percentatge d'habitatges disseminats (masies i urbanitzacions) tan sols és destacable a Albanyà (40%) i Vilanant (27,85%) . La taula 6.2.7 representa numèricament les formes d'ocupació i distribució territorial de les construccions a cada municipi estudiat, i identifica la densitat d'habitatges. Tal com s'observa la densitat d'habitatges ha augmentat en la majoria dels municipis.

Taula 6.2.7.

Distribució territorial dels habitatges als municipis de l'àmbit d'estudi. Anys 2001 i 2007.

Municipi	Habitatges (%) 2001		Densitat 2001 (habitatges/km²)	Densitat 2007 (habitatges/km²)
	Nucli	Disseminats		
Agullana	95,42	4,58	14,19	19,24
Albanyà	60,00	40,00	0,53	1,18
Boadella i les E.	87,18	12,82	14,44	14,17
Darnius	80,92	19,08	9,31	11,17
Maçanet C.	91,99	8,01	5,33	9,23
Navata	88,43	11,57	24,76	37,73
St. Llorenç M.	85,09	14,91	5,06	8,77

Municipi	Habitatges (%) 2001		Densitat 2001	Densitat 2007
	Nucli	Disseminats	(habitatges/km ²)	(habitatges/km ²)
Vajol, la	96,61	3,39	12,55	17,45
Vilanant	72,15	27,85	9,35	8,93

Font: Web de l'Institut Nacional de Estadística i Ajuntaments.

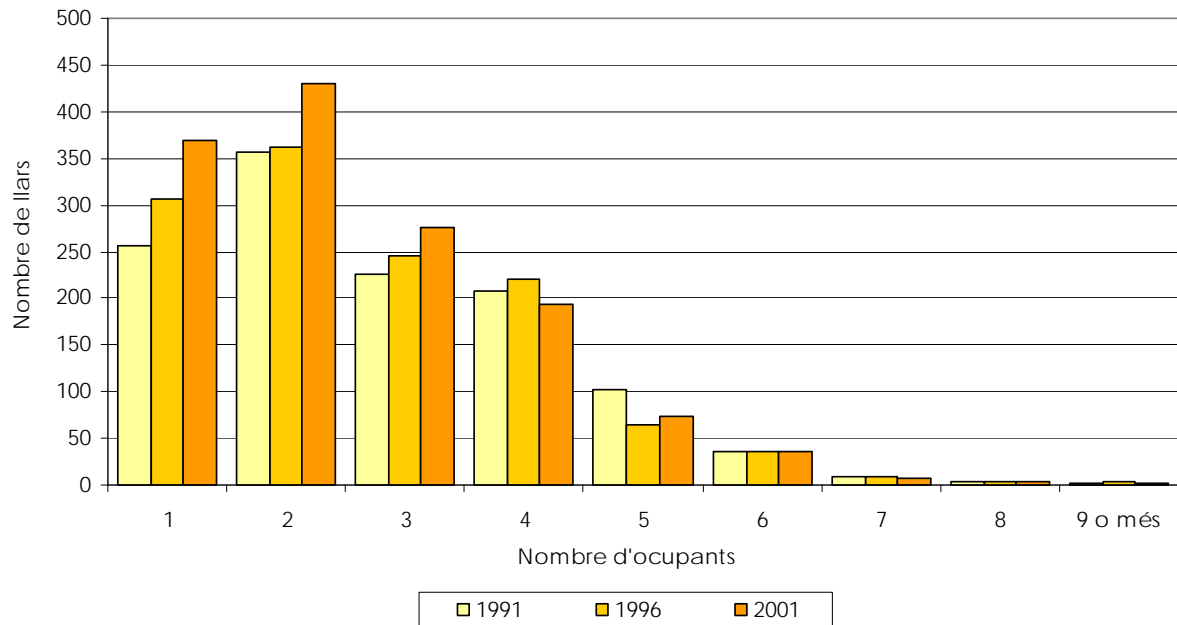
El nombre de persones que viuen a les llars representa un altre indicador d'interès per avaluar la composició dels habitatges existents, la densitat d'ocupació i, per tant, les perspectives futures de les demandes residencials. Resulta una expressió dels canvis socials, de les variacions en les estructures familiars, l'envelliment de la població, els nous estils de vida,... que interpreten unes demandes noves en l'habitatge i, per tant, representa unes repercussions territorials a causa de les necessitats creixents de consum i aprofitament del sòl per a usos residencials.

En aquest context, segons demostra la figura 6.2.5, el nombre d'habitatges amb 1, 2 i 3 persones per llar han augmentat en els darrers anys en tot l'àmbit d'estudi (sobretot els d'1 i 2 persones), i els de més de 4 persones han disminuït. La taula 6.2.8 posa de manifest les variacions del número d'habitatges segons el nombre de persones que hi viuen i confirma aquest fet. El percentatge d'augment dels habitatges amb 1 i 2 persones és més remarcable en el segon període (1996-2001) que en el primer (1991-1996).

Ara bé, la tendència a cada municipi és diferent, i no es pot establir una norma general atès que la vocació d'alguns municipis és de segona residència.

Figura 6.2.5.

Llars segons nombre d'ocupants a l'àmbit d'estudi. Anys 1991, 1996 i 2001.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

Taula 6.2.8.

Llars segons nombre d'ocupants. Anys 1991, 1996 i 2001.

	Any	1	2	3	4	5	6	7	8	9 o +	Total llars
Agullana	2001	63	81	59	40	12	5	1	0	1	262
	1996	69	63	61	41	5	6	1	0	1	247
	1991	62	75	46	45	18	7	2	0	0	255
Albanyà	2001	14	12	4	7	1	0	0	2	0	40
	1996	19	13	3	5	3	0	0	2	2	47
	1991	15	12	3	5	4	0	0	2	2	43
Boadella i les Esgaules	2001	18	26	15	13	6	3	0	0	0	81
	1996	15	29	22	11	5	2	0	0	0	84
	1991	21	25	13	14	5	2	0	1	0	81
Darnius	2001	61	76	50	23	7	4	0	0	0	221
	1996	52	60	36	40	12	4	1	0	0	205
	1991	29	45	37	35	18	5	0	0	0	169
Maçanet	2001	88	69	50	35	19	7	1	0	0	269
	1996	68	74	47	40	16	5	2	0	0	252
	1991	57	81	55	33	23	6	1	0	0	256

	Any	1	2	3	4	5	6	7	8	9 o +	Total llars
Navata	2001	61	91	59	47	14	7	3	0	0	282
	1996	44	74	45	50	19	7	3	0	0	242
	1991	35	62	39	49	22	8	4	0	0	219
Sant Llorenç de la Muga	2001	25	32	15	10	1	1	0	0	0	84
	1996	15	24	9	7	1	0	0	1	0	57
	1991	21	20	10	12	2	0	1	0	0	66
Vajol, la	2001	14	13	5	3	4	1	0	0	0	40
	1996	12	7	2	10	0	2	0	0	0	33
	1991	6	14	4	4	0	1	0	0	0	29
Vilanant	2001	25	30	19	15	9	8	2	1	0	109
	1996	13	18	20	16	4	9	2	0	1	83
	1991	11	22	19	11	10	6	1	1	0	81

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

Per completar aquest apartat, i insistir en el règim constructiu, cal donar una resposta a la perspectiva de l'activitat de la construcció per al futur immediat, que pot ser analitzada d'acord amb les dades d'habitatges contractats, o sigui, projectes d'obra visats pel Col·legi d'Aparelladors, que no necessàriament s'han de desenvolupar, però sí que intueixen la magnitud de l'oferta de les noves construccions a curt termini, i deixen entreveure els futurs desenvolupaments urbanístics dins l'àmbit municipal. La taula 6.2.9 mostra les perspectives de noves construccions per a l'any 2008 i en endavant. S'observa que pel conjunt de l'àmbit d'estudi hi ha hagut un màxim d'habitatges contractats entre els anys 2005-2006 però que actualment aquest valor tendeix a la baixa. Destaca l'elevada activitat constructiva del municipi de Navata, principal responsable de l'elevat valor total d'habitatges contractats de l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda.

Taula 6.2.9.

Habitatges contractats als municipis de l'àmbit d'estudi. Període 1993-2007.

Municipi	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Agullana		7	4	4	1	1	7	13	5	3	5	2	13	39	17
Albanyà	2	3		4	1			4				3	22		1
Boadella i les E.							3	1	1	2	5		9	16	1
Darnius	2		1	1	1	2	1	8	5		7	10	4	27	18
Maçanet C.	5	2	12	1	1	7	6	25	10	2	9	1	37	47	7

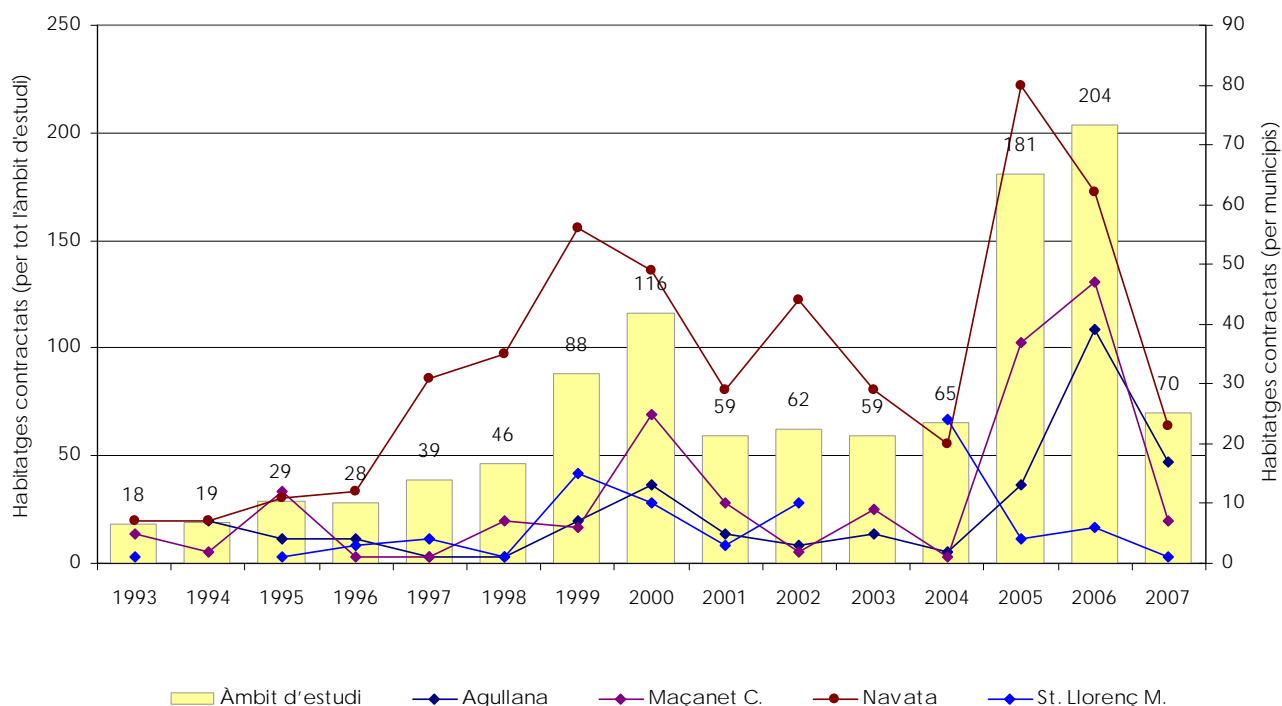
Municipi	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Navata	7	7	11	12	31	35	56	49	29	44	29	20	80	62	23
St. Llorenç M.	1		1	3	4	1	15	10	3	10		24	4	6	1
Vajol, la				2				2			1	2	1	1	1
Vilanant	1			1				4	6	1	3	3	11	6	1
Àmbit d'estudi	18	19	29	28	39	46	88	116	59	62	59	65	181	204	70

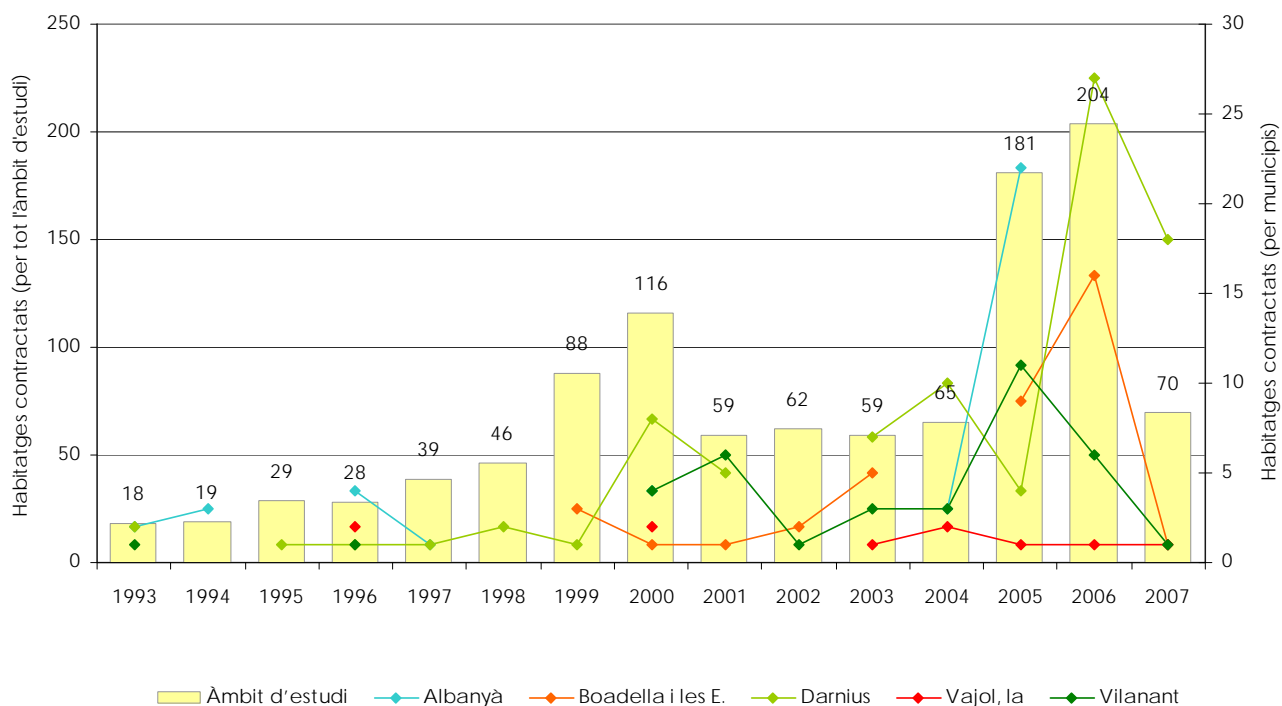
Font: Elaboració pròpia a partir de la revista de febrer de 2008 "La construcció d'habitatge a les comarques gironines", Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008.

Pel conjunt de l'àmbit d'estudi, l'evolució de les obres noves contractades (figura 6.2.6) ressegueix un dibuix semblant al dels habitatges acabats (veure figura 6.2.1) ja que apareixen com a pics d'habitatges contractats, els anys previs als habitatges acabats.

Figura 6.2.6.

Evolució temporal dels habitatges contractats al conjunt de l'àmbit d'estudi. Període 1993-2007.

Font: Elaboració pròpia a partir de la revista de febrer de 2008 "La construcció d'habitatge a les comarques gironines", Col·legi d'Aparelladors i Arquitectes Tècnics de Girona, 2008.

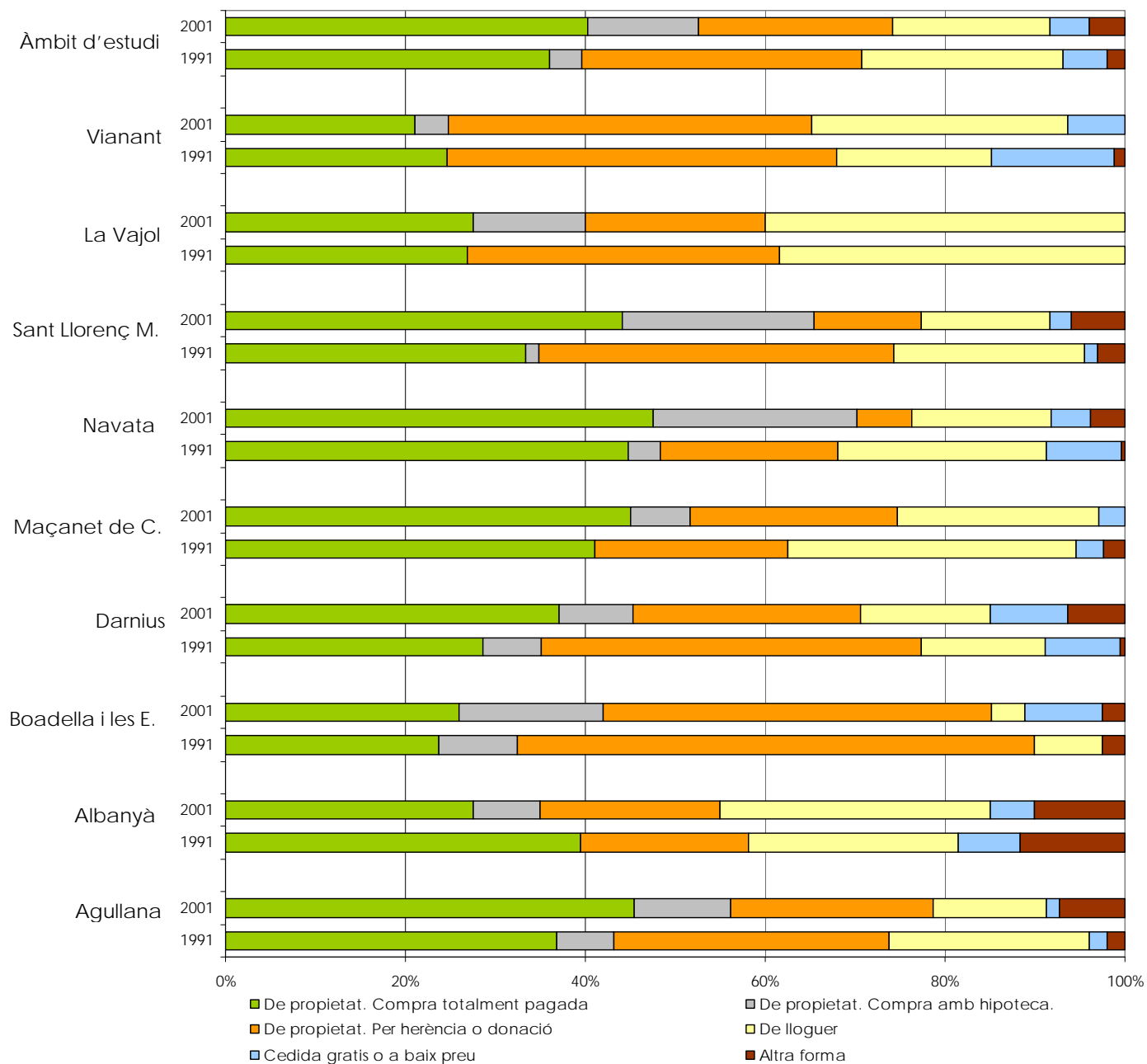
b) Règim de tinença

Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, pel 2001, el 74% dels habitatges de l'àmbit d'estudi són de propietat (el 40% de compra totalment pagada, el 12% de compra amb hipoteca i el 22% per herència o donació) i el 17,50% restants de lloguer, el 4,39% cedida gratis o baix preu i el 3,9% restant obtinguda d'altres formes. D'aquest 74%, el 12% són de pagament pendent (hipoteca), percentatge que ha augmentat respecte el 1991 quan significava aproximadament un 3,6%. Tot i així, el 40% dels habitatges de l'àrea són de compra totalment pagada (veure franja verda al gràfic 6.2.7).

En totes els municipis del sector nord de Salines-Bassegoda ha augmentat la compra per hipoteca. La compra d'habitatges totalment pagats també augmentat des de l'any 1991 a tots els municipis de l'àmbit d'estudi a excepció d'Albanyà i Vilanant on la compra totalment pagada ha disminuït.

Figura 6.2.7.

Règim de tinença dels habitatges als municipis de l'àmbit d'estudi. Anys 1991 i 2001.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

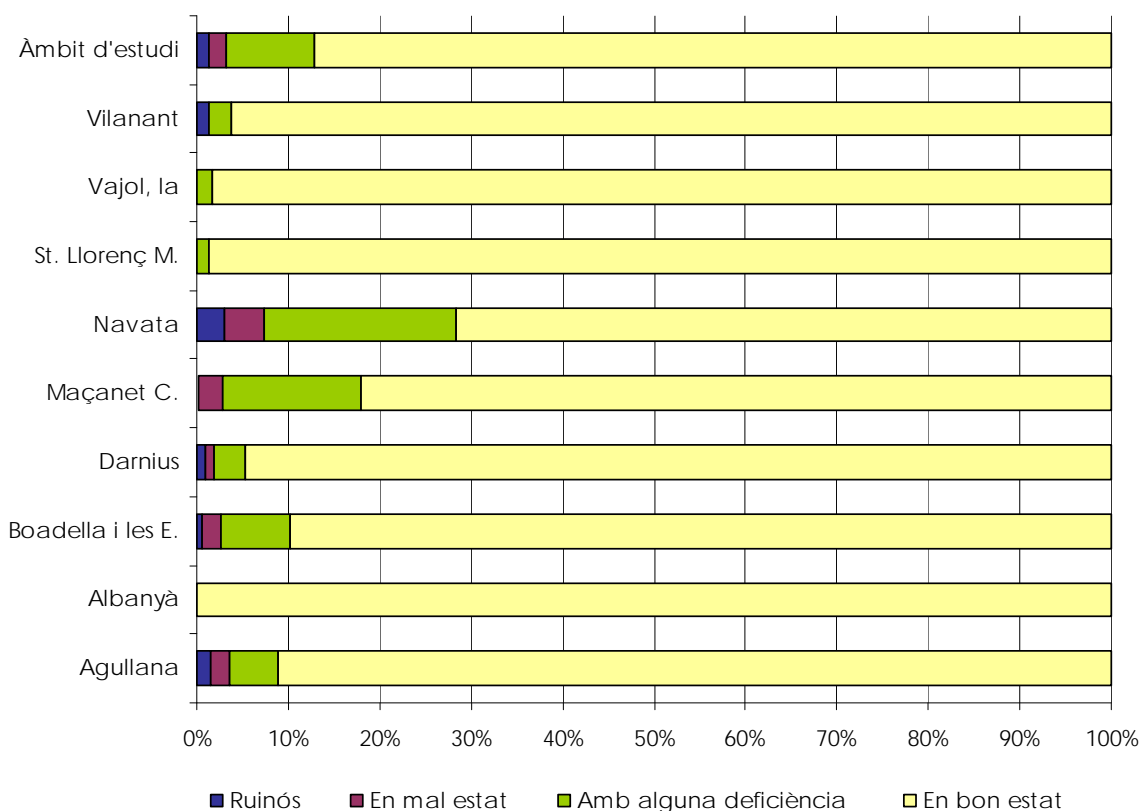
c) Estat de conservació

Segons les dades disponibles més recents de l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'estat de conservació dels habitatges a l'any 2001 és generalment bo al conjunt de l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda, ja que el 87,18% del total dels habitatges es troben en bon estat. El municipi on el percentatge d'edificis en bon estat és més baix és Navata amb un 71,62%, i a on aquest percentatge és més gran és a Albanyà amb un 100% dels edificis en bon estat.

Navata, seguit d'Agullana i de Vilanant són els municipis de l'àmbit d'estudi que presenten un percentatge més elevat d'edificis en estat ruïnós, essent del 3,06%, del 1,53% i del 1,27% respectivament.

Figura 6.2.8.

Estat de conservació dels edificis amb habitatges familiars als municipis de l'àmbit d'estudi.
Any 2001.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

d) Superfície útil

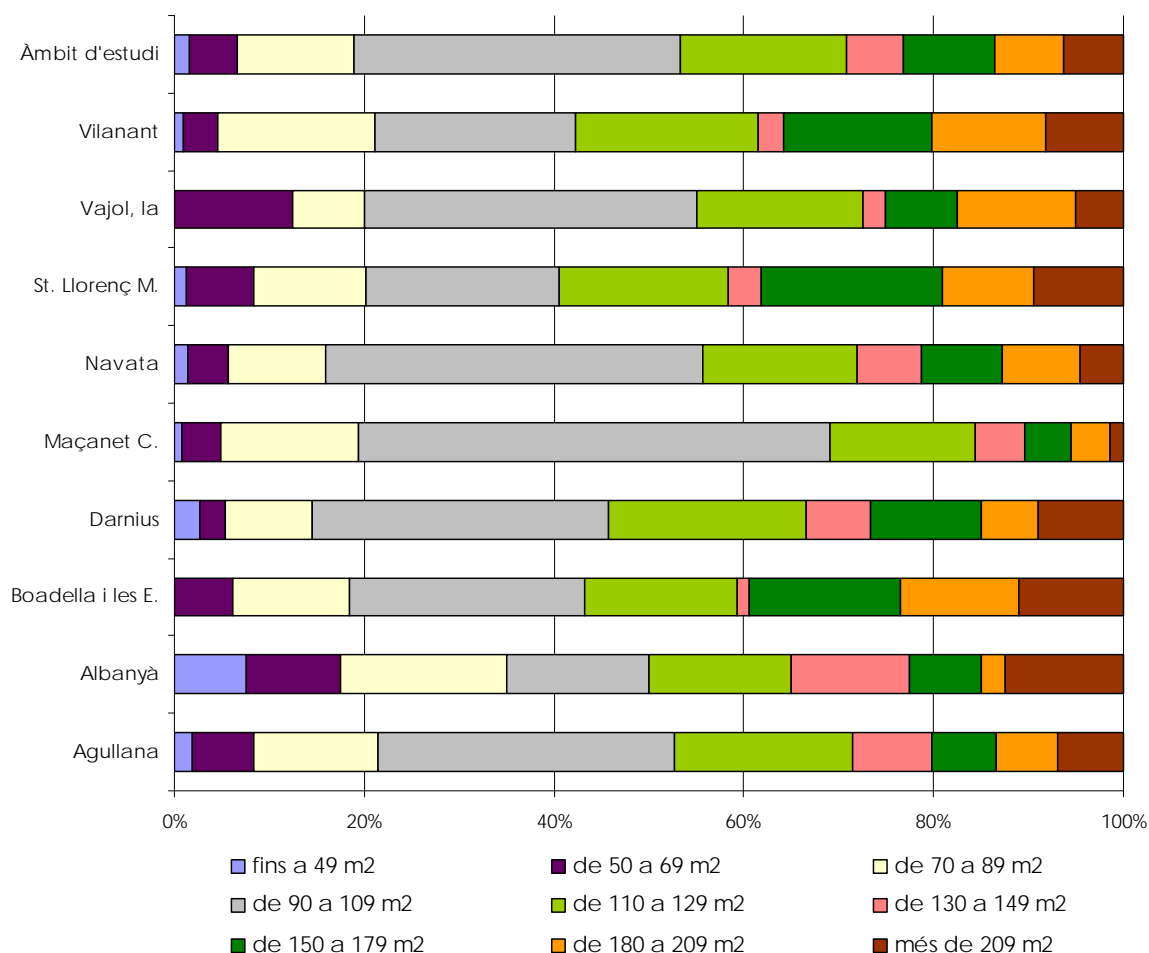
Segons les dades disponibles més recents de l'Institut d'Estadística de Catalunya, l'any 2001 predominaven en tots els municipis d'estudi els habitatges principals amb una superfície útil d'entre 90 i 109 m² amb el 34,37%, seguits dels d'una superfície útil d'entre 110 i 129 m² amb el 17,58% sobre el total d'habitatges de l'àmbit.

Els que són menys freqüents són els de menys de 49 m², tot i que a Navata, Darnius i Agullana s'hi troba més d'un cas (entre 4 i 6 habitatges amb menys de 49m²).

El nombre destacat d'habitatges que igualen o superen els 150 m², amb un 23,20% del total d'habitatges, confirma la considerable presència d'habitatges disseminats en el territori.

Figura 6.2.9.

Superfície útil dels habitatges principals als municipis de l'àmbit d'estudi. Any 2001.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

e) Intervenció pública en l'habitatge

L'any 2004 la Generalitat de Catalunya va impulsar el **Pla pel Dret a l'Habitatge pel període 2004-2007**, a través del *Decret 454/2004*, una peça normativa que estableix un conjunt de mesures pel foment de les promocions d'habitatge assequible a Catalunya, protegit i concertat, que hauria de servir per prevenir i resoldre l'exclusió social residencial, i ser un instrument legal i operatiu de mediació en el mercat del lloguer social, i de rendibilització del parc de lloguer existent (mobilització dels habitatges desocupats), necessari per incrementar l'oferta de lloguer i, d'aquesta manera, facilitar l'accessibilitat dels joves amb rendes baixes o mitjanes a l'habitatge. El desequilibri entre els augments destacats dels preus dels habitatges i de l'increment moderat dels salaris posa en evidència les dificultats actuals per accedir a l'habitatge, que obliguen les famílies a un esforç econòmic molt gran.

Els principals col·lectius socials perjudicats per accedir a un habitatge digne són els joves, les famílies nombroses i monoparentals, les persones grans, les persones amb discapacitat i les seves famílies, els immigrants,...

El *Decret 244/2005, de 8 de novembre, d'actualització del Pla pel Dret a l'Habitatge 2004-2007*, va refondre els nous planejaments, definicions, ajuts i procediments que s'havien establerts en el *Decret 454/2004, de 14 de desembre*, amb el desplegament dels preceptes del *Reial decret 801/2005, d'1 de juliol*, pel qual s'aprova el **Pla Estatal 2005-2008** per afavorir l'accés dels ciutadans a l'habitatge.

En aquest sentit, les línies ja establertes pel Govern de la Generalitat van ser actualitzades en tot el que permetia ajustar-les millor a les realitat de demanda detectades durant el seu període de vigència i a les possibilitats de finançament que oferia la nova normativa estatal.

En conclusió el Pla pel dret a l'Habitatge 2004-2007 es va prorrogar fins al 31 de desembre de 2008 per tal de:

- Mantenir la coordinació de les actuacions del Govern de la Generalitat en matèria d'habitatge amb les del Govern de l'Estat, atès que el *Reial decret 801/2005, d'1 de juliol*, preveu la seva vigència fins al 31 de desembre de 2008.
- Atès que en data 8 d'octubre de 2007 es va signar el Pacte Nacional per l'Habitatge i s'està preparant el desenvolupament de les mesures de foment que s'hi preveuen.
- Desenvolupar la *Llei 18/2007, de 28 de desembre, del dret a l'habitatge*, la qual va entrar en vigor el primer trimestre de 2008.

L'eficàcia de les polítiques públiques no ha estat suficient per resoldre les desigualtats en l'accessibilitat a l'habitatge, sense intervenir directament a les regulacions lliures dels preus, subjectes a la lògica del mercat, i que han provocat desajustaments i poca correspondència entre l'oferta i la demanda dels habitatges (totes dues estan augmentant).

Per tant, es requereix la planificació d'una intervenció pública per augmentar i fomentar el patrimoni de sòl públic que reforci l'oferta d'habitatge de protecció pública, ja sigui de promoció pública o privada.

Les polítiques públiques sobre l'habitatge social han estat bastant escasses a l'àmbit d'estudi, especialment als darrers anys. A Agullana hi ha previst el desenvolupament de 12 habitatges de lloguer i de 12 habitatges de compra de protecció oficial, previstos per a finals del 2009 i promoguts pel Bisbat de Girona.

A Albanyà, la Vajol i Vilanant no està prevista la promoció d'edificis de protecció oficial.

A Boadella i les Escaules, a partir de la revisió de les Normes Subsidiàries hi ha la previsió de reservar sòl urbà per a la promoció d'habitatges de protecció oficial.

A Darnius es preveuen habitatges d'obra nova però no la promoció d'habitatges de protecció oficial d'iniciativa pública o privada.

Al terme de Sant Llorenç de la Muga hi ha la previsió de sòl per a construcció d'habitatges de protecció oficial, tal com es recull en el POUM del maig del 2007. En concret al sector residencial Casals hi ha la previsió de 6 habitatges de protecció pública que corresponen a un 24,16% del sostre total edificable residencial. Als sectors residencials Vall Muga, Can Campins i al costat del nucli històric hi ha la previsió del 20% del sostre total edificable destinat a habitatges de protecció pública.

A Navata ja s'han acabat 27 habitatges de protecció oficial promocionats per part de l'Ajuntament i iniciats l'any 2006, els quals estan a punt de ser entregats als propietaris.

A Maçanet de Cabrenys encara no s'han desenvolupat habitatges de protecció oficial, tot i que es preveuen a partir de la modificació puntual de les Normes Subsidiàries.

Segons fixa el Text Refós de la *Llei d'Urbanisme 1/2005*, els Ajuntaments estan obligats a cedir terrenys per la construcció d'habitatge públic si el planejament urbanístic proposa densitats d'ocupació superiors al llindar de 25 habitatges/hectàrea. Alhora, d'acord amb el *Decret 305/2006, de 18 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de la Llei d'Urbanisme*, en el seu Article 66, de Determinacions relatives a les necessitats socials d'accés a l'habitatge, els plans d'ordenació urbanística municipal han de reservar, per la construcció d'habitatges de protecció pública, com a mínim, el **sòl corresponent al 20% del sostre residencial** de nova implantació, tant en sòl urbà com en sòl urbanitzable. En el cas d'estudi, els futurs planejaments hauran de contemplar-ne tal com s'estipula per normativa.

6.3. Telecomunicacions i connectivitat tecnològica

6.3.1. Polítiques catalanes d'estratègia per construir la Societat del Coneixement i la Informació

El Consell d'Europa, reunit el març del 2000 a Lisboa, va comprometre's a impulsar, a curt i mig termini, una economia comunitària més forta, basada en "*el coneixement, més competitivitat i dinamisme, i capacitat de créixer econòmicament de manera sostenible amb més i millors llocs de treball i amb major cohesió social*" (Estratègia Lisboa).

La Generalitat de Catalunya ha assumit el lideratge pel desenvolupament d'aquest marc internacional acordat, i promou mecanismes d'aplicació local per establir un model de societat de la informació que es fonamenti en l'ús de les noves tecnologies a tota la població, empreses i administracions públiques catalanes, així com dels serveis de comunicacions electròniques i dels audiovisuals més avançats, i en les millors condicions d'accés, serveis i preus.

El Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI) pren la responsabilitat de determinar la política de la Societat del Coneixement i la Informació, i la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació (STSI) es preocupa del disseny, la coordinació i del desplegament dels projectes i les accions necessàries per desenvolupar aquesta Societat.

El Pla estratègic de la Societat del Coneixement i de la Informació que actualment està impulsant el Govern de Catalunya, en concret el Departament de Governació i Administracions Públiques, s'estructura a partir de:

- el **Pla Director d'Infraestructures de Telecomunicacions (PDIT)**, i
- el **Pla Director de Serveis i Continguts (PDSC)**

els quals, contenen iniciatives ambicioses per canalitzar cadascun dels següents eixos principals del Pla:

1. El foment de la cohesió digital, on es concreten actuacions per

- impulsar l'accessibilitat i fomentar la cohesió digital,
- impulsar l'accessibilitat de la banda ampla arreu del territori,
- fomentar l'oferta i la demanda, i
- dinamitzar la demanda i la utilització dels recursos tecnològics.

2. L'enfortiment del pes dels sectors de la tecnologia de la informació i la comunicació (TIC) i de les telecomunicacions a la societat.

D'aquesta manera es posen les bases per a la prevenció i el control dels riscos de la fractura digital i social en el territori amb relació a la manca d'accessibilitat a les xarxes de telecomunicacions avançades, i a les baixes capacitats per a la connectivitat tecnològica.

Per tant, per evitar l'aparició d'aquests escenaris de risc, és convenient accelerar la implantació d'una xarxa de comunicacions electròniques al conjunt del territori. En aquest sentit, l'administració catalana, a partir del PDIT, preveu un programa d'accions amb els següents objectius:

- Desplegar la **telefonía de tercera generació** (UMTS) i garantir que hi hagi cobertura a tot el territori. L'UMTS (*Universal Mobile Telecommunications System*) és una tecnologia utilitzada pels mòbils de tercera generació, que tot i que inicialment està pensada per l'ús de telefonía mòbil, no està limitada només a aquests dispositius sinó que té prestacions multimèdia, una elevada velocitat d'accés a Internet que permet transmetre audio i vídeo en temps real, i una transmissió de la veu amb qualitat equiparable a la de les xarxes fixes.
- Impulsar la **disposició d'ordinadors** a totes les llars mitjançant acords amb la indústria.
- Connectar en **xarxa sense cables totes les escoles** de Catalunya.
- Desenvolupar el **Punt Neutre d'Internet a Catalunya** (CATNIX). El Punt Neutre va néixer per interconnectar operadors de telecomunicacions, proveïdors d'Internet i la comunitat científica catalana. L'objectiu és encaminar localment el tràfic d'Internet de manera que els usuaris finals rebin un millor servei en reduir el trajecte que la informació ha de recórrer des que es demana (a través del web, de l'FTP, etc.) fins que es rep.
- Accelerar el desplegament de la **televisió digital terrestre** (TDT) i la **ràdio digital** (DAB) mitjançant actuacions que converteixin Catalunya en pionera de "l'apagada analògica". La Unió Europea ha instat als estats membres per tal que la TDT estigui implantada al 2012. A nivell estatal la data límit per cessar les emissions en analògic està fixada al 3 d'abril del 2010. A Catalunya, principalment per raons econòmiques, el procés d'encesa digital i apagada analògica va començar l'any 2007 i es completarà a finals del 2009. La implantació de la TDT a Catalunya es farà per projectes territorials i d'una manera gradual. És a dir, l'apagada analògica i l'encesa digital es faran progressivament per illes territorials quan s'hagi adoptat la TDT en un 95%. A partir de l'estudi detallat de la xarxa de difusió actual, els projectes territorials són el resultat d'haver agrupat diferents illes territorials (es tracta de 44 illes agrupades en 22 projectes territorials), àmbits geogràfics de cobertura del senyal de televisió per part de diferents centres emissors, en els que es podria cessar les emissions analògiques sense afectar els territoris veïns.

- Fomentar la creació de clústers (un conjunt d'unitats funcionals interconnectades per mitjà d'una xarxa que actuen com una sola unitat) en el sector de les TIC i el sector de l'audiovisual a Catalunya.
- Oferir **punts públics d'accés a Internet** a arreu del territori.

Concretament, per a l'any 2008 es pretén que el 65% de les llars catalanes tinguin ordinador personal, i que s'hi garanteixi l'arribada de la banda ampla d'almenys, 2 Mbps.

En un marc molt general, i recollint l'esperit del Pla estratègic, amb relació a les telecomunicacions i les tecnologies de la informació es procura assegurar:

- la universalització de l'accessibilitat a Internet a tots els segments de la població,
- l'alta velocitat a arreu,
- la multitecnologia per possibilitar un accés idoni en cada moment i des de qualsevol lloc, i
- el servei bàsic de telecomunicacions a qualsevol edifici, urbanització o localitat.

En aquest context presentat, s'estan desenvolupant diferents projectes a tot el territori català per materialitzar els reptes de la transformació social vers la Societat de la Informació, dedicant principalment els esforços en la millora de les infraestructures de telecomunicacions (Internet, televisió i telefonia mòbil).

Davant aquest objectiu de millorar les infraestructures de telecomunicacions, s'engeguen les següents iniciatives:

- a) Banda ampla fixa (xarxa de fibra òptica –projecte FTTH–, projecte BAR– Banda ampla rural–, arribada generalitzada als polígons industrials, arribada a tots els centres educatius públics –projecte Heura–).
- b) Comunicació mòbil (telefonía mòbil rural, construcció de torres singulars de telecomunicacions –projecte RADIOCOM–, servei de telecomunicacions d'emergències i seguretat –projecte RESCAT).
- c) Digitalització audiovisual (desplegament de la TDT i apagada analògica).

Una de les actuals iniciatives públiques més significatives amb relació a la millora de les telecomunicacions des de la Generalitat de Catalunya, és la creació de l'Operador d'Infraestructures, el qual podrà integrar i optimitzar l'oferta de serveis de comunicacions electròniques de gran ample de banda als ciutadans, empreses i administracions públiques. La Generalitat de Catalunya i el consorci local Localret van signar, al 2005, un conveni per crear l'ITCat, un ens gestor d'infraestructures, encarregat de la promoció, implantació i gestió integrada d'una xarxa de comunicacions electròniques a tot el territori català.

Aquestes iniciatives d'alfabetització, formació, dinamització i creació digital comencen a desenvolupar-se sobre el territori català en el marc del **projecte NODAT**, impulsat per la Generalitat de Catalunya des de l'any 2001 amb l'objectiu fonamental d'evitar la fractura digital i social, i el desequilibri de les oportunitats d'accessibilitat i connectivitat sobre el territori.

Aquest projecte de socialització de la tecnologia es vertebrava territorialment a través de la **Xarxa de Telecentres de Catalunya (XTC)**, la qual disposa de dos vessants en el seu plantejament, que integren formació, participació, dinamització de l'ús de les Tecnologies de la Informació i la Comunicació, suport a comunitats i col·lectius, i en general, recolzament al desenvolupament territorial:

- un vessant físic, corresponent a estendre l'accés a Internet a tots els sectors de la societat a partir d'infraestructures i equipaments adequats, i
- un vessant virtual, per proporcionar uns serveis i prestacions a través de la xarxa d'Internet (Teletreball, correu electrònic, aplicacions ofimàtiques, cursos formatius temàtics, etc).

La XTC és una xarxa de PIAP (*Public Internet Acces Point*), que són punts públics d'accés a Internet, entre els quals hi ha biblioteques, casals, espais d'associacions, centres cívics i juvenils, centres educatius públics, etc, i vénen a representar els instruments més propers de referència de la població per a la divulgació, formació i accés a Internet.

En un altre àmbit, les iniciatives públiques en la matèria de la planificació i gestió de les tecnologies de la informació i la comunicació, són sensibles a la integració de les infraestructures de telecomunicacions als edificis, entenent que aquestes s'han d'assimilar com a la resta de serveis domèstics bàsics (aigua, gas, electricitat, etc). Actualment s'està actualitzant la normativa sobre les canalitzacions de les xarxes de telecomunicacions en les edificacions (Infraestructures Comunes de Telecomunicació -ICT-) per tal d'accelerar el procés d'implantació de les noves tecnologies a totes les llars, de la mateixa manera que s'està elaborant un document normatiu que contempli la necessitat d'incorporar als projectes d'urbanitzacions i polígons industrials, les infraestructures que asseguraran la disponibilitat de les xarxes de telecomunicació i l'ampliació de la cobertura dels serveis de radiocomunicació a les edificacions. Aquests nous requeriments tècnics s'incorporaran a les figures de planejament derivat. Pel primer cas, l'Ajuntament condicionarà la llicència d'obres a la certificació tècnica acreditativa de la Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació conforme s'ha complert la normativa d'ICT, i pel segon cas, el consistori local podrà sol·licitar el projecte de les xarxes de telecomunicacions que s'ha d'incorporar en els nous tràmits de planejament urbanístic.

D'altra banda, la *Secretaria de Telecomunicacions i societat de la informació* (del Departament de Governació i Administracions Públiques) està impulsant el "**Pla Catalunya Connecta**" que engloba les diferents línies d'actuació del Govern en matèria d'infraestructures de telecomunicacions, i que té com a principal objectiu dotar tots els

poligons industrials de Catalunya i els nuclis de població de més de 50 persones amb cobertura de TDT, internet de banda ampla i telefonia mòbil.

6.3.2. Adaptació dels municipis a la Societat del Coneixement i la Informació

a. Internet

La deficient cobertura dels serveis de telecomunicacions a moltes poblacions de Catalunya va ser el motiu pel qual la Generalitat de Catalunya va engegar el projecte de **Banda Ampla Rural**, per tal de fer arribar l'accés a la banda ampla a totes les poblacions de més de 100 habitants que no tinguessin cobertura del servei ADSL, tot suprimint la fractura digital territorial existent en aquests moments i assolint la cohesió del país.

El projecte de Banda Ampla Rural que s'està portant a terme per fases va començar l'any 2004. La primera fase del desplegament de banda ampla ha inclòs les entitats de població de més de 100 habitants i caps de municipi que no disposaven de servei ADSL de l'Alt Pirineu i Aran, les comarques de Lleida, el Camp de Tarragona i les Terres de l'Ebre. La segona fase que acabarà a finals del 2008 té la voluntat de donar cobertura a les entitats de població de més de 100 habitants i caps de municipis de les comarques de Girona, comarques de la Catalunya Central i les d'àmbit metropolità.

L'empresa Iberbanda (Avinet) és la responsable de desplegar aquesta xarxa de comunicacions electròniques arreu del territori.

Actualment, el desplegament i explotació de la xarxa s'està fent mitjançant el sistema **WIMAX** (*Worldwide Interoperability for Microwave Access*, és a dir, Interoperabilitat d'accés mundial de microones), una tecnologia via ràdio i inhalàmbrica de nova aparició que incorpora millores en capacitat de cobertura, ofereix més amplitud de banda que el Wi-Fi i aporta nous serveis com la telefonia IP (Internet Protocol, és a dir, que fa possible que la senyal de veu es transmeti a través d'Internet en comptes d'enviar-la de forma analògica). La *Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació* també està avaluant noves actuacions en el marc del Projecte Banda Ampla Rural per tal de cobrir totes les poblacions a partir de 50 habitants.

Per altra banda, la creació de **Localret (Consorci local per al desenvolupament de les xarxes de telecomunicacions i de les noves tecnologies)** és una resposta des de l'àmbit local al desenvolupament de les noves tecnologies i de la Societat de la Informació. Localret impulsa la integració coordinada dels municipis al nou model social de les noves tecnologies de la informació i la comunicació, i representa els interessos dels municipis en els processos de negociació i aprovació de normatives sobre la construcció de les xarxes de telecomunicacions, i els efectes que poden tenir les noves regulacions sobre les competències municipals en l'àmbit urbanístic, la gestió dels espais públics i el règim de fiscalitat.

Actualment hi ha 800 municipis adherits al Consorci, a part que també s'hi han afegit la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques. **Agullana, Albanyà, Boadella d'Empordà i Navata són membres d'aquest Consorci**, mentre que Darnius, La Vajol, Maçanet de Cabrenys, Sant Llorenç de la Muga i Vilanant encara no s'hi han adherit.

D'acord amb les polítiques afavorides des de la *Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació* del *Departament de Governació i Administracions públiques* de la *Generalitat de Catalunya*, les Tecnologies de la informació i la comunicació (TIC) sobre el territori de l'àmbit de la present Agenda 21 es distribueixen de la següent manera:

Taula 6.3.1.

Les TIC al territori de la present Agenda 21. Any 2008.

Nuclis	Cobertura banda ampla	Cobertura ADSL	Cobertura WIMAX	Disponibilitat comercial servei WIMAX
Agullana	Sí	Sí	Cobert	Ja disponible
L'Estrada	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Albanyà	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Boadella	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Les Escaules	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Darnius	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Maçanet de Cabrenys	Sí	Sí	No cobert	No disponible
Tapis	Sí	Sí	Cobert	Ja disponible
Canelles	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Navata	Sí	Sí	Cobert	Ja disponible
Torremirona	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Sant Llorenç M.	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Taravaus	Sí	Sí	Cobert	Ja disponible
Vajol. la	Sí	No	Cobert	Ja disponible
Vilanant	Sí	Parcial	Cobert	Ja disponible

Data d'actualització: 28 de maig de 2008

La disponibilitat del servei ADSL de Telefónica es considera "Sí" quan el percentatge de cobertura al nucli és superior al 90%, mentre que es considera "Parcial" si aquest percentatge de cobertura és inferior al 90%. "No" indica que no hi ha cobertura ADSL. (Dades actualitzades l'abril de 2007 i obtingudes a través del Programa d'extensió de la banda ampla - PEBA).

La cobertura del servei WiMAX d'iberbanda es considera "Cobert" quan més del 75% del nucli de població ja té cobertura del servei; i "No cobert" quan la cobertura és inferior al 50% del nucli de població o no està previst donar-hi cobertura en les fases esmentades del projecte BAR. La indicació "En estudi" vol dir que la cobertura del nucli està en fase de planificació i viabilitat tècnica.

Tant la informació que es publica sobre la cobertura ADSL com la informació sobre la cobertura WiMAX, cal considerar-la com a orientativa. Per confirmar la viabilitat de qualsevol dels dos serveis d'accés a la banda ampla, sempre caldrà que un tècnic de l'empresa que els presta comprovi que des de la ubicació on es troba l'usuari es rep correctament el senyal ADSL o WiMAX.

Font: Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, 2008.

Tanmateix, i tot i que la cobertura de WiMAX és aproximadament del 75% del territori, no tots els nuclis o disseminats disposen d'aquest servei. A la taula següent es recull el sistema d'Internet utilitzat als nuclis municipals.

Taula 6.3.2.

TIC utilitzat actualment a cada nucli de l'Agenda 21 del sector nord Salines-Bassegoda. Any 2008.

Nuclis	TIC utilitzat
Agullana	ADSL
Albanyà	WiMAX
Boadella	ADSL
Darnius	ADSL
Maçanet de Cabrenys	ADSL
Navata	ADSL / WiMAX (WiFi)
Sant Llorenç de la Muga	WiMAX
Vilanant	ADSL
La Vajol	ADSL

Font: Ajuntaments de l'àmbit, 2008.

El **Consorti Salines Bassegoda** té com objectius fundacionals el desenvolupament i la promoció econòmica, la protecció del medi ambient, la coordinació d'activitats econòmiques i de lleure en el seu territori i la cooperació transfronterera. En aquest sentit, **està impulsant el sistema WiMAX** als 17 municipis del Consorci Salines-Bassegoda a través de MegatroWi.

MegatroWi és la marca de l'operadora de telecomunicacions amb què la Corporació Megatel comercialitza els serveis d'Internet, telefonia IP i la connectivitat empresarial a través de les seves xarxes sense fils i de l'estació pròpia de la corporació a Rocacorba. Actualment Navata ja compta amb aquesta cobertura.

S'estima que per estendre el servei a tot el sector nord de Salines-Bassegoda calen 21 antenes. Tanmateix, i aprofitant les infraestructures existents, només caldria la nova construcció de 4 antenes.

D'altra banda, tal com s'ha explicat en el primer apartat, en el marc del projecte **NODAT** s'impulsa la creació de la **Xarxa de Telecentres de Catalunya**, que distribueix punts públics d'accés a Internet a bona part del territori, garantint d'aquesta manera una cobertura prou representativa i homogènia de la connectivitat a Internet. D'aquesta manera es contribueix a la cohesió digital i social, a l'equilibri territorial, i s'estableixen noves oportunitats per a la dinamització econòmica a partir de la utilització de les telecomunicacions d'alta capacitat.

Cap dels municipis de l'àmbit d'estudi disposa d'un telecentre essent els més propers els que es recullen a la taula 6.3.3.

Taula 6.3.3.

Telecentres de l'Alt Empordà. Any 2008.

Nom	Tipus	Ubicació
AV Juncària Parc	Punt Òmnia	Figueres
Biblioteca Carles Bosch de la Trinxeria	Biblioteca	La Jonquera
Biblioteca Carles Fages de Climent	Biblioteca	Figueres
Biblioteca Pere Calders, Centre de Cultura	Biblioteca	Llançà
Biblioteca Ramon Bordas	Biblioteca	Castelló d'Empúries
Can La Porta Centre Cultural de l'Albera	Punt Òmnia	La Jonquera
Can Maset	Punt Òmnia	L'Escala
Centre d'activitats Roses	Punt d'Informació Juvenil	Roses
Centre Penitenciari Figueres	Punt Òmnia	Figueres
Espai Jove	Punt d'accés públic a Internet	Vilafant
Associació cultural la Fraternal	Telecentre	Espolla
Telecentre Cadaqués	Telecentre	Cadaqués
Telecentre de Sant Pere Pescador	Biblioteca	Sant Pere Pescador

Font: Web de la Xarxa de Telecentres de Catalunya, 2008.

Tanmateix, existeixen alguns punts públics d'accés a Internet als diferents municipis integrants de l'àmbit d'estudi de la present Agenda 21 que no estan adscrits a la XTC, i que es localitzen en els centres municipals següents:

Taula 6.3.4.

Punt públics d'accés a Internet no adscrits a la XTC. Any 2008.

Municipi	Ubicació
Agullana	Societat la Concòrdia
Albanyà	No se'n disposa
Boadella	Sala de lectures Els Aspres de la Societat de Boadella
Darnius	No se'n disposa
Maçanet de Cabrenys	Oficina de turisme de Maçanet de Cabrenys
Navata	Punt Jove de Navata

Municipi	Ubicació
	Casal de la gent gran
Sant Llorenç de la Muga	No se'n disposa
Vajol, la	No se'n disposa
Vilanant	No se'n disposa

Font: Ajuntaments de l'àmbit, 2008.

L'existència de pocs punts públics d'accés a Internet, en alguns casos encara pendants d'una adequació de l'equipament, denoten la necessitat de reforçar les polítiques contra la fractura digital vigilant el desplegament de l'accessibilitat i l'alfabetització dels col·lectius més vulnerables, i procurar la generalització d'un ús més intensiu i racional de les noves tecnologies de la informació.

Una iniciativa que pren força és la que proposa l'organització *guifi.net*, la qual permet la connexió sense cables a Internet de forma gratuïta, a nivell de particular o a nivell de municipi. En aquests supòsits l'ajuntament o el particular s'han de fer càrrec de la despesa de l'antena per a la connexió. El sistema funciona com una xarxa, on cada antena, particular o municipal, actua com a receptor i emissor. Aquesta iniciativa ha tingut molta acollida a les comarques de la Garrotxa, el Pla de l'Estany i alguns municipis de l'Alt Empordà.

A la Mare de Déu del Mont (Albanyà) hi ha una antena guifi, tot i que actualment no dona servei als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda sinó a l'àmbit de la Garrotxa. L'antena guifi de la Mare de Déu del Mont actua com a supernode, la qual s'està preparant per a wifi, wimax i prewimax i permetrà la connexió d'Osona amb el Gironès. En aquest sentit, el municipi de Maçanet de Cabrenys podria instal·lar una altra antena al pic de les Salines, que actuaria de repetidor amb l'antena existent de la Mare de Déu del Mont i es donaria així servei als municipis de l'àmbit de la present Agenda 21.

Finalment, amb relació a la infraestructura que procura la connectivitat tecnològica en radiotelecomunicació, la taula següent relaciona la disponibilitat d'aquests equipaments a l'àmbit d'estudi:

Taula 6.3.5.

Disponibilitat d'antenes de radiotelecomunicació. Any 2008.

Municipi	Ubicació
Agullana	1 antena de telefonia mòbil a la Societat la Concòrdia
Albanyà	1 antena de telefonia a la Trinxera, al nucli d'Albanyà de la companyia Movistar 3 antenes a la Mare de Déu del Mont (de televisió i de telefonia de la companyia Vodafone)

Municipi	Ubicació
	1 antena guifi a la Mare de Déu del Mont (que encara no dóna cobertura al municipi)
Boadella	No se'n disposa
Darnius	No se'n disposa
Maçanet de Cabrenys	1 antena de telefonia mòbil de la companyia Vodafone ubicada en el repetidor al Santuari de les Salines zona del Muxer
Navata	1 antena WiMAX al campanar de Navata
Sant Llorenç de la Muga	1 antena de telefonia de la companyia Movistar i 1 antena de televisió, ubicades al Bac de la Torre. 1 antena de WiMAX al dipòsit de l'aigua al costat de la carretera entre el nucli de Sant Llorenç de la Muga i la urbanització Vallmuga.
Vajol, la	No es disposa de cap antena de radiotelecomunicació al municipi, no obstant, se n'està tramitant una amb la companyia Movistar.
Vilanant	No se'n disposa

Font: Ajuntaments de l'àmbit, 2008.

Tanmateix, davant l'evolució accelerada de la innovació tecnològica, i la demanda creixent de la seva utilització, s'hauran de definir des dels mateixos municipis fórmules d'anticipació en la planificació territorial de les xarxes i instal·lacions de telecomunicacions, establint uns principis i normes comunes per acollir ordenadament aquestes noves activitats en zones específiques, destinades a la concentració dels equipaments i les infraestructures de telecomunicació, preferentment admeses en sòl no urbanitzable, i allà on ja existeixen antenes emissores/receptores.

La *Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació* de la Generalitat de Catalunya, en el marc del *Decret 281/2003, de 4 de novembre, de modificació del Decret 148/2001, de 29 de maig, d'ordenació ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil i altres instal·lacions de radiocomunicació*, desenvolupa el Pla d'Ordenament Ambiental d'Infraestructures de Radiocomunicacions que, juntament amb la intervenció dels ajuntaments, els consells comarcals, els operadors i Localret, es preocupa de la planificació i la gestió de les torres de telecomunicacions, procurant la rigidesa en els tràmits dels processos d'obtenció de les llicències urbanístiques, sobretot atenent criteris de protecció ambiental. A la vegada, aquest Decret estableix els nivells permesos d'exposició de les persones als camps electromagnètics, i per això es fixen les distàncies de seguretat entre les instal·lacions i les persones.

Per altra banda, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà no està implicat directament en les polítiques d'accessibilitat i connectivitat dels municipis, tot i que col·laborarà en la implantació del projecte de l'Administració Oberta de Catalunya per a la connexió electrònica entre l'administració local i la ciutadania.

b. Telefonía mòbil

La Generalitat de Catalunya va acordar el febrer de 2008 amb els operadors Movistar, Orange i Vodafone, un impuls en la cobertura de telefonía mòbil a les zones rurals de Catalunya, especialment allà on el mercat no justifica la inversió privada. Els compromisos d'aquests convenis, emmarcats en un pla d'extensió de serveis de comunicacions electròniques, es desplegaran durant els propers tres anys, i contribuiran a assolir el compromís del conseller de Governació i Administracions Públiques perquè al 2010 tots els municipis de més de 50 habitants tinguin cobertura de telefonía mòbil, banda ampla i TDT.

Els convenis preveuen que els tres operadors faran més de 520 actuacions per estendre la cobertura de la telefonía mòbil: Movistar en farà 352, Orange 151 i Vodafone 103. D'aquestes 520 actuacions, unes 350 aprofitaran torres ja existents i més de 170 es faran en torres de nova construcció. Com a resultat d'aquest desplegament, es donarà o millorarà el servei a més de 520 nuclis de població. De les 520 actuacions, 276 són per donar cobertura a nuclis que fins ara no tenien servei de cap operador.

En els convenis respectius, cada operador es compromet a donar servei a una sèrie de nuclis de població, ja sigui compartint torres que ja existeixen o construint-ne de noves. El Departament de Governació i Administracions Públiques invertirà més de 20 milions d'euros en la construcció de la majoria de les noves torres previstes i, a canvi, els operadors donaran servei a molts nuclis sense cobertura i on no tenien previst d'anar-hi a curt termini.

Els municipis del sector nord de les Salines-Bassegoda compten amb buits de cobertura telefònica, i fins i tot televisiva, que afecten directament a la població, per manca d'antenes de radiotelecomunicació i/o una mala gestió dels recursos.

Tanmateix, segons la *Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació*, la cobertura de telefonía mòbil d'emergències 112 dels municipis del Sector nord de les Salines-Bassegoda és pràcticament total.

El telèfon 112, és únic per a tot l'àmbit europeu, amb resposta immediata 24 hores i centralitza totes les trucades d'emergència: serveis públics d'urgències sanitàries, d'extinció d'incendis i salvaments, i de seguretat ciutadana i protecció civil.

Taula 6.3.6.

Cobertura de telefonia mòbil d'emergències – 112 al territori. Any 2008.

Nuclis	Cobertura 112 <i>outdoor</i> ¹
Agullana	Sí
Albanyà	Sí
Boadella d'Empordà	Sí
L'Estrada	Sí
Darnius	Sí
Maçanet de Cabrenys	Sí
Tapis	Sí
Canelles	Sí
Navata	Sí
Torremirona	Sí
Sant Llorenç de la Muga	No
Taravaus	Sí
Vajol, la	Sí
Vilanant	Sí

Data d'actualització: 28 de maig de 2008

Font: *Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, 2008.*

Tal com s'observa en la taula anterior, la cobertura telefònica al municipi de Sant Llorenç de la Muga és insuficient i només l'operadora Movistar dóna servei a l'àmbit. Pel que fa la cobertura de telefonia fixa, segons fonts municipals, la situació deficitària es repeteix atès que només hi ha l'opció de línia telefònica d'iberbanda, la qual dóna un servei via satèl·lit que depèn de les inclemències del temps i que a més resulta més cara que la tarifa de telefònica.

¹ El telèfon 112 serveix perquè els ciutadans i ciutadanes puguin sol·licitar els serveis públics d'urgències sanitàries, d'extinció d'incendis i salvaments, de seguretat ciutadana i de protecció civil quan es trobin davant d'una situació d'emergència. El servei 112 representa la superposició de la cobertura GSM dels operadors Movistar, Vodafone i Orange. La cobertura està representada a partir d'un nivell outdoor, que correspon a un nivell d'exterior, el qual en alguns casos no serà suficient per accedir a l'interior d'habitatges.

A la informació sobre cobertura indica "Sí" quan més del 80% del nucli de població té cobertura d'aquest servei, i "No" quan la cobertura és inferior al 80% del nucli de població. La informació sobre la cobertura que es publica és el resultat de simulacions per ordinador i cal considerar-la com a orientativa.

c. Televisió digital terrestre

La Televisió Digital Terrestre (TDT) és un nou sistema de televisió, gratuït i universal, que anirà substituint progressivament la televisió analògica convencional. En els propers anys, la TDT substituirà a la televisió analògica convencional. La data d'apagada analògica està fixada a nivell estatal el 3 d'abril del 2010. A Catalunya aquest procés es fa de manera gradual des del 2007 i fins a finals del 2009.

Per rebre la TDT, cal tenir en compte tres factors: ser en zona de cobertura, tenir la instal·lació adaptada i disposar d'un descodificador.

A l'àmbit dels municipis de l'Agenda 21 de les Salines-Bassegoda, la previsió de centres emissors de TDT per desplegar es resumeix a la taula 6.3.7, i la previsió de cobertura es resumeix a la taula 6.3.8.

Taula 6.3.7.

Previsió de centres emissors de TDT a les influències de l'àmbit de la present Agenda 21 dels municipis de les Salines-Bassegoda.

Nucli de població	UTM X	UTM Y	Estat
Albanyà	477.678	4.683.085	Per desplegar
Mare de Déu del Mont	475.528	4.678.784	Per desplegar
Maçanet de Cabrenys	477.559	4.696.825	Parcialment engegat
Sant Llorenç de la Muga	481.979	4.685.116	Per desplegar
Biure	490.821	4.687.386	Per desplegar
La Jonquera	489.148	4.696.108	Per desplegar
Figueres	495.480	4.679.859	Per desplegar

Font: Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, 2008.

Taula 6.3.8.

Cobertura general dels canals de TDT.

Nucli de població	Cobertura
Agullana	Previst juliol 2009
L'Estrada	Previst juliol 2009
Albanyà	Previst juliol 2009
Boadella d'Empordà	Previst juliol 2009
Les Escaules	Previst juliol 2009
Darnius	Previst juliol 2009
Maçanet de Cabrenys	Previst juliol 2009
Tapis	Previst juliol 2009
Canelles	Previst juliol 2009
Navata	Previst juliol 2009
Torremirona	Previst juliol 2009
Sant Llorenç de la Muga	Previst desembre 2009
Taravaus	Previst juliol 2009
Vilanant	Previst juliol 2009
La Vajol	Previst juliol 2009

Data d'actualització: 18 de juliol de 2008

Font: Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, 2008.

d. Sistema de la Monitorització de la Radiofreqüència

Els camps electromagnètics són imperceptibles per l'ésser humà. Per aquest motiu la Generalitat de Catalunya està portant a terme el **projecte SMRF** (Sistema de Monitorització de Radiofreqüència) que supleix la imperceptibilitat dels camps electromagnètics mitjançant mesures objectives dels nivells de radiacions.

Aquesta iniciativa es va posar en marxa al 2004 i en l'actualitat compta amb 84 equips de control (sondes), distribuïts en 73 municipis arreu de totes les comarques catalanes. Aquests equips demostren que els nivells de radiacions obtinguts estan sis vegades per sota de la normativa catalana, i nou vegades per sota de la normativa internacional fixada per la *International Commission on Non-Ionizing Radiation Protection*, la Organització Mundial de la Salut i la Unió Europea.

Els monitors mesuren les dades les 24 hores del dia, i les trameten al *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTTI)* que disposa així d'una base de

dades amb recopilació històrica. Tots els ajuntaments participants reben informes sobre les emissions de les instal·lacions del seu municipi i les mesures també són consultables en línia.

Des del centre de control també es reben les alertes en cas que els nivells d'emissió arribin als límits establerts per la normativa catalana. Si es rep una alerta, una unitat mòbil d'inspecció del CTTI realitzarà mesures de camp que es notificaran a l'Ajuntament corresponent i al *Departament de Medi Ambient i Habitatge*. Seguidament es contactarà amb les operadores per prendre les mesures adients.

A la comarca de l'Alt Empordà hi ha una sonda a Figueres i una a l'Escala. A la taula 6.3.9 es mostren les dues sondes de l'Alt Empordà, essent el valor mig en un període de 24 hores d'ambdues, inferior al límit 27 V/m, que correspon a la interpretació més restrictiva de la normativa (*Decret 281/2003, de 4 de novembre, de modificació del Decret 148/2001, de 29 de maig, d'ordenació ambiental de les instal·lacions de telefonia mòbil i altres instal·lacions de radiocomunicació*).

Taula 6.3.9.

Radiofreqüència emesa per les sondes de l'Alt Empordà. Any 2008.

Període de mesura	Sonda de l'Escala	Sonda de Figueres
Inici	30/06/08, a les 01:00h	30/06/08, a les 01:30h
Final	01/07/08, a les 01:00h	01/07/08, a les 01:30h
Valor mig del període	0,62 V/m	1,34 V/m
Valor màxim del període	2,71 V/m a les 08:30 h del 30/06/08	1,45 V/m a les 13:30h del 30/06/08

Font: Secretaria de Telecomunicacions i Societat de la Informació, 2008.

6.4. Salut i benestar social

El següent capítol analitza el conjunt dels serveis públics d'assistència mèdica i social en els municipis que integren l'Agenda 21, amb la finalitat d'obtenir una radiografia de l'estat actual dels recursos que desenvolupen l'activitat assistencial en l'atenció sanitària i en el benestar social.

6.4.1. Serveis sanitaris

El model sanitari català integra tots els recursos sanitaris existents, siguin o no de titularitat pública, en una única xarxa sanitària d'ús públic, i recull una sèrie d'entitats vinculades tradicionalment a l'atenció de la salut i a la millora del benestar social (mútues, fundacions, consorcis,...).

El Servei Català de la Salut o CatSalut ha de procurar per la gestió integral de l'oferta i la demanda sanitària i, en aquest sentit, el Departament de Salut va aprovar el nou *Mapa Sanitari, Sociosanitari i de Salut Pública*, que ha esdevingut l'instrument de referència de la planificació dels serveis del sistema públic de salut de Catalunya per a l'horitzó 2006 – 2015 (vegeu figura 6.4.1).

Aquest document preveu actualitzacions periòdiques i abraça la salut pública, la interrelació amb els serveis socials, l'atenció primària, l'atenció especialitzada, els serveis de salut mental i drogodependències, els serveis sociosanitaris, l'atenció urgent i l'atenció domiciliària.

La xarxa sanitària catalana d'utilització pública s'organitza en 7 **regions sanitàries** (RS): Alt Pirineu i Aran, Barcelona, Camp de Tarragona, Catalunya Central, Girona, Lleida i Terres de l'Ebre (vegeu figura 6.4.1).

Cadascuna d'aquestes regions compren diversos **sectors sanitaris** –que responen a l'actual divisió comarcal. No obstant, recentment s'ha iniciat un procés de descentralització a través de la creació de consorcis als que s'han denominat **Governos Territorials de Salut** (GTS), els quals es troben regulats a través del Decret 38/2006. Cadascun d'aquests Governos Territorials de Salut engloba diverses **Àrees Bàsiques de Salut** (ABS).

A partir de cada ABS es desplega doncs, l'assistència primària mitjançant els anomenats **Centres d'Atenció Primària** (CAP) i els **consultoris mèdics locals** (CL). Quan l'assistència primària és insuficient, els recursos de l'assistència especialitzada s'organitzen a través de centres hospitalaris, centres sociosanitaris, hospitals psiquiàtrics, centres amb activitat ambulatoria i centres no hospitalaris.

Així doncs, els municipis que integren aquesta Agenda 21 s'emmarquen en la Regió Sanitària de Girona, la qual engloba als GTS de l'Alt Empordà, Baix Empordà, Garrotxa, Gironès-Selva Interior-Pla de l'Estany, Ripollès i Selva Marítima (vegeu figura 6.4.1).

Figura 6.4.1.

Regions Sanitàries i Governes Territorials de Salut de l'àmbit d'estudi.

Font: Elaboració pròpia.

Taula 6.4.1.

Constitució de la Regió Sanitària de Girona. Any 2007.

RS Girona	
Sectors Sanitaris	7
Governos Territorials de Salut (GTS)	6
Àrees Bàsiques de Salut (ABS)	36
Centres de Salut (CAP i CL)	229

Font: Memòria d'activitat 2007. Regió Sanitària de Girona.

Organització i funcionament territorial de l'activitat assistencial

L'organització del servei sanitari català i les activitats desenvolupades en atenció primària i especialitzada es concreten a la taula 6.4.2.

Taula 6.4.2.

Organigrama dels centres i serveis d'atenció sanitària, primària i especialitzada.

Unitat territorial	Regió Sanitària	Governos Territorials de Salut	Àrea Bàsica de Salut (ABS)
Centres assistencials	Xarxa de centres d'atenció especialitzada		
Serveis assistencials	Atenció hospitalària		
	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis mèdics d'internament - Serveis quirúrgics - Visites ambulatories - Serveis d'urgències		
	Atenció sociosanitària		
	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis sociosanitaris d'internament - Serveis de tractament integral (cures d'infermeria, medicació, psicoestimulació, teràpia recreativa,...)		
Serveis assistencials	Atenció psiquiàtrica		
	<ul style="list-style-type: none"> - Servei d'internament d'atenció als malalts mentals		
	Atenció ambulatoria especialitzada		
	<ul style="list-style-type: none"> - Serveis d'atenció especialitzada sense internament - Serveis de cirurgia major ambulatoria - Consultes externes hospitalàries - Atenció primària especialitzada - Atenció de salut mental infantil, juvenil i d'adults - Serveis de rehabilitació - Serveis de diàlisi - Serveis de prevenció i control de malalties de transmissió sexual - Serveis de vacunació i consells a viatgers internacionals		
Serveis assistencials	Atenció farmacèutica		
	<ul style="list-style-type: none"> - Dispensació de la teràpia prescrita - Atenció per a resultats terapèutics de millora del benestar de la salut i la qualitat de vida del pacient		
Serveis assistencials	Atenció primària		
	<ul style="list-style-type: none"> - Visites mèdiques generals - Serveis de prevenció - Serveis d'atenció continuada - Serveis de consulta informativa i recomanació d'hàbits sanitaris		

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria d'activitat 2007 de la Regió Sanitària de Girona.

Pel que a als recursos disponibles a la RS de Girona es disposa del següent:

Taula 6.4.3.

Recursos sanitaris i activitat assistencial a la Regió Sanitària de Girona. Any 2007.

Línia de serveis*	Centres	Activitat assistencial
Atenció primària		
Centre Atenció Primària	44	Medicina general, pediatria, odontologia, infermeria i assistència social
Consultori mèdic Local	185	
Atenció continuada		
- Equips d'Atenció Primària	36	Atenció sanitària primària d'urgència fora de l'horari habitual, durant les 24 hores
- Punts d'Atenció continuada	38	
Atenció especialitzada		
Centres de la XHUP	9	Hospitalització d'aguts
Centres sociosanitaris	12	Atenció de qualitat a les persones grans i als malalts crònics i terminals amb dependència
Hospitals psiquiàtrics	2	Atenció psiquiàtrica i de salut mental
Centres d'atenció ambulatoria		
- XHUP, Institut Català d'Oncologia, CAP II	13	Consulta especialitzada general
- CAP II, CSMIJ, CSMA	16	Consulta especialitzada psiquiàtrica i salut mental
- CAS	6	Atenció i seguiment a les drogodependències
Altres activitats d'especialització		
PADES	7	Atenció domiciliària i continuada de suport als professionals de l'atenció primària
UFISS	5	Unitat de valoració de pacients ingressats en hospitals d'aguts o hospitals psiquiàtrics
Centres de diàlisi	4	Tractament de la insuficiència renal crònica
Salut sexual i reproductiva	7	Atenció a la salut sexual i reproductiva
Atenció farmacèutica	328	Dispensació de la medicació i hàbits en consum
Centres de rehabilitació		
- Rehabilitació ambulatoria	7	Recuperació d'habilitats corporals
- Rehabilitació domiciliària	5	
Logopèdia	5	

* En alguns casos, un mateix centre desenvolupa varis serveis sanitaris, sobretot els que corresponen a la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública.

XHUP: Xarxa d'Hospitals d'Utilitat Pública. CAP II: Centres d'Atenció Primària on es presten les especialitats mèdiques. SMIJ: Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil. CSMA: Centre de Salut Mental d'Adults. CAS: Centre d'Atenció i Seguiment de drogodependències. PADES: Programa d'Atenció Domiciliària i Equips de Suport. UFIS: Unitat Funcional Interdisciplinària Sociosanitària.

Font: Elaboració pròpia a partir de la Memòria d'activitat 2007 de la Regió Sanitària de Girona.

Amb aquests recursos i a partir de la creació dels Governos Territorials de Salut (GTS) s'ha de descentralitzar i dotar el model sanitari d'una nova dimensió d'apropament a la ciutadania per tal d'adequar l'oferta de serveis i augmentar la qualitat d'acord amb les necessitats de la població. Així, aquests consorcis de govern exerceixen les seves funcions a partir de les directrius del Departament de Salut i amb criteris de descentralització i corresponsabilització amb els ajuntaments.

Les principals actuacions previstes en el conjunt dels 37 governs territorials de salut (GTS) d'aquí al 2015, segons s'especifica a la web del Departament de Salut, són en general:

- la creació d'entre 25 i 35 noves ABS,
- un augment del nombre de professionals de l'atenció primària i dels serveis especialitzats d'atenció a la salut mental i a les drogodependències, i
- un augment del nombre de places dels hospitals de dia de salut mental, dels centres de dia i dels hospitals de dia sociosanitaris, així com la construcció de nous hospitals.

I en relació als serveis que conformen el model d'atenció de Catalunya, tal i com segueix:

- Una integració assistencial per tal de coordinar les actuacions de professionals, serveis i centres en els àmbits de més interrelació (atenció domiciliària, pediatria, maternoinfantil-salut sexual, urgències...).
- Una atenció primària més dotada de professionals, amb millor suport de l'atenció especialitzada (consultories) i amb més poder de resolució.
- Una infermeria amb més protagonisme en tot el sistema i, especialment, en l'atenció primària i atenció a la salut mental.
- Una atenció especialitzada amb una estabilització en les taxes d'internament, un augment de l'assistència ambulatoria i el treball en xarxa (amb equips professionals compartits).
- Una atenció urgent amb més capacitat a l'atenció primària, estabilització/disminució d'ús d'urgències hospitalàries, sistemes de coordinació i d'informació compartida entre els dispositius.
- Una atenció domiciliària coordinada en diferents línies de serveis sanitaris (atenció primària, atenció sociosanitària, atenció de salut mental, atenció hospitalària) i els serveis socials; desenvolupament de la gestió de casos complexos.
- Una xarxa de serveis sociosanitaris consolidada i amb reequilibri territorial.
- Una reconversió psiquiàtrica i una integració funcional dels serveis de salut mental i de drogodependències.

- El desplegament del model de l'Agència de Salut Pública; estratègies de reducció de les desigualtats (programa Salut als barris).
- Inclusió de tecnologies de la informació i la comunicació: història clínica única, recepta electrònica, telemedicina; de suport a la presa de decisions a tots els nivells i de relació entre professionals, serveis i centres del conjunt de la xarxa assistencial.

En aquest sentit, l'assistència sanitària ha de respondre a les demandes particulars d'un nou context social caracteritzat per les actuals tendències demogràfiques derivades de l'envelliment progressiu de la població, i també dels saldos positius en el creixement demogràfic a causa de l'augment de la natalitat i, especialment, de l'increment de la immigració.

La taula 6.4.4 mostra alguns dels indicadors bàsics sobre el component sociodemogràfic de la Regió Sanitària de Girona.

Taula 6.4.4.

Indicadors sociodemogràfics de la Regió Sanitària de Girona.

Indicadors	RS Girona	Catalunya
Extensió (km²)	5.533	32.106,5
Població (habitants)	709.520	6.813.319
Densitat de població (hab/ km²)	128,23	212,2
Divisió territorial		
- Comarques	7	41
- Municipis	207	946
- Fins a 500 habitants	94	350
- Més de 10.000 habitants	15	104
Esperança de vida (anys)		
- Homes	77,41	76,9
- Dones	83,90	83,4
Taxa de mortalitat i natalitat, 1996-2001		
- Defuncions anuals/1.000 habitants	8,60	9,03
- Naixements anuals/1.000 habitants	11,5	10
Població immigrada	20,84	11,08

Font: Memòria d'activitat 2007 de la Regió Sanitària de Girona i web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

a) L'assistència primària

Les àrees bàsiques de salut (ABS) són unitats territorials elementals a partir de les quals s'organitzen espacial i funcionalment els serveis d'atenció primària. L'atenció primària és el primer nivell d'accés de la societat a l'assistència sanitària catalana, i cada ABS té assignats diferents centres d'atenció primària (CAP) i consultoris mèdics locals (CL) per a desenvolupar-la.

A cada ABS li correspon un equip d'atenció primària (EAP), o sigui, un conjunt de professionals sanitaris i no sanitaris que desenvolupen les seves activitats d'atenció a la població d'una ABS. Aquests equips exerceixen l'assistència al CAP i es desplacen als consultoris mèdics locals. A tota la població li correspon un centre d'atenció primària segons el lloc de residència i, per tant, d'acord amb la seva pertinença a una àrea bàsica de salut. Cal destacar que el Departament de Salut acaba de considerar la possibilitat de sol·licitar i aconseguir un canvi d'equip d'assistència primària segons lliure elecció.

Els centres d'atenció primària estan configurats per diferents recursos humans, tècnics i de serveis. Es disposa de l'instrumental necessari per donar resposta a una visita d'atenció primària, i cada any es doten ajudes econòmiques des del Departament de Salut per a ampliar i millorar l'equip tècnic de consulta mèdica. En un CAP es poden desenvolupar visites mèdiques d'àmbit general, activitats de prevenció, servei d'atenció a domicili davant la impossibilitat de desplaçament al centre sanitari, recomanacions d'hàbits saludables i consells per al benestar sanitari, serveis d'atenció continuada i unitats d'atenció als usuaris per a resoldre dubtes i consultes informatives.

Els CAP disposen, arreu, dels serveis de medicina de família, infermeria i pediatria. S'hi afegeixen, en general, l'atenció odontològica, l'extracció de sang, l'impuls dels Programes d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (PASSIR), l'assistència social i, en alguns casos, la podologia i la rehabilitació.

D'altra banda, els consultoris mèdics locals disposen de servei de medicina de família (s'inclouen les exploracions mèdiques, l'elaboració de receptes i destaca el control de patologies cròniques), d'infermeria i, en alguns casos, d'analítiques de sang.

A part dels CAP existeixen els centres d'atenció continuada (CAC), els quals atenen les demandes de la població que es facin fora de l'horari normal d'atenció de l'equip d'atenció primària, ja sigui en el mateix centre d'assistència sanitària o en el domicili del pacient.

Pels consultoris mèdics locals, les urgències poden ser ateses, també, durant l'horari de consulta del seu metge de capçalera en altres CL de la seva mateixa àrea bàsica de salut.

En orientació assistencial envers els ciutadans, els esforços s'han dirigit en procurar integrar l'atenció preventiva, l'atenció curativa, l'atenció rehabilitadora, la promoció dels hàbits saludables a la població i l'orientació en l'assistència social. En la millora de la comoditat dels pacients s'han impulsat diferents projectes per garantir des d'una millor atenció de les llistes d'espera fins a la possibilitat d'elecció de l'equip d'atenció primària.

L'assistència primària a l'àmbit d'estudi

El servei d'atenció sanitària s'organitza a partir del consorci o govern territorial de salut (GTS) de l'Alt Empordà i, en concret, de les àrees bàsiques de salut (ABS) de La Jonquera i Vilanant.

Els centres d'atenció primària (CAP) d'aquestes ABS cobreixen a 6 consultoris locals en el cas del CAP Dr. Subirós de la Jonquera, i a 5 consultoris en el cas del CAP de Vilafant (vegeu taula 6.4.5). El personal sanitari que es desplaça als consultoris locals és el mateix en cada ABS –1 metge i 1 infermera–, fet que en cas de necessitat o preferència permet atendre consultes en qualsevol dels consultoris.

Taula 6.4.5.

Centres d'atenció primària de l'àmbit d'estudi.

GTS	ABS-CAP	Consultoris o dispensaris locals
Alt Empordà	Bàscara	Agullana, Boadella d'Empordà, Darnius, Les Escaules, Maçanet de Cabrenys, la Vajol
	Cadaqués	
	Dr. Moisès Broggi (L'Escala)	
	Ernest Lluch (Figueres)	
	Dr. Subirós (La Jonquera) →	
	Llançà	
	Peralada	Albanyà, Navata, Sant Llorenç de la Muga, Taravaus, Vilanant
	Roses	
	Vilafant →	

*Clau: GTS: Govern Territorial de Salut; ABS: Àrea Bàsica de la Salut; CAP: Centre d'Atenció Primària.

Font: Servei Català de la Salut, 2008.

Com es pot observar a la taula 6.4.6. tots els municipis de l'Agenda 21 disposen de consultori mèdic local. Els seus horaris d'atenció al públic són els següents:

Taula 6.4.6.

Consultoris locals de l'àmbit d'estudi.

Municipi	Adreça	Horari d'atenció i equip assistencial
Agullana	La Concòrdia	Dilluns de 9,30 a 12,30 h, dimarts de 9 a 10 h i divendres 11,30 a 15 h (metge) Dilluns de 12 a 14 h, dimarts de 9,30 a 11,30 h, dimecres a partir de les 12 h i divendres de 12 a 14 h (infermera)
Albanyà	Figueres, s/n	Dilluns i dimecres de 8,30 a 9,30 (metge) Divendres de 11 a 13 h (infermera)
Boadella Les Escaules	Nou, 1 Figureres, s/n	<u>Boadella:</u> Dimarts de 8,40 a 11 h (metge i infermera) Dijous de 9 a 13,30 h (infermera) <u>Les Escaules:</u> Dimarts a partir de les 11,30 h (metge i infermera)
Darnius	Major, 3	Dilluns, dimecres i divendres (metge i infermera)
Maçanet de Cabrenys	Paret Nova, 12	Dilluns, dijous i divendres de 9 a 12 h i dimecres de 17 a 20 h (metge) Dilluns i dimecres de 8 a 10 h (visites programades i visites domiciliàries infermera) Dimecres de 9 a 15 h i dijous de 10 a 12 h i divendres de 12 a 14 h (infermera)
Navata	Escoles, 12	De dilluns a divendres de 9 a 12,3 h i dijous de 16 a 20 h (metge i infermera)
Sant Llorenç de la Muga	Església, 2	Dimarts, dimecres i divendres de 9 a 11 h (metge i infermera)
Vajol, la ¹	Pl. Ponent, 1	Divendres des de les 9,30h (metge) Dimarts de 12 a 13 h (infermera)
Vilanant	Escoles, 1	<u>Vilanant:</u> Dimecres (12,15 h) i dissabte (12,30 h) (metge) Dilluns a divendres de 12,45 a 13,45 h (infermera) <u>Taravaus:</u> Dimarts (metge)

Font: Ajuntaments i consultoris de l'àmbit d'estudi.

D'altra banda, l'equip d'assistència primària efectua les visites a domicili que siguin convenients en cas de necessitat o urgència. Així mateix, tant el CAP de la Jonquera com el de Vilanant són centres d'atenció continuada que garanteixen assistència les 24 hores del

¹ La Vajol disposarà a curt termini d'un nou espai per ubicar el dispensari, juntament amb un centre d'acollida de visitants en el municipi.

dia sigui en el centre a on es requereixi. A continuació es completa l'equip de professionals que disposen els dos centres d'atenció primària assignats a l'àmbit d'estudi (taula 6.4.7).

Taula 6.4.7.

Personal sanitari dels CAP de l'àmbit d'estudi.

Personal	CAP Dr. Subirós	CAP Vilafant
General	7 metges 7 infermeres 1 auxiliar clínica	4 metges 4 metges 1 auxiliar clínica
Pediatría	1 pediatra 1 infermera pediàtrica	2 pediatres 2 infermeres pediàtriques
Odontologia	1	1
Ginecologia	-	-
Llevadora	-	1
Cirurgia	-	-
Fisioterapeuta	1	-
Altres	3 metges de guàrdia	4 metges guàrdia

Font: CAP Dr. Subirós (La Jonquera) i CAP Vilafant, 2008.

b) L'assistència especialitzada

L'assistència sanitària especialitzada a Catalunya es presta a través dels recursos d'internament, consultes ambulatories especialitzades, hospitals de dia, urgències i hospitalització a domicili, i compta amb el suport d'altres recursos, com ara les unitats funcionals interdisciplinàries sociosanitàries (UFISS) i els programes d'atenció domiciliària-equipos de suport (PADES).

La majoria d'aquests recursos s'organitzen funcionalment en xarxes com la d'hospitals d'aguts, la xarxa sociosanitària, la xarxa de salut mental i la xarxa d'atenció a les drogodependències, que formen part de la xarxa sanitària d'utilització pública.

Les diferents xarxes que presten els serveis específics a través dels quals es duu a terme l'assistència sanitària, es combinen i es complementen. En aquest sentit, sobretot l'atenció sociosanitària, psiquiàtrica i drogodependències posen de manifest la necessitat de treball multidisciplinari de diferents tipus de professionals (treballadors socials, psiquiatres, psicòlegs, personal mèdic i d'infermeria) i, per tant, la necessitat d'un model d'atenció integral, interdisciplinària i intersectorial.

D'altra banda, l'atenció especialitzada es presta sovint amb la combinació dels recursos d'internament. Per exemple, una persona gran, després d'haver estat intervinguda en un

hospital, pot passar un període de convalescència en una unitat de llarga estada a un centre sociosanitari. Posteriorment a l'alta del centre sociosanitari, podria ser atesa en un hospital de dia sociosanitari per perllongar el tractament subministrat.

Val a dir doncs, que l'atenció especialitzada és el segon nivell d'accés dels ciutadans i ciutadanes a l'assistència sanitària i comprèn l'atenció:

- hospitalària,
- sociosanitària,
- psiquiàtrica i salut mental,
- a drogodependències,
- altres (CAP II, rehabilitació, diàlisi, etc) i
- la farmacèutica.

En **atenció hospitalària**, el Servei Català de la Salut disposa de la xarxa hospitalària d'utilització pública (XHUP), de recursos d'atenció sociosanitària i d'atenció psiquiàtrica i de salut mental. L'atenció especialitzada d'internament es presta en hospitals d'aguts, hospitals psiquiàtrics i centres sociosanitaris que, de manera exclusiva o compartida, presten serveis d'hospitalització. Segons les seves característiques, els hospitals de la XHUP es classifiquen en tres tipus: general bàsic, de referència, i d'alta tecnologia.

En **atenció sociosanitària**, els recursos d'internament són destinats a persones que necessiten una atenció sanitària de tipus geriàtrica o psicogeriàtrica, però també s'adreça als malalts amb demència, les cures pal·liatives i l'atenció a les persones amb malaltia crònica evolutiva i amb tendència a la discapacitat. En definitiva, els centres i recursos d'atenció sociosanitària són per a les persones dependents, no autosuficients a nivell funcional i que requereixen un ajut, vigilància o cura especial.

En **atenció psiquiàtrica i salut mental** es prioritza l'atenció i la inserció a la comunitat, i es tenen en compte les necessitats dels pacients i de les seves famílies. A nivell de recursos, la xarxa de salut mental ofereix els serveis d'atenció especialitzada de salut mental, de suport a l'atenció primària de salut; d'atenció hospitalària psiquiàtrica, amb diferents nivells d'intensitat; d'hospitalització parcial o hospital de dia, i de rehabilitació comunitària.

En **atenció a drogodependències**, els centres d'atenció i seguiment (CAS) ofereixen tractament ambulatori especialitzat amb diferents modalitats de tractament: tractaments lliures de drogues, programes de manteniment amb metadona, programes de manteniment amb antagonistes, etc. En alguns casos també hi ha recursos específics per a l'atenció de problemes relacionats amb les drogodependències en CAP II, consultes externes hospitalàries i centres de salut mental.

Entre els **altres centres d'atenció especialitzada**, no hospitalitzada, els CAP II són els centres d'atenció primària on es presten les especialitats mèdiques extrahospitalàries i que serveixen de suport i de referència als centres d'atenció primària. En rehabilitació, els serveis poden estar integrats en hospitals (rehabilitació hospitalària) i en centres que presten atenció

ambulatoria especialitzada (rehabilitació extrahospitalària). En diàlisi, els centres de tractament de la insuficiència renal crònica han de garantir una bona accessibilitat geogràfica als malalts. I en serveis sociosanitaris, destaquen les unitats funcionals interdisciplinàries que actuen a nivell hospitalari (UFISS) i les que actuen a nivell comunitari (PADES). En UFISS n'hi ha de geriatria, de cures pal·liatives, respiratòria, de deteriorament cognitiu i mixta, mentre que els PADES ofereixen atenció continuada, especialitzada i a domicili a petició dels professionals de l'atenció primària sanitària i social.

Per últim, l'**atenció farmacèutica**, basada en una ordenació correcta dels establiments i serveis farmacèutics, incorpora tant les accions relacionades amb la promoció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'educació sanitària, com els dispositius que permetin assolir un ús racional del medicament.

Els centres d'atenció farmacèutica on es presta l'atenció farmacèutica és, en l'àmbit de l'atenció primària, les oficines de farmàcia, les farmàcies i els serveis farmacèutics d'atenció primària; i en l'àmbit de l'atenció especialitzada, els serveis de farmàcia als hospitals de la xarxa hospitalària d'utilització pública.

L'assistència especialitzada a l'àmbit d'estudi

Tot seguit es concreten els centres d'atenció especialitzada assignats al Govern Territorial de Salut (GTS) de l'Alt Empordà.

Taula 6.4.8.

Centres d'atenció especialitzada assignats a l'àmbit d'estudi.

GTS Alt Empordà	
Centres d'internament	
Hospital referència	Hospital Doctor J. Trueta (Girona)
Hospital bàsic	Hospital de Figueres
C. Sociosanitari	Centre Sociosanitari Bernat Jaume
Psiquiàtric	Parc Hospitalari Martí i Julià (Salt)
Centres sense internament	
Hospital de dia d'aguts	Hospital de Figueres Centre Bernat Jaume de Figueres
C. atenció primària especialitzada	CAP Dr. Subirós (La Jonquera) CAP Vilanant
C. salut mental adults	CSM Alt Empordà
C. salut mental infantil i juvenil	

GTS Alt Empordà	
Centres d'internament	
C. d'atenció a les drogodependències	CAS Alt Empordà
C. de rehabilitació domiciliària	Hospital de Figueres
C. de diàlisi	Hospital de Figueres
C. d'atenció domiciliària	Centre Bernat Jaume de Figueres
C. atenció a la salut sexual i reproductiva	Hospital de Figueres
Unitats funcionals interdisciplinàries sociosanitàries (UFISS)	Centre Bernat Jaume de Figueres

Font: Memòria d'activitat 2007 de la Regió Sanitària de Girona i web del Servei Català de la Salut, 2008.

Cal remarcar especialment que la Clínica Girona, malgrat ser de titularitat privada, és un centre autoritzat per a la prestació de serveis d'atenció hospitalària i, com a tal, aquesta clínica reserva 25 dels 115 llits per a disposició de la xarxa d'hospitals d'utilització pública.

Pel que fa a l'**atenció farmacèutica**, es mostra la disponibilitat de centres en l'àmbit d'estudi:

Taula 6.4.9.

Centres d'atenció farmacèutica en el GTS de l'Alt Empordà.

Recursos	GTS Alt Empordà
Oficines de farmàcia	71
Farmaciola	9
Servei de farmàcia hospitalària	1

Font: Memòria d'activitat 2007 de la Regió Sanitària de Girona.

Més concretament, es disposa de 12 centres d'atenció farmacèutica que es localitzen en alguns municipis de l'àmbit d'estudi, tal i com s'indica a la taula 6.4.10. A efectes estadístics, entre els 9 municipis de l'Agenda 21 hi ha 1 farmàcia disponible per a cada 338 habitants (any 2007) xifra que es considera òptima en comparació amb les xifres que presenten la regió sanitària de Girona (2.238) i Catalunya (2.453 persones/farmàcia respectivament, any 2005).

Taula 6.4.10.

Farmàcies incloses en les ABS de l'àmbit d'estudi. Any 2008.

ABS	Municipi	Farmàcia/ola	Horari
ABS La Jonquera	Agullana	Pinadell Giralt, Roser	Dilluns a divendres de 9,30 h a 13 h i 16,30 h a 20 h Dissabtes matí de 9,30 a 13 h Dissabtes tarda i diumenges tancat
	Darnius	Isabel M ^a Sastre Sastre	Dilluns a divendres de 11,15 h a 14 h i 17 h a 20 h Dissabtes matí de 13,30 a 13,30 h Dissabtes tarda i diumenges tancat
	Jonquera, la	Guadalupe Escutia Celda	Dilluns a divendres de 9 h a 13h i 16 h a 20 h Dissabtes matí de 9 a 13 h Dissabtes tarda de 16 a 19 h i diumenges 10 a 12 h
	Maçanet de Cabrenys	Immaculada de la Casa	Dilluns, dimecres i divendres de 11 h a 14,30 h i 16 h a 20 h Dimarts i dijous de 10,30 h a 14,30 h i 16 h a 20 h Dissabtes matí de 10,30 a 13,30 h Dissabtes tarda i diumenge tancat
ABS Vilafant	Avinyonet de Puigventós	Montserrat Bertran Morera	Dilluns a divendres de 9,30 h a 13,30 h i 16,30 h a 20 h (a partir de 1 juliol a 14 setembre de 17 a 20,30 h) Dissabtes matí de 10 a 13,30 h Dissabtes tarda i diumenge tancat
	Borrassà	Adelina Bartrina Costansa	Dilluns a divendres de 9,30 h a 13,15 h i 16,30 h a 20,30 Dissabtes matí de 10 a 13 h Dissabtes tarda i diumenge tancat
	Lladó	Agnés Aldrich Tomás	Dilluns a divendres de 9,30 h a 13,30 h i 16,30 a 19,30 h (de 1/1/ al 30/06) i 17 a 20 h Dissabtes matí de 9,30a 13,30 h Dissabtes tarda i diumenge tancat
	Llers	Anna Casademont Coronas	Dilluns a divendres de 9,30 h a 13 h i 16,30 a 20,30 h Dissabtes matí de 9,30a 13,30 h Dissabtes tarda i diumenge tanca

ABS	Municipi	Farmàcia/ola	Horari
	Navata	Irene Mas de Xaxars	Dilluns a divendres de 9,30 h a 12,30 h i 16 a 19 h Dissabtes matí de 9,30a 12,30 h Dissabtes tarda i diumenge tancat
	Vilafant	Pere-Lluís Gómez Gil	Dilluns a divendres de 9 a 13 h i 16,30 a 19,30 h Dissabtes matí de 9 a 13 h Dissabtes tarda i diumenges tancat
		Josep Mont Gorgot	Dilluns a divendres de 9 a 13 h i 16,30 a 21 h Dissabtes matí de 9,30 a 13,30 h Dissabtes tarda de 16,30 a 21 h Diumenges tancat
	Vilamalla	Pietat Pi Herrero	Dilluns a divendres de 9 a 13,30 h i 16 a 19,45 h (dijous matí tancat) Dissabtes matí de 9 a 13,30 h Dissabtes tarda i diumenges tancat

Font: Col·legi Oficial de Farmacèutics de Girona, 2008.

En general, els criteris per a la concessió d'obertura d'una farmàcia és el nombre d'habitants del municipi i la distància mínima respecte una altra farmàcia. Els horaris d'atenció al públic solen dependre de les necessitats i els hàbits locals, per bé que l'horari més habitual és de dilluns a divendres matí i tarda i dissabte matí (vegeu taula 6.4.10).

El servei farmacèutic, a part de l'horari convencional, també es desenvolupa en altres franges horàries addicionals segons els torns d'urgència o guàrdies. El criteri que se segueix per definir les farmàcies d'urgència és la seva proximitat al centre mèdic d'urgència, que normalment és el municipi on hi ha el centre mèdic de referència de l'àrea bàsica de salut.

Respecte l'horari dels torns d'urgència les oficines de farmàcia a l'àmbit d'estudi tenen un horari de 9 a 21 h amb guàrdia localitzada que garanteix, fora de l'horari d'obertura de la farmàcia, un sistema de localització (via telefònica) per sol·licitar la presència física del farmacèutic/a en cas d'emergència.

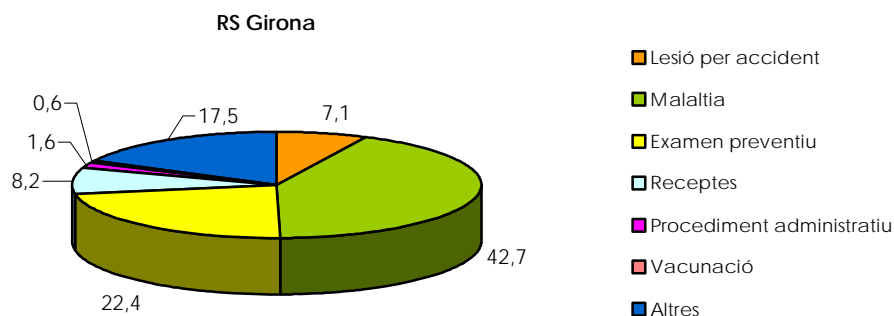
c) Motius d'assistència sanitària

La darrera enquesta de salut efectuada pel Departament de Salut de la que s'han pogut extreure dades correspon a l'any 2006 i permet fer una primera aproximació sobre els problemes de salut, els estils de vida i la utilització dels serveis sanitaris per part de la ciutadania.

A la figura 6.4.3 es mostren els principals motius de consulta dels usuaris –en els darrers 15 dies– per a la Regió Sanitària de Girona.

Figura 6.4.3.

Principals motius de consulta als serveis sanitaris (en %). Any 2006.

Font: Enquesta de salut de Catalunya del Departament de Salut, 2006.

Pel que fa a les principals problemàtiques de salut, les causes de la visita mèdica responen sobretot a malalties cròniques (hipertensió arterial, diabetis mellitus, cardiopaties, dislipèmies i altres factors de risc cardiovascular, i àrees respiratòries com les bronquitis agudes i cròniques, l'asma,...), pròpies de municipis amb tendències a l'envelliment de la població. Són aquestes malalties cròniques les que demanen una freqüentació a les consultes mèdiques més recurrent per fer el seguiment de la patologia detectada.

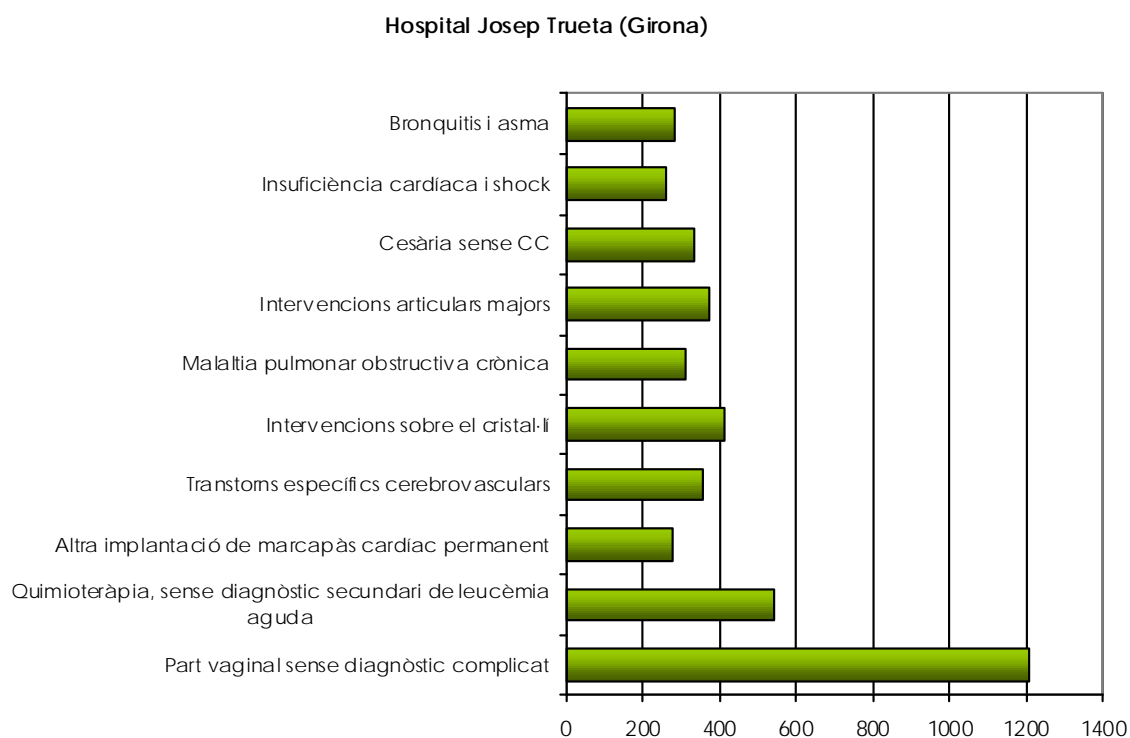
En general, es pot dir que existeix una coincidència en relació als motius de consulta en tant que els professionals mèdics més sol·licitats són els de medicina general, ginecologia, odontologia, oftalmologia i pediatria.

A manca de disponibilitat de dades més específiques, la figura 6.4.4 reflecteix els principals motius d'hospitalització segons els diagnòstics mèdics més freqüents i segons l'hospital de referència (Hospital Josep Trueta, Girona). Aquest centre hospitalari l'any 2006 va atendre un total de 243.424 visites de les quals 20.196 van ser ingressos i amb una estada mitjana de 6,20 dies.

Pel que fa a l'hospital bàsic (Hospital de Figueres), l'any 2006 ha atès 156.966 visites, amb un total de 13.429 ingressos i una estada mitjana de 4,03 dies.

Figura 6.4.4.

Causes d'hospitalització segons diagnòstics mèdics més freqüents (en nombre de casos). Any 2006.

Font: Memòries d'activitat de l'Hospital Josep Trueta any 2006.

Convé precisar que l'Hospital Josep Trueta assumeix les intervencions que requereixen tecnologies de més complexitat, mentre que les intervencions menors, com les relacionades amb l'embaràs (cesària, avortament) són motiu d'un bon nombre d'intervencions entre l'hospital de referència i els hospitals bàsics.

Per últim, un indicador orientatiu sobre l'estat demogràfic i la suficiència i eficàcia del sistema sanitari d'un territori és la seva *taxa de mortalitat*. Es considera que un territori té un baix índex de mortalitat quan es troba per sota del 15%. Si observem les dades de la taula 6.4.11 es pot afirmar que en els municipis del sector nord de les Salines-Bassegoda –a excepció de Navata i la Vajol– la taxa de mortalitat és baixa però, per contra, més alta que la mitjana comarcal i catalana.

Pel conjunt de Catalunya, sota la mateixa cobertura sanitària pública, l'envelliment de la població explica de manera molt significativa les diferències municipals dels índexs de mortalitat:

Taula 6.4.11.

Taxa de mortalitat (‰). Període 2000-2006.

Municipi	Taxa mortalitat
Agullana	11,30
Albanyà	14,26
Boadella i les Escaules	12,92
Darnius	14,28
Maçanet de Cabrenys	11,89
Navata	8,41
Sant Llorenç de la Muga	15,92
Vajol, la	6,39
Vilanant	9,39
Àmbit d'estudi	11,64
Alt Empordà	8,99
Catalunya	8,76

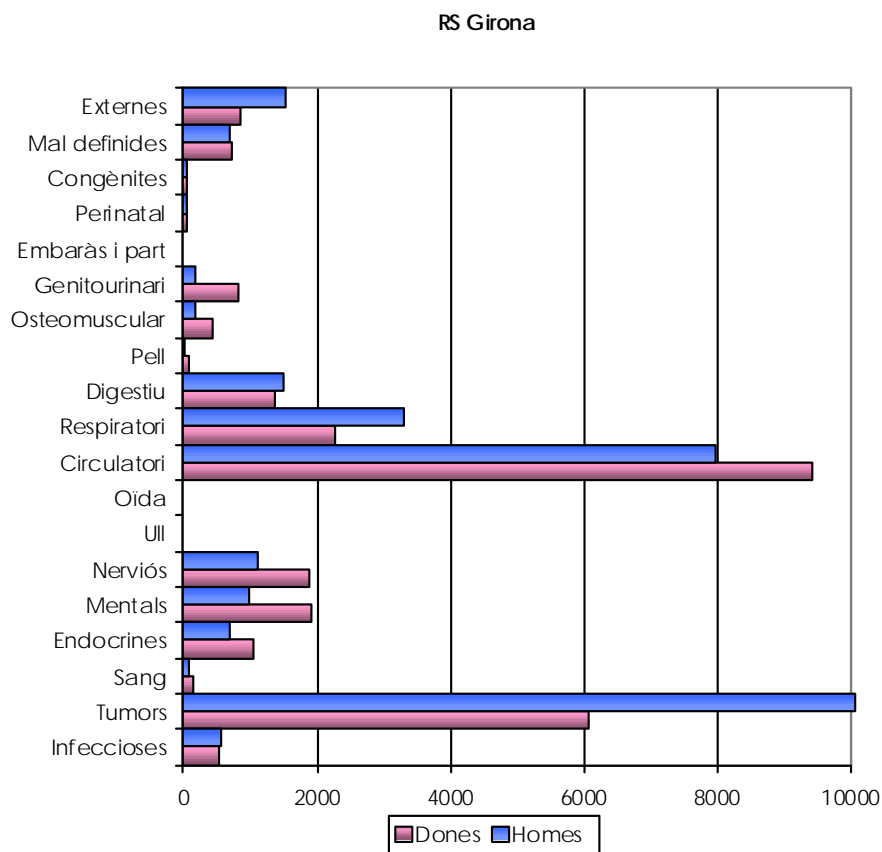
Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

La figura 6.4.5 mostra les principals causes de defunció a la Regió Sanitària de Girona l'any 2006, on predominen les malalties del sistema circulatori, respiratori i els tumors.

En general afecten franges d'edat avançades, tot i que la causa de mort per tumors i anomalies en els sistemes circulatori, respiratori i digestiu són les que afecten amb freqüències diferents, i gradualment ascendents, tots els segments d'edat des dels 25 anys fins als majors de 84 anys.

Figura 6.4.5.

Defuncions per malaltia i per sexe. Any 2006.

Font: Servei d'Informació i Estudis. Direcció General de Recursos Sanitaris. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, 2008.

Com en els darrers anys, la primera causa de mort són les malalties del sistema circulatori seguit dels tumors com a segona amb diferència respecte a la resta de malalties.

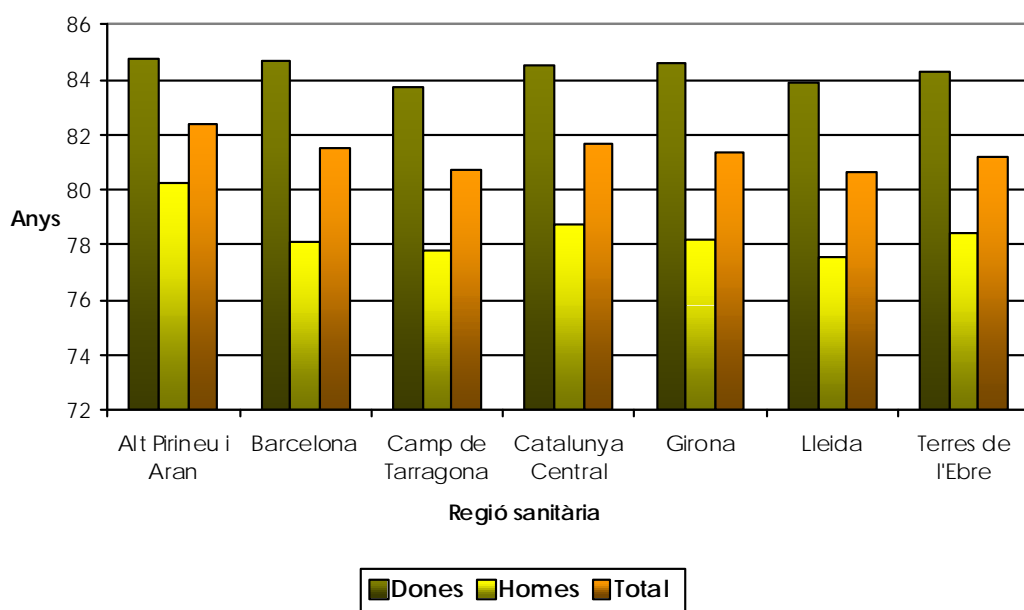
En els homes la primera causa de mort són els tumors (34,0%) seguits de les malalties del sistema circulatori (26,9%), mentre que en les dones també són les dues causes de mort més freqüents però amb l'ordre invertit, primer les malalties del sistema circulatori (34,0%) i després els tumors (21,9%). Per ambdós sexes, la tercera causa són les malalties del sistema respiratori (homes 11,2% i dones 8,2%), la quarta i la cinquena per als homes són les causes externes i les malalties del sistema digestiu amb percentatges molt similars; i per les dones, són els trastorns mentals i del comportament (fonamentalment per causa de les demències) i les malalties del sistema nerviós (sobretot a causa de l'Alzheimer).

Des de l'any 1999 les malalties cardiovasculars, per tots dos sexes han anat baixant. Es posa de manifest la disminució de la cardiopatia isquèmica en tots dos sexes des de l'any 1999, que s'accentua a partir del 2003. També destaca la disminució de les demències des del 2003, sobretot en les dones. La mortalitat per tumors malignes de pulmó pel conjunt dels dos sexes va baixar entre el 2000 i el 2003, però va tornar a augmentar lleugerament des de l'any 2004. Respecte a la mortalitat per diabetis l'any 2006 ha disminuït la taxa estandarditzada tant pels homes com per les dones.

Per completar aquesta informació, val a dir que l'esperança de vida en néixer, per a l'any 2006, a la RS de Girona (81,36 anys) és lleugerament inferior a la mitjana de Catalunya (81,39 anys) i a les RS de Barcelona (81,49 anys) i del Alt Pirineu i Aran (82,11 anys); i superior a les RS de Lleida (80,66 anys), de les Terres de l'Ebre (81,22 anys) i del Camp de Tarragona (80,71 anys). En general, l'esperança de vida a les demarcacions sanitàries de Girona segueixen la mitjana catalana en totes les franges d'edat.

Figura 6.4.6.

Esperança de vida en néixer per regions sanitàries. Any 2006.

Font: Servei d'Informació i Estudis. Direcció General de Recursos Sanitaris. Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, 2008.

En un altre ordre de consideracions, el Pla d'enquestes de satisfacció d'assegurats al CatSalut conclou que els usuaris valoren positivament els serveis sanitaris com segueix: molt satisfet en un 13,4% dels enquestats; satisfet en un 66,3%, insatisfet en un 16,1% i molt insatisfet en un 4,2%.

Per últim, posar de manifest que a nivell de tot el territori català l'Enquesta de Salut de Catalunya de 2006 reflecteix un major ús de la Seguretat Social envers la sanitat privada. A la pregunta de quina modalitat de cobertura sanitària han utilitzat en el darrer any, un 71,5% manifesta que la Seguretat Social, un 3,1% una assegurança sanitària privada a càrrec de mútua obligatòria, un 11,3% una assegurança sanitària privada, un 1,4% un metge particular i un 12,8% respon que no n'ha emprat cap.

d) Transport sanitari

Les persones dependents del transport sanitari pel desplaçament cap als serveis assistencials, poden utilitzar els vehicles del sistema sanitari públic, generalment ambulàncies i taxis, i també helicòpters. Els serveis de transport sanitari públic cobreixen serveis d'urgència i de no urgència. En general, el vehicle està especialment condicionat per l'ús específic i dotat de personal amb formació adequada. Poden distingir-se diferents tipus de servei de transport:

- *Transport primari urgent*: trasllat des del domicili o del carrer amb vehicle d'atenció medicalitzada (VAM), transport aeri medicalitzat o suport vital bàsic (ambulàncies). Normalment el motiu del trasllat és, sobretot, per malaltia i també per accidents de trànsit.
- *Transport secundari urgent*: trasllat entre centres sanitaris amb una unitat mòbil de cures intensives. Normalment el motiu del trasllat és també per malaltia i, en menys freqüència, per accidents a domicili o a altres llocs.
- *Transport programat*, no urgent: trasllat cap a centres d'atenció sanitària amb taxis, ambulàncies i transport col·lectiu.

En alguns casos, la utilització del transport sanitari és una prescripció facultativa. El metge/ssa recomana la necessitat i el tipus de servei que hauria de posar-se a disposició del pacient, i la gestió es realitza a través d'empreses d'ambulàncies contractades (Consorci del Transport Sanitari de Catalunya) i de serveis de transport privat.

e) Programes sanitaris

Per garantir la continuïtat del servei assistencial, destaquen les iniciatives de mantenir sessions compartides entre els equips mèdics de l'hospital i els propis dels centres de la sanitat primària, amb l'objectiu d'intercanviar coneixements i millorar el procés de resolució dels problemes de salut, sobretot a la primària. D'aquesta manera s'afavoreix el seguiment dels pacients per part dels metges de família i augmenta recíprocament el grau de confiança.

En general, s'ha avançat notablement en la dotació de més equipaments, instrumental i funcions als centres d'atenció primària per a la millora del rendiment i el treball dels equips d'assistència vinculats. Des del Departament de Salut s'està optant per reforçar les capacitats assistencials dels serveis d'atenció primària per evitar al màxim el desplaçament

als centres hospitalaris. També, cal assenyalar l'impuls de protocols d'actuació mèdica en els CAP per a la detecció i tractament de patologies com els casos de fibromiàlgia i fatiga crònica.

Durant l'any 2007 s'han desenvolupat accions en l'àmbit de la planificació estratègica centrades en la participació de l'elaboració del Pla de Salut de Catalunya; així com l'elaboració de les propostes específiques dels plans de les regions sanitàries i dels GTS.

Pel que fa a les polítiques de salut s'han centrat especialment en el desplegament, a la RS Girona, de les propostes incloses en els plans directors prioritzats per al conjunt de Catalunya, en l'elaboració del desplegament dels plans estratègics de reordenació de serveis i en la posada en funcionament de propostes i/o plans de millora per a problemes de salut específics.

Els *plans directors* estan destinats a millorar el benestar general de la població i respondre sanitàriament els nous contextos socials. En aquest sentit, cal mencionar les següents línies d'actuació:

- Pla director d'oncologia.
- Pla director de les malalties de l'aparell circulatori.
- Pla director de salut mental i addicions.
- Pla d'immigració i cooperació.

En relació als *plans estratègics de reordenació de serveis*, l'any 2007 s'ha presentat el Pla de reordenació de l'atenció pediàtrica per a l'atenció primària a la RS Girona.

En un àmbit més general, els esforços a l'atenció preventiva, es canalitzen amb una sèrie de programes i campanyes comunes. Segons la detecció de riscos per a la salut de la ciutadania, es desenvolupen programes preventius per a diferents col·lectius de la societat amb l'objectiu de millorar el seu benestar. Entre aquests programes actius es poden distingir, els següents:

- Programa Salut i Escola. Promou i impulsa actuacions de prevenció a l'escola i pretén coordinar millor les actuacions en el territori.
- Activitats preventives i de promoció de la salut. Es difonen publicacions de promoció de la salut en matèria de mesures de protecció solar per a nens i joves i s'ha promogut per part dels professionals sanitaris consells als pacients per a la prevenció de riscos com el tabaquisme, l'alcoholisme i drogodependència, accidentalitat viària, accidents infantils i la sida.
- Activitats de detecció precoç de problemes de salut prioritàris (cribratge poblacional de càncer de mama, diagnòstic prenatal d'anomalies congènites, diagnòstic ràpid en càncer de mama, pulmó, colon i rectal i pròstata, i cribratge oportuniste del càncer de coll uterí.
- Elaboració de guies i protocols per a l'atenció de problemes de salut específics. Durant l'any 2007 s'han elaborat els protocols d'actuació de la Fibromiàlgia i de salut bucodental.
- Ús de medicaments. Inclou el desenvolupament de la recepta electrònica.

6.3.2. Serveis socials

Al desembre del 2006 es va presentar al Parlament de Catalunya el Projecte de Llei de Serveis Socials (hereva de la Llei 26/1985, de 27 de desembre, de Serveis Socials), on s'hi detalla la competència exclusiva de la Generalitat en matèria d'assistència social i de serveis socials, de joventut, de promoció de les dones, de protecció i tutela de persones menors d'edat, de cooperatives i de fundacions i associacions de caràcter assistencial. Un any més tard, a l'octubre del 2007 s'aprova la *nova Llei de Serveis Socials* 12/2007 que entra en vigor el dia 1 de gener del 2008. La nova llei universalitza l'accés a les prestacions socials i beneficia tots els ciutadans i ciutadanes amb situació de desavantatge social independentment de la seva renda familiar.

La Llei introdueix com a novetat la figura del professional de referència que, a semblança del metge de capçalera, vetllarà per la coordinació dels serveis socials, amb una gestió més àgil, a través d'un sistema de finestreta única. Així, doncs, es passa d'un *model d'atenció assistencialista* a un de *garantista i de proximitat*.

Els serveis socials es defineixen com el conjunt d'intervencions públiques que tenen com a objectiu garantir les necessitats bàsiques a tots els ciutadans que no hi puguin accedir, ja sigui per envelliment, manca d'autonomia personal, exclusió social i aïllament social, discapacitat, violència de gènere, violència familiar, drogodependències, condicions laborals precàries i atur, malalties mentals i malalties cròniques, discriminació per raó de gènere, lloc de procedència, discapacitat, de malaltia, d'ètnia, cultural, religiosa, emergències socials per catàstrofes, situació de petició d'asil, etc.

El sistema públic de serveis socials es constitueix pel conjunt de recursos, prestacions, activitats, programes, projectes i equipaments destinats a l'atenció social de la població tant de titularitat de l'administració de la Generalitat, com de les entitats locals o d'altres administracions. S'organitza en forma de xarxa i s'estructura en serveis socials bàsics i en serveis socials especialitzats.

Els **serveis socials bàsics** són el primer nivell i la garantia de major proximitat a les persones usuàries i als àmbits familiar i social. La seva finalitat és detectar situacions de necessitat, oferir informació, orientació, i assessorament a les persones en relació amb els drets i els recursos socials existents i a les actuacions socials a què poden tenir accés. Dins d'aquest grup s'inclouen els serveis d'ajut a domicili i de teleassistència, i els centres oberts per infants i adolescents.

Els **serveis socials especialitzats** s'organitzen atenent la tipologia de les necessitats, per tal de donar resposta a situacions i necessitats que requereixen una especialització tècnica o la disposició de recursos determinats. Inclouen els equips tècnics de valoració que tenen com a funció principal valorar i diagnosticar les situacions de necessitat social que no poden ésser abordades des d'un servei social bàsic, tenint en compte els corresponents informes de derivació dels serveis socials bàsics, i que determinaran l'accés a d'altres prestacions del sistema.

La xarxa catalana de serveis socials d'utilització pública s'organitza a través de les **Àrees Bàsiques de Serveis Socials** o sectors regionals, i comprenen una sèrie desigual de municipis segons el seu pes demogràfic, i són planificades, organitzades i gestionades directament per corporacions locals o regionals, ja siguin els mateixos Ajuntaments o els Consells Comarcals. Les àrees de Benestar i Família d'aquestes entitats administratives són els agents que es responsabilitzen del funcionament dels serveis socials públics.

a) Organització i gestió dels serveis socials

La competència de serveis socials als municipis de l'Alt Empordà i per extensió als de la present Agenda 21 recau sobre el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, des dels Serveis Socials d'Atenció Primària de l'Àrea de Benestar Social. Des d'aquest servei s'ofereix informació, recursos i prestacions a les persones que ho necessiten de tots els municipis de la comarca.

Taula 6.4.12.

Organització del Servei de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

Serveis	
Serveis per a tothom	Consultoria social. Donar suport als municipis, entitats i associacions de la comarca.
	Suport per al disseny de programes i serveis.
	Ajut en la recerca de subvencions.
	Informació sobre convocatòries de subvencions.
Serveis per a tothom	Estudis de prospecció.
	Estudis de viabilitat de serveis.
	Xec servei. A través d'un val descompte, d'una part del cost de determinats serveis a domicili que es presten per empreses especialitzades i que han estat homologades pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà, es pretén contribuir a l'augment de la tipologia dels serveis a domicili, generant nous llocs de treball i alhora eradicar l'economia submergida.
	Informació i orientació en l'àmbit dels serveis socials. Millorar el benestar social afavorint l'accés dels ciutadans i ciutadanes als recursos existents.
Serveis per a tothom	Servei de mediació comunitària i social. Servei que faciliti el diàleg i que ajudi a la resolució de conflictes que es puguin produir en les relacions, per tal d'afavorir la convivència ciutadana.

Serveis per a tothom	<p>Atenció i tractament social a persones i famílies:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Atenció personalitzada. -Estudi i diagnòstic de les situacions plantejades. -Establiment del pla de treball amb les persones ateses -Derivació a serveis socials especialitzats o altres recursos, si és el cas. -Entrevistes de suport i seguiment (persones i/o familiar). -Realització d'informes socials.
	<p>Tràmits per a prestacions, serveis i recursos socials. Facilitar l'accés a serveis, recursos i prestacions del Consell Comarcal de l'Alt Empordà o d'altres institucions:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Accedir a la Renda Mínima d'Inserció. -Sol·licitar ajuts econòmics d'Urgència Social. -Sol·licitar beques econòmiques per menjador i material escolar. -Accedir a programes i serveis de la gent gran (centres residencials públics, centres de dia...). -Servei d'atenció a domicili i servei de teleassistència. -Altres.
	<p>Ajuda a domicili: Suport i assistència per mantenir i millorar la qualitat de vida de les persones en el seu domicili i evitar internaments no desitjats:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Higiene i cura de les persones, altres atencions personals. -Higiene, ordre de la llar i cura de la roba en situacions d'extrema necessitat i d'excepcionalitat. -Compra d'aliments, preparació del menjar, ... -Control de dietes i control de la medicació pautades pels metges. -Orientació en l'administració de l'economia de la llar. -Acompanyaments a visites mèdiques, gestions, etc., quan estiguin relacionades amb el pla de treball establert amb l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal.
	<p>Transport adaptat. Facilitar el desplaçament a persones amb mobilitat reduïda. S'ofereixen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Subvencions a municipis, entitats que realitzen transport col·lectiu. -Ajuts econòmics individuals a persones amb mobilitat reduïda.
	<p>Atenció i orientació psicològica a famílies. Millora de la situació de persones i famílies amb dificultats socials.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Atenció personalitzada. -Estudi i diagnòstic de les situacions plantejades. -Establiment del pla de treball amb les persones ateses -Derivació a serveis socials especialitzats o altres recursos, si és el cas. -Entrevistes de suport i seguiment (persones i/o familiar). -Realització d'informes socials.

	<p>Prevenió de drogodependències. Reduir l'impacte del consum de tabac, alcohol i altres drogues en la comunitat.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Cursos de formació per a mediadors socials i professionals: mestres, treballadors socials i de salut, educadors i monitors. -Conferències per a entitats o ajuntaments. -Sessions d'informació, a les autoescoles de la comarca, pels joves que es preparen per obtenir el permís de conduir. -Elaboració de materials preventius sobre tabac, alcohol i altres drogues. -Informació i assessorament sobre drogues a través de correu electrònic.
	<p>Suport entitats. Potenciar i consolidar el teixit associatiu de la comarca.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Subvencions, convenis i ajuts. -Assessorament i formació en temes organitzatius. -Suport per a la difusió d'activitats.
<p>Serveis per a la infància i l'adolescència</p>	<p>Atenció domiciliària a famílies amb infants en situació de risc. L'objectiu és mantenir i millorar la qualitat de vida de les persones en el seu domicili i evitar internaments no desitjats.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Orientar a les famílies en l'educació i criança dels fills. -Observació de pautes educatives. -Higiene i ordre de la llar, compra d'aliments, preparació del menjar, cura de la roba, etc. -Orientació en l'administració de l'economia de la llar. -Acompanyaments a visites mèdiques, gestions, etc.
	<p>Prevenió de drogodependències. Contribuir a evitar o retardar eventuais contactes dels infants amb les drogues o reduir els problemes que se'n deriven. Es desenvolupen diversos programes i activitats de prevenció en l'àmbit familiar. Actualment s'ofereixen 3 programes.</p> <p>MONEO: programa universal d'educació familiar per a la prevenció de drogodependències, adreçat a pares i mares de nois i noies preadolescents (de 9 a 13 anys, aproximadament). L'aplicació té una durada de tres sessions de dues hores. Es transmet informació sobre drogues i sobre els factors que augmenten o redueixen la probabilitat que els fills consumeixin o abusin de les drogues i sobre pràctiques educatives, i es fa front a diverses situacions educatives hipotètiques que es proposen. S'ofereix a totes les AMPA de la comarca.</p> <p>PROTEGO: programa de prevenció familiar de drogodependències per a pares amb fills d'entre 10 i 14 anys, usuaris dels recursos socials (p.ex. Centre Obert). Té una durada de vuit sessions de dues hores. L'objectiu és millorar les habilitats educatives dels pares i mares, enfortir els vincles familiars i clarificar la funció de la família en relació al consum de drogues. S'ofereix als equips dels serveis socials de la comarca.</p> <p>PREVENINT DES DE CASA: És una proposta intervenció educativo-preventiva de caràcter universal, que consisteix en la distribució d'uns fulls informatius als pares i mares al llarg de cada curs escolar. Aquests fulls s'elaboren i s'editen des del Consell Comarcal, i es distribueixen bimensualment entre les AMPA de la comarca.</p> <p>El contingut dels fulls pretén estimular la reflexió dels pares i les mares sobre els aspectes educatius i de l'àmbit familiar que poden contribuir a evitar eventuais contactes dels seus fills i filles amb les drogues.</p>

	<p>Intervenció comunitària amb adolescents.</p> <p>Escola de pares i mares. Transmetre coneixements sobre temes relacionats amb la criança i l'educació dels fills i promoure i facilitar l'intercanvi d'experiències entre pares i mares. S'organitzen:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Espais de trobada i relació conduïts per un professional especialitzat que guia i orienta els pares i mares sobre temes relacionats amb l'educació i criança dels fills. -Dues sessions anuals en dissabte de 10:00 hores a 13:00 hores. -Atenció als fills mentre els pares assisteixen a les sessions de formació. -Edició trimestral del butlletí informatiu "Parlem-ne" sobre temes relacionats amb la criança i l'educació, elaborat per professionals especialitzats en les diferents temàtiques. Aquest butlletí es difon entre els pares i mares a partir dels centres d'educació infantil i dels centres d'atenció primària de salut de la comarca. <p>Atenció psicològica a infants que hagin patit o pateixen situacions de violència intrafamiliar (ITAKA). Donar suport de tipus psico-educatiu a menors que pertanyen a nuclis familiars on es donen o s'han donat episodis de violència de gènere.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Abordar les conseqüències psicològiques i emocionals que està tenint o ha tingut pel menor, viure en una situació de violència familiar. -Oferir un espai educatiu de reflexió i informació sobre la violència per a que els menors puguin observar i participar de la realitat amb eines i recursos. -Oferir un espai d'assessorament i reflexió a les mares/pares dels menors atesos per reforçar el treball fet amb aquests. <p>Motxilla pedagògica. Es tracta d'una guia de recursos que pretén convertir-se en una eina que aglutini tota aquella oferta educativa que des de les diferents àrees del Consell Comarcal s'adreça als centres educatius de l'Alt Empordà.</p> <p>S'ofereixen activitats que ajudin a complementar la feina educativa que es realitza des de les escoles i instituts, presentant un ampli ventall de propostes que tenen en conjunt un alt valor educatiu i que es podrien agrupar en dotze focus d'interès (educació ambiental, interculturalitat i cultura de la pau, immigració, gènere i prevenció de la violència, educació per a la salut, esports, treball i formació, innovació i noves tecnologies, joventut, consum, cultura i educació i propostes des dels ajuntaments).</p> <p>Atenció a la infància i l'adolescència (EAIA). La finalitat és protegir els infants i els adolescents que es troben en un ambient social i/o familiar, que incideix negativament en el seu desenvolupament.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Equip multiprofessional (pedagoga, treballadora social, 2 psicòlogues i educadora social) dedicat a: -Diagnòstic, propostes de mesura i elaboració de programes individuals de tractament. -Informació i orientació sobre temes relacionats amb les problemàtiques dels menors en alt risc social. -Assessorament a professionals d'altres instàncies. -Prevenció i detecció de situacions d'alt risc social.
--	--

	<p>Centre residencial d'acció educativa l' "Albera": Facilitar el desenvolupament i l'autonomia personal de menors i adolescents amb dificultats psicosocials.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Atenció als menors les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any. -Atenció individual per educar cada noi/a segons les seves característiques i interessos (hàbits d'autonomia, relacions socials, relacions familiars, ...) -Espais comuns adequats a les necessitats del grup dels menors acollits (menjador, cuina, sala d'estar, lavabos, ...) Habitacions individuals i compartides. -Cobertura de necessitats alimentàries (esmorzar, dinar, berenar i sopar) -Cobertura de necessitats materials (roba, joguines, ...) -Seguiment mèdic. -Seguiment escolar (coordinació amb l'escola, compra de llibres i material escolar, reforç escolar al centre, ...) -Orientació laboral, suport per a la recerca de feina, ... -Tallers, sortides, excursions, visites, activitats esportives, ... adequades al grup dels menors. <p>Taller de deures. S'ofereixen classes de reforç escolar i un espai de socialització diferent a l'habitual i ajudar els infants a superar les seves dificultats acadèmiques.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Oferta d'espais dos dies a la setmana i 1:30 hores per dia per a la realització de deures. -Suport d'educadors per a consultes i dubtes. -Aprentatge de jocs i realització de tallers. <p>Formació per a professionals de les escoles bressol: Contribuir a la millora continua de l'educació i atenció als infants de 0 a 3 anys.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Recollida d'inquietuds i necessitats de formació dels professionals de les escoles bressol de la comarca. -Programació i organització de jornades formatives. -Participació de professionals experts en diverses temàtiques. <p>Prevenició i detecció de dificultats en el desenvolupament en infants de 0 a 3 anys. L'objectiu és detectar de forma precoç problemes de desenvolupament en infants de 0 a 3 anys.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Detecció i diagnòstic de problemes de desenvolupament, conducta i/o dificultats en l'adquisició del llenguatge. -Informació, orientació i assessorament a les famílies i a l'equip educatiu de les llars d'infants. -Derivació, si és necessari, al servei més adequat.
--	--

	<p>Espai familiar. Promoure i potenciar la relació entre pares, mares i fills a través dels jocs.</p> <ul style="list-style-type: none"> -Espais de trobada i relació. -Material de joc adient a les edats dels infants. -Assessorament professional per resoldre dubtes sobre temes relacionats amb el desenvolupament infantil. -Organització de tallers i xerrades d'assessorament en funció de les demandes. -Relació i intercanvi d'experiències amb altres pares.
Serveis per a la gent gran	<p>Aules de formació cultural adreçades a la gent gran:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Teleassistència. -Tallers de memòria. -Atenció a domicili de malalts d'Alzheimer i suport a les famílies. -Formació i participació comunitària.
Serveis per a les dones	<p>Atenció psicològica per a víctimes de violència de gènere</p> <p>Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)</p>

Font: Web del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008.

Des dels Serveis Socials a banda d'orientar, assessorar i informar al públic es promouen i es desenvolupen plans i/o programes destinats a atendre les necessitats socials de les persones i grups més vulnerables. Els principals projectes que s'impulsen són els següents:

Taula 6.4.13

Organització del Servei de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà

Plans i programes	
Pla de participació ciutadana	Bústia amiga
Pla d'Igualtat	
Pla Territorial de Ciutadana i Immigració	<p>Servei d'alfabetització per a la població immigrada</p> <p>Servei de sensibilització i formació</p> <p>Servei d'informació estadística sobre estrangeria i immigració</p> <p>Servei d'assessorament tècnic i suport en temes d'immigració</p> <p>Servei de suport a l'acollida de persones immigrants</p> <p>Servei de mediació intercultural i traducció</p>
Pla de prevenció de drogues	
Programes URB-AL. Projectes de cooperació entre entitats europees i llatinoamericanes	<p>Projecte sobre gent gran</p> <p>Projecte sobre dona immigrada</p> <p>Projecte sobre prevenció de drogodependències</p>

Font: Web del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008.

L'activitat assistencial a les diferents Àrees Bàsiques de Serveis Socials es desenvolupa a través dels **Equips Bàsics d'Atenció Social Primària (EBASP)**. Els EBASP estan configurats per professionals interdisciplinaris que procuren una anàlisi integral i ben definida de les diferents situacions que precisen l'atenció dels serveis socials. Les seves funcions bàsiques són atendre demandes socials i preveure contextos de risc social i aleshores definir programes i línies d'actuació especialitzades.

Els municipis del sector nord de les Salines-Bassegoda pertanyen a les *EBASP de la Jonquera* (Agullana, Boadella i les Escaules, Darnius, la Vajol i Maçanet de Cabrenys) i *de Vilafant* (Albanyà, Navata, Sant Llorenç de la Muga i Vilanant).

Aquests equips estan constituïts per treballadors i educadors socials. Els municipis del sector nord de les Salines-Bassegoda disposen d'un/a treballador/a social i d'un educador/a social gràcies a un conveni entre el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i els ajuntaments per a la prestació dels serveis bàsics, així com del Servei d'Ajut al Domicili i el Servei de Teleassistència. Aquest darrer servei es realitza a través d'una Cooperativa i d'una empresa externa.

En els municipis de la present Agenda 21 la treballadora social té assignat un dia de visita al mes. Aquestes visites són concertades i és el propi ajuntament qui informa a la ciutadania. En cas d'urgència es contacta amb la treballadora social i es fan les visites necessàries. Pel que fa a l'educadora social, no té assignat un dia de permanència en els municipis, ja que a l'Alt Empordà estan especialitzats en infància i adolescència i, per tant, tenen contacte directe amb les escoles en les que realitzen reunions periòdiques o amb pediatres i llevadores. No obstant, sí tenen un dia d'atenció en els centres d'atenció primària de referència (CAP de la Jonquera i CAP de Vilanant) en el que gestionen tràmits administratius diversos com beques de menjador escolar, llar d'infants, etc.

Pel que fa als equips especialitzats del consell comarcal en tots els serveis i programes que s'ofereixen, i a part dels treballadors/es socials i dels educadors/es socials, es compta amb equip multidisciplinar format per psicòlegs, pedagogs, treballadors i educadors familiars, mediadors interculturals, tècnics integració sociocultural i personal administratiu entre d'altres.

Al juny del 2008 el Consell Comarcal de l'Alt Empordà va aprovar la creació d'un *Consorci de Benestar Social* al la comarca. Aquest òrgan està integrat pels Ajuntaments de Figueres i Roses –municipis que segons la normativa vigent han de fer-se càrrec dels seus propis serveis en tenir més de 20.000 habitants– juntament amb el propi consell que dona servei a la resta de poblacions. El nou organisme prestarà serveis d'atenció primària, especialitzats i programes i projectes socials en l'àmbit comarcal. D'aquesta manera s'unifiquen tots els serveis i es millora la seva coordinació. Segons informació facilitada pels Serveis Socials del Consell Comarcal de l'Alt Empordà actualment s'estan elaborant les bases de funcionament del consorci.

b) Característiques de l'assistència social

Els principals àmbits d'actuació són la gent gran, les persones amb disminució, la família, els contextos de violència de gènere, la infància i l'adolescència, la salut mental, la drogodependència, la immigració i les persones sense sostre. En general, són demandes lligades a les deficiències econòmiques, a la degradació de les relacions personals, a les dificultats de recerca i estabilitat en el treball, i d'accés a l'habitatge, i als problemes d'integració i convivència social dels nouvinguts.

Un total de 110 persones van ser assistides pels Serveis Socials del Consell Comarcal de l'Alt Empordà durant l'any 2007 (vegeu taula 6.4.14).

Taula 6.4.14.

Activitat dels Serveis Socials en l'àmbit d'estudi. Any 2007.

Municipi	Nº expedients	% població atesa
Agullana	20	2,66
Albanyà	3	2,19
Boadella i les Escaules	6	2,63
Darnius	19	3,54
Maçanet de Cabrenys	28	3,88
Navata	17	1,66
Sant Llorenç de la Muga	4	1,86
Vajol, la	3	2,75
Vilanant	10	3,05

Font: Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008.

Si es compara el nombre d'entrevistes efectuades amb el total de la població del municipi es conclou que entre un 1,66% i un 3,88% de la població ha acudit alguna vegada als Serveis Socials.

A continuació, es fa un petit incís en l'atenció domiciliària duta a terme des de les EBASP de l'àmbit d'estudi (vegeu taula 6.4.15). En general aquesta atenció es distribueix entre l'atenció personal (higiene, vestir,...) i l'organització de la llar (alimentació, medicació, acompanyaments, compra...).

Taula 6.4.15.

Persones ateses en els Serveis d'Atenció a Domicili (SAD) a l'àmbit d'estudi. Any 2007.

Municipi	Usuaris SAD
Agullana	1
Albanyà	1
Boadella i les Escaules	0
Darnius	1
Maçanet de Cabrenys	2
Navata	1
Sant Llorenç de la Muga	0
Vajol, la	1
Vilanant	1

Font: Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008.

c) Problemàtiques dels usuaris dels Serveis Bàsics d'Atenció Social Primària

En general, i pel conjunt dels municipis del sector nord de les Salines-Bassegoda, es pot concloure que la franja d'edat més afectada és el grup de gent gran i que els principals problemes estan relacionats amb la vellesa i la salut.

Les principals observacions realitzades des dels Serveis Socials del consell comarcal apunten en la seva majoria a municipis rurals, de petites dimensions i amb un grau d'envelliment de la població força important. Això fa que les principals problemàtiques siguin les relacionades amb la vellesa: persones grans soles o amb dependència. No obstant, també es detecten algunes problemàtiques centrades en la infància.

Cal destacar, però, que el perfil de persona que recorre als serveis socials és dominantment de sexe femení, ja que acostumen a ser les dones les portadores de les demandes de les necessitats familiars. En moltes ocasions solen ser, doncs, les demandants d'un servei per un altre membre de la unitat familiar.

Finalment, apuntar que des dels Serveis Socials es considera que caldria impulsar accions dirigides a promoure l'envelliment actiu de la gent gran i de suport als familiars i persones que tenen cura de persones amb dependència. Altrament es destaquen els problemes d'accés a determinats recursos que es troben centralitzats a zones urbanes a causa de la deficitària xarxa de transport públic existent en aquests municipis.

d) Centres d'atenció social existents en l'àmbit d'estudi

Pel que fa als centres d'atenció a la gent gran, a l'àrea d'estudi o en el seu àmbit més proper, es localitzen *la Fundació Asil Vilallonga* (centre de titularitat privada) i la *residència-centre de dia Els Arcs* (titularitat pública), ambdós situats a la ciutat de Figueres.

La Fundació privada Asil de Vilallonga té capacitat per a 84 persones i ofereix servei de llar amb diverses instal·lacions com biblioteca, capella, sala de lectura, sala de televisió, perruqueria, jardí i infermeria. Així mateix disposa d'un servei mèdic propi de 6 hores setmanals i d'ATS/DUE 50 hores setmanals.

D'altra banda, la residència Els Arcs ofereix 84 places a la residència i 32 en el centre de dia que funciona de 8 a 20 h els dies laborables. Aquest centre ofereix serveis de dinamització cultural, activitats de lleure, de fisioteràpia, higiene personal, readaptació funcional i social i de seguiment i prevenció de la salut. De manera opcional s'ofereix un servei de perruqueria, podologia i transport adaptat. També disposa de servei mèdic propi de 15 hores setmanals i d'ATS/DUE de 100 hores setmanals.

Cal destacar que aquests centres solament admeten residents procedents de la ciutat de Figueres i de la comarca.

Un altre centre especialitzat és la fundació privada ALTEM amb seu a Figueres amb una àmplia oferta de serveis a persones discapacitades, sobretot intel·lectuals i/o amb trastorns mentals. Entre aquests serveis destaquen el centre especial de treball, teràpia ocupacional, una unitat de persones amb problemes de conducta o salut mental, suport a la llar, llar-residència, activitats de lleure i servei de transport adaptat. Aquest darrer té 4 rutes amb 61 usuaris, una de les quals inclou el municipi de Navata.

Altrament, l'Ajuntament de Maçanet de Cabrenys contempla la futura creació d'un centre de dia en el municipi, que sembla ser que s'ubicaria en el sector de les escoles.

Per últim, destacar la propera rehabilitació de l'Asil Gomis d'Agullana en un centre de dia, gràcies al conveni signat entre l'Ajuntament i la Generalitat en el marc del Pla Rural d'Atenció Social (PRATS) impulsat pel Departament d'Acció Social i Ciutadania.

El nou equipament iniciarà les obres enguany i atindrà a uns 25 usuaris tant d'Agullana com dels municipis del voltant. Aquest esdevindrà en el primer centre de les comarques gironines fruit del conveni amb la Generalitat per a la creació de centres de dies en zones rurals. El nou Asil Gomis, un dels edificis emblemàtics del municipi, disposarà d'un servei integral d'atenció domiciliària amb serveis d'acolliment, manutenció, higiene, fisioteràpia, lleure, transport adaptat i altres serveis com bugaderia i perruqueria.

6.5. Educació

6.5.1. El sistema educatiu a Catalunya

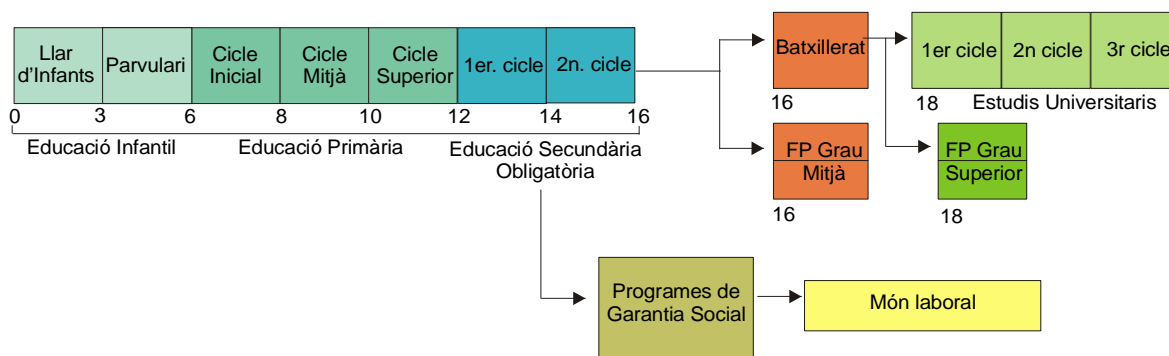
El sistema educatiu ha patit moltes modificacions recents a l'Estat espanyol i a Catalunya. A l'any 2002 es va aprovar la *Ley Orgánica de Calidad de la Educación (LOCE)*, que no ha estat desenvolupada segons el calendari programat i, ja avui, pretén reformar-se per a la seva millora. D'aquesta manera queda pendent l'aprovació del Projecte de *Ley Orgánica de Educación (LOE)* en seu parlamentària i, actualment, l'ordenació educativa depèn de les directrius de la *Ley Orgánica de Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE)*, aprovada l'any 1990.

El sistema educatiu català, dins el marc de la legislació estatal, pensa separatament les necessitats de millora de l'educació a Catalunya, i treballa en el context del recentment aprovat Pacte Nacional per a l'Educació, que va assentar les bases per a la futura llei catalana d'educació. A l'abril del 2008 es va presentar l'*Avantprojecte de la Llei d'Educació de Catalunya (LEC)* que actualment es troba en procés d'informació pública i al·legacions pendent d'aprovació al Parlament de Catalunya. Es tracta d'un acord bàsic i d'ampli consens entre les famílies, els centres educatius públics i concertats, els mestres i professors, els estudiants i els Ajuntaments. L'objectiu és procurar una millora de la qualitat de l'educació i la innovació pedagògica. La futura Llei d'Educació establirà el model educatiu propi de Catalunya, amb l'objectiu central d'incrementar l'equitat i l'excel·lència. Cal recordar que actualment la Generalitat de Catalunya decideix el 45% del contingut curricular dels programes educatius, i la resta els fixa el *Ministerio de Educación*.

En el context del sistema educatiu vigent, a l'àmbit dels municipis de l'Agenda 21 de Salines-Bassegoda es reproduïx la següent estructura de educativa:

Figura 6.5.1.

Ordenació del sistema educatiu a Catalunya.

Font: Web del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

A l'àmbit d'estudi, l'ensenyament s'organitza segons les dependències territorials entre la població escolar de cada municipi i la distribució dels diferents centres educatius. Esdevenen unes relacions espacials pròpies d'un funcionament escolar d'àmbits regionals amb nuclis de població que, entre ells, presenten diferències demogràfiques i existeix una disponibilitat irregular de recursos i equipaments educatius, en tant que no tots els municipis disposen d'oferta escolar reglada.

6.5.2. Realitat escolar i nivell d'escolarització de la població

a) Població escolar

Aquest subcapítol pretén contextualitzar la realitat educativa de l'àmbit territorial, amb la finalitat principal d'introduir les particularitats que més endavant es precisaran sobre l'organització territorial de l'oferta educativa, i les dependències existents entre alumnes, professors i centres escolars.

Les taules 6.5.1 i 6.5.2 mostren les característiques generals de la població escolar i les relacions intramunicipals dins l'àmbit de l'ensenyament. Es dibuixa un primer escenari de l'estat recent de l'àmbit educatiu a l'àrea dels municipis de la present Agenda 21 de Salines-Bassegoda:

Taula 6.5.1.

Població escolar per municipis. Curs acadèmic 2007/08.

Municipi alumne	Ed. Infantil		Ed. Primària		ESO		FP		BAT		Total
	Púb	Priv	Púb	Priv	Púb	Priv	Púb	Priv	Púb	Priv	
Agullana	21	3	36	2	24	2	2	0	7	0	97
Albanyà	2	0	6	0	3	1	2	0	2	0	16
Boadella i les Escalaules	4	0	4	1	5	0	4	0	4	0	22
Darnius	18	0	12	2	15	1	1	1	2	2	54
Maçanet de Cabrenys	10	0	34	0	15	1	0	1	4	0	65
Navata	37	3	60	11	28	11	9	0	17	1	177
Sant Llorenç de la Muga	5	0	10	0	6	0	0	0	4	0	25
La Vajol	3	0	4	0	3	0	0	0	0	0	10
Vilanant	12	0	18	2	8	2	3	0	1	0	46
Àmbit estudi	112	6	184	18	107	18	21	2	41	3	512

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Delegació Territorial de Girona, 2008.

La taula 6.5.2 distingeix la població total escolar pels diferents nivells educatius que ha estudiat, durant el curs acadèmic 2007/08, als centres d'ensenyament que s'ubiquen dins dels municipis de l'àmbit d'estudi de la present Agenda 21 de Salines-Bassegoda, és a dir, Agullana, Boadella d'Empordà, Darnius, Maçanet de Cabrenys, La Vajol, Navata i Vilanant:

Taula 6.5.2.

Alumnes de l'àmbit d'estudi matriculats segons lloc d'escolarització (dins o fora dels centres de l'àmbit d'estudi de Salines-Bassegoda). Curs acadèmic 2007/08.

Municipi centre	Educació Infantil		Educació Primària		Educació Secundària	
	Dins	Fora	Dins	Fora	Dins	Fora
Agullana	17	7	27	11	0	26
Albanyà	0	2	0	6	0	4
Boadella	3	1	4	1	0	5
Darnius	18	0	12	2	0	16
Maçanet de Cabrenys	10	0	34	0	0	16
Navata	36	4	55	16	0	39
Sant Llorenç de la Muga	0	5	0	10	0	6
La Vajol	3	0	4	0	0	3
Vilanant	11	1	14	6	0	10
Àmbit estudi	98	20	150	52	0	125
	118		202		125	

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Delegació Territorial de Girona, 2008.

Segons dades del curs 2007/08 el 56% dels alumnes que cursaven estudis d'educació infantil, primària i secundària a l'àmbit d'estudi, estaven matriculats als centres de dins de l'àmbit d'estudi, és a dir, els centres d'Agullana, Boadella d'Empordà, Darnius, Maçanet de Cabrenys, La Vajol, Navata i Vilanant); mentre que la resta van a estudiar a fora de l'àmbit d'estudi.

S'observa que en les primeres etapes educatives, la mobilitat dels alumnes és reduïda i, per tant, estudien en el propi àmbit de l'Agenda 21, atesa la disponibilitat de centres en el territori. Tanmateix a partir de les etapes de secundària s'observa la tendència dels alumnes a estudiar a fora de l'àmbit dels municipis de l'Agenda 21 del sector nord de Salines-Bassegoda.

Els principals motius d'aquest escenari escolar són, essencialment, l'absència de centres d'ensenyament als municipis d'Albanyà (el CEIP d'Albanyà va tancar a l'octubre de 1997),

Sant Llorenç de la Muga i Vilanant, i la manca generalitzada d'instituts d'educació secundària a l'àmbit territorial.

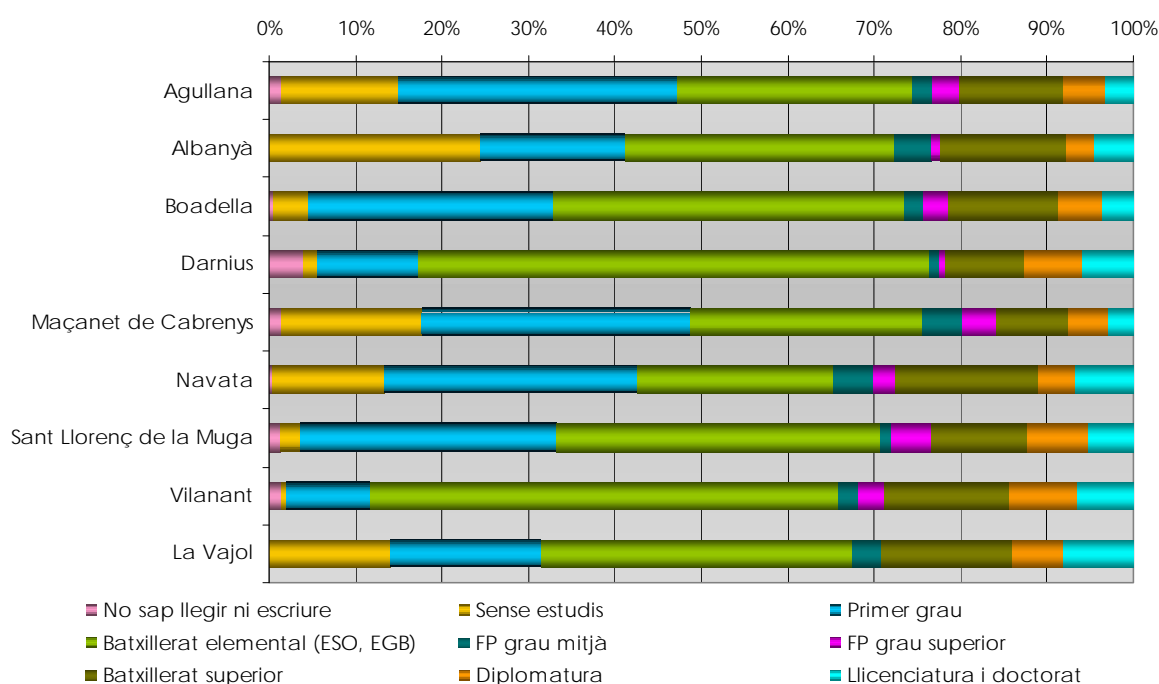
En conclusió, dels 248 alumnes d'educació infantil i primària del curs acadèmic 2007/08, 23 viuen en municipis que no disposen de centres educatius (Albanyà i Sant Llorenç de la Muga) i es veuen obligats a desplaçar-se. En total, però, d'aquests 248 alumnes, uns 72 van acabar cursant a fora dels centres de l'àmbit d'estudi, encara que el seu municipi disposés d'oferta educativa.

b) Nivell d'escolarització

La figura 6.5.2 representa el grau d'escolarització de la població actual de l'àmbit d'estudi d'acord amb el seu nivell d'estudis.

Figura 6.5.2.

Nivell d'instrucció de la població (en %). Any 2001.

Font: web IDESCAT, 2008.

Tot i que sovint les dades de padró municipal no es troben actualitzades, es pot dir, a partir de les dades disponibles, que les dues titulacions predominants a la majoria de municipis són la titulació inferior al graduat escolar, el graduat escolar o les seves equivalències, i l'antic ensenyament general bàsic (EGB). Aquesta realitat és una mostra del nivell d'escolarització que resulta d'una població amb una estructura d'edats madura, amb tendències a l'envelliment, vinculada als contextos socials, demogràfics i escolars anteriors i diferents.

Aquestes dades les corroboren els resultats del sondeig d'opinió pública efectuat durant el procés participatiu de l'Agenda 21 de Salines-Bassegoda.

Nivell de coneixement del català

La població del conjunt dels municipis de la present Agenda 21 de Salines-Bassegoda presenta uns nivells elevats de coneixement del català. La taula 6.5.3 mostra que els municipis de l'àmbit d'estudi superen, per a totes les modalitats de la comunicació en català, un percentatge superior al de la comarca de l'Alt Empordà i al del global de Catalunya.

Taula 6.5.3.

Grau de coneixement (en %) del català sobre la població de 2 i més anys. Any 2001.

Municipi	L'entén	El sap parlar	El sap llegir	El sap escriure	No l'entén
Agullana	98,6	87,2	84,8	53,8	1,4
Albanyà	99,0	96,9	96,9	95,9	1,0
Boadella	98,6	93,8	90,9	59,3	1,4
Darnius	92,9	84,0	79,5	51,7	7,1
Maçanet de Cabrenys	98,6	93,4	87,5	49,6	1,4
Navata	97,9	90,3	86,2	45,1	2,1
Sant Llorenç de la Muga	97,3	91,3	84,7	45,4	2,7
La Vajol	97,8	93,5	92,4	63,0	2,2
Vilanant	98,1	92,6	92,3	49,7	1,9
Àmbit d'estudi	97,5	90,1	86,4	51,8	2,5
Alt Empordà	94,4	79,4	77,8	53,9	5,6
Catalunya	94,5	74,5	74,3	49,8	5,5

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2008.

Cal tenir en compte que la realitat social ha canviat als darrers anys a l'àmbit d'estudi. Per tant, aquests indicadors disponibles fins al 2001, només són orientatius i serveixen per aproximar-se a la distribució territorial del grau de pràctica de la llengua catalana. En aquest sentit, pràcticament tota la població resident als municipis entén el català, essent el percentatge més alt, calculat sobre la població de 2 o més anys, a Albanyà (99%), i el més baix a Darnius (92,9%).

Els percentatges de coneixement del català poden ser més baixos a Darnius i Sant Llorenç de la Muga pel fet de ser municipis que concentren segones residències de població estrangera, sobretot francesa. Un altre factor podria ser la pèrdua generalitzada de la població autòctona com a conseqüència de la mobilitat laboral.

Tot i això la diferència entre municipis respecte al coneixement del català és ínfima. Les dades deixen palesa una bona salut de l'idioma en aquest àmbit, si bé quasi la meitat de la població no el sap escriure atès l'envelliment de la població i l'abandonament progressiu del territori de la població jove i autòctona.

6.5.3. La formació escolar reglada

L'oferta educativa regulada, pels corresponents organismes públics i els d'iniciativa privada, serà analitzada durant les següents pàgines amb l'objectiu d'obtenir una aproximació de detall de la situació educativa al curs acadèmic 2007/08, o sigui, s'analitzarà la disponibilitat de recursos tècnic, infraestructurals i humans, l'activitat educativa,..., i servirà per avaluar el desenvolupament i la organització vigent de la formació escolar a l'àrea.

Amb aquest objectiu, es descriuen els següents centres dins de l'àmbit d'estudi:

Taula 6.5.4.

Infraestructura educativa dins de l'àmbit d'estudi. Any 2008.

Municipi	Codi centre	Nom
Agullana	17008067	LLI pública Ballmanetes
	17000019	CEIP Lluís Marià Vidal – ZER Les Salines
Albanyà	17006940	CEIP Lliurona
Boadella	17000603	CEIP Santa Cecília – ZER Les Salines
Darnius	17001036	CEIP Mont-roig –ZER Requesens*
Maçanet de Cabrenys	17009451	LLI pública de Maçanet de Cabrenys
	17002168	CEIP Les Salines – ZER Les Salines

Municipi	Codi centre	Nom
Navata	17005561	LLI pública Belluguets
	17002260	CEIP Joaquim Vallmajó
Vilanant	17004244	CEIP Tramuntana – ZER la Garriga
La Vajol	17007294	CEIP Castell Cabrera – ZER Les Salines

*El mateix centre compta amb una aula que actua com a llar d'infants on hi ha una educadora infantil que vigila els pocs infants que hi assisteixen. Es tracta d'una aula prèvia al CEIP on a vegades s'hi realitzen activitats compartides amb aquest.

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

El despoblament progressiu i la creixent dependència dels nuclis rurals a l'oferta de serveis dels municipis més grans, han afavorit el retrocés continuat de la població escolar i la pèrdua d'escola pròpia en els municipis d'Albanyà i Sant Llorenç de la Muga. No obstant, cal destacar l'habilitació d'un centre escolar en el nucli de Lliurona (CEIP Lliurona) que malgrat estar ubicat en terme municipal d'Albanyà es troba donat d'alta a Beuda.

Actualment, Albanyà i Sant Llorenç de la Muga, tenen assignada l'escolarització dels seus estudiants d'infantil i primària al CEIP de Llers.

L'assignació dels alumnes als diferents centres escolars obeeix, principalment, a raons de proximitat geogràfica als municipis que disposen d'oferta escolar reglada. També s'admet la lliure elecció de centre, tot i que l'acceptació final depèn de la disponibilitat de places en el centre on es demana la matriculació.

Els Ajuntaments dels municipis integrants de la present Agenda 21 del sector nord de Salines-Bassegoda col·laboren amb una dotació econòmica anual per afrontar despeses per organització d'activitats i millores estructural.

L'àmbit de la present Agenda21 està integrat per una majoria de municipis amb poca població, que procuren organitzar i administrar conjuntament l'activitat docent, els recursos didàctics i, en general, la formació de la seva població escolar. D'aquesta manera es pretén retenir la població escolar local, evitar el seu desplaçament cap a altres centres escolars fora dels municipis i garantir la qualitat de l'ensenyament en els entorns rurals.

Amb aquests objectius s'han creat les Zones Escolars Rurals (ZER). A l'àmbit d'estudi s'hi troben 6 centres inclosos en les zones ZER de les Salines, de Requesens i de la Garriga, que gestionen els mitjans educatius dels centres que es descriuen a la taula següent:

Taula 6.5.5.

Zones Escolars Rurals d'influència educativa a l'àmbit d'estudi i centres inclosos. Any 2008.

ZER La Garriga (17007521) Avinyonet de Puigventós	
CEIP	Municipi
CEIP Gonçal Comellas (17000251)	Avinyonet de Puigventós
CEIP Mossèn Josep Maria Albert (17000937)	Cistella
CEIP Tramuntana (17004244)	Vilanant

ZER Les Salines (17007518) Agullana	
CEIP	Municipi
CEIP Casatell Cabrera (17002168)	La Vajol
CEIP Lluís Marià Vidal (17000019)	Agullana
CEIP Santa Cecília (17000603)	Boadella
CEIP Les Salines (17002168)	Maçanet de Cabrenys
CEIP Manuel de Pedrolo (17004293)	Biure

ZER Requesens (17007488) Capmany	
CEIP	Municipi
CEIP Els Dòlmens (17000822)	Campany
CEIP Mont-roig (17001036)	Darnius
CEIP Antoni Balmanya (17001085)	Espolla
CEIP Sant Sebastià (17003227)	Sant Climent Sescebes

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

Les ZERs es coordinen mitjançant seminaris on es tracten aspectes comuns. Aquestes trobades es realitzen amb una periodicitat de 4 cops l'any.

Tot seguit es resumeixen breument les característiques generals (organització interna, desenvolupament de l'activitat educativa, formes de finançament,...) de les Zones Escolars Rurals on s'engloben els CEIPs de l'àmbit d'estudi:

ZER La Garriga (CEIP Tramuntana, CEIP Gonçal Comellas i CEIP Mossèn Josep Maria Albert)

Organització i estructura. La col·laboració entre les escoles que configuren la ZER La Garriga es realitza mitjançant Reunions mensuals de cicle, Claustres mensuals i el Consell Escolar trimestral; malgrat no existeixen formes de cooperació entre les diferents ZER de la zona.

La ZER la Garriga s'organitza a partir de l'equip directiu (director, cap d'estudis i secretari), de la comissió econòmica i dels serveis externs (EAP de l'Ajuntament, Centre de recursos pedagògics del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i AMPA de la Diputació).

El Claustre de professors s'organitza mitjançant Comissions ZER (Revista, Sortides, Festes, Jornades, medi ambient, Riscos laborals, Informàtica i LIC - de llengua, literatura, i cohesió social) i grups de treball (trobades, infantil i primària).

Professorat. Hi ha 5 mestres especialistes compartits per les diferents escoles que configuren la ZER i el programa curricular és compartit, pel que fa al projecte educatiu i a la programació del cicle.

Activitats educatives. Com a principals activitats compartides a nivell de ZER es realitzen trobades setmanals, sortides i festes populars.

Les activitats extraescolars s'organitzen a nivell de d'escola però no a nivell de ZER.

Valoració. El nombre de mestres és suficient, malgrat que caldria reforçar les aportacions econòmiques per poder continuar amb el programa de trobades setmanals i altres programes d'innovació.

La disponibilitat tècnica és insuficient, caldria millorar l'equipament informàtic i disposar d'un tècnic informàtic dins l'horari lectiu.

La capacitat d'acollida s'ha superat a les escoles d'Avinyonet i Vilanant, on s'està a l'espera de la construcció d'una escola nova.

Relació entre les ZER i els ajuntaments. Es comparteixen les trobades setmanals i els programes ambientals.

Iniciatives de sensibilització ambiental. Des de la ZER s'impulsen activitats de sensibilització ambiental. La ZER rep l'assessorament de l'empresa d'educació ambiental "Rufa" de Figueres.

La ZER ha estat adherida durant tres anys al programa d'Innovació Educativa Mediambiental (2005-2008) i enguany ha aconseguit el distintiu d'escola verda.

ZER Les Salines (CEIP Castell Cabrera, CEIP Lluís Marià Vidal, CEIP Santa Cecília, CEIP Les Salines i CEIP Manuel de Pedrolo)

Organització i estructura. S'organitzen seminaris de ZERs de les comarques gironines (5 per curs escolar) a Sant Jaume de Llierca.

Entre les escoles que formen part de la ZER les Salines, es fa un Claustre itinerant (un cop a cada poble) el primer dimecres de cada mes, el segon Claustre es duu a terme el tercer dijous de cada mes i es fa un Consell de ZER cada trimestre (3 cops l'any).

Professorat. Es compta amb 5 mestres especialistes (educació física, anglès, música, educació especial i reforç escolar). L'objectiu de la ZER és el mateix per a totes les escoles de manera que els 19 mestres que en formen part es distribueixen en diferents comissions de treball: educació ambiental, salut, instrumental de llengua, primera trobada i festa de la ZER, TIC (informàtica), avaluació i plàstica.

Activitats educatives. Es porten a terme activitats conjuntes amb les escoles de la ZER: trobades de teatre, sortides per la comarca, colònies i la festa de la ZER.

No s'organitzen activitats extraescolars a nivell de ZER, cada AMPA de cada centre programa les seves, si s'escau.

Valoració. El nombre de mestres no és suficient, caldria un de mestre d'anglès.

Pel que fa a l'equipament i l'espai disponible, encara no s'ha superat la capacitat d'acollida, però seria necessari retirar l'equipament informàtic obsolet i augmentar el nombre d'ordinadors disponibles.

Relació entre les ZER i els ajuntaments. L'ajuntament participa en els Consells escolars.

Iniciatives de sensibilització ambiental. Es poden donar durant el curs, però no es programen activitats de sensibilització ambiental a nivell de ZER de forma sistemàtica.

ZER Requesens (CEIP Mont-roig, CEIP Els Dòlmens, CEIP Antoni Balmanya i CEIP Sant Sebastià)

Organització i estructura. La ZER Requesens té un funcionament conjunt que es concreta en un equip directiu (Director/a, Cap d'estudis i secretari/a), un Consell Escolar (equip directiu de la ZER, directors de les escoles integrants, representants dels mestres, representants dels pares, representants dels ajuntaments i representants del personal d'administració i serveis), que es reuneixen tres cop per curs acadèmic, i un claustre amb tots els mestres de la ZER que es reuneix una vegada al mes.

Els documents de gestió de la ZER són el PAZ (Pla Anual de Zona), RRI (Reglament de Règim Intern), MAZ (Memòria Anual de Zona), PEZ (Projecte Educatiu de Zona) i el PCC (Projecte Curricular de Centre) que són els mateixos per a tota la zona.

A la ZER Requesens s'han creat diferents comissions de treball:

- Comissió de biblioteca: Continua la tasca d'elaboració del projecte per a les biblioteques de la ZER.

- Comissió d'informàtica: Que fomenta l'ús de les TIC a la ZER.
- Comissió de la setmana cultural: Organitza les activitats de la setmana cultural.
- Comissió de l'artista plàstic (Dali): Creada per elaborar el material didàctic del centre d'interès de Dalí.
- Comissió de l'escriptor Juan Ramon Jiménez: Creada per elaborar el material per treballar l'obra i la vida de l'escriptor.
- Comissió d'atenció a la diversitat
- Comissió de l'estudi sobre l'oli: Elabora el material didàctic per estudiar el procés d'obtenció d'oli d'oliva.

Existeixen diferents formes de cooperació entre les diferents ZER de la zona mitjançant:

- **Seminaris de rurals:** Trobades dels diferents directors de ZER de la província de Girona en les quals s'intercanvia informació i es debat aspectes que afecten a les escoles.
- **Reunions de ZEO** (Zona escolar obligatòria): La ZER de Requesens i la de les Salines es troben també en les reunions de la zona escolar de la Jonquera en les quals es coordinen els diferents centres de primària i secundària de l'àmbit.
- **Seminari de directors de zona de l'Alt Empordà:** Són trobades de director de centres en les quals es debaten qüestions sobre l'educació i la direcció de les escoles.

Professorat. Els mestres especialistes de llengua estrangera anglès i francès, educació musical, educació especial i educació física, són itinerants i es desplacen a totes les escoles de la ZER.

Activitats educatives. Els alumnes de la ZER treballen sobretot amb material elaborat per l'equip de mestres. Algunes sortides, colònies i les festes de la castanyada i el dijous gras es fan conjuntes, i també es realitza "La setmana cultural" que consisteix en un agrupament de tots els alumnes de la ZER tots els matins de l'última setmana del segon trimestre.

A la ZER, a més de les activitats de caràcter extraescolar de cada centre, s'organitzen colònies i la ruta del Castell de Requesens.

Valoració. Aquest curs es va acabar el projecte "puntedu" referent a la creació i dinamització de les biblioteques escolars. Aquest fet ha significat la baixa del mestre itinerant de biblioteca, tot i això el nombre de mestres és proporcional al nombre d'alumnes.

La situació de les TIC és bastant precària a la ZER. Caldria millorar les connexions a Internet, dotar la ZER de nous equipaments: ordinadors, més aparells de foto i vídeo, projectors a totes les aules, i d'un servei de manteniment de l'equipament informàtic.

Exceptuant l'escola de Sant Climent Sescebes, l'espai de la resta d'escoles és adequat al nombre de matriculacions, malgrat que caldria millorar els espais dedicats a educació física (gimnàs, pistes esportives, vestidors amb dutxes, etc), així com els espais dedicats a l'educació musical (aula de música). Un altre espai millorable és el menjador dels centres. Finalment, seria convenient una sala de mestres on els itinerants poguessin guardar-hi el material.

Relació entre les ZER i els ajuntaments. Els ajuntaments col·laboren econòmicament de forma anual i cedeixen espais i equipaments municipals.

Iniciatives de sensibilització ambiental. Des de la ZER es treballa l'educació ambiental com a contingut del projecte curricular. Es porten a terme sortides de coneixement de l'entorn natural amb la col·laboració de l'empresa "Rocamare", es realitzen xerrades periòdiques sobre el reciclatge, es fa una excursió a l'abocador una vegada a l'etapa de primària i es fa la ruta caminant fins al Castell de Requesens durant la qual es treballa el patrimoni cultural i natural de la zona. També s'organitzen visites a museus, com el de Dalí, i es fa una excursió a Perpinyà durant el cicle superior. Tanmateix a nivell de ZER no s'està adherit a cap programa ambiental impulsat per l'administració.

a) L'educació infantil i primària

L'educació infantil es desenvolupa en sis cursos, els quals estan dividits en dos cicles diferenciats: la formació escolar a la llar d'infants, de tipus voluntari, amb infants d'edats compreses entre els 0 i 3 anys; el parvulari, on hi cursen els alumnes que tenen entre 3 i 6 anys, essent la primera etapa d'ensenyament obligatori. L'objectiu comú és oferir un suport a l'educació pròpia dels ambients familiars, i les diferències entre ambdues etapes es troben en el funcionament, les activitats i les formes d'organització. Les llars d'infants ofereixen flexibilitat horària per donar servei a les necessitats de la família, i es creen relacions més estretes entre els mestres i els pares. El parvulari, en canvi, presenta organitzacions pròpies i acull un major nombre d'alumnes.

Per a satisfer la demanda de la població escolar infantil, a l'àmbit d'estudi s'hi localitzen les Llar d'Infants Ballmanetes d'Agullana, la Llar d'Infants pública de Maçanet de Cabrenys i la Llar d'Infants Belluguets de Navata, essent tots els centres de l'àmbit d'estudi de titularitat pública.

Llars d'infants

La primera etapa educativa dels infants, entre els 0 i 3 anys, s'imparteix a les llars infantils. A la taula 6.5.6 es mostren els centres que desenvolupen aquest nivell educatiu a l'àmbit, en concret a Agullana, Maçanet de Cabrenys i Navata. En total s'hi acull una població escolar de 63 infants.

Taula 6.5.6.

Centre d'educació infantil de 1er cicle de l'àmbit d'estudi. Curs acadèmic 2007/08.

Nom centre	Municipi	Titularitat	Nombre d'infants	Horari lectiu
Llar d'Infants "Ballmanetes"	Agullana	Pública	15	9:00 – 12 :00 15:00 – 17:00
Llar d'Infants "Maçanet de Cabrenys"	Maçanet de Cabrenys	Pública	10	9:30 – 13:00 15:00 – 17:00
Llar d'Infants "Belluguets"	Navata	Pública	38	9:00 – 12:00 15:00 – 17:30

Font: Direcció dels centres educatius, 2007.

Tanmateix, cal fer incís que en el CEIP de Darnius s'ha adequat una aula que acull els infants. Es tracta d'una aula de pocs infants que actua com a introducció a l'escola i fins i tot s'hi realitzen activitats compartides amb el CEIP.

La majoria dels alumnes d'infantil resideixen al mateix municipi on s'ubica el centre educatiu.

Els centres planifiquen la seva activitat escolar amb l'objectiu de garantir els mitjans educatius més adequats per a la rutina diària dels nens/es per a l'aprenentatge, per assolir i potenciar l'acostament del centre a les famílies, i per assegurar el contacte entre el centre i l'escola d'Infantil i Primària, que acollirà la propera etapa educativa de l'infant. Per desenvolupar i reforçar aquests tres objectius, s'organitzen diferents activitats:

LLI Ballmanetes (Agullana)

Rutina diària

L'horari de la llar d'infants és de 9 a 12 h i de 15 a 17 h, tot i que a les 8:30 el centre és obert i s'admeten infants però es calcula com a hora extra . De 12 a 13 h hi ha servei de menjador, i de 13 a 15 h es fa migdiada. El servei de menjador és un espai al costat de la llar i en fan ús tant la llar d'infants com l'escola.

Es treballen els hàbits d'higiene i de comportament. Es realitzen activitats d'experimentació i manipulació de materials.

Acostament a la família

Les famílies participen i col·laboren en l'organització de festes tradicionals i en l'aportació de material (fotografies de la família, activitats conjuntes, etc.)

Apropament al CEIP

Es planifiquen i realitzen activitats conjuntes amb el CEIP: festes tradicionals, la castanyada, el tió, el carnestoltes, Sant Jordi i la festa de final de curs.

Valoració	Actualment encara no s'ha superat la capacitat d'acollida, encara que el nombre de places sol·licitades augmenta a cada curs.
LLI Maçanet de Cabrenys (Maçanet de Cabrenys)	
Rutina diària	En les activitats es treballen els hàbits d'higiene i de comportament. No hi ha servei de menjador.
Acostament a la família	S'organitzen xerrades amb la família i excursions
Apropament al CEIP	S'organitzen activitats conjuntament amb el CEIP. Es celebren diades conjuntes com carnestoltes i Sant Jordi. Els que fan el canvi de cicle van al CEIP a col·laborar amb les activitats.
Valoració	Seria necessària una aula polivalent tot i que encara no s'ha superat la capacitat d'acollida dels alumnes.
LLI Belluguets (Navata)	
Rutina diària	En les activitats es treballen els hàbits d'higiene i de comportament. Es fa la benvinguda als nens/es i es passa llista amb el tren, es fa observació del temps, les activitats programades, els hàbits d'higiene i d'ordre, i finalment el descans.
	Hi ha servei de menjador i en fan ús la majoria dels infants.
Acostament a la família	Amb l'AMPA i la junta s'organitzen activitats i festes amb els pares.
Apropament al CEIP	Es fan excursions al CEIP i es coneixen les mestres. Alguns cursos s'organitzen activitats compartides entre la llar d'infants i el CEIP.
Valoració	L'equipament i l'espai han millorat amb el nou centre. Actualment no s'ha superat la capacitat d'acollida, però el nombre de places no és suficient per acceptar totes les preinscripcions, sobretot la dels infants residents fora del municipi.

Les Llar d'Infants de Maçanet de Cabrenys és relativament nova, 1 any de funcionament i no hi ha servei de menjador. Tots els infants de la LLI de Maçanet de Cabrenys procedeixen del mateix municipi.

La majoria dels alumnes de la llar d'infants Ballamanetes d'Agullana procedeixen del mateix poble, malgrat que hi ha alguns infants de la Jonquera i Cantallops. Hi ha servei de menjador compartit amb el CEIP Lluís Marià Vidal.

Centres d'Educació Infantil i Primària

Aquests centres acullen el primer cicle d'educació infantil (de 3 a 6 anys) i el segon cicle d'ensenyament infantil i també cobreixen l'etapa escolar de primària, que agrupa alumnes amb una edat compresa entre els 6 i els 12 anys, i s'estructura en tres cicles de dos cursos cadascun: cicle inicial (de 6 a 8 anys), cicle mitjà (de 8 a 10 anys) i cicle superior (de 10 a 12 anys).

La taula 6.5.7 presenta una relació dels centres escolars dins l'àmbit d'estudi, on s'imparteixen els dos cursos d'educació per a infants de 3 a 6 anys, i els sis cursos d'educació primària. Així mateix, s'afegeixen els centres assignats d'aquells municipis de la present Agenda 21 que no disposen de centre propi.

Fotografies 6.5.1.

Fotografies d'alguns dels centres d'educació infantil i primària dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda.

CEIP Santa Cecília de Boadella

CEIP Mont-roig de Darnius

CEIP Joaquim Vallmajó de Navata

CEIP Castell de Cabrera de la Vajol

CEIP Tramuntana de Vilanant

Font: Elaboració pròpia, 2008.

Taula 6.5.7.

Centres d'educació infantil i primària. Cursos acadèmics 2004/05 i 2005/06.

Nom centre	Municipis assignats	Titularitat	Nombre alumnes infantil		Nombre alumnes primària	
			2006/07	2007/08	2006/07	2007/08
CEIP Lluís Marià Vidal – ZER Les Salines	Agullana	Públic	16	15	25	27
CEIP de Llers	Albanyà	Públic	-	2 residents a Albanyà	-	6 residents a Albanyà
CEIP Santa Cecília - ZER les Salines	Boadella i les Escaules	Públic	10	10	11	10
CEIP Montroig – ZER Requesens	Darnius	Públic	17	18	11	12
CEIP Les Salines – ZER les Salines	Maçanet de Cabrenys	Públic	11	10	32	34
CEIP Joaquim Vallmajó	Navata	Públic	36	40	54	60
CEIP de Llers	Sant Llorenç de la Muga	Públic	-	5 residents a Sant Llorenç de la Muga	-	10 residents a Sant Llorenç de la Muga
CEIP Castell Cabrera – ZER les Salines	La Vajol	Públic	4	5	3	9
CEIP Tramuntana – ZER La Garriga	Vilanant	Públic	13	12	14	20

*Des del Departament d'Educació no es disposa del nombre d'alumnes d'educació infantil de primer cicle, només es compta amb el nombre d'alumnes d'infantil de segon cicle.

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya,, 2008.

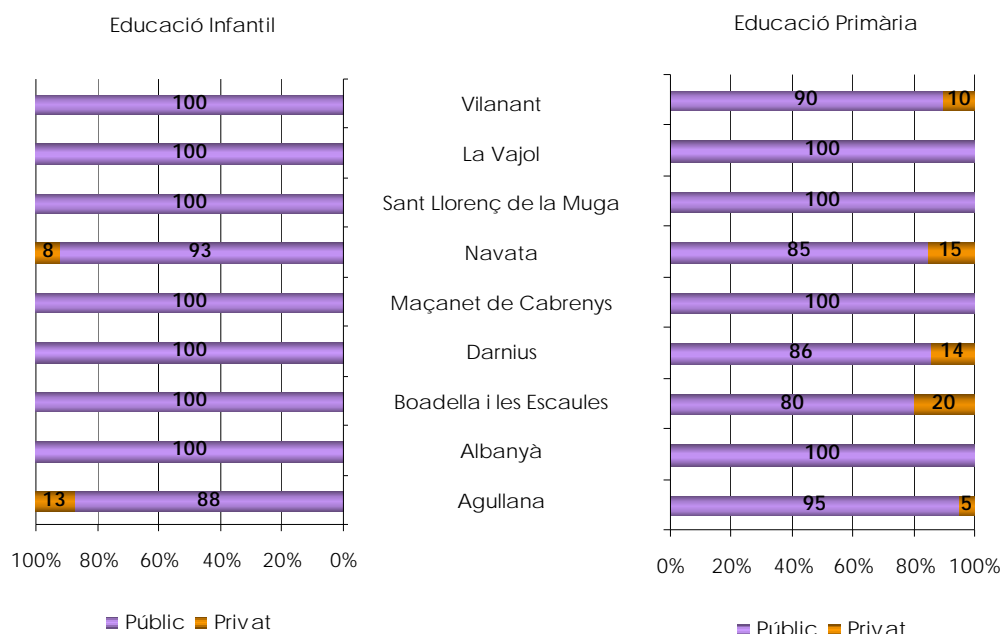
Tot i que tots els centres del sector nord de Salines-Bassegoda són de titularitat pública, hi ha alumnes residents en els municipis de l'àmbit d'estudi que són escolaritzats en escoles privades (veure figura 6.5.3).

En l'etapa d'educació infantil, únicament el 13% del total d'alumnes residents a Agullana i el 8% dels alumnes de Navata són escolaritzats en centres d'Educació Infantil de titularitat pública. Tanmateix en l'etapa d'Educació Primària el percentatge d'alumnes escolaritzats en centres de titularitat privada augmenta a un 5% pels residents a Agullana, un 20% per Boadella i les Escaules, un 14% per Darnius, un 15% per Navata i amb un 10% per La Vajol. En conclusió, hi ha una clara prevalença per una educació pública de primera etapa.

Figura 6.5.3.

Alumnes matriculats en escoles públiques i privades-concertades per municipis (en %). Curs acadèmic 2007/08.

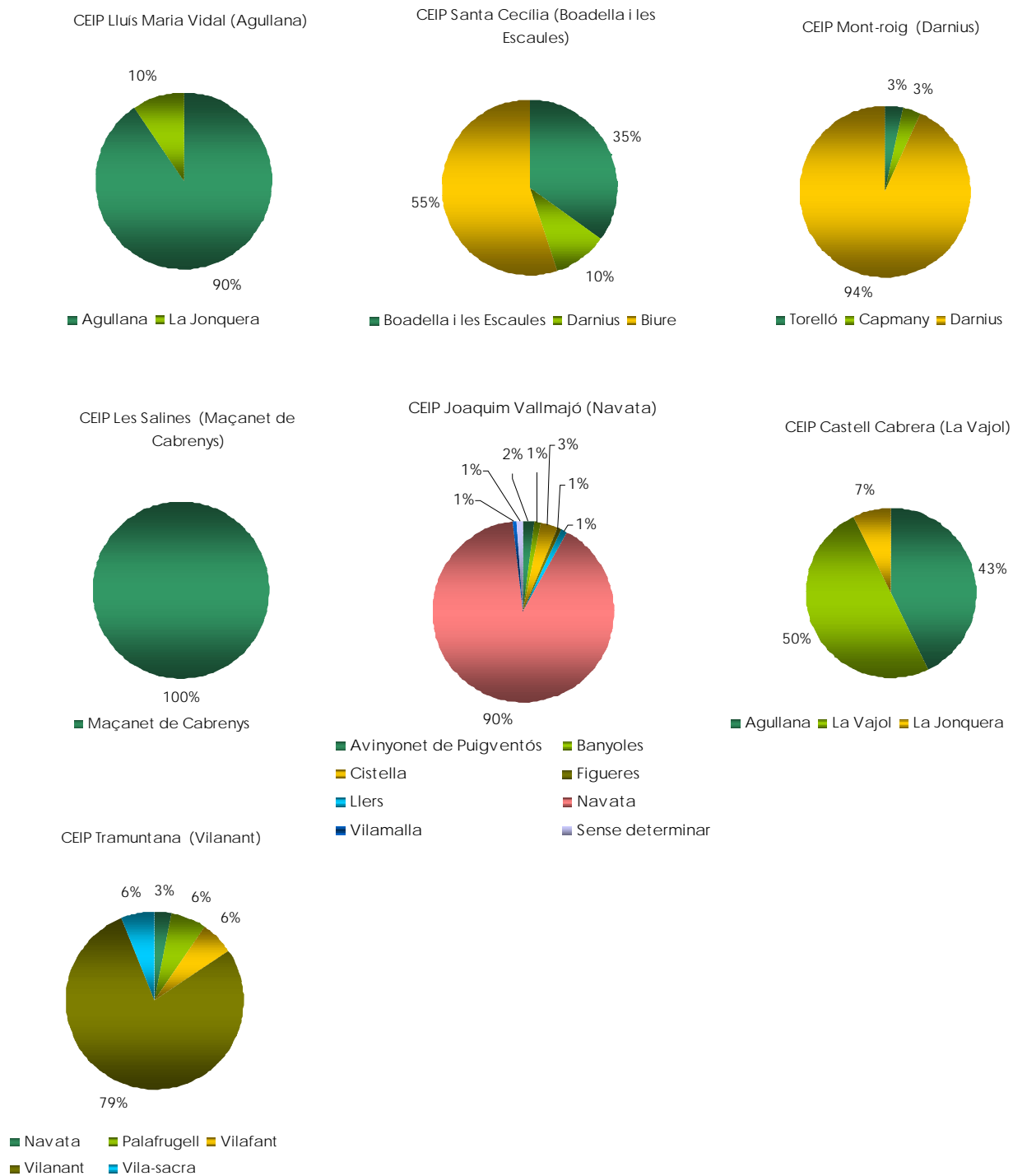
Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

Pel què fa a la procedència dels nens de cada centre de l'àmbit d'estudi, la pràctica totalitat dels alumnes resideix al municipi on s'ubica el CEIP. Així doncs, el 90% dels alumnes d'infantil i primària del CEIP Lluís Marià Vidal d'Agullana resideixen a l'àmbit definit per la present Agenda 21, aquest percentatge és del 45% en el cas dels alumnes del CEIP Santa Cecília de Boadella i les Escaules (essent del 55% els alumnes procedents de Biure), del 100% en el cas del CEIP Les Salines de Maçanet de Cabrenys, del 90% en el cas del CEIP de Joaquim Vallmajó de Navata, del 93% en el cas del CEIP Castell Cabrera de la Vajol i del 82% en el cas del CEIP Tramuntana de Vilanant.

Els alumnes d'infantil i primària dels municipis d'Albanyà i Sant Llorenç de la Muga utilitzen el transport públic per assistir al seu centre assignat, el CEIP de Llers.

Figura 6.5.4.

Procedència dels alumnes matriculats als CEIPs existents a l'àmbit d'estudi (en %). Curs acadèmic 2007/08.

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

La taula 6.5.8. descriu i compara les principals característiques, formes d'organització i funcionament de l'activitat educativa dels diferents centres escolars que existeixen dins l'àmbit d'estudi definit per la present Agenda 21 del sector nord de Salines-Bassegoda.

Taula 6.5.8.

Descripció dels centres d'educació primària que acull la població escolar de l'àmbit d'estudi. Detalls del curs acadèmic 2008/09.

CEIP Lluís Marià Vidal – ZER Les Salines (Agullana)	
Equip docent	Serveis del centre
4 mestres amb previsió d'augmentar a 5 al centre i 5 mestres itinerants compartits amb la resta de la ZER	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador: El servei de menjador és conjunt per al CEIP i la Llar d'infants. En fan ús uns 25 alumnes. - Activitats extraescolars: Es fa una hora de ceràmica setmanal a la tarda.
	Recursos estructurals Recursos tècnics: Es disposa de 6 ordinadors Pentium II i un Pentium IV que fa de servidor, un escàner antic, una impressora, una fotocopidora i un projector.
Valoració: El nombre d'alumnes requereix augmentar la plantilla amb un mestre més. Actualment s'ha sobrepassat la capacitat d'acollida d'alumnes i la tendència és a l'augment. Tanmateix es preveu la creació de noves aules i la recuperació de l'antic pis del mestre.	Valoració: L'equipament informàtic és obsolet i serien necessaris més ordinadors i escàners i impressores noves. També caldria que el tècnic d'informàtica anés més sovint al centre. El centre no disposa de cap material de laboratori.

CEIP Santa Cecília – ZER Les Salines (Boadella i les Escaules)	
Equip docent	Serveis del centre
1 mestra definitiva, 1 mestra en comissió de serveis, 5 mestres itinerants (a compartir entre les 5 escoles de la ZER Les Salines, 1 monitora de menjador i 1 persona de la neteja.	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador: el nombre d'alumnes varia segons el dia però oscil·la entre els 9-10. És un servei utilitzat per gairebé tots els alumnes. - Activitats extraescolars: Es realitzen activitats d'expressió gestionades per l'AMPA, solen fer-se un dia per setmana a partir de les 5 de la tarda malgrat que hi ha anys que no es duen a terme.
	Recursos estructurals Recursos tècnics: Es disposa de 9 ordinadors, 1 escàner, 3 impressores, 1 projector, 1 càmera de vídeo digital, 1 càmera fotogràfica digital, 1 DVD i 1 reproductor de vídeo.
Valoració: El nombre de mestres i de recursos humans és suficient pel nombre d'alumnes actual.	Valoració: Des del centre s'ha manifestat que caldria millorar la qualitat i la capacitat dels ordinadors atès que la meitat dels quals es disposa són obsolets. L'espai escolar disponible és suficient per la capacitat d'acollida actual, encara que l'edifici és molt antic.

CEIP Mont-roig – ZER Requesens (Darnius)	
Equip docent	Serveis del centre
5 mestres especialistes itinerants i els mestres definitius i interins de l'escola.	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador - Activitats extraescolars: colònies i ruta al Castell de Requesens.
	Recursos estructurals
	Recursos tècnics: Sense dades
Valoració: Tot i que aquest curs hi ha hagut la baixa del mestre itinerant de biblioteques es considera el nombre de mestres suficient i proporcional al nombre d'alumnes.	<p>Valoració: Caldria millora els equipaments informàtics i la connexió a Internet, més aparells de fotografia i video, projectors a totes les aules i un servei de manteniment informàtic.</p> <p>Caldria millorar l'espai dedicat a educació física, educació musical, l'espai de menjador i caldria adequar una aula per a sala de mestres especialment adreçada als mestres itinerants.</p>

CEIP Les Salines – ZER Les Salines (Maçanet de Cabrenys)	
Equip docent	Serveis del centre
2 mestres definitius, 2 mestres interins, 5 especialistes itinerants, administrativa (ubicada a la seu d'Agullana), dos monitores de menjador i dos persones de neteja contractades per l'Ajuntament.	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador: en fan ús uns 18 alumnes i alguns mestres. - Activitats extraescolars: bàsquet, futbol, dibuix i francès a la tarda.
	Recursos estructurals
	Recursos tècnics: Instruments de laboratori i ordinadors.
Valoració: Caldria augmentar les hores d'EAP, Equip d'Assessorament Psicopedagògic.	Valoració: Manquen ordinadors que no siguin obsolets.

CEIP Joaquim Vallmajó (Navata)	
Equip docent	Serveis del centre
1 docent interí, 9 docents propietaris provisionals o definitius, 1 administratiu, 4 monitors de menjador i 3 persones de neteja.	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador: Es disposa d'un càteríng i en fan ús tots els alumnes que ho sol·liciten els quals oscil·len entre uns 55-60 començals diaris. - Activitats extraescolars: Sempre es realitzen al mig dia i estan organitzades per l'AMPA. Hi ha una gran varietat d'activitats, anglès per educació infantil (15 usuaris), música (15 usuaris), hip hop (20 usuaris) i gimnàstica rítmica (20 usuaris).
	Recursos estructurals
	Recursos tècnics: 15 ordinadors, 1 escàner, 4 impressores, 3 projectors i material bàsic de laboratori.

<p>Valoració: Segons la opinió de la Direcció del centre, el nombre de mestres es considera insuficient atès que manca una atenció personalitzada als alumnes amb dificultat d'aprenentatge.</p>	<p>Valoració: Els recursos tècnics del centre són suficients però seria necessari millorar l'equipament informàtic que ha quedat obsolet.</p> <p>L'espai del centre és insuficient pel nombre d'alumnes. Es disposa d'un mòdul on hi ha alumnes de 5è i 6è tots junts. Es resta a l'espera que es dugui a terme la segona fase d'ampliació de l'escola.</p> <p>La relació amb l'ajuntament de Navata és molt bona, es cedeixen espais municipals i es realitzen activitats.</p>
---	--

CEIP Castell Cabrera – ZER Les Salines (La Vajol)	
Equip docent	Serveis del centre
<p>2 mestres (una en període de pràctiques i l'altre a l'espera d'una plaça definitiva), 5 mestres especialistes comuns de la ZER les Salines.</p> <p>L'Ajuntament de la Vajol contracta una dona de la neteja.</p> <p>L'administrativa és compartida entre les diferents escoles de la ZER i es troba a la seu d'Agullana.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador: l'escola no dona servei de menjador atès que l'horari és intensiu de 9 a 14h tot l'any, ja que molts alumnes són de l'estat francès. - Activitats extraescolars: No hi ha activitats extraescolars.
	Recursos estructurals
	<p>Recursos tècnics: Un ordinador servidor, un ordinador de secretaris, una impressora per direcció, dos ordinadors de sobretaula i un portàtil amb projector, i tres impressores. Tot el material ha estat subministrat pel departament d'educació.</p>
<p>Valoració: El nombre de mestres es considera proporcional a les necessitats dels alumnes.</p> <p>Actualment l'espai de l'escola és suficient per a la capacitat d'acollida. Tot i que en els darrers anys ha augmentat el nombre d'alumnes, sobretot procedents de l'estat francès, i s'ha hagut d'habilitar la sala d'arxiu de l'ajuntament com a aula.</p>	<p>Valoració: La disponibilitat tècnica no és suficient, seria necessari més material informàtic pels alumnes i la substitució del material obsolet.</p>

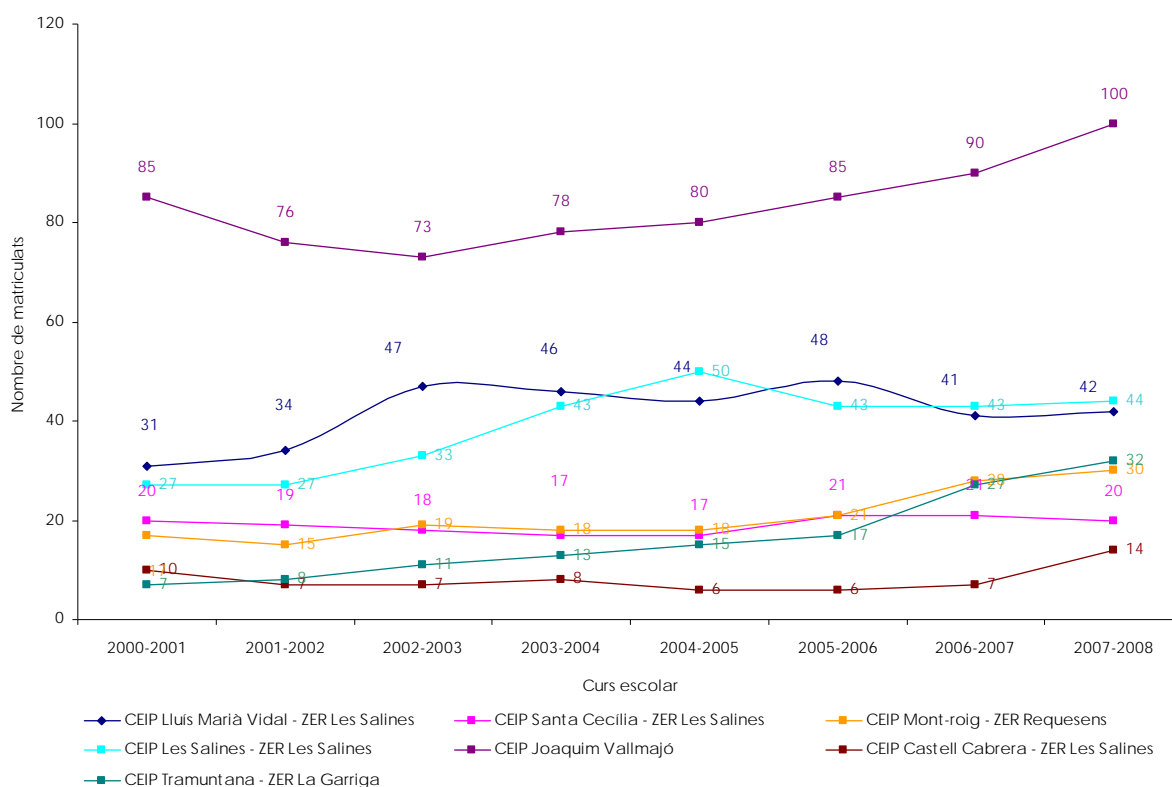
CEIP Tramuntana – ZER La Garriga (Vilanant)	
Equip docent	Serveis del centre
<p>2 propietàries provisionals, 1 definitiva, 1 interna, 5 mestres especialistes itinerants compartits amb la ZER, 2 monitores de menjador i 1 persona de neteja</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Servei de menjador: en fan ús uns 26-30 alumnes. - Activitats extraescolars: Natació els dijous de 2/4 de 6 a 2/4 de 7, en feien ús uns 14 alumnes.
	Recursos estructurals
	<p>Recursos tècnics: 10 ordinadors (alguns dels quals són donacions de pares o mestres), 1 escàner, 3 impressores, 1 projector i una dotació d'instruments de laboratori facilitats pel Departament d'Educació.</p>
<p>Valoració: Es considera que l'equip docent actual és suficient atès que enguany els han concedit un mestre més.</p>	<p>Valoració: Caldria renovar els ordinadors que s'han quedat obsolets.</p> <p>Per altra banda, l'espai pels alumnes d'educació infantil ja s'ha superat. Actualment estan en un mòdul.</p> <p>Pel que fa als de primària l'espai és un edifici antic i requereix mesures de seguretat adequades.</p>

Font: Direcció de cadascun dels centres educatius, 2008.

La figura 6.5.5 mostra l'evolució i les fluctuacions anuals del nombre de matriculats en els centres d'educació infantil i primària de l'àmbit d'estudi:

Figura 6.5.5.

Evolució temporal del nombre d'estudiants als centres d'educació infantil i primària de l'àmbit d'estudi (del curs 2000/01 a 2007/08)

Font: Direcció de cadascun dels centres educatius, 2008

Destaca l'augment generalitzat i decidit del nombre de matriculats en els centres escolars, que en el cas del CEIP Tramuntana de Vilanant, el CEIP Les Salines de Maçanet de Cabrenys i el CEIP Mont-roig de Darnius s'ha pràcticament duplicat en nombre en els últims 8 anys

b) L'educació secundària

No hi ha cap centre d'educació secundària als municipis de la present Agenda 21 dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda. Per això la població escolar d'aquest nivell educatiu estudia a centres públics o privats externs a l'àrea d'estudi.

Els centres d'educació secundària assignats per a cada municipi són els següents:

Agullana	IES de la Jonquera (La Jonquera)
Darnius	
La Vajol	
Maçanet de Cabrenys	
Albanyà	IES Alexandre Deulofeu (Figueres)
Navata	
Sant Llorenç de la Muga	
Vilanant	
Boadella i les Escaules	IES Cendrassos (Figueres)

A continuació es posa de manifest la distribució dels alumnes residents a l'àmbit d'estudi en els diferents centres de la comarca o de les comarques properes.

Taula 6.5.9.

Característiques generals dels centres d'educació de secundària que acullen els alumnes d'ESO residents a l'àmbit d'estudi. Curs acadèmic 2007/08.

Caracterització del centre			Distribució dels alumnes residents a l'àmbit d'estudi								
Nom del centre	Municipi	Titularitat	Agu.	Alb.	Boa.	Dar.	Maç.	Nav.	St.Llor.	Vaj.	Vila.
IES La Jonquera	La Jonquera	Públic	23			13	15			3	
IES Alexandre Deulofeu	Figueres	Públic	1	3				26	6		8
IES Cendrassos	Figueres	Públic			5			1			
La Salle	Figueres	Privat	1			1		5			1
Bell-lloc del Pla	Girona	Privat	1								
Petit Plançó	Olot	Privat		1							
IES Olivar Gran	Figueres	Públic				2					
Paula Montal	Figueres	Privat					1	2			1
IES Narcís Monturiol	Figueres	Públic						1			
Sant Jordi	Fornells de la Selva	Privat						2			
Montesori – Palau	Girona	Privat						2			
Total alumnes ESO			26	4	5	16	16	39	6	3	10

En gris s'assenyalen els centres assignats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya.

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

La major part dels alumnes en edat de cursar l'ESO estudien a Figueres (el 52% dels matriculats) i a la Jonquera (el 43% dels matriculats), essent un 86% els que estudien en centres de titularitat pública.

El 83% dels alumnes de l'àmbit d'estudi en edat de cursar l'ESO estan matriculats als centres assignats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, fet que demostra que l'assignació per proximitat territorial és adequada.

Navata és el municipi on el percentatge d'estudiants d'educació secundària obligatòria que assisteixen a centres de titularitat privada és major (amb el 28% dels alumnes), seguit d'Albanyà (amb el 25%).

Taula 6.5.10.

Característiques generals dels centres d'educació secundària que acullen els alumnes de Batxillerat residents a l'àmbit d'estudi. Curs acadèmic 2007/08.

Caracterització del centre			Distribució dels alumnes residents a l'àmbit d'estudi								
Nom del centre	Municipi	Titularitat	Agu.	Alb.	Boa.	Dar.	Maç.	Nav.	St.Llor.	Vaj.	Vila.
IES La Jonquera	La Jonquera	Públic	4			1	2				
IES Alexandre Deulofeu	Figueres	Públic	2	2	2			14	4		1
IES Cendrassos	Figueres	Públic			2						
IES Obert de Catalunya	Barcelona	Públic	1				1	1			
IES Ramon Muntaner	Figueres	Públic				1	1	2			
Les Alzines	Girona	Privat				2					
Sant Jordi	Fornells de la Selva	Privat						1			
Total alumnes Batxillerat			7	2	4	4	4	18	4	0	1

En gris s'assenyalen els centres assignats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

La major part dels alumnes en edat de cursar el Batxillerat estudien a Figueres (el 70% dels matriculats), on tots els centres on es matriculen els estudiants del sector nord de Salines-Bassegoda són de titularitat pública.

El 77% dels alumnes de l'àmbit d'estudi en edat de cursar batxillerat estan matriculats als centres assignats pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, fet que demostra que l'assignació per proximitat territorial és adequada.

Darnius i Navata són els únics municipis en què hi ha estudiants de batxillerat que el cursen en un centre de titularitat privada, en concret 2 dels 4 alumnes per Darnius (el 50 %) i 1 de 18 alumnes per Navata (el 6%).

c) La formació professional

La formació professional ve definida per l'articulat de la *LOGSE* com "*Un àmbit del sistema educatiu, que té com a finalitat la preparació dels alumnes per a l'activitat en un camp professional, proporcionant-los una formació polivalent que els permeti adaptar-se a les modificacions laborals que es pugui produir al llarg de la seva vida*". Aquests ensenyaments de formació professional s'organitzen en cicles formatius de grau mitjà (s'hi accedeix amb els estudis de l'ESO acabats) i superior (s'hi accedeix amb els estudis de batxillerat acabats). La diferència es troba en els requeriments formatius previs, i el grau de preparació específic pel món professional, o sigui, l'autonomia i les capacitats de gestió organitzatives i dels recursos humans.

En l'àmbit de la formació professional s'observa més mobilitat escolar que en els altres blocs educatius perquè la majoria de cursos s'imparteixen en centres de secundària, i perquè les ofertes d'estudis formatius específics tenen un repartiment més dispers sobre el territori. La taula 6.5.11 mostra aquestes dependències territorials entre població escolar de l'àmbit d'estudi i els respectius centres educatius.

Taula 6.5.11.

Accés de la població escolar als centres de formació professional de grau mitjà i grau superior. Curs acadèmic 2007/08.

Caracterització del centre			Distribució dels alumnes residents a l'àmbit d'estudi																	
Nom del centre	Municipi	Titularitat	Agu.		Alb.		Boa.		Dar.		Maç.		Nav.		St.Llor.		Vaj.		Vila.	
			M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S
Escola d'Hostaleria i Turisme	Girona	Públic	1										1							
IES Santa Eugènia	Girona	Públic		1																
IES Narcís Monturiol	Figueres	Públic			1		1	1												
IES La Garrotxa	Olot	Públic				1														1
ECA del Pirineu	Montferrer i Castellbó	Públic					1													

Caracterització del centre			Distribució dels alumnes residents a l'àmbit d'estudi																	
Nom del centre	Municipi	Titularitat	Agu.		Alb.		Boa.		Dar.		Maç.		Nav.		St.Llor.		Vaj.		Vila.	
			M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S	M	S
IES Cendrassos	Figueres	Públic					1						2						1	
Activitats professionals del Vallès	Les Franqueses del Vallès	Privat						1												
CEYR - Villarroel	Barcelona	Privat									1									
EA Massana	Barcelona	Públic											1							
EASD d'Olot	Olot	Públic											1							1
IES Montilivi	Girona	Públic											1							
IES Alexandre Deulofeu	Figueres	Públic											1							
IES Narcís Xifre i Masmitjà	Girona	Públic											1							
IES Obert de Catalunya	Barcelona	Públic											1							
Total alumnes Formació Professional			1	1	1	1	2	2	1	0	0	1	2	7	0	0	0	0	1	2

Clau: M, significa FP de grau mitjà, S significa FP de grau superior.

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

La major part dels alumnes que cursen formació professional estudien a Figueres (el 36% dels matriculats) o bé a Girona (23% del total de matriculats), essent tots els centres de titularitat pública.

El 64% dels alumnes de l'àmbit d'estudi estudien preferentment formació professional de grau superior, mentre que als municipis de Sant Llorenç de la Muga i de la Vajol no s'hi troba cap estudiant de formació professional.

d) La formació universitària

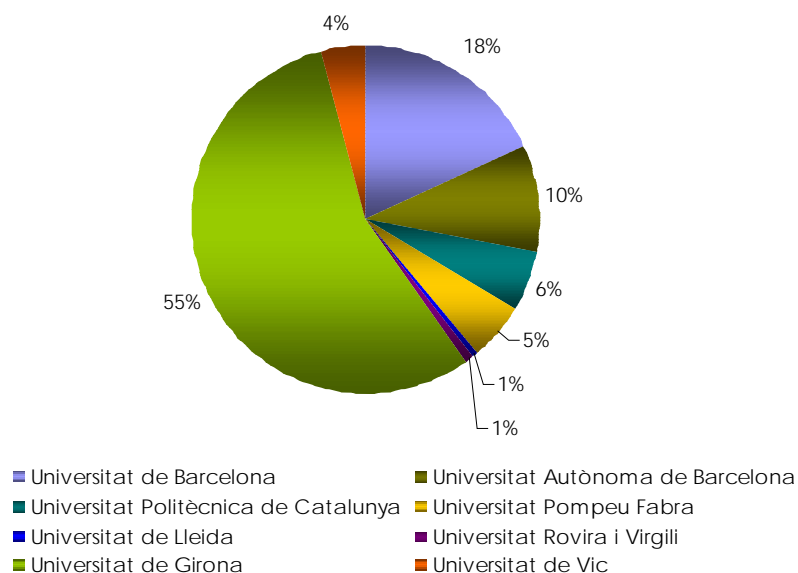
El darrer esgraó de la formació acadèmica d'un estudiant correspon a l'ensenyament universitari, i inclou un parell de cicles per obtenir un títol de llicenciatura i diplomatura universitària, i també és possible una formació addicional en àmbits d'estudi específics a través de cursos de postgraus i màsters, estretament lligats al desenvolupament de la recerca científica.

Per a l'avaluació d'aquest apartat només pot disposar-se de dades de matriculacions universitàries per àmbits comarcals i, per tant, no poden desglossar-se pel conjunt de municipis de l'àmbit d'estudi. No obstant, la següent anàlisi servirà per contextualitzar les opcions acadèmiques i els moviments de la població universitària de la comarca de l'Alt Empordà, dins el mapa universitari català.

La figura 6.5.6 mostra el total d'alumnes matriculats de la comarca de l'Alt Empordà a les diferents universitats catalanes:

Figura 6.5.6.

Matriculacions del estudiants de l'Alt Empordà a les universitats catalanes. Tancament convocatòria de juny 2006.

Font: Consell interuniversitari de Catalunya. Oficina d'Orientació per a l'Accés a la Universitat. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya, 2008.

La majoria de la població universitària de l'Alt Empordà (el 55%) realitza els estudis a la Universitat de Girona (UdG). En aquest sentit es demostra la dependència de la comarca a l'oferta universitària més pròxima procedent d'aquesta universitat, i es confirma Barcelona com un pol secundari per atraure alumnes de la comarca, especialment aquells títols que avui no poden ser obtinguts a la UdG.

Les llicenciatures amb el major nombre de matriculats durant el curs acadèmic 2006/07 disponible es cursaven a la Universitat de Girona. El segon centre amb el major nombre d'assignats és la Universitat de Barcelona. La taula 6.5.12 ordena una relació dels primers títols universitaris amb més estudiants de la comarca de l'Alt Empordà:

Taula 6.5.12.

Estudis universitaris amb més demanda a l'Alt Empordà de la UdG. Curs acadèmic 2006/07.

Títol Universitari de la UdG	Alumnes matriculats 2006/07
1. Ciències Empresarials	38
2. Turisme	30
3. Dret	19
4. Fisioteràpia " Garbí" (Salt)	13
5. E.T. Informàtica de gestió	12
6. Infermeria	11
7. Psicologia	11
8. E.T. Industrial Mecànica	10
9. Mestre d'educació infantil	9
10. Gestió i administració pública	9
11. Administració direcció d'empreses	8
12. E.T. Industrial Electrònica	8
13. Biologia	7
14. Geografia	6
15. Química	6
16. Ciències ambientals	6
17. Arquitectura tècnica	6
18. Educació social	6
19. ET. Informàtica de sistemes	6
20. Mestre d'Educació musical	6

Font: Consell interuniversitari de Catalunya. Oficina d'Orientació per a l'Accés a la Universitat. Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació. Generalitat de Catalunya, 2008.

Entre les principals preferències hi ha títols que poden ser cursats a totes les universitats catalanes, i la de Girona és la que atrau la major part de les matriculacions, obeint especialment a raons de proximitat geogràfica, d'estalvi econòmic i de l'augment del reconeixement social a la qualitat dels estudis de la UdG. La majoria de llicenciatures que es realitzen a Barcelona (Belles Arts, Farmàcia i Medicina) no tenen representació a la Universitat de Girona.

e) L'alumnat de procedència estrangera

La intensificació dels fluxos migratoris a la comarca de l'Alt Empordà en els darrers anys pot tenir una repercussió directa als centres escolars per a tots els nivells educatius.

El percentatge dels alumnes de procedència estrangera sobre el total de la població dels nou municipis del sector nord de Salines-Bassegoda no és però significatiu. Del segon cicle d'educació infantil en endavant, només 41 alumnes són de procedència estrangera dels 282 alumnes totals d'aquest nivell educatiu matriculats als CEIPs d'Agullana, de Boadella i les Escaules, de Darnius, de La Vajol, de Maçanet de Cabrenys, de Navata i de Vilanant, durant el curs acadèmic 2007/08 (segons dades facilitades pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya).

La Taula 6.5.13. recull els percentatges de població de procedència estrangera en els centres CEIP de l'àmbit d'estudi, essent els percentatges més elevats els de la Vajol, amb un 29%, possiblement conseqüència de la proximitat amb França i el de Navata, amb un 21%.

Taula 6.5.13

Percentatge d'alumnes de procedència estrangera als centres d'infantil i primària del sector nord de Salines-Bassegoda. Curs 2007/08.

Centre	Municipi	Alumnes estrangers	Alumnes totals	Percentatge
CEIP Lluís Marià Vidal – ZER Les Salines	Agullana	5	42	12%
CEIP Santa Cecília – ZER Les Salines	Boadella i les Escaules	1	20	5%
CEIP Mont-roig – ZER Requesens	Darnius	4	30	13%
CEIP Les Salines – ZER Les Salines	Maçanet de Cabrenys	3	44	7%
CEIP Joaquim Vallmajó	Navata	21	100	21%
CEIP Castell Cabrera – ZER Les Salines	La Vajol	4	14	29%
CEIP Tramuntana – ZER La Garriga	Vilanant	2	32	9%

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, 2008.

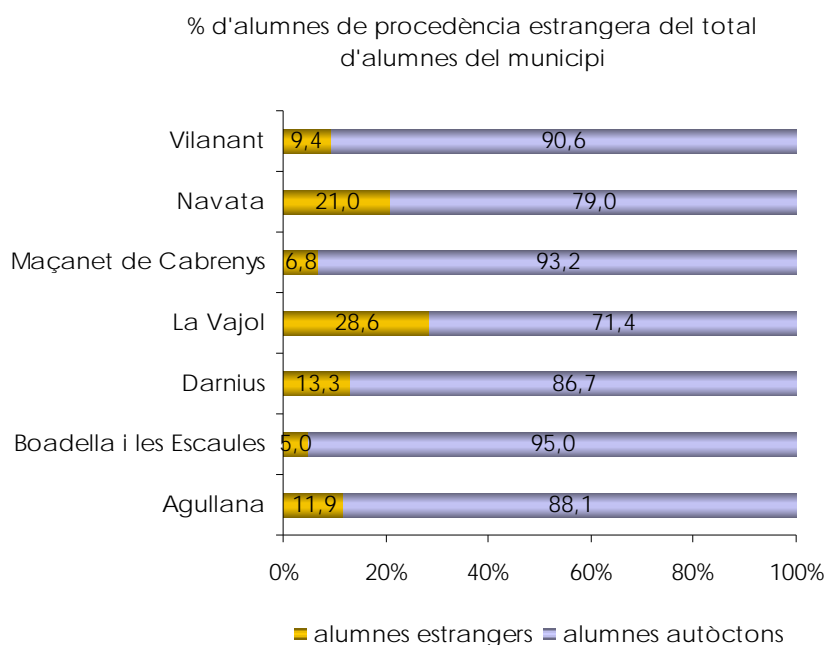
Pot observar-se que la població escolar de procedència estrangera es concentra especialment als nuclis de població de més entitat demogràfica i amb més pressió de

l'immigració, en aquest cas, Navata, així com als centres de titularitat pública pròxims a la frontera amb França, com és el cas de la Vajol.

A la figura 6.5.7 s'especifica el percentatge de la població estrangera segons municipi descrit a la taula 6.5.13 i a la figura 6.5.8 es mostra la procedència de la població estrangera del curs 2005/06 disponible.

Figura 6.5.7.

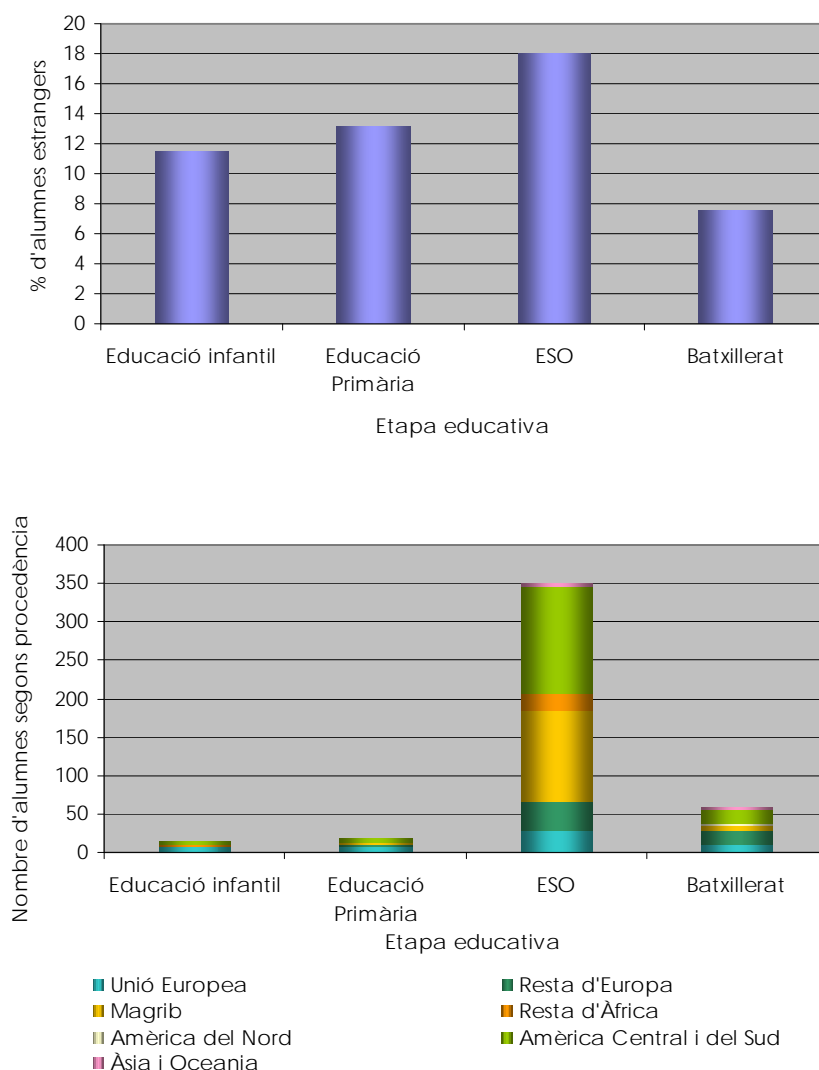
Percentatge de la població escolar estrangera als principals centres d'infantil i primària de l'àmbit d'estudi. Curs acadèmic 2005/06.

Font: Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Delegació Territorial de Girona, 2008.

Figura 6.5.8.

Nombre i procedència dels immigrants estrangers matriculats a les escoles assignades als alumnes de l'àmbit d'estudi. Curs acadèmic 2005/06.

Font: Departament d'Educació. Estadística de l'Ensenyament. Servei d'Estadística i Documentació, 2008.

La figura 6.5.8 mostra el nombre i la procedència dels alumnes immigrants o estrangers per nivells educatius. S'observa que l'etapa educativa amb major percentatge d'estudiants de procedència estrangera és l'ESO, seguida de l'etapa d'educació primària (dades dels CEIPs ubicats a l'àmbit d'estudi). La comunitat d'escolars immigrants més predominant és la de centre i sudamèrica (38% del total d'alumnes de procedència estrangera de totes les etapes educatives), seguida de la magrebina (29%) i de la resta d'Europa (14%).

f) El transport escolar

Tot seguit s'introdueixen les característiques del transport escolar al territori del sector nord de Salines-Bassegoda, responsable d'organitzar la mobilitat obligada de la població escolar d'acord amb la distribució territorial dels recursos i l'activitat escolar sobre aquest àmbit.

Fins ara s'han comentat les dependències territorials entre centres d'ensenyament i població escolar, que reproduïxen l'actual mapa escolar de l'àmbit, on s'estableixen les relacions funcionals i s'identifiquen les necessitats del transport regional, en resposta a una mobilitat de l'estudiant per obligació perquè no hi ha els centres escolars corresponents als diferents nivells educatius al propi municipi i, per tant, depèn de la seva assignació a una escola o institut extern.

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà és l'entitat administrativa d'àmbit regional que gestiona el transport públic responsable de garantir la connectivitat viària entre recursos i població escolar. Concretament, a l'àmbit d'estudi, ho desenvolupen les empreses David i Manel, SARFA, Barceló i TEISA, en funció de les rutes i els horaris.

El servei de transport és un recurs d'ús col·lectiu fonamental per vertebrar el funcionament sostenible de la mobilitat escolar en un àmbit rural on es multipliquen les necessitats del transport en carretera. La correcta planificació d'aquests fluxos locals i regionals de població han de beneficiar els interessos socials i ambientals del territori.

A l'àmbit dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda s'han organitzat 6 rutes per enllaçar viàriament l'oferta i la demanda escolar. Tot seguit es detallen els elements que caracteritzen els itineraris de l'autobús escolar (horaris, parades i usuaris) per tal d'assistir al centre d'assignació:

Taula 6.5.14.

Organització de la mobilitat escolar amb transport públic de l'etapa d'educació infantil i primària. Ruta amb parada final al centre assignat, CEIP de Llers. Curs acadèmic 2008/09.

Parada	Horari		Usuaris
	Matí	Tarda	
Albanyà	▼8:10	17:45	8
Sant Llorenç de la Muga	8:20	17:30	8
CEIP Llers	8:45	▲17:10	-

	Matí	Tarda
Empresa responsable	SARFA	Barceló

Font: Àrea d'Ensenyament del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008.

A les taules següents s'especifiquen els itineraris per assistir als centres assignats d'educació secundària de l'àmbit dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, per a l'etapa d'ensenyament secundari obligatori (ESO) i de l'ensenyament secundari postobligatori (Batxillerat i Cicles formatius).

Taula 6.5.15.

Organització de la mobilitat escolar amb transport públic de l'etapa d'educació secundària. Rutes amb parada final als centres assignats de secundària. Curs acadèmic 2008/09.

Centre escolar receptor: IES La Jonquera (La Jonquera)

Parada	Horari				Usuaris
	Matí	Tarda Dill-Dmt-Dj	Tarda Dmc	Tarda Dv	
Maçanet de Cabrenys	▼8:00	18:25	14:10	15:05	13
Darnius	8:25	18:05	13:55	14:60	6
Agullana (i La Vajol)	8:40	17:55	13:45	14:40	20
IES La Jonquera	8:55	▲17:40	▲13:30	▲14:25	-

	Matí	Tarda
Empresa responsable	David i Manel	

Centre escolar receptor: IES Alexandre Deulofeu (Figueres)

Parada	Horari				Usuaris
	Matí	Tarda Dill-Dmt-Dj	Tarda Dmc	Tarda Dv	
Albanyà	▼8:10	18:33	14:40	15:35	5
Sant Llorenç de la Muga	8:20	18:23	14:30	15:25	7
IES Alexandre Deulofeu	9:10	▲17:40	▲13:40	▲14:35	-

	Matí	Tarda
Empresa responsable	Sarfa	

Centre escolar receptor: IES Cendrassos (Figueres)

Parada	Horari				Usuaris
	Matí	Tarda Dill-Dmt-Dj	Tarda Dmc	Tarda Dv	
Les Escaules	▼8:35	18:40	14:25	15:25	3
Boadella	8:40	18:45	14:30	15:30	3
IES Cendrassos	9:05	▲18:10	▲13:55	▲14:55	-

	Matí	Tarda
Empresa responsable	David i Manel	

Centre escolar receptor: IES Alexandre Deulofeu (Figueres)

Parada	Horari				Usuaris
	Matí	Tarda Dill-Dmt-Dj	Tarda Dmc	Tarda Dv	
Vilanant	▼8:45	18:05	14:05	15:00	4
IES Alexandre Deulofeu	9:10	▲17:40	▲13:40	▲14:35	-

	Matí	Tarda
Empresa responsable	TEISA	

Centre escolar receptor: IES Alexandre Deulofeu (Figueres)

Parada	Horari				Usuaris
	Matí	Tarda Dill-Dmt-Dj	Tarda Dmc	Tarda Dv	
Navata	▼8:50	17:55	13:55	14:50	36
IES Alexandre Deulofeu	9:10	▲17:40	▲13:40	▲14:35	-

	Matí	Tarda
Empresa responsable	TEISA	

Font: Àrea d'Ensenyament del Consell Comarcal de l'Alt Empordà, 2008.

La ruta de transport escolar que fa parada a Agullana, per transportar els alumnes al centre assignat de l'IES de la Jonquera, està prevista per recollir els alumnes de secundària de la Vajol a la parada d'Agullana. Tanmateix, actualment no hi ha cap alumne de l'etapa educativa de secundària que resideixi a la Vajol.

Les rutes decidides resulten de la planificació de la mobilitat obligada d'acord amb el mapa escolar de l'àmbit d'estudi. Cal assenyalar que els alumnes que no es matriculen al centre educatiu assignat no disposen del dret al transport escolar públic col·lectiu.

Atès que tots els alumnes dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda compten amb servei de transport públic per assistir als centres assignats el Consell Comarcal de l'Alt Empordà no facilita subvencions per als que s'han de desplaçar amb transport privat ja que no es dona el cas.

6.5.4. L'Educació Especial

No es localitza cap centre d'Educació Especial dins l'àmbit d'estudi. Tanmateix al municipi de Vilafant s'hi troba el Centre d'Educació Especial Mare de Déu del Mont.

L'Escola pública d'Educació Especial "Mare de Déu del Mont" està situada en el terreny anomenat Palau de Sabaldoria de la urbanització "Les Forques" del municipi de Vilafant. Aquest barri queda a dos quilòmetres de Figueres.

A l'escola s'hi pot cursar tot l'Ensenyament Bàsic (etapes d'Infantil, Primària i Secundària), és a dir, els alumnes poden matricular-se a l'edat de tres anys i continuar els seus estudis fins als 16/18 anys seguint un currículum adequat a les seves capacitats.

Els alumnes que assisteixen al centre provenen de la comarca de l'Alt Empordà. També es contempla la possibilitat que alumnes escolaritzats en altres centres ordinaris i que presenten certes deficiències assisteixin a aquest centre determinades hores o dies. De la mateixa manera també es contempla la possibilitat que alumnes de l'escola assisteixin a altres escoles per fer el mateix procés. Aquesta situació és avaluada de forma periòdica per part dels professionals implicats: l'Equip d'Assessorament Psicopedagògic (EAP), directors i professors tutors de les dues escoles, logopeda i/o fisioterapeuta.

A l'escola s'atenen alumnes amb necessitats Educatives Especials de caràcter psíquic amb un ventall gran de nivells i patologies. Altres són de retard psicomotriu i retard d'aprenentatge la majoria lligats a una deficiència social.

El centre és públic, el personal depèn del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya. Per tal d'atendre les necessitats de l'alumnat a l'escola hi treballen professors/es amb l'especialitat de pedagogia terapèutica, que juntament amb les educadores atenen les tutories. També es disposa de logopedes, fisioterapeuta i professora d'educació física.

6.5.5. La formació escolar no reglada

A part de l'oferta escolar reglada pròpia dels centres escolars, també existeixen els cursos de formació especialitzada organitzats per organismes públics i empreses privades, així com els casals d'estiu per a la mainada organitzats pels AMPA dels centres escolars, pels ajuntaments i en ocasions per particulars o empreses privades. Aquests casals acullen nens i nenes d'entre 4 i 12 anys, i programen tota una sèrie d'activitats de lleure molt variades (tallers, jocs, excursions, sortides a la piscina, etc.)

A **Agullana** actualment no s'organitzen cursos de formació encara que antigament se'n havien organitzat de formació professional gestionats per la Generalitat. Tanmateix sí que s'han realitzat cursos d'informàtica per adults però gestionats per una empresa privada, cedint l'ajuntament les dependències per a dur-lo a terme.

Pel que fa als casals d'estiu l'ajuntament d'Agullana n'organitza del juliol a l'agost al CEIP i a la Llar d'Infants del municipi, acollint nens de fins a 8 anys. L'ajuntament també organitza el servei de càtering del casal. Per altra banda, i per nens de més de 8 anys es disposa del Casal Esportiu i de Lleure, de caràcter privat, on es desenvolupen activitats esportives com el tenis, natació, futbol, etc.

Al municipi d'**Albanyà** no s'organitzen cursos d'educació no reglada des de l'ajuntament ni casals d'estiu o de lleure atesa la manca de participants.

Des de l'Ajuntament de **Boadella i les Escaules** actualment no s'organitzen cursos de formació no reglada malgrat que l'any passat es va dur a terme un curs d'informàtica bàsica que va tenir molt bona rebuda. Es preveu realitzar la segona part del curs en breu. Al municipi no es disposa de cap centre d'ensenyament o acadèmia privada.

Als mesos de juliol i agost l'Ajuntament de Boadella i les Escaules organitza un casal d'estiu municipal, on es fan classes de repàs, informàtica i activitats de lleure i esportives, el qual compta amb uns 10 usuaris.

Al municipi de **Darnius** actualment no s'organitzen casals d'estiu ni cursos d'educació no reglada. Tanmateix, antigament es feia un casal d'estiu organitzat per la parròquia i l'ajuntament. Per altra banda, l'AMPA del CEIP Mont-roig a vegades organitza activitats per la mainada del juny al setembre.

Al municipi de **Maçanet de Cabrenys** segons les disponibilitats de cada any, s'organitzen cursos municipals per adults d'informàtica i de català a l'oficina d'informació turística. Recentment també es fan cursos de natació d'estiu a la piscina municipal.

Pel que fa l'educació en el lleure, des de l'Ajuntament de Maçanet de Cabrenys s'organitza un casal a la Llar d'Infants municipal per a nens i nenes de menys de 3 anys, i una casal per a nens i nenes d'entre 3 i 14 anys de juliol a agost al local de la rectoria que cedeix el Bisbat.

A **Navata** s'organitzen cursos de formació per adults d'informàtica i de català municipals, en els quals l'ajuntament cedeix l'espai i el material i cerca el professorat, a poder ser resident al mateix municipi. També des de l'ajuntament s'organitzen cursos de cuina, de ceràmica, etc. Per altra banda, des del Punt jove (Can Gerard) també s'organitzen activitats per la mainada de reforç escolar o similars.

Als mesos de juliol i agost es porta a terme el Casal de Navata, gestionat des de l'ajuntament amb la col·laboració de l'AMPA. El casal es desenvolupa a l'escola i a la llar d'infants municipal. A més a més, també es porta a terme un casal de Nadal al propi CEIP. Un cas particular és l'spa i el gimnàs de Torremirona, de caràcter privat, on també s'organitzen activitats esportives i es compta amb una ludoteca per a la mainada resident al municipi i per la que ve de fora i en fa ús del servei.

A **Sant Llorenç de la Muga** no s'organitzen cursos municipals de formació no reglada. Tanmateix l'ajuntament sí que gestiona el casal d'estiu municipal que dona servei a 10-12 nens.

Al municipi de **La Vajol** no s'organitzen ni cursos municipals ni casals d'estiu per manca d'usuaris.

Al municipi de **Vilanant** habitualment no s'organitzen ni cursos de formació no reglada ni casals d'estiu o d'educació en el lleure municipals. Els nens i nenes de Vilanant que ho desitgen es desplacen fins a Avinyonet de Puigventós per assistir al casal d'estiu d'aquest municipi. No obstant, aquest estiu 2009 es preveu organitzar un casal d'estiu a Vilanant.

En l'àmbit d'estudi no hi ha escoles de formació no reglada, és a dir, escoles de música, escoles d'adults, centres d'informàtica, centres d'idiomes... i tampoc s'organitzen cursos d'aquestes matèries que s'imparteixin en els propis municipis. Els quals podrien servir per augmentar la formació ocupacional i alhora dinamitzar l'interès de la població per activitats específiques. D'altra banda, aquesta oferta educativa és baixa a l'àmbit d'estudi com a conseqüència de la proximitat a nuclis urbans o capitals com Figueres, Perpinyà o la Jonquera on aquesta oferta educativa és molt més àmplia.

6.5.6. L'educació ambiental

Unes de les principals components que garanteixen el desenvolupament local i regional d'un territori de forma sostenible, és l'educació ambiental, la conscienciació individual i col·lectiva, la participació ciutadana, la voluntat política i la complicitat i cooperació entre tots els agents que gestionen i viuen el territori.

Les formes de difusió més directes i aparentment més efectives són les iniciatives locals que impliquen a tota la població d'un mateix municipi o d'un àmbit territorial delimitat i organitzat. Aquestes propostes i programacions s'impulsen des de les administracions centrals, regionals i locals, i compten amb la col·laboració d'entitats, associacions i escoles per a desenvolupar les activitats previstes. D'aquesta manera, es garanteix la màxima cobertura de difusió i implicació del conjunt de la ciutadania, joves i grans.

a) Educació ambiental a les escoles

L'activitat a les escoles és un instrument fonamental pel desenvolupament de l'educació i la conscienciació ambiental de la població més jove, que ja ha d'assumir una responsabilitat conscient en la construcció d'un entorn ambiental favorable per garantir el desenvolupament social i econòmic més adequat i sostenible de les nostres societats locals.

L'objectiu de les escoles hauria de ser establir, canalitzar i fomentar una millora de les relacions del mateix centre i dels alumnes amb el medi ambient, a partir d'unes bones pràctiques ambientals, que siguin diàries, flexibles, variades i sistemàtiques.

Per aconseguir el compromís i la implicació dels alumnes amb aquest objectiu general de preservació dels nostre patrimoni mediambiental, cal aconseguir la seva identificació amb el medi que l'envolta i, per tant, es requereixen activitats complementàries de reconeixement i valorització dels atributs ambientals, culturals, històrics i socials del medi natural i humà propi del seu entorn. Els programes i les iniciatives organitzades, i en molts casos ja desenvolupades, procuren integrar aquestes necessitats i encaminar la conscienciació col·lectiva de la importància de protegir les riqueses naturals d'interès ambiental del territori que ens envolta, i sobre el qual hi tenim una responsabilitat directa i conseqüent.

Els centres escolars i d'educació en el lleure de l'àmbit d'estudi procuren vincular-se amb aquests compromisos i perspectives, i s'adhereixen a programes ambientals promoguts per entitats supramunicipals, o bé organitzen separadament activitats locals.

La taula que segueix mostra les actuacions impulsades des dels diferents centres d'ensenyament de l'àmbit d'estudi. Solen ser propostes puntuals sense contextualitzar-se en projectes generals i externs.

Taula 6.5.16.

Activitats educatives de conscienciació ambiental als centres educatius de l'àmbit d'estudi.
Curs acadèmic 2008/09.

Centre	Seguiment de programes ambientals predefinitos	Activitats per fomentar i garantir l'educació i participació ambiental dels alumnes
Llar d'infants Ballmanetes (Agullana)	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	S'impulsen iniciatives de sensibilització ambiental mitjançant contes i titelles. Es procura que els nens i les nenes agafin l'hàbit de tancar l'aixeta, respectar els arbres del pati i no tirar els papers als terra.
CEIP Lluís Marià Vidal – ZER Les Salines (Agullana)	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	S'impulsen iniciatives de sensibilització ambiental com el foment dels esmorzars sans i que no generin residus i de la mobilitat sostenible. També es té engegat un projecte de jardineria i de gestió d'un hivernacle.
CEIP Santa Cecília – ZER Les Salines (Boadella i les Escaules)	Integració vigent al Programa de Recollida selectiva de paper (Repaper) del Consell Comarcal de l'Alt Empordà	S'impulsen iniciatives de sensibilització ambiental des del mateix centre
CEIP Mont-roig –ZER Requesens (Darnius)	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	Es treballa l'educació ambiental com a contingut curricular, es fan xerrades sobre el reciclatge i sortides de coneixença de l'entorn. Es fa una visita guiada a l'abocador i es fan visites als museus de l'àmbit.

Centre	Seguiment de programes ambientals predefinits	Activitats per fomentar i garantir l'educació i participació ambiental dels alumnes
Llar d'infants de Maçanet de Cabrenys	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	Es porten a terme activitats per a l'estalvi d'aigua.
CEIP Les Salines – ZER Les Salines (Maçanet de Cabrenys)	Integració vigent al Programa de Recollida selectiva de paper (Repaper) del Consell Comarcal de l'Alt Empordà	S'impulsen iniciatives de sensibilització ambiental des del mateix centre
Llar d'infants Belluguets (Navata)	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	Es fa el reciclatge de paper, vidre i plàstic a l'aula. S'afavoreix el respecte als animals i a les plantes i s'evita l'hàbitat de llençar els papers al terra.
CEIP Joaquim Vallmajó (Navata)	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	Es fa reciclatge i recollida selectiva a cada aula i es fa campanya des de l'AMPA pels esmorzars sans i sostenibles a l'escola.
CEIP Castell Cabrera – ZER Les Salines (La Vajol)	Integració vigent al Programa de Recollida selectiva de paper (Repaper) del Consell Comarcal de l'Alt Empordà	A nivell d'escola es potencia el reciclatge a l'aula de paper i envasos.
CEIP Tramuntana – ZER La Garriga (Vilanant)	Sense integració vigent a cap programa ambiental específic	Es porten a terme projectes de medi ambient en col·laboració amb l'Ajuntament de Vilanant. Des del CEIP s'impulsen activitats de sensibilització ambiental i es treballa amb l'empresa "la Rufa" que assessora i ofereix tallers de temàtica ambiental.

Font: Direcció de cadascun dels centres educatius, 2008.

L'Aula de Natura de Salines-Bassegoda, juntament amb altres entitats de la comarca de l'Alt Empordà com La Rufa, la Granja escola el Molí Nou de Calabauig, la Granja escola la Perdiu, la Gorgònia, l'escola dels Estanys, l'Associació d'amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà i els Amics de les tortuga de l'Albera, són associacions que contribueixen, en general a tota la comarca, a l'educació ambiental escolar mitjançant tallers pràctics i sortides especialitzades, contribuint també a la conscienciació dels pares, a la divulgació científica i a la coneixença del patrimoni natural per part de la població resident.

El Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya proposa a la seva pàgina web un conjunt de recursos pedagògics relacionats amb l'educació ambiental, que poden complementar els perfils curriculars dels programes educatius vigents. Aquest material didàctic pel professorat i els alumnes es troba disponible a la pàgina web www.gencat.net/mediamb/ea/recursos.htm, i proposa temes relatius a l'aire, aigua, residus, patrimoni natural, educació ambiental, qualificació ambiental i mobilitat sostenible.

b) Educació ambiental al conjunt de la població

El Departament de Medi Ambient de la Generalitat de Catalunya va crear el Cens General d'Entitats d'Educació Ambiental de Catalunya, l'any 1995, amb l'objectiu de regular la inscripció d'entitats que es preocupen per la sensibilització ambiental col·lectiva, i procura impulsar activitats i actuacions locals d'implicació i compromís individual.

Tal i com apunta la pàgina web de presentació d'aquesta iniciativa de centralització de les entitats d'educació ambiental, el "Cens General d'Entitats d'Educació Ambiental de Catalunya" és dependent de la Direcció General de Politiques Ambientals i Sostenibilitat, a qui correspon la seva elaboració, organització.

A la comarca de l'Alt Empordà i a la zona d'influència de l'àmbit d'estudi existeixen vuit entitats d'educació ambiental incloses en aquesta xarxa integral de proposta d'activitats i iniciatives relacionades amb el medi ambient i, específicament, amb les necessitats i les inquietuds de millorar les relacions de la societat amb el medi natural.

La taula 6.5.17 introdueix els objectius i les activitats que s'organitzen des de cada entitat per implicar la societat local, els alumnes i els visitants d'aquest territori en la conservació i el respecte pel medi natural i ambiental:

Taula 6.5.17.

Entitats d'Educació Ambiental reconegudes en el cens oficial de la Generalitat de Catalunya. Any 2008.

Aula de Natura Salines-Bassegoda, SCP	
Ubicació: Figueres	
Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà	
Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Aconseguir una relació positiva entre el nen o jove i la natura en general. ▪ Aconseguir que els nens i joves coneguin el medi natural i social dels sis municipis integrants de l'associació Salines-Bassegoda. ▪ Educar la seva capacitat d'actuar col·lectivament mitjançant la pràctica del treball en grup. ▪ Ampliar la conscienciació del nen o jove envers els problemes del medi natural	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Itineraris de natura per a la descoberta del medi. ▪ Tallers de reciclatge de deixalles urbanes, manualitats amb recursos naturals.
Observacions	
Les activitats adreçades a escolars de cycle inicial, mitjà o cycle superior són:	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Descobrim un bosc de suros: Itinerari adreçat a tots els públics. Itinerari botànic per una sureda de la zona Salines-Bassegoda, seguiment de rastres d'animals, les utilitats del suro com a matèria primera, la indústria surera a la comarca (fabricació de taps, etc.) i els efectes dels incendis en l'ecosistema.	

- El bosc de ribera, company inseparable del riu: Itinerari adreçat a tots els públics de coneixement dels ésser vius lligats al bosc de ribera, relació directa entre aquests i el riu, itinerari botànic per un bosc en galeria de la zona Salines-Bassegoda i estat de conservació del bosc de ribera.
- La fageda, un bosc majestuós i humit: Visita guiada per a tots els públics per l'ecosistema que amaga la fageda del Mas Nou d'Agullana, itinerari botànic i seguiment de rastres de la fageda.
- El castanyer i les castanyes: Itinerari de descoberta adreçat a tots els públics. Descoberta del bosc de castanyers a la zona Salines-Bassegoda, itinerari botànic, seguiment de rastres i jocs didàctics relacionats amb un fruit tan conegut com la castanya.
- Passegem per la selva mediterrània: Visita guiada adreçada a tots els públics. Coneixement de la flora i la fauna de l'alzinar mediterrani de la zona Salines-Bassegoda i estat de conservació d'aquest bosc.
- La Muga, un riu empordanès: Itinerari per a tots els públics sobre la importància del cicle de l'aigua, els cursos del riu, els éssers vius que hi habiten en el recorregut del riu per l'Alt Empordà.
- Un tomb per l'embassament de Boadella-Darnius: Visita guiada on s'explica què és un embassament, per a què serveix i com funciona. L'embassament com a ecosistema, funcionament d'una presa i mecanismes de transport de l'aigua.
- Taller de conservació de la natura i reciclatge: Taller adreçat a tots els públics sobre l'estat de conservació d'alguns ecosistemes de la zona Salines-Bassegoda, conscienciació de la necessitat de conservar el medi natural que ens envolta, influència de l'activitat humana en el medi, reciclatge de deixalles urbanes i selecció d'aquestes.
- Taller del suro: Taller sobre les utilitats del suro en el món de l'artesania i la indústria i realització de manualitats amb el suro.
- Taller de natura: Taller de descoberta del medi adreçat a tots els públics de realització d'experiències relacionades amb centres d'interès diversos: l'aigua, l'aire, el sòl, les plantes, els animals, els sentits, etc.
- Taller de jugar i crear amb la natura: Taller de manualitats manualitats imaginatives i divertides amb materials naturals.

Destinatari

Tot els públics: Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional, adults i grups d'esplai.

La Rufa

Ubicació: Figueres

Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà

Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fomentar entre les persones i els grups socials una major sensibilitat i consciència sobre el medi ambient i els problemes que l'afecten. ▪ Proporcionar una comprensió i uns coneixements bàsics sobre el medi ambient i els problemes que l'afecten, així com sobre la responsabilitat de la societat humana en la seva aparició i solució. ▪ Fomentar la formació d'actituds i valors que els motivin a participar activament en la protecció i millora mediambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Agendes 21 escolars. ▪ Nits d'astronomia. ▪ Tallers d'ecologia del foc. ▪ Biodiversitat a les ciutats. ▪ Edició de tríptics divulgatius i material didàctic ambiental. ▪ Recuperació d'itineraris naturals i culturals en àmbits rurals.

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Contribuir a la formació d'aptituds necessàries per tal de resoldre els problemes ambientals. ▪ Fomentar el sentit de responsabilitat i la participació en iniciatives socials encaminades al control democràtic en la gestió ambiental i el desenvolupament sostenible. 	
Observacions	
-	
Destinatari	
Alumnes d'Educació infantil i primària, secundària, adults i grups d'esplai	

Associació d'amics del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà (APNAE) Ubicació: Castelló d'Empúries Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà	
Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promoure activitats per a la millor conservació dels paisatges, elements i sistemes naturals dels Aiguamolls de l'Empordà i de la natura en general. ▪ Vetllar perquè els objectius de l'educació ambiental s'estenguin a tots els visitants o usuaris del Parc i zones properes de la comarca. ▪ Informar la societat en general sobre les novetats i els aspectes interessants del Parc i les zones humides en general. ▪ Col·laborar amb el Parc Natural en aquells aspectes organitzatius que calgui. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Una de les grans tasques que es fa des de l'APNAE és promoure activitats per a la millor conservació d'espais i paisatges dels Aiguamolls de l'Empordà i de la natura en general. La participació és voluntària i oberta a tothom qui estigui interessat. ▪ Totes estan relacionades d'una manera o altra amb la natura: cursets de fotografia, de dibuix, d'ornitologia, tallers de balca i cistells, excursions a altres paratges naturals. Excursions amb bicicleta, neteges de platja, plantades d'arbres, etc.
Observacions	
-	
Destinatari	
Tot els públics: Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional, adults i grups d'esplai.	

Granja escola el Molí Nou de Calabauig Ubicació: Bàscara Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà	
Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> Donar a conèixer als nois el medi natural i el funcionament d'una casa de pagès de les d'abans, a partir de l'observació. Potenciar l'estimació i el respecte envers l'entorn natural i rural. 	<ul style="list-style-type: none"> Colònies d'estiu: activitats de natura, classes d'anglès i cursos d'hípica. Tallers d'elaboració artesanal d'aliments, roba, paper reciclat, etc Visites a indrets d'interès històric.
Observacions	
<p>Es duen a terme les següents activitats, tallers i crèdits de síntesi:</p> <ul style="list-style-type: none"> El riu Fluvià: Itinerari taller, adreçat a educació infantil i primària on mitjançant diapositives es dona una visió general del riu: recorregut, flora, fauna, aprofitaments, riudes... i un cop al riu, s'estudien els animals que hi viuen. El bosc: Itinerari taller, adreçat a educació infantil i primària on mitjançant l'observació i jocs s'ensenya als nois a diferenciar els principals arbres i arbusts, i a observar el rastre d'animals que trobem al bosc, per deduir qui hi viu. Granja: Taller adreçat a educació infantil i primària on els nois preparen i donen menjar als animals de la granja, munyen les cabres, agafen els ous, etc El món rural: Crèdit de síntesi adreçat a educació secundària on es dona una visió de la vida a pagès. Consta de quatre sessions: el mas, el poble, el bosc o el riu, i transformacions (pa, filat i tintat de la llana, fusteria...). L'herència grecolatina a Catalunya: Crèdit de síntesi adreçat a educació secundària on es visiten les ruïnes d'Empúries per veure com vivien grecs i romans, i s'analitza què ha quedat d'aquells temps en la llengua, l'art i l'arquitectura, els mites, la vida quotidiana, i com era i com és el medi natural. El riu i el seu entorn: Crèdit de síntesi adreçat a educació secundària on s'analitza l'ecosistema fluvial. Tallers de vídeo: 4 tallers adreçats a alumnes de primària especialment de cicle superior on es donen breus nocions sobre el funcionament de la càmera i les tècniques bàsiques audiovisuals. Els alumnes creen una petita història i la graven amb càmeres de vídeo. Posteriorment a l'estada es fa el muntatge de les gravacions i s'envia una còpia per cada alumne i una per la classe. 	
Destinataris	
Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional i grups d'esplai	

Granja escola la Perdiu SL

Ubicació: Cabanes

Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà

Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Educar els nens, nenes i adults mitjançant els animals, partint de la base d'estimar-los i tenir cura d'ells. També educar a través de l'agricultura ecològica del nostre hort ja sigui plantant, sembrant, regant, recollint i el compostatge ecològic de les restes orgàniques de l'horta. S'educa en el reciclatge als tallers utilitzant restes de cartró, fusta, plàstic i altres elements de rebuig. ▪ També es disposa d'energies alternatives ecològiques de les quals s'explica el seu funcionament mitjançant crèdits de síntesi com són: energia solar fotovoltaica, energia geotèrmica, la depuració de les aigües residuals amb una depuradora biològica i en un futur pròxim l'energia solar tèrmica i l'energia eòlica.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Activitat de granja ecològica. ▪ Activitat d'horta ecològica. ▪ Taller de reciclatge. ▪ Descoberta de natura a l'entorn. ▪ Sensibilització ambiental i respecte a la natura. ▪ Energies alternatives. ▪ Apicultura ecològica.
Observacions	
<p>Es duen a terme les següents activitats, tallers i crèdits de síntesi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Activitats de Granja ▪ Activitats d'hort ecològic ▪ Taller de Reciclatge ▪ Sensibilització ambiental i respecte a la natura ▪ Energies Alternatives ▪ Apicultura Ecològica	
Destinatari	
Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional, adults i grups d'esplai.	

Gorgònia, servei de guies Ubicació: Vilabertran Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà	
Objectius	Activitats
<p>Els objectius a assolir i la metodologia emprada pels Guies del Cap de Creus varien segons l'activitat o taller que es desenvolupi. Tot i així, hi ha un seguit d'objectius que són genèrics per a totes les activitats, que són els següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Conèixer una comarca per descobrir els diferents elements que en constitueixen el paisatge, interpretar-los, estudiar els factors que el condicionen i valorar-lo com a part essencial del patrimoni natural i humà, digne de ser conservat. ▪ Conèixer les diferents particularitats i singularitats de la comarca i els seus diferents espais protegits. ▪ Conèixer les singularitats que componen el cap de Creus i la serra de l'Albera. ▪ Conèixer les característiques i la funció natural del Parc Natural de Cap de Creus i del Paratge Natural d'Interès Nacional de l'Albera. ▪ Conèixer els diferents ecosistemes naturals dels espais protegits. ▪ Conèixer els diferents punts històrics i culturals dels parcs naturals. ▪ Adquirir i projectar actituds de respecte i preservació de l'entorn. ▪ Aprendre actituds de respecte, conservació i aprofitament dels recursos humans, naturals i tècnics. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Descoberta del medi. ▪ Itineraris mediambientals. ▪ Tallers. ▪ Crèdits de síntesi. ▪ Turisme ecològic. ▪ Esports d'aventura.
Observacions	
<p>Les activitats adreçades a escolars de cicle inicial, mitjà o cicle superior són:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ La descoberta de l'entorn ▪ Pescar arran de costa ▪ El món dels insectes (primària) / Diversitat de fauna (secundària) ▪ Fem d'arqueòleg? ▪ L'home al cap de Creus (primària) / Passem per la Història (secundària) ▪ La conquesta de les aigües (primària) / Interpretació del paisatge (secundària) ▪ A trenc d'ona (secundària) / Ecologia marina (batxillerat) ▪ Les roques i el seu entorn ▪ Ecologia forestal ▪ Entre Mar i Terra ▪ Itinerari mediambiental 	

Destinataris
Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional, adults i grups d'esplai.

Escola dels Estanys Ubicació: Vilabertran Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà	
Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> Informar i formar en coneixements, treballar per un canvi de comportaments, induir a nous hàbits i promoure la participació activa i crítica envers els temes ambientals i així augmentar la consciència de preservació de l'entorn Difondre els valors de l'espai als seus habitants i al públic en general. Donar a conèixer el perquè de la seva existència, de la seva importància, de la seva gestió envers la conservació i protecció del medi natural Mitjançant els ocells, motivar i implicar els nens i joves en la descoberta, el coneixement i l'estima del Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà. Apropar el món dels ocells al visitant. 	<ul style="list-style-type: none"> Itineraris. Tallers. Visites guiades. Audiovisuals i xerrades. Crèdit variable. Programa educatiu. Turisme ecològic. Esports d'aventura.
Observacions	
Les activitats adreçades a escolars de cycle inicial, mitjà o cycle superior són: <ul style="list-style-type: none"> Itinerari de Vilaüt i bosquet de roures Estanys Europa i riu la Muga La Massona i antics arrossars del mas Matà La platja: la Rubina o la platja de sant Pere Itinerari de l'estany del Cortalet Itinerari Cortalet-Sitges Itinerari pel riu Fluvià. Marge dret o marge esquerre Dissecció d'egagròpiles Taller de bassa Jocs sobre ocells Itinerari dels sentits Visita al CARFA (centre de recuperació de fauna salvatge que arriba malalta o ferida) Audiovisuals i xerrades Crèdit variable de l'aigua del Parc Programa educatiu: Els nostres ocells 	
Destinataris	
Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional, adults i grups d'esplai.	

Amics de la Tortuga de l'Albera Ubicació: Garriguella Àmbit: Comarca de l'Alt Empordà	
Objectius	Activitats
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Estudi i protecció de les tortugues. ▪ Cria en captivitat de les 3 espècies de tortugues autòctones de Catalunya per al seu posterior alliberament a través de programes de reintroducció. ▪ Recollida de tot tipus de tortugues provinents de donacions o comisos. ▪ Sensibilització de la gent envers el respecte per la natura, especialment per les tortugues. Els temes d'educació ambiental es porten a terme en el Centre de reproducció de tortugues de l'Albera. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Projectió de diapositives a l'aula de natura. ▪ Visites al tortugari de l'entitat. ▪ Treball amb l'ajut de fitxes pedagògiques
Observacions	
Les activitats són adreçades a tots els públics i giren entorn al coneixement i problemàtica de les tortugues autòctones a Catalunya mitjançant una visita guiada a les instal·lacions del Centre de Reproducció de Tortugues de l'Albera. Amb les escoles es fa un treball escrit i una sortida a peu per veure l'hàbitat de les tortugues.	
Destinataris	
Tot els públics: Alumnes d'Educació infantil, primària i secundària, batxillerat, Formació professional, adults i grups d'esplai.	

Font: *Cens d'entitats d'educació ambiental, Departament de Medi Ambient i Habitatge, 2008.*

D'altra banda, a més d'aquestes associacions que actuen a l'àmbit de Salines-Bassegoda i de l'Alt Empordà, a l'any 2000, impulsat des del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, es va engegar *L'Estratègia Catalana d'Educació Ambiental* (ECEA), un procés obert de participació social amb relació al desenvolupament i les garanties de la sostenibilitat a Catalunya. L'ECEA és un pla de funcionament participatiu i integral que pretén definir les línies estratègiques i les actuacions necessàries per millorar l'educació ambiental. *L'Estratègia Catalana d'Educació Ambiental* (ECEA) s'inscriu en el moviment internacional a favor de la sostenibilitat del planeta originat arran de la *Cimera de la Terra de Rio de Janeiro* (1992), i es fonamenta, per tant, en el principi que tant l'educació com la comunicació ambiental són eines per avançar cap a la sostenibilitat mitjançant la participació.

En el marc del primer fòrum de l'Estratègia, celebrat entre els dies 25 i 26 d'abril de 2003, van decidir-se, amb la contribució de tots els agents participants, diferents línies estratègiques d'actuació i accions que afecten diversos àmbits administratius i socials, i que són necessaris per a configurar dinàmiques i formes de treball per afavorir l'educació ambiental:

Taula 6.5.16.

Resultats i conclusions del Primer Fòrum de l'ECEA. Any 2003.

LÍNIES ESTRATÈGIQUES D'ACTUACIÓ
Amb relació a l'administració local
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Incorporar l'educació ambiental -amb un enfocament interdisciplinari i transversal- en tots els àmbits de la gestió local i utilitzar-la com a instrument per assolir la coherència ambiental a escala local</i> 2. <i>Impulsar la formació ambiental permanent dels responsables polítics i administratius i dels empleats públics dels ens locals</i> 3. <i>Proporcionar informació rigorosa, rellevant, actualitzada i comprensible sobre la situació ambiental local i sobre normativa i ajuts d'àmbit europeu, estatal i autonòmic per a programes de gestió i educació ambiental</i> 4. <i>Impulsar l'enfocament interdisciplinari i transversal de l'educació ambiental en l'àmbit local</i> 5. <i>Afavorir la creació d'unitats d'educació ambiental d'àmbit municipal i/o supramunicipal</i> 6. <i>Fomentar els processos d'Agenda 21 locals i aprofitar-los per millorar l'educació ambiental de la població i per explorar mecanismes que estimulin la participació d'aquesta i la de les entitats associatives en iniciatives proambientals d'àmbit local</i> 7. <i>Promoure mecanismes de coordinació entre les diferents administracions i de concertació amb els agents econòmics i socials per desenvolupar programes i accions d'educació ambientals en l'àmbit local</i> 8. <i>Convertir l'avaluació dels programes i les accions d'educació ambiental en un hàbit</i> 9. <i>Establir mecanismes de coordinació i d'avaluació del desenvolupament de l'ECEA en l'àmbit local</i> 10. <i>Impulsar la creació de xarxes d'ens locals de coordinació de programes d'educació ambiental, d'intercanvi d'informació i de treball conjunt</i> 11. <i>Explorar i incorporar mecanismes legislatius, fiscals,..., a fi d'aconseguir línies de finançament específic per a la realització de programes d'educació ambiental.</i>
Amb relació a l'ensenyament
<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Promoure sistemes de coordinació de les diferents administracions i agents de la societat civil per optimitzar les actuacions en matèria d'educació ambiental</i> 2. <i>Instar l'Administració educativa a potenciar més decididament l'educació ambiental com a eix transversal del currículum, tant a través de programes institucionals específics com a partir d'iniciatives de desenvolupament curricular</i> 3. <i>Impulsar la recerca i innovació educatives en matèria d'educació ambiental, especialment pel que fa a l'avaluació dels processos d'ensenyament i aprenentatge i a l'aplicació de programes i recursos en els centres educatius</i> 4. <i>Dotar els centres educatius amb els recursos estructurals (organitzatius, personals i materials) necessaris per fer-ne possible l'ambientalització</i> 5. <i>Promoure que la comunitat educativa i l'entorn social dels centres educatius (municipis, entitats, equipaments d'educació ambiental, universitats i agents socials i econòmics) comparteixin objectius i programes d'educació ambiental i s'impliquin en el desenvolupament de projectes d'educació ambiental propis</i> 6. <i>Establir programes coherents de formació inicial i permanent del professorat i dels educadors ambientals en matèria d'educació ambiental</i> 7. <i>Donar prioritat des de les administracions a la participació directa i activa del professorat en esdeveniments, recerca i programes nacionals i internacionals relatius a l'educació ambiental</i> 8. <i>Promoure la creació d'una xarxa de centres de documentació i de recursos suficientment dotats, per actualitzar i difondre els fons i els serveis existents en educació ambiental i assessorar el professorat i els centres docents sobre el seu ús.</i>

ACCIONS AMB PRIORITAT ALTA
Amb relació a l'administració local
<ol style="list-style-type: none"> 1. Donar a conèixer als ens locals mètodes contrastats de processos de participació social vinculats a iniciatives de sostenibilitat local i establir línies de suport 2. Disseny i execució d'un pla de formació ambiental adaptat a les necessitats dels responsables polítics, els tècnics i el personal administratiu local 3. Elaboració de models de clàusules tècniques dels contractes d'obres, subministraments, gestió de serveis i consultoria i assistència tècnica, que incorporin les consideracions ambientals 4. Creació d'un programa de bones pràctiques ambientals per a les instal·lacions municipals, amb l'elaboració i edició d'un manual i la creació d'una oficina virtual de suport i assessorament.
Amb relació a l'ensenyament
<ol style="list-style-type: none"> 1. Facilitar mesures organitzatives per al desenvolupament dels projectes d'educació ambiental en els centres educatius 2. Estudi dels continguts d'educació ambiental en el disseny curricular del sistema educatiu de Catalunya 3. Programa d'educació ambiental al sistema educatiu de Catalunya.

Font: Reproducció de les conclusions del Primer Fòrum de l'ECEA, extret de la web del Departament de Medi Ambient i Habitatge de la Generalitat de Catalunya, 2008.

A part d'afectar els àmbits de l'administració local i l'ensenyament, també s'integren línies estratègiques d'actuació i accions específiques per a l'administració supramunicipal, els mitjans de comunicació, el sector empresarial, les ONG i el voluntariat, la Universitat i la recerca, i els espais naturals. Per a aquest darrer àmbit, destaca la necessitat d'incorporar l'educació ambiental a la gestió dels espais d'interès natural, i de garantir el desenvolupament de programes d'educació ambiental en els espais naturals no protegits propers al ciutadà, amb l'objectiu de socialitzar-los i destacar-ne la seva importància ambiental.

D'altra banda, des del Consell Comarcal de l'Alt Empordà s'estan duent a terme diverses **campanyes de conscienciació ambiental ciutadana**:

- **Oferta Pedagògica per a les escoles**

L'Àrea de medi ambient del Consell Comarcal de l'Alt Empordà posa a disposició de les escoles de la comarca tota una oferta pedagògica d'educació ambiental per a cada curs escolar.

S'ofereix un ampli ventall d'activitats (la deixalleria a l'escola, visita a una instal·lació de selecció i tractament de residus, visita a l'abocador i deixalleria comarcal, visita a una planta de tractament de vidre, visita a una planta de triatge d'envasos), cadascuna dirigida a una franja d'edat determinada, per treballar amb els alumnes diverses vessants d'educació ambiental. El tema que predomina entre les activitats que s'ofereix és el dels residus per sensibilitzar la població sobre la gran importància de reduir, reutilitzar i reciclar les deixalles.

▪ **Campanya pel compostatge casolà a l'Alt Empordà**

L'Àrea de medi ambient del Consell Comarcal de l'Alt Empordà va redactar un projecte de campanya de compostatge casolà per impulsar aquesta pràctica als municipis de la comarca que encara no l'han iniciada.

Actualment s'està realitzant un projecte a aquells municipis de la comarca que ho van sol·licitar abans del 2007. Aquests municipis són: Borrassà, Ordis, Vilamaniscle, Ventalló, la Jonquera, Lladó, Sant Pere Pescador, Sant Miquel de Fluvià, Pont de Molins i Riumors.

El treball previ d'estudi es realitzarà a través del Consell Comarcal amb la participació dels ajuntaments sol·licitants. Aquest treball determinarà la tipologia de la campanya que s'ajustarà millor a les necessitats de cada municipi interessat i en funció de les subvencions de l'Agència de Residus de Catalunya, es repartiran compostadors casolans, es repartiran tríptics, etc.

A partir del treball previ de l'estudi i amb la participació de tots els ajuntaments interessats es va determinar la tipologia de la campanya que s'ajustava millor a les necessitats de cada municipi. Posteriorment es van instal·lar els compostadors als veïns seleccionats, a raó de cinc a cada municipi excepte Riumors i Vilamaniscle que només es van rebre tres en funció de la seva població.

A partir d'aquell moment cada veí que participava en la prova pilot va rebre assessorament i va ser tenir un seguiment de tot el procés. També va disposar d'atenció telefònica i per correu electrònic. Fins ara els municipis pioners en el compostatge casolà a l'Alt Empordà havien estat Vilafant, Navata, Vilabertran i Pau. D'altra banda, Biure ha desenvolupat una prova pilot de compostatge comunitari que actualment es troba en procés d'avaluació.

▪ **Campanya per a la recollida selectiva: Recicla't i tria**

Durant els mesos de desembre de 2007 i de gener de 2008 el Consell Comarcal de l'Alt Empordà va llençar una nova campanya per al foment de la recollida selectiva a la comarca. Aquesta campanya presenta la nova versió del personatge Pitu Tries, que des de fa tres anys porta a terme les diferents campanyes de recollida selectiva.

La campanya de difusió massiva té per objectius: Incentivar la recollida selectiva de paper, vidre i envasos en tots els àmbits de la vida quotidiana; aconseguir disminuir el percentatge d'impropis de la recollida selectiva; renova la imatge anterior del personatge Pitu Tries; fer una campanya que arribi a tota la població.

L'eslògan de la campanya és Recicla't i tria i s'introdueix la frase Posa't al dia en tot allò que fa referència als serveis de recollida selectiva.

La campanya Recicla't i tria es basa en els següents elements:

- Un fulletó informatiu, en el qual es veu que en Pitu Tries es recicla a casa, a la feina i a l'escola.
- Un cartell on es veu en Pitu Tries en una passarel·la de moda i col·locant cada cosa al contenidor adient.
- Nous adhesius per tots els contenidors de recollida selectiva de la comarca.
- Enregistrament d'un espot publicitari de 30 segons a partir del qual en Pitu Tries canvia la seva imatge.
- Una carrossa per la nit de Reis a Figueres en la qual en Pitu Tries repartirà tríptics de la campanya i caramels amb la seva imatge.
- Caramels perquè a la nit de Reis tots els municipis de la comarca puguin repartir la imatge d'en Pitu Tries.

▪ Xarxa de minideixalleries

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà proposa realitzar una Xarxa de minideixalleries annexes a la Deixalleria comarcal amb l'objectiu d'apropar a la població aquest servei. Les instal·lacions d'aquesta xarxa tindran un funcionament similar i sempre lligat a la Deixalleria Comarcal, és a dir, actuaran com a punts de transferència d'aquesta.

Actualment està en construcció una d'aquestes minideixalleries al municipi de Sant Llorenç de la Muga, que d'altra banda realitzarà tasques d'educació ambiental mitjançant panells informatius, rotulacions dels contenidors, tríptics informatius, etc. També es preveu preparar una activitat educativa per les escoles o casals dels municipis que implantin la minideixalleria, en la qual l'escola es desplaçarà a la deixalleria per a poder-ne experimentar l'ús.

▪ Mercat virtual de segona mà

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà, amb la voluntat de seguir treballant per la prevenció de residus municipals, va posar en funcionament una nova iniciativa per a les minideixalleries de la xarxa comarcal i per aquelles deixalleries municipals que desitgin prendre-hi part: el Mercat Virtual de 2ª mà. L'objectiu principal del mercat és que quan una persona porta un objecte del qual es vol desprendre (moble, article de decoració, llibre,...) però que pot fer servei a una altra persona, no es deixa en un contenidor com si fos un residu, sinó que ja es deixa en el lloc previst i senyalitzat pel mercat de segona mà, a sota un cobert. A partir d'aquest moment l'article ja passa a estar disponible perquè qualsevol persona el pugui recollir de forma gratuïta.

▪ Jornades de xerojardineria

Durant el mes de juny de 2008 l'Àrea de medi ambient del Consell Comarcal va organitzar unes jornades específiques sobre jardineria autòctona. Aquestes estaven adreçades tant a professionals de la jardineria com a totes aquelles persones que estiguessin interessades.

D'altra banda, hi ha moltes campanyes engegades pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà per a la recollida selectiva que ja s'han finalitzat, com: la campanya de sensibilització adreçada al turisme (2003), la campanya de recollida selectiva de residus adreçada al casal d'estiu (2003), la campanya reciclar és un art (2004 i 2005), l'obra de teatre "La rebel·lió de les 3R" (espectacle iniciat al gener de 2004 que al llarg de 2005, 2006 i 2007 es va representar als municipis de Navata, Biure d'Empordà, Palau-saverdera, la Selva de Mar, Cabanes, Fortià, Avinyonet de Puigventós, Lladó, Sant Miquel de Fluvià, Vilafant, Llançà, la Jonquera, Sant Climent Sescebes, el Far d'Empordà, Vilamallà i Ordis), i la campanya "Plega'm" on es visitaven els comerços dels municipis de la comarca i s'analitzava la gestió dels residus de paper i cartró que s'hi realitzava.

A més a més dels citats, existeixen canals de difusió i comunicació ambiental com les revistes municipals, les pròpies pàgines web, i l'obligatorietat d'actuacions i comportaments respectuosos amb el medi natural a través de les regulacions i el control del compliment de les ordenances municipals, que també serveixen d'educació ambiental per la població resident a l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda.

6.6. Associacionisme i activitat cultural

Aquest apartat és una aproximació a la dimensió sociocultural dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda (Agullana, Albanyà, Boadella i les Escaules, Darnius, Maçanet de Cabrenys, Navata, Sant Llorenç de la Muga, La Vajol i Vilanant) a través de paràmetres clau que permetin copsar, essencialment, el dinamisme de la població local per organitzar-se col·lectivament d'acord amb les seves inquietuds, necessitats i possibilitats que ofereix el seu municipi de residència.

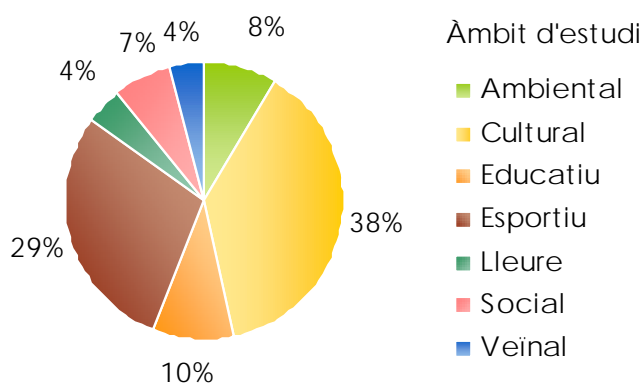
Per aquest motiu, el teixit associatiu, la dotació infraestructural, la programació d'activitats i la participació ciutadana –entre altres aspectes més complementaris– seran, a continuació, objecte d'anàlisi per oferir una primera radiografia o caracterització de la intensitat i vitalitat del moviment sociocultural del territori d'estudi, a escala municipal i supramunicipal.

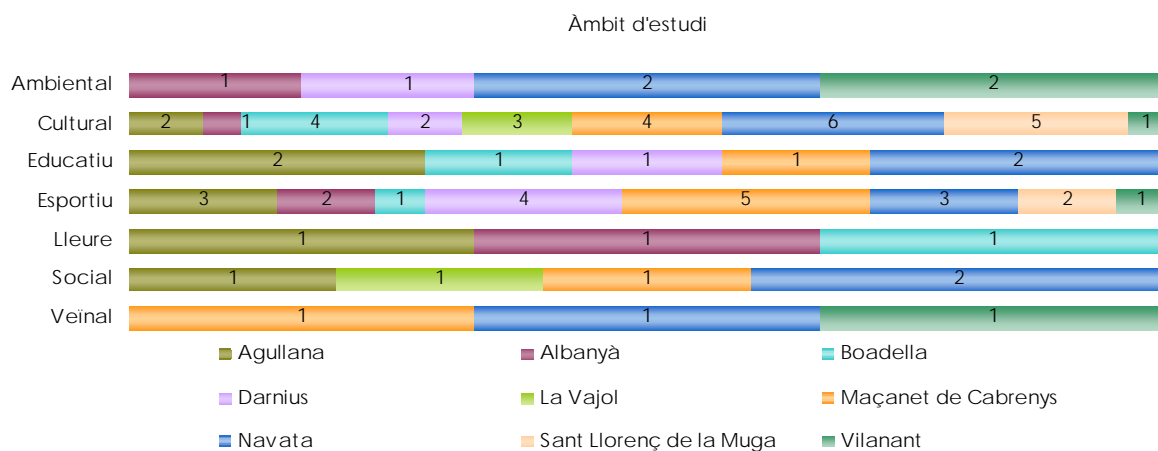
6.6.1. Associacions socioculturals

A l'àmbit territorial, en el conjunt dels municipis d'estudi, es té constància d'un total de 73 associacions o entitats cíviques, les quals estan formades per col·lectius que comparteixen un interès sociocultural més o menys acotat en l'àmbit ambiental, cultural, educatiu, esportiu, de lleure, social o veïnal. La figura 6.6.1 mostra la distribució percentual d'aquests àmbits associatius i també la distribució territorial entre els nou municipis que conformen la present Agenda 21 dels municipis del sector nord de les Salines-Bassegoda.

Figura 6.6.1.

Associacions culturals segons àmbits. Any 2008.

Font: : Ajuntaments de l'àmbit d'estudi i webs d'EntitatsCatalanes.com i de Xarxanet.org, 2008.

En conjunt, les associacions predominants en el territori d'estudi són les pròpiament culturals, esportives i educatives amb 28, 21 i 7 entitats respectivament. Les associacions de lleure (4%) inclouen les comissions de festes entre municipis o nuclis de població; i les associacions esportives (29%), que no necessàriament practiquen un esport en concret sinó que poden ser aficionats o seguidors d'una pràctica esportiva, incloent-hi la caça i la pesca. Les associacions culturals representen el 38% del total i són de vocació musical, teatral, tradicional, etc. Pel que fa a les associacions educatives concentren les associacions de pares i mares d'alumnes dels centres d'ensenyament de l'àmbit i un casal esportiu i de lleure.

La resta d'associacions cíviques de caire sociocultural representen el 23% del total i es distribueixen entre 3 entitats de caire veinal, 3 de lleure, 5 de caire social i 6 de caire ambiental.

Les entitats ambientals presents estan relacionades amb la protecció i valoració dels recursos naturals i es tracta en concret d'una associació a Navata per a la conservació i millora de les fonts naturals (Àugia) i de les Associacions de defensa forestal (ADF) les Salines (Agullana, Darnius, Maçanet de Cabrenys, La Vajol i Biure), l'ADF Albanyà-Bassegoda i l'ADF Alguema (Navata, Ordis i Pontós). Així com l'Associació per la defensa del territori de les comarques gironines i l'Associació de la Garriga d'Empordà, ambdues de Vilanant.

Les entitats socials es dediquen específicament a l'ajuda de persones necessitades, a l'acollida i a la salut, com per exemple, l'associació de Donadors de sang de Navata.

D'acord amb la figura 6.6.1, el 22% de les associacions de l'àmbit d'estudi (16 de 73) estan constituïdes a Navata, fet que significa un gruix associatiu important comparable amb Maçanet de Cabrenys que concentra el 16% de les associacions del territori, Agullana (que concentra el 12%) i Boadella (amb el 10%).

Cal tenir en compte que moltes associacions tenen una dimensió supramunicipal, és a dir, que reuneixen socis procedents de municipis de l'entorn, exercint així un efecte dinamitzador de la vida social i cultural que s'estén més enllà dels límits administratius, com per exemple les associacions de caça o de pesca. De la mateixa manera aquest flux cultural també pot ser en el sentit invers, sobretot com a conseqüència de la proximitat a nuclis com Figueres o La Jonquera, atractors culturals importants de l'àmbit.

La taula 6.6.1 mostra les 73 associacions socioculturals de les quals es té coneixement en el territori. Aquestes associacions, a banda de poder tenir un caràcter supramunicipal, també poden cobrir un o més àmbits socioculturals com lleure i cultura o lleure i esport. Amb tot s'ha fet constar l'àmbit considerat predominant.

Taula 6.6.1.

Associacions culturals segons àmbits. Any 2008.

Municipi	Núm.	Àmbit	Entitat
Agullana	9	Cultural	Associació Amics Cantaires d'Agullana
			Societat la Concòrdia d'Agullana
		Educatiu	AMPA del CEIP Lluís Marià Vidal
			Casal Esportiu i del Lleure d'Agullana
		Esportiu	Club Esportiu d'Agullana
			Comunitat de caçadors d'Agullana
			Associació de muntanyisme i escalada "BLOC"
		Lleure	Club d'Escacs "Els Palaus"
		Social	Associació de Salut Agullana (ASSAL)
Albanyà	5	Ambiental	Agrupació de Defensa Forestal Albanyà-Bassegoda
		Cultural	Colla gegantera d'Albanyà
		Esportiu	Associació de caça esportiva d'Albanyà
			Pescadors coto Bassegoda -riu Muga
		Lleure	Comissió de festes d'Albanyà
Boadella	7	Cultural	Societat Cultural i Juvenil Amics de Boadella d'Empordà
			Amics de les Escaules - Damas Calvet
			Associació cultural la Muga Caula
			Unió Escaulenca
		Educatiu	AMPA del CEIP Santa Cecília de Boadella d'Empordà
		Esportiu	Associació Esportiva de caça Boadella i les Escaules
		Lleure	Societat la Unió Escualenca de les Escaules
Darnius	8	Ambiental	Agrupació de Defensa Forestal de les Salines
		Cultural	Grup de Teatre "Suro del Vago"

Municipi	Núm.	Àmbit	Entitat
			Societat Cultural i Recreativa "La Concòrdia"
		Educatiu	AMPA del CEIP Montroig
		Esportiu	Club de futbol de Darnius
			Club Nàutic Darnius
			Societat de Caçadors de Darnius
			Societat de pescadors de l'Alt Empordà
La Vajol	4	Cultural	Comissió d'Actes Lluís Companys
			Comissió de Treball Pro-Museu de l'Exili Mundial
			Consell Parroquial
		Social	Societat de Socors Mutus La Camèlia
Maçanet de Cabrenys	12	Cultural	Associació Cultural i Juvenil "Barra d'en Rotlan"
			Associació Teatral Maçanetenca
			Societat La Maçanetenca
			Patronat d'iniciatives econòmiques i turístiques
		Educatiu	AMPA del CEIP Les Salines
		Esportiu	Club de BTT Els Senglanassos
			Club Excursionista Maçanetenc
			Club Esportiu Maçanet
			Societat de Caçadors de Maçanet de Cabrenys
			Societat de Caçadors de Tapis
		Veïnal	Associació de Veïns de Maçanet de Cabrenys
		Social	Associació de gent gran "Els padrins i les padrines de Maçanet"
Navata	16	Ambiental	ÀUGIA Associació per a la recuperació de fonts i els seus espais naturals
			Agrupació de Defensa Forestal Alguema
		Cultural	Companyia POLICRAC
			CLA (Club Local Alternatiu)
			Amics de Navata
			Associació Cultural i Recreativa del Jovent de Navata: NAVENT
			Equip de teatre Blocòmics
			Navata, tallers artesans
		Educatiu	AMPA Col·legi Joaquim Vallmajo
			AMPA Llar d'infants Belluguets
		Esportiu	CEN (Club Esportiu Navata)
			Club de futbol de Navata
			Associació de caça

Municipi	Núm.	Àmbit	Entitat
		Social	Germandat de donadors de Sang de Girona
			Associació de famílies acollidores de Girona AFAG
		Veïnal	Associació de veïns Horts de la Creu
Sant Llorenç de la Muga	7	Cultural	Societat La Fraternitat
			Coral de Sant Llorenç de la Muga
			Associació de conservació del patrimoni artístic (ACPA)
			Grup de Teatre la Fraternitat
			Grup de Puntaires de Sant Llorenç de la Muga
		Esportiu	Club de futbol Sant Llorenç
			Societat de caçadors
Vilanant	5	Cultura	Associació cultural el Trull del Fuster de Vilanant
		Esportiu	Associació de caça de Vilanant
		Lleure	ACTIVA
		Veïnal	Associació de veïns de Taravaus
		Ambiental	Associació per la Defensa del territori de les comarques gironines
			Associació la Garriga d'Empordà

Font: Ajuntaments i webs d'entitats catalanes.com i Xarxanet.org, 2008.

6.6.2. Equipaments socioculturals

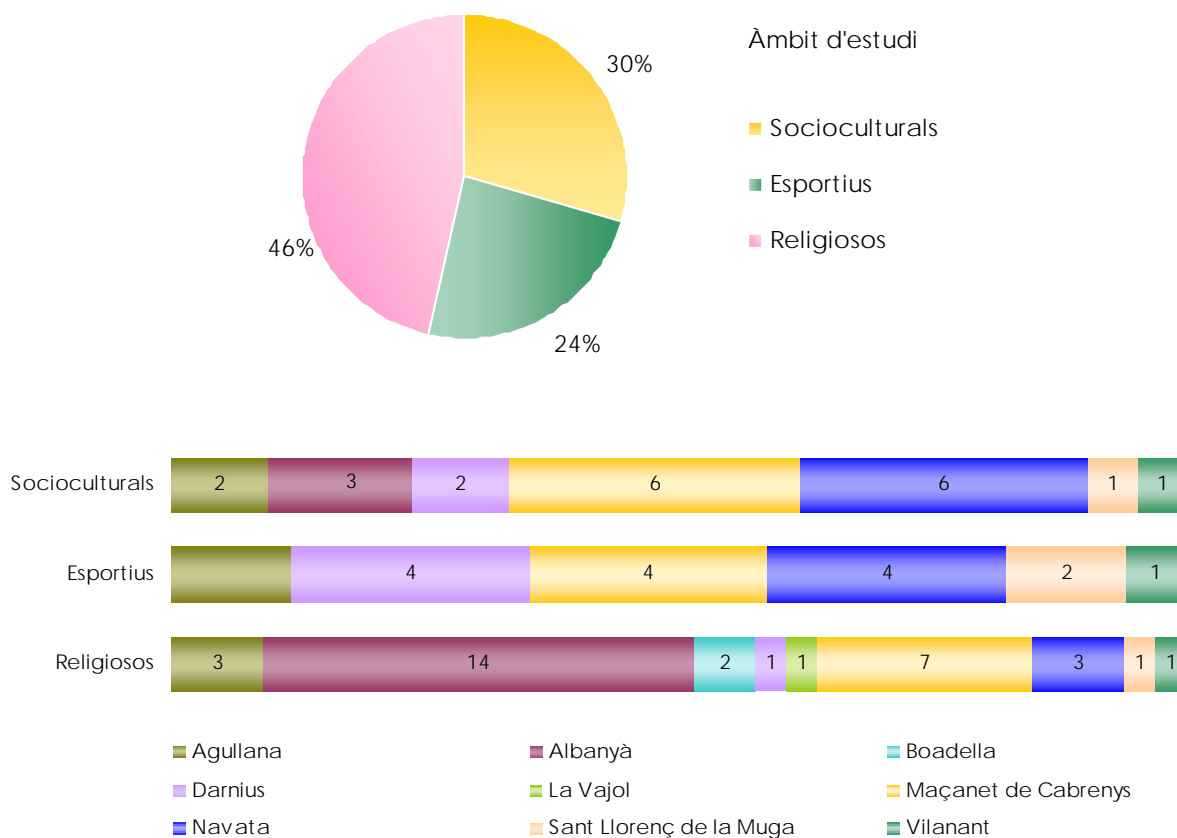
En el territori d'estudi, els equipaments públics de titularitat municipal sumen un total de 71 equipaments de caràcter social, cultural, religiós i esportiu, dels quals 21 són pròpiament equipaments socioculturals, 33 són centres de culte i 17 són instal·lacions esportives. La figura 6.6.2 mostra aquesta distribució segons tipologia de l'equipament i municipi.

Sobretot cal destacar l'elevat nombre d'edificis religiosos que té el territori d'estudi. Aquest fet corrobora que els diferents nuclis de població dels nou municipis estan dotats d'un ric patrimoni arquitectònic i amb un ús, actual o potencial, evident per a la celebració d'actes culturals més enllà dels exclusivament religiosos.

A banda dels equipaments de caire religiós, que representen el 46% del còmput total, entre les infraestructures restants predominen els locals socials i/o culturals de caire polivalent en els municipis de menys entitat demogràfica (vegeu taula 6.6.2). Altrament, es posa de manifest una certa especialització i heterogeneïtat en la dotació d'equipaments dels municipis de més entitat demogràfica com Maçanet de Cabrenys o Navata, a través de centres cívics, centres de BTT, punts joves, etc.

Figura 6.6.2.

Equipaments socioculturals, religiosos i esportius. Any 2008.

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

Figura 6.6.3.

Imatges d'alguns equipaments socioculturals, religiosos i esportius. Any 2008.

Camp de futbol d'Agullana

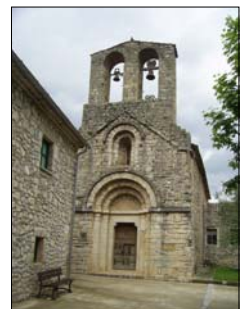
Església de Sant Martí de les Escaules

Piscina municipal de Darnius

Casa de la Vila de
la Vajol

Església de Sant Pere i
Sant Pau d'Albanyà

Pista poliesportiva de Maçanet de
Cabrenys

Camp de futbol de Sant Llorenç
de la Muga

Local Social de Vilanant

Centre Cívic de Navata

Font: Elaboració pròpia, 2008.

L'àmbit d'estudi destaca per la particular proliferació de les "**societats**", que esdevingueren en centres culturals o recreatius molt característics de la societat empordanesa del segle XIX. Al llarg del segle passat el moviment associatiu va adquirir un gran dinamisme al nostre país. Entre tot el ventall d'associacions que van aparèixer destaquen les anomenades "societats mútues" o "mutualitats" creades per tal d'assegurar un suport cara a possibles malalties o cobrir les despeses de sepeli dels associats. Es creu que podria ser per influència francesa – societat capdavantera en aquest tipus de moviment– que les anomenades societats de socors mutus van adquirir una gran difusió en els pobles de l'Empordà, especialment els pirinencs. Amb el temps aquestes societats van anar perdent el seu caire religiós i de socors i van passar a ser societats de tipus recreatiu, culturals, cooperatives, benèfiques o fins i tot centres polítics, de refugiats o d'exili durant la guerra civil.

Figura 6.6.4.

La Sala de la Unió Maçanentenca de Maçanet de Cabrenys en una fotografia de l'any 1913.

Font: Ajuntament de Maçanet de Cabrenys, 2008.

Aquests espais continuen essent ara centres de dinamització cultural dels municipis i concentren un gran valor històric i patrimonial. Destaquen la *Societat la Concòrdia* d'Agullana, la *Societat cultural i recreativa La Concòrdia* de Darnius, la *Societat Unió Escaulenca* de les Escaules de Boadella, la *Societat de socors mutus La Camèlia* de la Vajol, la *Societat Maçanentenca* de Maçanet de Cabrenys i la *Societat La Fraternitat de Sant Llorenç* de la Muga (vegeu figura 6.6.5).

Figura 6.6.5.

Fotografies actuals d'algunes de les societats presents a l'àmbit d'estudi.

Societat La Concordia d'Agullana

Societat cultural i recreativa La
Concordia de Darnius

Societat la Maçanetenca de
Maçanet de Cabrenys

Societat la Fraternitat de Sant
Llorenç de la Muga

Font: Elaboració pròpia, 2008.

La taula 6.6.2 conté la llista de tots els equipaments socioculturals, religiosos i esportius de cada municipi de la present Agenda 21.

En general, els espais socioculturals polivalents s'han d'entendre com a locals socials i culturals que poden actuar de sala de reunions, lectura, cursos, gimnàs, festes, exposicions i/o pràctica d'esports no federats, segons el nivell d'activitat present en els municipis respectius. També interessa esmentar una característica, força comuna a tots els municipis, en què el propi edifici de l'Ajuntament té habilitades sales o espais per a reunions o actes socioculturals de més o menys entitat.

Taula 6.6.2.

Equipaments socioculturals, religiosos i esportius. Any 2008.

Municipi	Equipaments
Agullana	Biblioteca
	Local polivalent
	Zona esportiva
	Piscines
	Església de Santa Maria d'Agullana
	Església de Santa Maria de l'Estrada
	Ermita de Santa Eugènia
Albanyà	La Rectoria
	Museu municipal Albert Molins i Gratacós
	Museu Jacint Verdaguer (Mare de Déu del Mont)
	Església de Sant Pere i Sant Pau
	Santuari de la Mare de Déu del Mont
	Ermita de Sant Martí de Corsavell
	Ermita de Sant Feliu de Carbonills
	Ermita de Sant Joan dels Mussols
	Monestir de Sant Llorenç de Sous
	Ermita de Sant Bartomeu de Pincaró
	Ermita de Sant Andreu de Lliurona
	Ermita de Sant Miquel de Bassegoda
	Ermita de Sant Corneli de la Muga
	Ermita de Sant Julià de Ribelles
	Ermita de Sant Cristòfor dels Horts
	Ermita de Sant Vicenç de Principi
	Santuari de la Mare de Déu del Fau
Boadella	Parròquia de Santa Cecília de Boadella
	Església de Sant Martí de les Escaules
Darnius	Camp municipal d'esports
	Pista poliesportiva
	Pista esportiva escolar (al mateix col·legi)
	Museu municipal i sala d'exposicions
	Església de Santa Maria
	Teatre i Sala de Ball de la Concòrdia
	Piscina municipal
Maçanet de Cabrenys	Església de Sant Martí
	Capella de Sant Sebastià

	Santuari de la Mare de Déu de les Salines
	Església de Sant Briç
	Ermita de Sant Andreu d'Oliveda
	Ermita de Sant Miquel de Fontfreda
	Ermita de Sant Pere dels Vilars
	Camp de futbol
	Pista poliesportiva
	Oficina d'informació
	Centre cívic
	Local social
	Sala cultural "La Caixa"
	Sala d'espectacles la Maçanetenca
	Centre BTT
	Local de joventut
	Piscina municipal
Navata	Camp de futbol
	Piscina municipal i servei de bar
	Centre BTT
	Centre cívic
	Centre Obert Can Gerard
	Pistes de petanca i vòlei
	Punt de trobada de la gent gran
	Punt jove i punt d'informació
	Sala de lectura
	Església de Sant Pere de Navata
	Església romànica Sant Pere de Miró
	Sant Pere de Canelles (culte catòlic ortodox)
Sant Llorenç de la Muga	Camp de futbol
	Pista poliesportiva
	Església de Sant Llorenç
	Biblioteca (només servei de préstec)
La Vajol	Església parroquial de Sant Martí
Vilanant	Pista poliesportiva (pati del col·legi)
	Local social
	Església de Sant Llorenç

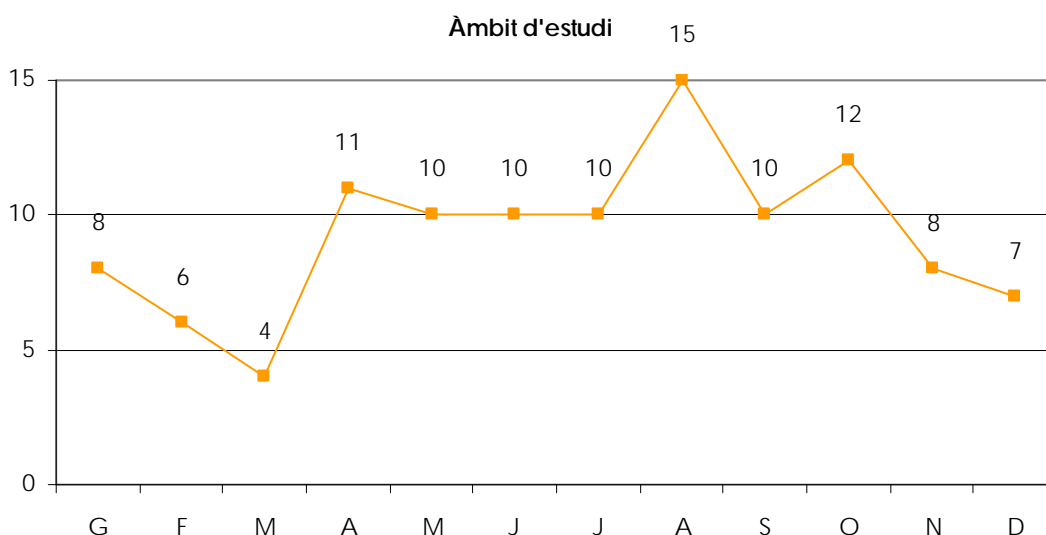
Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

6.6.3. Activitats socioculturals

A continuació es presenta el nombre i distribució, al llarg de l'any 2006-2007, segons s'ha disposat, de les activitats socioculturals i les festes majors organitzades en el conjunt dels municipis de l'àmbit d'estudi. En aquest sentit, a partir de la figura 6.6.6 es desprèn que es compleix una concentració de les activitats organitzades entre primavera (11 activitats a l'abril) i estiu (15 activitats a l'agost), amb un pic puntual a l'octubre (12 activitats), mesos que concentren el 35% del total d'activitats i festes celebrades a l'àmbit d'estudi de la present Agenda 21 del sector nord Salines-Bassegoda.

Figura 6.6.6.

Activitats socioculturals i festes majors segons distribució mensual. Any 2006-07.

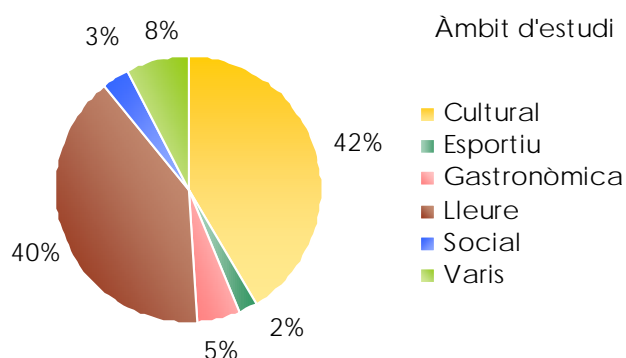
Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

Les activitats socioculturals que s'organitzen es consideren d'importància per tal de copsar el dinamisme social i cultural dels municipis. Amb aquest objectiu, i atenent a la figura 6.6.7, s'han tingut en consideració totes les activitats que disposen de programació anual fixa i les celebrades de manera puntual durant l'any, el conjunt de les quals sumen un total de 92 activitats.

Figura 6.6.7.

Activitats socioculturals segons tipologia. Any 2006-07.

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

Les activitats s'han classificat segons el caire predominant que tinguin però, amb tot, és usual que els actes organitzats en una jornada tinguin diferents vessants. Per exemple, la Fira de la mongeta de Sant Llorenç de la Muga o les setmanes culturals organitzades a Navata i Sant Llorenç de la Muga que són alhora, activitats culturals, gastronòmiques i/o de lleure.

La taula 6.6.3 llista i classifica cadascuna de les activitats socioculturals que es té coneixement fora de les relacionades amb les festes majors dels respectius municipis.

Taula 6.6.3.

Activitats socioculturals programades segons àmbits. Any 2008.

Municipi	Àmbit	Activitat
Agullana	Cultural	Revetlla de Sant Joan
		Diada 11 de setembre i sardanes
		Festa de la Pasqua i Aplec de Santa Eugènia
		Festival de música tradicional "El món en el poble"
		Festival Associació Amics Cantaires
	Esportiu	Campionats de futbol i d'escacs
	Lleure	Cavalcada dels Reis Mags
		Festa de la Xuia, Carnestoltes
		Castanyada
	Social	Festa de la Gent Gran

Municipi	Àmbit	Activitat
Albanyà	Cultural	Romeria a la Mare de Déu del Mont
		Aplec de Solls
		Quina de Nadal
Boadella d'Empordà	Cultural	Romeria al Santuari de la Salut de Terrades
		Trobada de poesia i acció "La Muga Caula"
	Gastronòmica	Fira de l'Ametlla
	Lleure	Festa de l'escuma
		Concurs de flors i arrossada popular
Darnius	Cultural	Aplec de Sant Esteve del Llop
	Lleure	Carnestoltes
		Festa de Sant Esteve
		Concurs de flors silvestres
		Castanyada
		Cavalcada dels Reis Mags
	Gastronòmica	Fira del Brunyol
	Varis	Fira Artesanal
Maçanet de Cabrenys	Cultural	Fira de Pasqua
		Aplec de Sant Isidre al Santuari de les Salines
		Aplec Sant Andreu d'Oliveda
		Aplec Sant Miquel de Fontfreda i Sant Pere dels Vilars
		Mostra d'art Maçart
		Pessebre vivent i Cavalcada de reis
		Aplec de la Mare de Déu de les Salines
		Cantada Caramelles
		Travessa Diada de Catalunya
		Concurs de pessebres
	Lleure	Carnestoltes
		Revetlla de Sant Joan
	Gastronòmica	Jornades gastronòmiques de la cuina de la castanya
	Varis	Festa de la Gent Gran
		Fira de la Castanya i del Castanyer
		Fira d'artesans de Setmana Santa
		Cap d'any i Quines

Municipi	Àmbit	Activitat
Navata	Cultural	Aplec de Can Miró
		Concurs d'enganxaments
		Diada de Sant Jordi
		Teatre a l'ombra
		Navata Solidària
		Havaneres
		Pujada al Santuari de la Mare de Déu del Mont
		Pessebre vivent pels carrers del poble
		Setmana cultural de Navata
	Esportiu	Campionat de tennis taula
	Lleure	Cavalcada de Reis
		Campionat de truc
		Rua de Carnaval
		Campionat de Slot
		Festes de Primavera
		Romeria de la Mare de Déu del Mont
		Revetlla de Sant Joan
		Castanyada
		Sardinada popular
		Cinema a la piscina
		Bany nocturn a la piscina municipal
		Festa als Horts de la Creu
		Cinema a la piscina municipal
		Nit de cantautors
		Sopar de Cap d'any i Quines de Nadal
	Social	Homenatge a la gent gran
Sant Llorenç de la Muga	Cultural	Pujada a l'ermita de Sant Jordi
		Pastorets de Sant Llorenç de la Muga
		Romeria a l'ermita de Sant Antoni
		Romeria a l'ermita de Palau i arrossada popular
		Foc de Nadal. Missa del gall i ressopó
	Gastronòmica	Fira de la mongeta i carbonera
	Lleure	Comiat de l'estiu. Arrossada popular a la plaça Carles Camps

Municipi	Àmbit	Activitat
		Festa de Tardor. Costellada popular, boletada i castanyada
		Carnestoltes
		Revetlla de Sant Joan
	Varis	Setmana cultural de Sant Llorenç de la Muga
La Vajol	Cultural	Trobada Catalunya nord i sud
		Concert anual de l'Orquestra de Cambra de l'Empordà
	Lleure	Dinar popular del dia del Carme
		Cavalcada dels Reis Mags i Tió
		Carnestoltes
		Revetlla de Sant Joan
Vilanant	Cultural	Festa de la Garriga
	Lleure	Pastorets i Quina
		Carnestoltes i Festa de Primavera (iniciat 2009)
	Gastronòmica	Mostra Gastronòmica
	Social	Festa de la Gent Gran

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

A més d'aquesta oferta en activitats socioculturals des del Consell Comarcal de l'Alt Empordà s'organitzen tallers de memòria a tots els municipis de la present Agenda 21, l'Ajuntament de Navata organitza cursos periòdics d'informàtica, ceràmica, tallers de costura (patchwork, punt de creu, etc.), català per adults, gimnàstica per adults, ioga, iniciació esportiva, classes de reforç, etc. i l'Ajuntament de Boadella i les Escaules organitza cursos d'informàtica i de gimnàstica per a la gent gran.

Aquesta oferta i organització de cursos i activitats contribueix a la cohesió social i a la salut sociocultural dels municipis.

Respecte a les festes majors, la taula 6.6.4 identifica un total de 25 celebracions corresponents a diferents nuclis dels municipis i que, com a característica comuna, ofereixen varis actes de caràcter diferent (cultural, gastronòmic, lleure, etc.) que poden fer prolongar la festivitat a més d'una dia de celebració.

Taula 6.6.4.

Festes i festes majors. Any 2008.

Municipi	Festa	Data aproximada
Agullana	Festa Major d'Agullana, diada de l'Assumpció	15-17/08/2007
	Festa Major de l'Estrada. Sant Nicolau	últim cap de setmana d'Agost
Albanyà	Festa Major d'Albanyà, Sant Pere	29/06/2007
	Festa de Bassegoda. Arrossada popular	Setembre
Boadella d'Empordà	Festa Major de Santa Cecília de Boadella. Festa Major de Sant Martí de les Escaules.	22/11/2007
	Festa Major de Sant Miquel de Boadella	Setembre
Darnius	Festa Major	15/08/2007
	Festa Petita o Pasqua	Setmana Santa
Maçanet de Cabrenys	Festa Major de Sant Martí	11/11/2007
	Festa d'estiu	Juliol
	Festa de Tapis - Sant Briç	Novembre
	Festa de Tapis - Sant Desideri	Maig
Navata	Festa Major d'Hivern, Sant Antoni	Gener
	Festa Major del Carme	Juliol
	Festa Horts de la Creu	Juliol
	Festa de Canelles	Agost
	Festa del Gorg	Agost
	Festa del barri de Can Tries	Agost
Sant Llorenç de la Muga	Festa Major de Sant Llorenç	10/08/2007
La Vajol	Festa Major de La Vajol. Sant Martí	11/11/2007
	Festa Petita de Sant Miquel	08/05/2007
Vilanant	Festa Petita de Sant Iscle	15/05/2007
	Festa Major Santa Maria	15/08/2007
	Festa de Sant Martí	11/11/2007
	Festa de Taravaus. Festa de Sant Martí	17/08/2007

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

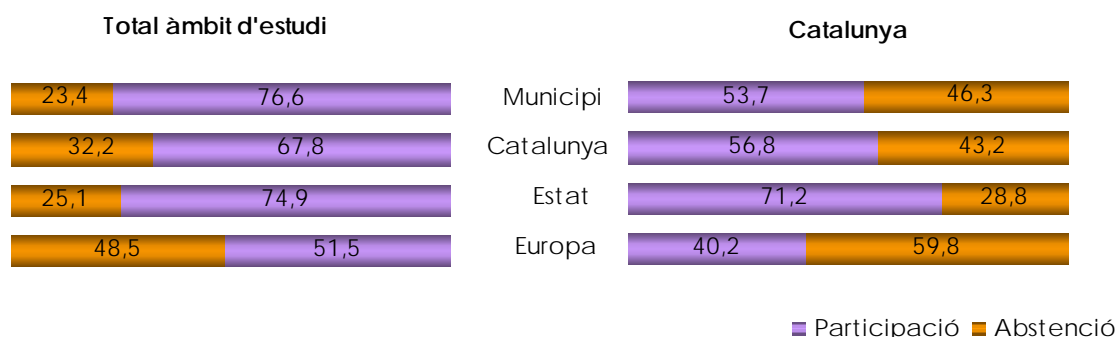
6.6.4. Participació ciutadana

La implicació ciutadana en la presa de decisions sobre afers que concerneixen a la comunitat es pot sospesar a través de diversos indicadors, un dels quals és l'índex de participació i d'abstenció en les eleccions que, periòdicament, es convoquen per elegir els governants territorials a escala local i global: municipi, Catalunya, Estat espanyol i Unió Europea.

Atenent als resultats obtinguts, en l'àmbit d'estudi es constata una elevada participació a nivell municipal, català i espanyol, amb percentatges sempre superiors a la mitjana catalana, fins i tot en les eleccions europees, en les quals, a nivell de Catalunya, l'abstenció és més alta que no pas la participació. La figura 6.6.8 ratifica aquesta primera aproximació aportant els valors percentuals pertinents, que corresponen a les dades disponibles dels últims processos electius celebrats pel consistori municipal, pel parlament català, pel congrés estatal i pel parlament europeu.

Figura 6.6.8.

Participació en les eleccions segons àmbit territorial (%). Anys 2004 a 2008.

Eleccions any 2007: Consistori municipal (No es disposa de les dades de participació en les eleccions municipal pels municipis de Boadella i les Escaules, La Vajol i Sant Llorenç de la Muga)

Eleccions any 2006: Parlament de Catalunya.

Eleccions any 2008: Congrés de Diputats.

Eleccions any 2004: Parlament Europeu.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2007.

Els resultats obtinguts a nivell municipal en el territori d'aquesta Agenda 21 presenten algunes particularitats que són constatables a la taula 6.6.5. Per exemple, els municipis amb més pes demogràfic, Navata i Maçanet de Cabrenys registren, de forma general, participacions superiors a les de la mitjana de l'àmbit.

El municipi amb una participació més elevada és Sant Llorenç de la Muga, mentre que el que presenta una participació més baixa és Boadella d'Empordà.

En general les eleccions europees obtenen uns índexs de participació molt baixos en tots els municipis, que contraresten amb l'elevada participació general en les eleccions municipals i al Congrés de Diputats, essent d'un 76,53% i un 74,88% respectivament de la població electiva de tot l'àmbit.

Taula 6.6.5.

Participació en les eleccions segons àmbit territorial (en %). Període 2004-2008.

Municipi	Municipi*	Catalunya**	Estat***	Europa****
Agullana	73,50	68,18	72,38	46,23
Albanyà	77,06	64,36	75,76	54,81
Boadella d'Empordà	-	57,81	69,19	44,83
Darnius	71,07	70,45	73,37	49,75
La Vajol	-	64,86	75,36	57,14
Maçanet de Cabrenys	75,88	69,78	74,59	52,00
Navata	73,42	69,82	75,36	49,84
Sant Llorenç de la Muga	-	82,12	81,82	64,02
Vilanant	88,77	62,60	76,06	44,96
Total àmbit d'estudi	76,62	67,78	74,88	51,51
Alt Empordà	62,38	56,32	68,45	39,34
Catalunya	53,69	56,78	71,22	40,24

*Eleccions any 2007: Consistori municipal (No es disposa de les dades de participació en les eleccions municipal pels municipis de Boadella i les Escaules, La Vajol i Sant Llorenç de la Muga).

**Eleccions any 2006: Parlament de Catalunya.

***Eleccions any 2008: Congrés de Diputats.

****Eleccions any 2004: Parlament Europeu.

Font: Web de l'Institut d'Estadística de Catalunya, 2007.

En un altre ordre de consideracions, es té coneixement de les publicacions periòdiques que promouen els ajuntaments, com a instruments d'informació municipal però també de participació ciutadana.

En aquest sentit, i d'acord amb la taula 6.6.6, tots els municipis, a excepció de Darnius i Maçanet de Cabrenys, disposen d'algun tipus de comunicació escrita sempre segons les necessitats, prioritats i possibilitats de cada municipi. També cal tenir en consideració publicacions puntuals com poden ser programes de festes o d'actes municipals.

Cap municipi de l'àmbit d'estudi disposa de revista municipal (publicació elaborada per col·laboradors externs a l'ajuntament), sinó que la majoria realitzen la informació ciutadana a partir dels butlletins municipals (redactats des del propi ajuntament), o fins i tot, enviant notes informatives mensuals porta a porta, com és el cas de Navata.

D'altra banda, cal destacar que tots els municipis disposen de pàgina web municipal, on hi poden ser disponibles els butlletins en format digital. A més a més, també asseguren la disposició de plafons informatius distribuïts en punts estratègics dels nuclis municipals i la comunicació mitjançant bans informatius.

Taula 6.6.6.

Mitjans escrits de comunicació municipals. Any 2008.

Municipi	Butlletí informatiu	Núm. plafons informatius
Agullana	Anual - Bianual	3
Albanyà	Semestral	2
Boadella	Anual- Semestral	3
Darnius	-	3
La Vajol	Semestral	1
Maçanet de Cabrenys	-	2
Navata	Anual	4
Sant Llorenç de la Muga	Trimestral	3
Vilanant	Quadrimestral	2

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2007.

Altres mecanismes de participació i/o informació ciutadana que els ajuntaments disposen poden ser d'obligat compliment o opcionals. Entre els mecanismes normatius hi ha el taulell d'anuncis, els bans municipals, els plens públics i els plans/fòrums de participació. El taulell d'anuncis està en tots els ajuntaments i, en determinats municipis, en disposen de repartits entre el/s nucli/s de població. El ban municipal és també informatiu però es trameta a domicili, de forma ocasional i amb caràcter transcendent o urgent. Els plens públics dels consistoris se celebren, normalment, cada mes o dos mesos i els plans o fòrums de participació de convocatòria obligada estan vinculats a processos de planificació com els plans d'ordenació urbana o la present Agenda 21.

Els mecanismes addicionals de participació i/o informació són, per exemple, les consultes populars o referèndums municipals, els quals es poden celebrar molt esporàdicament per a la presa de decisions transcendents pel municipi. Tanmateix, són particularment destacables

les reunions veïnals periòdiques que duen a terme les associacions de veïns de Maçanet de Cabrenys, dels Horts de la Creu (a Navata) i de Taravaus (a Villanant), que serveixen com a mitjà de seguiment, reflexió i debat interactiu entre el consistori i la població local.

Altres mecanismes com el web municipal, més o menys actualitzat, són instruments realment operatius o òptims per a municipis amb més pes demogràfic, que poden incloure bústia de suggeriments, agendes, i tauler d'anuncis.

Amb tot, el mitjà més efectiu i directe per suggerir, consultar o denunciar segueix essent l'atenció personal directa de l'alcalde/ssa o dels regidors/es.

6.7. Seguretat ciutadana i viària

6.7.1. Organització i coordinació de les forces i cossos policials

En matèria de seguretat pública, l'Estat exerceix la seva responsabilitat per mitjà del Ministeri de l'Interior i les forces i cossos de seguretat de què disposa: el Cos Nacional de Policia i la Guàrdia Civil. Tanmateix, per les competències traspassades, és la Generalitat de Catalunya –a través del Departament d'Interior, Relacions Institucionals i Participació– l'administració primera i principal en la seguretat ciutadana catalana.

En aquest context, la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra i el conjunt de les policies locals constitueixen la policia de Catalunya, a la qual s'hi sumen les forces i cossos de seguretat de l'Estat per exercir les funcions que els hi són reservades, entre altres: vigilància de ports, aeroports i edificis de l'administració estatal, control d'entrada i sortida del territori estatal, conducció de presos d'àmbit supracomunitari i falsificació de moneda.

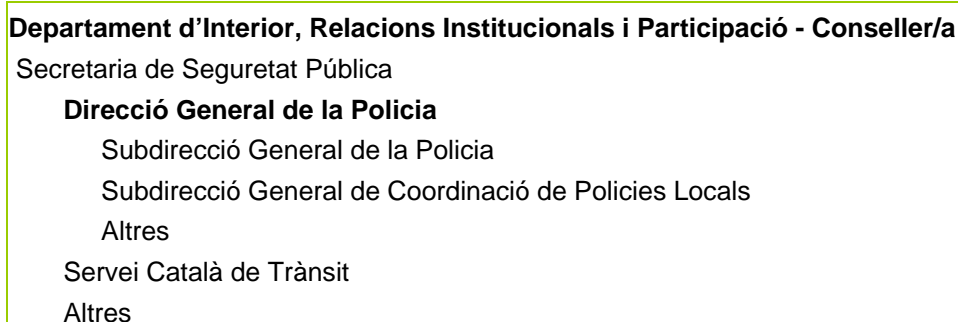
El desplegament territorial dels Mossos d'Esquadra comprèn el període 1994-2008 i segueix un model d'organització basat en uns serveis territorials –de proximitat a la demanda social i de descentralització operativa i de gestió– i uns serveis centrals –amb les grans especialitats i el suport estratègic al territori com a funcions pròpies.

Els serveis territorials s'estructuren, a tot Catalunya, a partir de 8 regions policials (RP) i les seves respectives àrees bàsiques policials (ABP). Els municipis que integren el sector nord de Salines-Bassegoda (Agullana, Albanyà, Boadella, Darnius, Maçanet de Cabrenys, Navata, Sant Llorenç de la Muga, La Vajol i Vilanant) pertanyen a:

- **Regió Policial (RP) de Girona, dins l'Àrea Bàsica Policial (ABP) de l'Alt Empordà.** La comissaria de referència és la de Figueres. Aquesta ABP comprèn tots els municipis de l'Alt Empordà excepte 12 municipis litorals i prelitorals que depenen de l'ABP de Roses. L'ABP de Figueres disposa de 2 comissaries de Mossos d'Esquadra.

Figura 6.6.1.

Organigrama policial dels serveis centrals i territorials relatiu a l'àmbit d'estudi.

Serveis Centrals	Subdirecció General de la Policia
	Comissaria General d'Investigació Criminal
	Divisió d'Informació
	Divisió d'Investigació Criminal
	Divisió de Policia Científica
	Comissaria General Territorial
	Divisió de Recursos Operatius
	Divisió de Trànsit
	Regions Policials
	Comissaria General Tècnica
Serveis Territorials	Divisió Planificació Estratègica
	Divisió d'Ordenació i Programació Professional
	Divisió dels Sistemes d'Informació Policial
	Regió Policial de Girona
	Àrea Regional d'Investigació
	Àrea Regional de Recursos Operatius
	Àrea Regional de Trànsit
	Àrees Bàsiques Policials
	Seguretat ciutadana
	Investigació
	- ABP Alt Empordà – Figueres
	- Comissaria M. Esquadra de Figueres

Font: Web de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra, 2008.

La **Regió Policial de Girona** s'organitza amb les següents unitats i funcions:

- **Unitat Regional de Policia Administrativa (RP de Girona)**

Amb les funcions d'inspecció i investigació d'il·licits administratius; la interlocució de la regió policial en aquest àmbit; l'anàlisi i avaluació de l'activitat de policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra a la regió de Girona i altres funcions que se li puguin encomanar.

- **Unitat Regional de Proximitat i Atenció al Ciutadà (RP de Girona)**

Corresponen a la Unitat Regional de Proximitat i Atenció al Ciutadà, com a instrument operatiu del cap de la regió policial, la coordinació i supervisió tècnica i l'avaluació de l'activitat de les oficines d'Atenció al Ciutadà i de la gestió de les ordres judicials; efectuar el seguiment qualitatiu i vetllar per la coherència i homogeneïtzació en valors i procediments corporatius en relació amb els àmbits de relacions amb la comunitat, proximitat, atenció a la víctima i violència de gènere.

- **Oficina de Suport (RP de Girona)**

Correspon a l'Oficina de suport de la Regió Policial, amb rang d'unitat, les funcions següents previstes a l'article 87.10 del Decret 246/2007: donar suport tècnic i assessorament al comandament de la Divisió o Regió Policial en relació amb la presa de decisions i l'exercici de les responsabilitats directives; participar en la gestió de recursos humans i materials des del vessant operatiu i en allò que no constitueixi una tasca administrativa, quan es faci per al conjunt de la Divisió o Regió Policial de Girona; assumir la interlocució ordinària amb els serveis administratius i la Comissaria General de Planificació i Organització per aquelles qüestions que afectin el conjunt de la Divisió o Regió Policial; coordinar-se amb les unitats policials de la Divisió/Regió Policial en les matèries pròpies d'aquesta Oficina de Suport i altres que se li encomanin.

- **Sala Regional de Comandament (RP de Girona)**

Són les seves funcions la comunicació d'incidències rellevants als comandaments de la regió policial o de les unitats centrals desconcentrades; proposar a la Sala Central de Comandament els procediments de treball a aplicar en l'activitat de les sales operatives; controlar el correcte compliment dels criteris de classificació de la informació en la utilització dels aplicatius informàtics policials per a la gestió dels recursos de les unitats regionals i de les àrees bàsiques policials; traslladar a la Sala Central de Comandament les necessitats quant a la millora o nous requeriments en relació amb els aplicatius informàtics de gestió de sales; la coordinació i supervisió d'operacions; coordinar la instal·lació de sales de comandament avançat i taules de crisi per aquelles situacions que no depassin l'àmbit territorial de la regió policial; la gestió en temps real de les incidències i els serveis planificats mitjançant la mobilització de recursos de les unitats regionals i àrees bàsiques policials i les altres funcions que se li encomanin.

- **Àrea Regional de Recursos Operatius (RP de Girona)**

Les seves funcions són donar suport a les àrees bàsiques policials en aquelles tasques de seguretat i ordre públic que requereixin una especialització adequada als recursos propis d'aquesta àrea, o quan es produeixi una demanda específica que el justifiqui, tasques de prevenció i protecció del medi ambient, sens perjudici de les funcions realitzades en aquest àmbit per l'Àrea Tècnica i de Proximitat de Seguretat Ciutadana i, quan s'escaigui, per les àrees bàsiques policials; la planificació i execució de dispositius de prevenció i seguretat d'àmbit regional o d'aquells que així es determini per la regió policial i les altres funcions que se li encomanin.

- **Àrea Regional de Trànsit (RP de Girona)**

Corresponen a l'Àrea Regional de Trànsit les responsabilitats de vigilància, control, disciplina i regulació del trànsit i la circulació i el transport de vehicles en vies públiques interurbanes i en travessies de municipis on no existeixi policia local; l'adopció de mesures de vigilància i aplicació de les restriccions quan siguin necessàries per a la circulació de vehicles en les carreteres o en els seus trams; la denúncia de les infraccions de les normes de trànsit, circulació de vehicles a motor i seguretat viària; les tasques de protecció, auxili

i informació a la ciutadania en les vies públiques o d'ús públic; les tasques relatives a la vigilància, inspecció i control del transport per carretera; l'elaboració d'informes tècnics i d'informes previs a les autoritzacions administratives en matèria de trànsit i transport; la realització d'estudis i anàlisi en relació amb l'accidentalitat en les vies de la regió policial i altres que se li encomanin.

▪ Àrees Bàsiques policials de la Regió Policial de Girona

○ ABP Alt Empordà – Figueres

Els municipis que comprèn aquesta ABP de l'Alt Empordà – Figueres són: **Agullana**, **Albanyà**, Avinyonet de Puigventós, Bàscara, Biure, **Boadella d'Empordà**, Borrassà, Cabanelles, Cabanes, Cantallops, Capmany, Cistella, Colera, **Darnius**, l'Escala, Espolla, el Far d'Empordà, Figueres, Garrigàs, Garriguella, la Jonquera, Lladó, Llançà, Llers, **Maçanet de Cabrenys**, Masarac, Mollet de Peralada, **Navata**, Ordis, Palau de Santa Eulàlia, Pedret i Marzà, Peralada, Pont de Molins, Pontós, Portbou, el Port de la Selva, Rabós, Santa Llogaia d'Àlguema, Sant Climent Sescebes, **Sant Llorenç de la Muga**, Sant Miquel de Fluvià, Sant Mori, Saus, la Selva de Mar, Siurana, Terrades, **La Vajol**, Ventalló, Vilabertran, Vilafant, Viladamat, Vilamalla, Vilamaniscle, **Vilanant**, Vila-sacra i Vilaür.

Correspon a l'àrea bàsica policial de Figueres vetllar per l'assoliment, en el seu territori, dels objectius generals de la regió policial, sens perjudici de les responsabilitats directament assignades a aquesta en el camp dels serveis següents:

- Evitar i perseguir les activitats antisocials, molestes i incíviques, tant les que puguin donar com a resultat una acció penal o com administrativa.
- La seguretat de les persones o dels béns, ja sigui en la seva activitat social o en els moviments de masses (actes esportius, culturals i altres), o la circulació viària, o riscos industrials, en col·laboració amb altres organismes.
- La protecció a persones i institucions que així ho necessitin.
- La col·laboració i actuació amb altres institucions per evitar o, si s'escau, minorar les conseqüències que per a la seguretat de les persones i els béns representen les calamitats d'origen natural.
- Evitar les situacions de risc per a les persones o els béns, neutralitzar-les i, si s'escau, determinar si la conducta és susceptible de responsabilitat penal o administrativa.
- Procurar una percepció de seguretat i tranquil·litat en la ciutadania i garantir l'exercici dels seus drets i llibertats.

- Donar els serveis d'atenció a la ciutadania, de relacions amb la comunitat, d'atenció a les víctimes, d'atenció a les persones que pateixen violència masclista i d'atenció a les persones detingudes.
  - La investigació d'il·lícits en l'àmbit de la delinqüència ordinària i de caràcter local que s'estableixin.
- **ABP Alt Empordà - Roses**
  - **ABP Baix Empordà – La Bisbal**
  - **ABP Baix Empordà – Sant Feliu de Guíxols**
  - **ABP Garrotxa**
  - **ABP Gironès – Pla de l'Estany**
  - **ABP Ripollès**
  - **ABP Selva Interior**
  - **ABP Selva Litoral**

Pel que fa l'organització específica de l'**Àrea Bàsica Policial de l'Alt Empordà – Figueres**, les unitats i les funcions principals són:

- **Comandaments de la Comissaria**
- **Oficina de Suport**

Control i establiment horaris dels agents, gestió material i parc mòbil, interlocució amb l'Oficina de Suport Regional i Suport al comandament, principalment.

- **Unitat de Seguretat Ciutadana**
  - Gestió patrulles. Patrullatge uniformat, en vehicles logotipats.
  - Oficina de denúncies. Oficina d'atenció a la ciutadania (per denúncies de fets penals, faltes i delictes) i oficina d'atenció a la víctima (per denúncies de violència de gènere).
  - Interlocutor amb la comunitat. Treball amb grups de risc: col·lectiu nouvinguts; joves i gent gran; i dones (participa també el Grup d'Atenció a la Victima).
  - Grup Rural. Treball en incidències relacionades amb abocaments, patrullatge per zones rurals, control de masies, prevenció incendis i altres que es considerin necessàries.

- Grup de Patrullatge de paisà. Patrulles no uniformades en vehicles no logotipats.
- Altres tasques (p.ex. control accés edifici policial).

▪ Unitat d'Investigació

- Investigació de faltes i delictes. Gestions posteriors a la denúncia.
- Introducció i tràmit d'ordres judicials.
- Policia Científica. Realització d'inspeccions tècnico policials i ressenyes detinguts, principalment.

Cal matisar que, per la RP de Girona, fins l'1 de juny de 2007 cada comissaria disposava d'una Sala de Coordinació pròpia per gestionar els incidents ocorreguts dins la seva demarcació. A partir d'aquesta data, totes les sales de coordinació de les Àrees Bàsiques Policials passaran a estar integrades en una única sala per tota la RP: la Sala Regional de Comandament, situada físicament a la ciutat de Girona.

Cap dels municipis de l'àmbit d'estudi compta amb Policia local ja que, segons el marc legal, es determina que són els municipis amb una població superior als 10.000 habitants els que poden crear aquest cos.

6.6.2. Funcions de la policia autonòmica i de la vigilància municipal

• Policia autonòmica

Els àmbits d'actuació principals de la Policia de la Generalitat - Mossos d'Esquadra són: la seguretat ciutadana, la investigació de delictes, l'administratiu pel compliment de les lleis i el trànsit.

La **seguretat ciutadana** és un servei bàsic pel qual el model policial català estableix mecanismes reactius i, sobretot, preventius o d'anticipació a actes delictius o contraris a la pau i al benestar social en general. En aquest sentit es realitzen dos tipus de patrullatge:

1. *Patrullatge ordinari.*

Als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, la freqüència d'aquest patrullatge depèn del nombre de patrulles disponibles i de les càrregues de feina. El patrullatge s'estableix en diferents sectors per optimitzar el temps de resposta.

El patrullatge ordinari als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda el realitza, per proximitat l'ABP de l'Alt Empordà - Figueres. D'aquesta manera, garanteixen una presència continuada i no supeditada a les dotacions de seguretat ciutadana disponibles ni a la càrrega de feina que puguin tenir. No obstant, i en cas de necessitat, poden intervenir-hi altres dotacions que no pertanyin al grup de policia de proximitat.

2. *Patrullatge de proximitat rural.*

El patrullatge de proximitat rural és un complement al patrullatge ordinari, i dóna un plus de qualitat a la tasca policial. Els itineraris de proximitat rural operen en els municipis que no disposen de policia pròpia, en aquest cas, tots els municipis del sector nord de Salines-Bassegoda.

En els municipis rurals la policia autonòmica pretén oferir un servei inspirat en la policia de barri dels nuclis urbans: cercar la proximitat, confiança i complicitat amb el teixit social dels pobles, detectar les situacions de conflicte en fase inicial i, consegüentment, incrementar la sensació subjectiva de seguretat de la ciutadania.

Als municipis de l'àmbit de la present Agenda 21 el patrullatge rural el realitzen agents de l'ABP de l'Alt Empordà - Figueres que configuren el grup de proximitat rural de tota l'ABP (a vegades reben reforç per part del patrullatge ordinari). Tenen itineraris establerts pels municipis, en dies i hores diferents, contacten amb la població i coneixen de primera mà les inquietuds i preocupacions dels diferents agents socials del municipi pel que fa a la seva seguretat.

La **Investigació o la policia judicial** és l'activitat que es desenvolupa sota les ordres de jutges, tribunals i Ministeri Fiscal i que té per objecte esbrinar la identitat de les persones delinqüents, denunciats per la ciutadania o descoberts d'ofici per la pròpia policia o l'autoritat judicial.

Gairebé totes les comissaries tenen un grup d'investigació per dur a terme aquesta tasca i compten amb el suport dels serveis centrals per a la resolució de casos específics o complexos que, com a tals, requereixin l'acció dels grups d'investigació de bandes organitzades o dels grups de policia científica amb sofisticats mitjans d'identificació i criminalística.

La policia d'investigació també té com a funció principal la cooperació i col·laboració amb les policies locals quan aquestes no poden assumir plenament un servei, per raó del seu volum o de l'especialització que exigeix. En el cas dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda no s'hi troba cap cos de policia local o municipal.

La **policia administrativa** té unitats a les regions policials, com la de Girona, i també disposa de l'Àrea central de policia administrativa. Entre les funcions principals hi consta la de vetllar pel compliment de les lleis aprovades pel Parlament de Catalunya, incloent les normatives sobre el medi ambient i el patrimoni cultural del país.

La **policia de trànsit** es troba desplegada a tot el territori català des de l'any 2000 i el seu servei s'articula a través de les àrees regionals de trànsit (ART) i de la Divisió de Trànsit. El treball de l'ART de Girona, com a tal, s'encamina a la vigilància, control i regulació del trànsit, la circulació i el transport de vehicles en vies públiques interurbanes i en travessies on no hi hagi policia local.

La funció de les dotacions policials de les ART és preventiva, assistencial i coercitiva. El caràcter preventiu ve donat per les campanyes d'educació a escoles i col·lectius específics, per la pròpia acció de patrullatge (que a més reforça el model de proximitat de la seguretat ciutadana) i per la realització d'estudis d'accidentalitat.

La tasca assistencial deriva de les accions de protecció, auxili i informació al ciutadà en les vies públiques o d'ús públic, i la funció coercitiva deriva de l'activitat d'inspecció i control del transport per carretera, i de la denúncia de les infraccions de les normes de trànsit.

- **Polícia local**

Les policies locals, com a serveis amb funcions pròpies en l'àmbit de la seguretat contribueixen a les finalitats generals del sistema català de seguretat i policia, segons les seves capacitats organitzatives i funcionals. En aquest sentit, cap municipi del sector nord de Salines-Bassegoda disposa de policia local ni de vigilància municipal.

6.6.3. Seguretat ciutadana

La policia de la Generalitat – Mossos d'Esquadra ha proporcionat les següents puntualitzacions sobre el nivell de seguretat ciutadana constatables en el territori d'estudi dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda:

- Pel que fa a la freqüència del **patrullatge ordinari**, totes les ABP (Àrees Bàsiques Policials) es divideixen el seu territori en sectors. Posteriorment es fan plans de patrullatge específics per a cada un d'aquests tenint en compte les seves peculiaritats, per tal de donar una millor resposta. Els municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, es troben assignats dins d'un sector de patrullatge.

Per portar a terme aquests patrullatge no hi ha una freqüència específica per passar per cada població, sinó que depèn de la problemàtica de cada municipi, així com de les patrulles disponibles cada dia de servei i de les càrregues de feina.

- El **patrullatge de proximitat rural** està encomanat al servei de patrullatge rural i de proximitat dels ciutadans, englobat dins d'uns itineraris concrets ja establerts. Cada itinerari està format per un nombre concret de poblacions a visitar, i seguint aquesta ruta es fa el patrullatge planificat. Aquests tipus de patrullatge és un complement al patrullatge ordinari del sector i complementa la tasca policial.

Igual que en el patrullatge ordinari, no hi ha una freqüència concreta. Pot anar des de 2 o 3 visites setmanals fins a més d'una visita diària.

Aquesta freqüència depèn de diversos factors, com poden ser: la problemàtica de cada població, l'època de l'any (per exemple a l'estiu és més freqüent atès el risc d'incendi), les càrregues de feina de la comissaria, etc.

- Segons la Direcció General de Seguretat Ciutadana, els contactes o visites que s'han realitzat en els 3 últims mesos als municipis del sector-nord de Salines-Bassegoda han estat els següents:

Taula 6.6.1.

Visites dels Mossos d'esquadra als municipis del Sector nord de Salines-Bassegoda en els tres últims mesos (any 2008).

Municipi 2008	Agost 2008	Setembre 2008	Octubre 2008
Albanyà	35	15	10
Agullana	9	9	10
Boadella i les Escaules	31	12	10
Darnius	30	16	11
Maçanet de Cabrenys	26	18	10
Navata	10	7	9
Sant Llorenç de la Muga	41	16	10
La Vajol	14	8	10
Vilanant	10	9	10

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana, Departament d'Interior Relació institucional i Participació, 2008.

Amb les dades facilitades per l'Oficina de Suport de la Regió Policial de Girona és possible estimar els nivells de delinqüència del territori d'estudi, a partir de les constatacions que s'indiquen a continuació:

- Referent a les incidències de seguretat ciutadana a continuació segueix un quadre resum amb el nombre de fets delictius comesos a cada municipi durant l'any 2007, dividint les dades per tipologia delictiva i per municipi.

Taula 6.6.2.

Incidències de seguretat ciutadana als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda (any 2007).

Fets delictius	Agullana	Albanyà	Boadella i les Escalautes	Darnius	Maçanet de Cabrenys	Navata	Sant Llorenç de la Muga	La Vajol	Vilanova
Delictes	29	2	9	15	7	28	7	4	6
00.-Relatius als trànsit	4			2		1			
03.-De les lesions	1			1	1	3		1	
06.-Contra la llibertat					1	3	1	1	
07.-De les tortures i delictes contra					1	3		1	
08.-Delicte contra la llibertat sexual						1			
10.- Delicte contra la intimitat, imatge i individu. Domicili							1		
12.- Delicte contra les relacions familiars						1			
13.- Delicte contra el patrimoni	24	1	9	12	2	15	5		5
16.- Ordenació del territori, patrimoni, medi		1							
18.- De les falsedats									1
20.- Delictes contra l'administració de justícia					2				
22.- Delictes contra l'ordre públic						1		1	
Faltes penals	7	4	7	10	5	14	4	1	3
Faltes contra les persones	1		1	2	2	6		1	1
Faltes contra el patrimoni	6	4	6	8	3	8	4		2
TOTAL 2007	36	6	16	25	12	42	11	5	9

Font: Direcció General de Seguretat Ciutadana, Departament d'Interior Relació institucional i Participació, 2008.

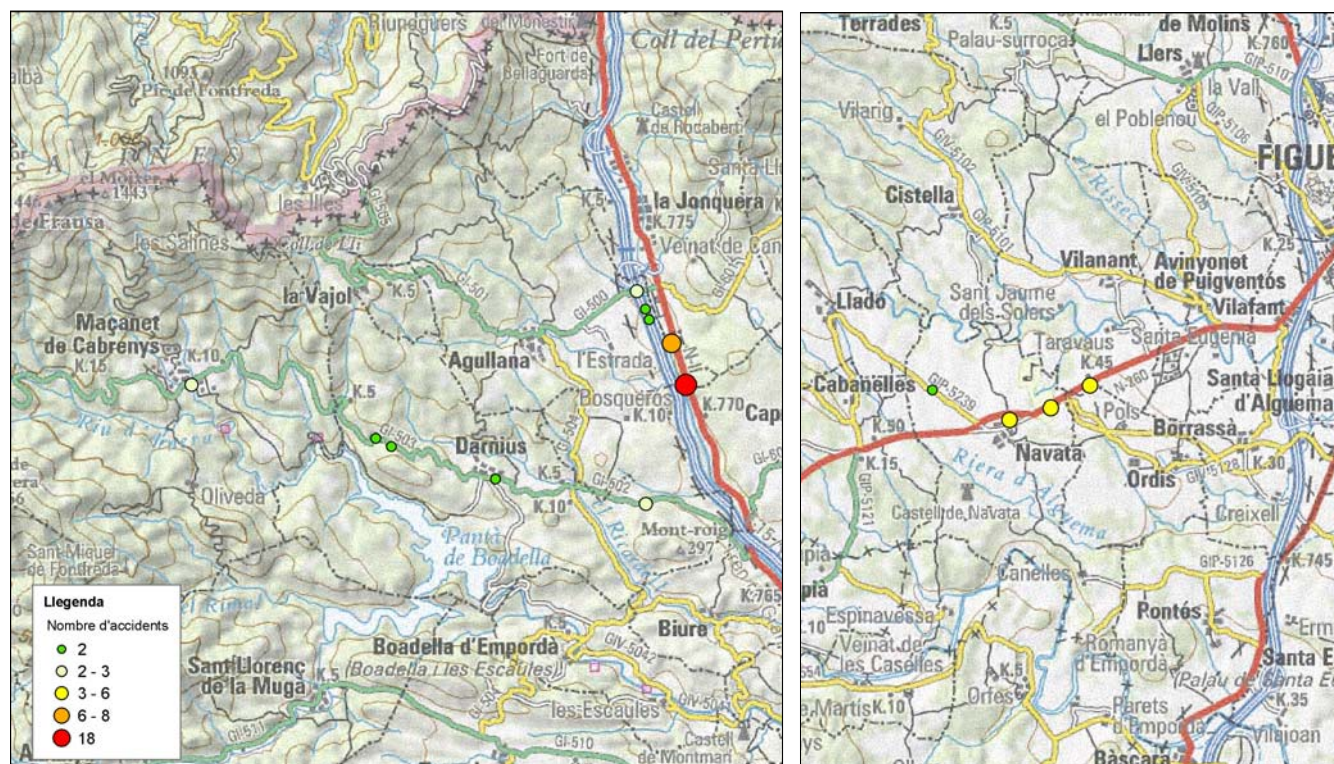
6.6.4. Seguretat viària

Segons dades facilitades per la Direcció General de Trànsit, els accidents de trànsit registrats a l'àmbit del sector nord de Salines-Bassegoda a l'any 2007 les estadístiques van ser 26 accidents, que van suposar 32 ferits lleus, 6 ferits greus i 1 mort (a la N-II Punt Kilomètric PK 771,2 al terme municipal d'Agullana)

En el mateix PK 771 de la N-II al seu pas Agullana, en els últims 6 anys hi ha hagut 3 víctimes mortals, fet pel qual se'l pot considerar un punt mort d'accidentalitat.

Figura 6.6.2.

Punts amb més de 2 accidents durant el període 2002-2007 (en via interurbana) dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda.

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de la Direcció General de Trànsit, 2008.

A partir de les dades d'accidents de trànsit segons les dades facilitades per la Direcció General de Trànsit s'observa que la major part dels accidents a l'àmbit dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda en el període 2002-2007 van tenir lloc en via interurbana, en la N-II o l'AP-7 tal com s'analiza a continuació:

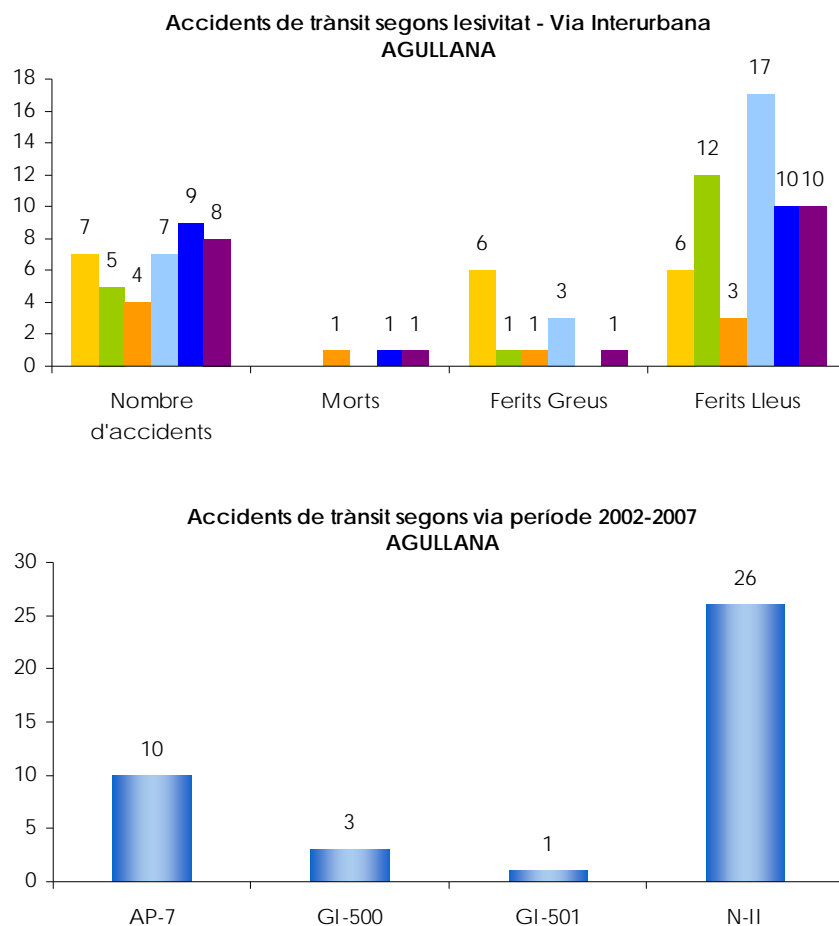
▪ Agullana

Al terme municipal d'Agullana hi ha hagut 40 accidents de trànsit en els últims 6 anys, que han suposat 3 morts, 12 ferits greus i 58 ferits lleus tots en via interurbana, essent l'any amb més accidentalitat el 2006.

Tal com s'observa en la figura 6.6.2 els principals punts negres pel que fa a l'accidentalitat, són el punt quilomètric (PK) 771-772 de la N-II amb 26 accidents en 6 anys, seguit del PK 7-8 de l'AP-7 amb 10 accidents.

Figura 6.6.3.

Accidents de trànsit segons lesivitat (en via interurbana) i accidents segons via al terme municipal d'Agullana. Període 2002-2007

Font: Direcció General de Trànsit, 2008.

▪ Albanyà

En els últims 6 anys només hi ha hagut un accident al municipi d'Albanyà, a la carretera interurbana GI-503 (de Maçanet de Cabrenys a Costoja) quilòmetre 22,5, que va causar un ferit lleu.

▪ Boadella d'Empordà

En els últims 6 anys a Boadella d'Empordà hi ha hagut 2 accidents, ambdós a l'any 2007, un a la via interurbana GIV-5041, PK 4, on hi va haver 2 ferits lleus i un a la via interurbana GIV-5042, PK 3, on hi va haver 1 ferit lleu.

▪ Darnius

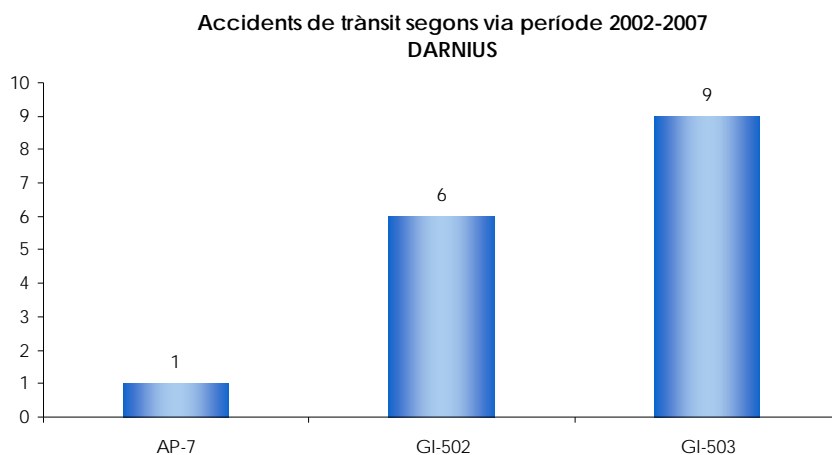
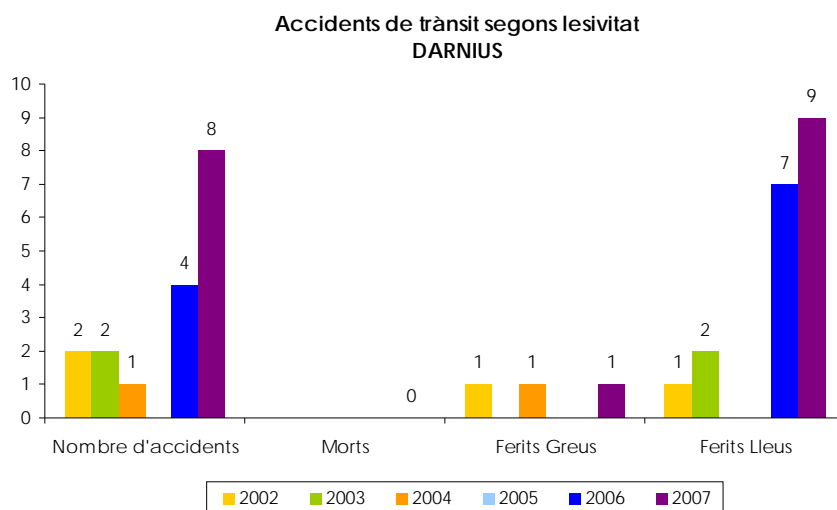
Tot els accidents al terme municipal de Darnius van tenir lloc en via interurbana, a excepció d'un accident a l'any 2002 que va tenir lloc a l'àmbit urbà.

Al terme municipal de Darnius hi ha hagut 17 accidents de trànsit en els últims 6 anys, que han suposat 3 ferits greus i 19 ferits lleus, essent l'any amb més accidentalitat el 2007.

Tal com s'observa en la figura 6.6.3 els principals punts negres pel que fa a l'accidentalitat són la GI-503 (el tram més perillós és el que es troba entre els PK 2 i 4) i la GI-502 (el tram més perillós és el que es troba entre els PK 3 i 7) amb 9 i 6 accidents respectivament.

Figura 6.6.4.

Accidents de trànsit segons lesivitat i accidents segons via al terme municipal de Darnius.
Període 2002-2007

Font: Direcció General de Trànsit, 2008.

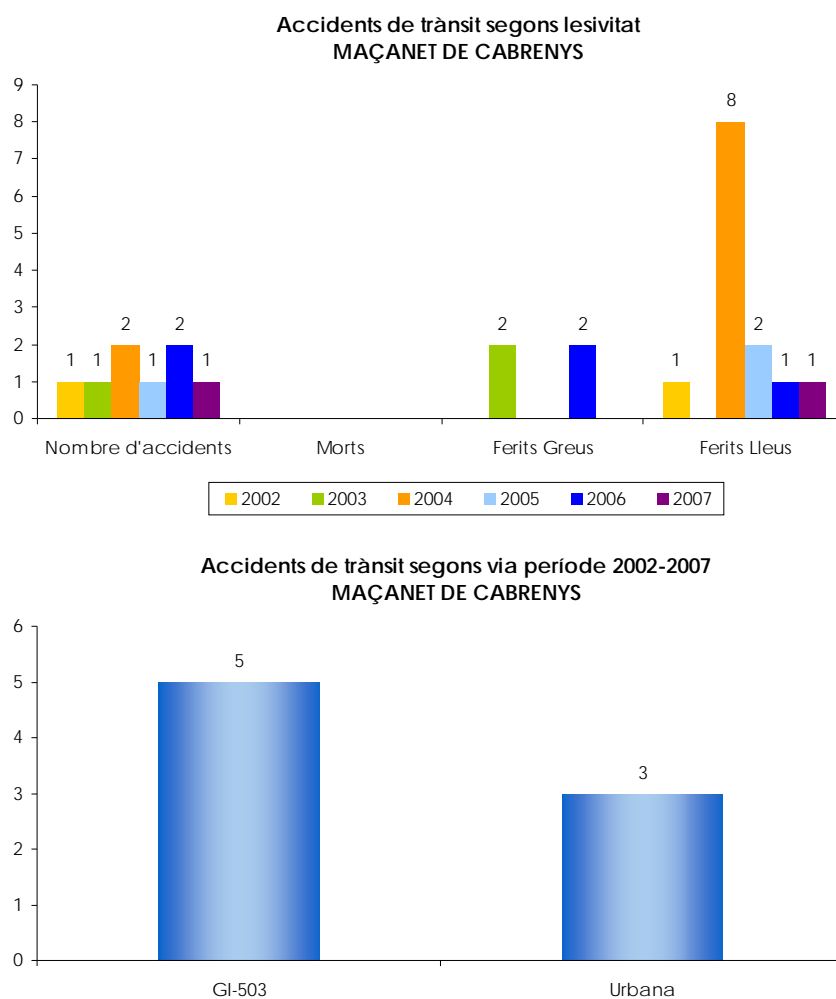
▪ Maçanet de Cabrenys

En els últims 6 anys hi ha hagut 8 accidents al terme municipal de Maçanet de Cabrenys, 4 en via interurbana (a la GI-503) i 4 en via urbana, els quals han suposat 4 ferits greus i 13 ferits lleus.

El principal punt negre és la via interurbana GI-503 de Maçanet de Cabrenys a Costoja, sobretot en les proximitats al PK 11, tal com s'observa en la figura 6.6.4.

Figura 6.6.5.

Accidents de trànsit segons lesivitat i accidents segons via al terme municipal de Maçanet de Cabrenys. Període 2002-2007

Font: Direcció General de Trànsit, 2008.

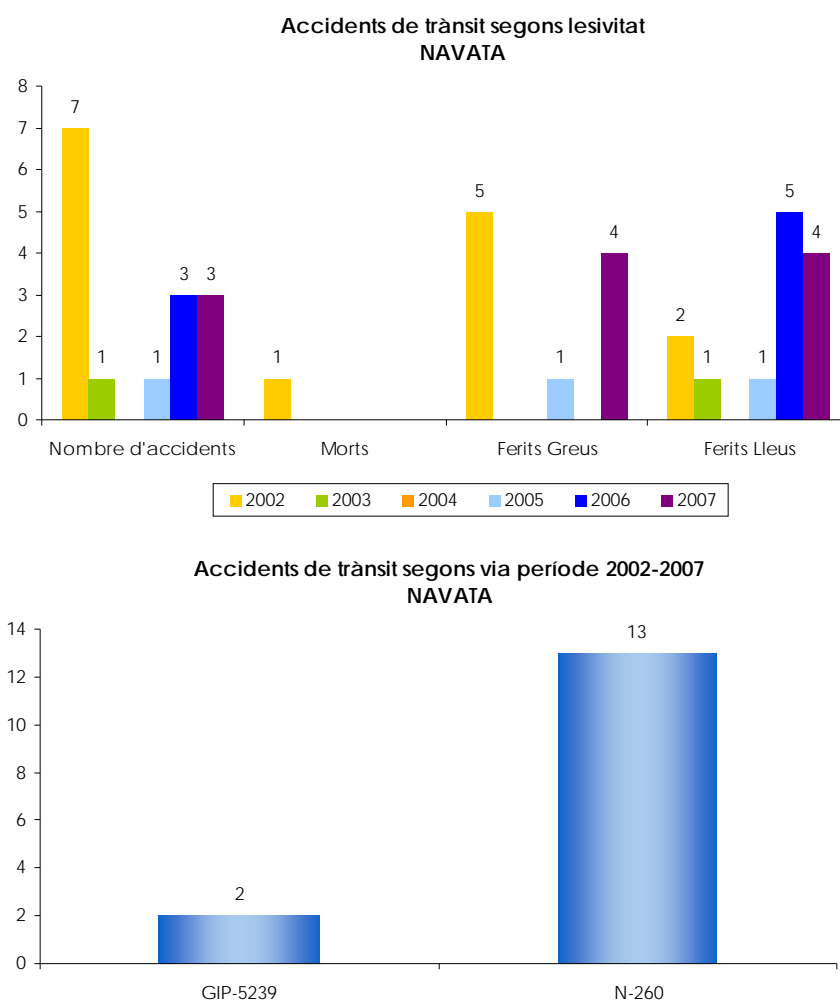
▪ **Navata**

En els últims 6 anys hi ha hagut 15 accidents al terme municipal de Navata, tots en via interurbana, els quals han suposat 1 mort, 10 ferits greus i 13 ferits lleus. L'any amb més accidentalitat va ser el 2002.

El principal punt negre és la via interurbana N-260 (Eix Empordà-Garrotxa), sobretot en les proximitats al PK 46, amb 13 accidents, seguit de la via GIP-5239 de Lladó a Navata, a les proximitats del PK3 amb 2 accidents, tal com s'observa en la figura 6.6.5.

Figura 6.6.6.

Accidents de trànsit segons lesivitat i accidents segons via al terme municipal de Navata.
Període 2002-2007

Font: Direcció General de Trànsit, 2008.

▪ Sant Llorenç de la Muga

En els últims 6 anys, al terme municipal de Sant Llorenç de la Muga, només hi ha hagut un accident a l'any 2006, a la via interurbana GI-511 de Terrades a Albanyà, en concret al PK 8, el qual va provocar un ferit lleu.

▪ La Vajol

En els últims 6 anys, al terme municipal de la Vajol, només hi ha hagut un accident a l'any 2007, a la via interurbana GI-501, en concret al PK 5, el qual va provocar un ferit lleu.

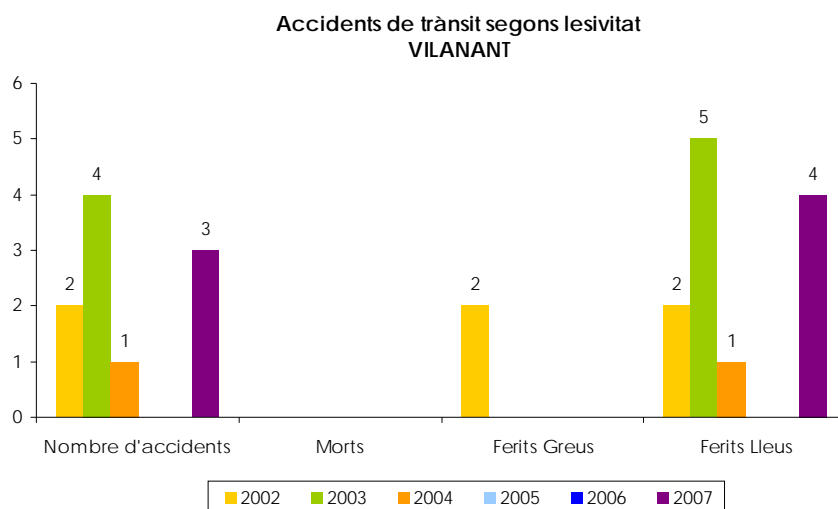
▪ Vilanant

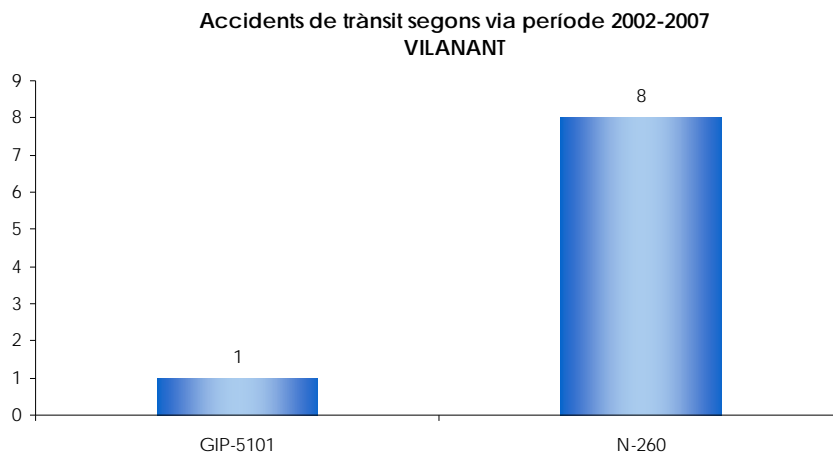
En els últims 6 anys hi ha hagut 10 accidents al terme municipal de Vilanant; i a excepció d'un, tots en via interurbana, els quals han suposat 2 ferits greus i 12 ferits lleus. L'any amb més accidentalitat va ser el 2003.

El principal punt negre és la via interurbana N-260, sobretot en les proximitats al PK 44, amb 8 accidents, seguit de la via GIP-5101 de Vilafant a Cistella, a les proximitats del PK 7 amb 1 accident, tal com s'observa en la figura 6.6.6.

Figura 6.6.7.

Accidents de trànsit segons lesivitat i accidents segons via al terme municipal de Vilanant.
Període 2002-2007

Font: Direcció General de Trànsit, 2008.

Pel que fa als **controls d'alcoholèmia** a la comarca de l'Alt Empordà el 9,1% dels controls preventius dels Mossos d'Esquadra de l'any 2005 van resultar positius, per sobre de la mitjana del país que per l'any 2005 es situava entorn el 5,4%. Els controls preventius d'alcoholèmia realitzats a la comarca de l'Alt Empordà per part de la Policia Local al mateix any van donar un percentatge de positius del 10,7%, també per sobre de la mitjana catalana que es situava entorn el 6,4%.

En el conjunt de l'àmbit d'estudi es considera perillosa la velocitat en què circulen determinats grups de motoristes pels camins i carreteres de la zona.

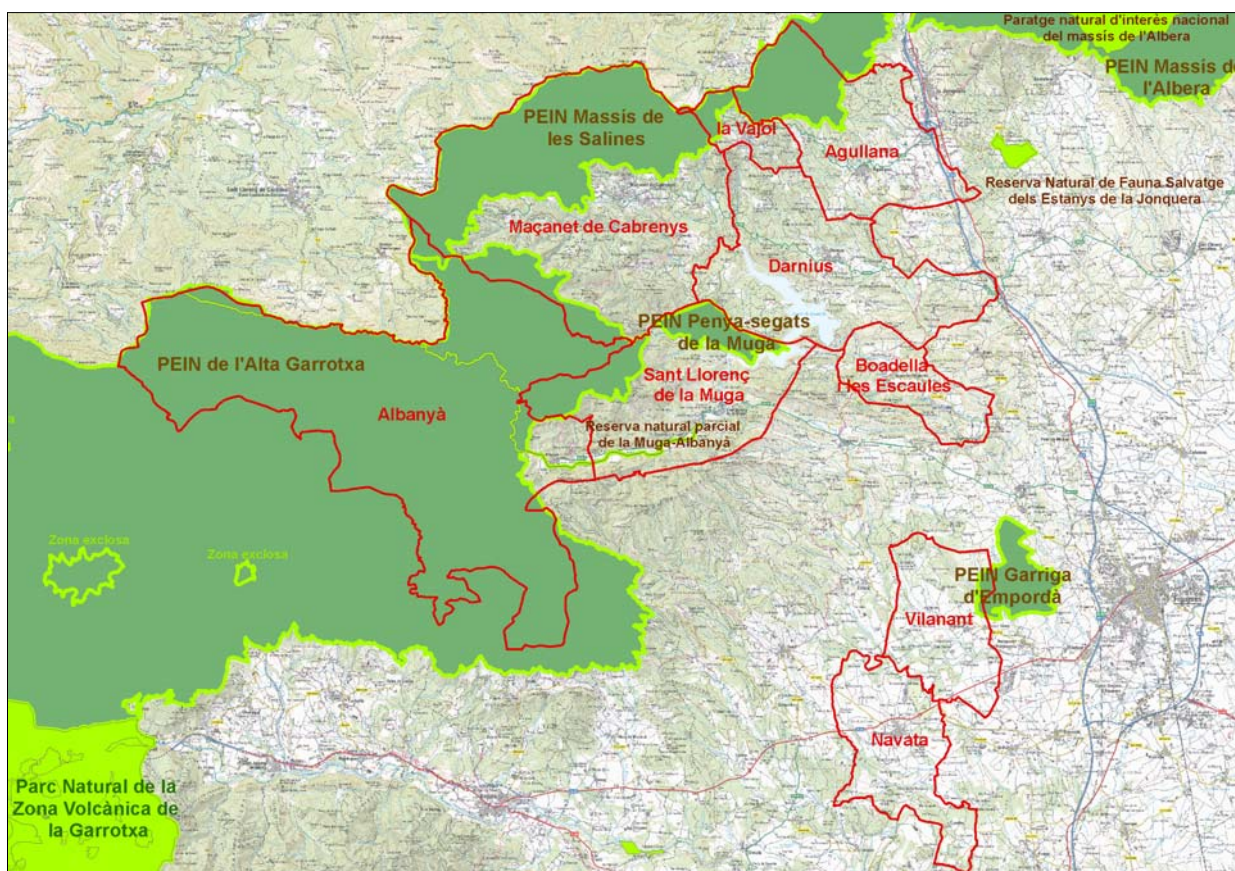
Finalment, destacar que segons els **sondeig d'opinió** realitzats als municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, a Navata es ressaltava la perillositat per l'excés de velocitat d'alguns vehicles en camins no asfaltats; i a Maçanet de Cabrenys i a Albanyà es considera que hi ha problemes d'inseguretat ciutadana, sobretot a l'estiu, atesa l'elevada freqüentació a causa de les segones residències i l'època estival.

6.8. Impacte social de la declaració d'espai amb protecció especial

Aquest capítol tracta la incidència sobre el territori d'una possible declaració de parc natural en l'actual àmbit del **Pla Especial d'Interès Natural de l'Alta Garrotxa**, els límits del qual afecten els termes municipals d'Albanyà (8.862 ha), Sant Llorenç de la Muga (497 ha) i Maçanet de Cabrenys (472 ha), tal com es pot observar en la figura 6.8.1. Tots els altres espais d'interès natural o de protecció especial existents a l'àmbit de la present Agenda 21 dels municipis de Salines-Bassegoda (PEIN Massís de les Salines, PEIN Penya-segats de la Muga; PEIN Garriga d'Empordà i la Reserva natural parcial de la Muga Albanyà) són tractats al capítol 4.2. *Biodiversitat i paisatge*.

Figura 6.8.1.

Espais naturals protegits i espais PEIN (Pla Especial d'Interès Natural) dels municipis de l'Agenda 21 de Salines-Bassegoda.

Font: Departament de Medi Ambient i Habitatge, 2008.

6.8.1. Conveniència de la protecció de l'Alta Garrotxa

L'Alta Garrotxa és un espai d'un valor paisatgístic, natural, arquitectònic i cultural de primera magnitud. El paisatge de l'Alta Garrotxa és el resultat d'uns processos físics, ecològics, socials, econòmics i culturals que han configurat una estructura i unes funcions pròpies que mereixen una protecció especial perquè els nivells de les seves noves transformacions siguin raonables, assumint que el paisatge no és estàtic, sinó dinàmic i complex, i que obliga a adaptar fórmules actives de planificació i gestió.

En aquest sentit, donada (1) la significativa entitat ecològica d'aquest espai, juntament amb la fragilitat i vulnerabilitat dels hàbitats naturals, (2) la raresa, singularitat i amenaça de retrocés de la fauna autòctona, (3) la proximitat de l'espai a entorns, dinàmiques i sinèrgies pròpies dels entorns urbans, així com (4) la importància de l'activitat agrícola i silvícola tradicional en la configuració paisatgística i actiu potencial per a l'impuls de l'economia local del territori, (5) la seva estratègia per a la contenció urbanística, i (6) la utilització, valoració i identitat social d'aquest patrimoni natural i rural, es reconeixen com a objectius de pes per reclamar una figura de protecció especial dels dominis i influències de l'Alta Garrotxa, fent evident la conveniència de materialitzar una proposta provisional de Parc Natural.

El Departament de Medi Ambient i Habitatge s'ha compromès, a través del darrer consell plenari del Consorci de l'Alta Garrotxa (constituït per a la protecció i la gestió de l'EIN de l'Alta Garrotxa al desembre del 2000), a redactar el **Pla Especial de protecció del medi natural i del paisatge de l'Alta Garrotxa**, per tal de determinar els límits del territori, les normatives de conservació dels elements naturals i culturals que es distribueixen en 32.879 hectàrees en la seva major part espais naturals pràcticament verges i ben conservats, així com les noves activitats que apareixen en el territori, com ara el turisme rural, l'escalada, l'acampada i la ramaderia extensiva. En aquest sentit, el Pla Especial ha de determinar la necessitat de convertir l'Alta Garrotxa en espai natural de protecció especial, o més concretament, com a Parc Natural.

● Antecedents normatius de protecció a l'Alta Garrotxa

Des del 28 de desembre de 1995 i en espera del desplegament del Pla d'espais d'interès natural, a l'Alta Garrotxa regien les **Normes especials de protecció del medi natural i del paisatge**.

L'Alta Garrotxa es va incloure al **Pla d'espais d'interès natural** (PEIN), aprovat mitjançant el *Decret 328/1992, de 14 de desembre*. El motiu de la seva inclusió en el Pla és que es tracta d'un dels espais naturals més importants de Catalunya pel que fa a la seva extensió i la seva diversitat. El relatiu aïllament geogràfic ha permès sostenir una notable diversitat d'ecosistemes que es troben en un bon estat de conservació. La important dissimetria dels vessants i els factors climàtics determinen un fort contrast entre la vegetació mediterrània i euro-siberiana. Cal remarcar també la presència de nombroses espècies endèmiques i rares de la flora i de la fauna invertebrada, que determinen biocenosis de gran interès

biogeogràfic. Els poblaments faunístics en general tenen importància notable per la seva diversitat i representativitat de la muntanya mitjana catalana.

Les determinacions específiques del PEIN a l'Alta Garrotxa, s'estableixen en:

- Promoure la creació i adequació d'àrees forestals recreatives, i regular i reconduir l'acampada a l'interior de l'espai.
- Impulsar la redacció i aplicació de Plans Tècnics de Gestió i Millora Forestals, i Projectes d'Ordenació.
- Promoure la inclusió de les bosquines de teix en la delimitació de les superfícies forestals d'àrea reduïda, i declarar estrictament protegides en aquest espai les espècies següents: de la flora, *Allium pyrenaicum*, *Lithospermum oleifolium*, *Polygala vayredae*, *Ophrys catalaunica*, *Erinacea anthyllis*, *Euphorbia duvali* i *Linum campanulatum*, i de la fauna, un coleòpter cavernícola endèmic (*Molopidius spnicollis*), un quilòpode cavernícola endèmic (*Lithobius altotyphlus*) i l'escorpi cavernícola endèmic del Pirineu oriental (*Belisarius xambeui*).
- Promoure la declaració com a Reserva Natural d'aquells àmbits dins l'espai en un millor estat de conservació o amb un major grau de vulnerabilitat. Així mateix fa notar que podria resultar convenient la promoció de la declaració de Parc Natural per a la totalitat o una part de l'àmbit de l'espai.

Així doncs, l'espai natural de l'Alta Garrotxa, va ésser inclòs en el *Pla d'espais d'interès natural* (PEIN), aprovat pel govern de la Generalitat l'any 1992. Tanmateix, les bases cartogràfiques del PEIN, a escala 1:50.000, no van permetre establir una delimitació suficientment detallada i precisa de l'espai de l'Alta Garrotxa. Per aquest motiu el propi PEIN, d'acord amb l'article 16 de la *Llei 12/1985*, d'espais naturals, disposa la necessitat de dur a terme una adaptació cartogràfica posterior sobre plànols amb escales gràfiques més detallades dels límits fixats pel PEIN. En aquest sentit, el **Pla Especial de delimitació de l'Alta Garrotxa** es va aprovar definitivament el novembre del 2004.

D'altra banda, en el marc de la **Xarxa Natura 2000**, l'*ACORD GOV/112/2006*, de 5 de setembre, designa l'Alta Garrotxa com a **zona d'especial protecció per les aus (ZEPA)** i **lloc d'importància comunitària (LIC)**.

Adicionalment, al territori de l'Alta Garrotxa s'han establert altres figures de protecció, que es resumeixen a continuació:

- **Reserva Natural Parcial de la Muga-Albanyà** (*Decret 123/1987*).
- **Refugis de pesca de Beget** (*Ordre de 28.2.94*) i **de la capçalera de la Muga**, des de l'aiguabarreig amb la riera Major.

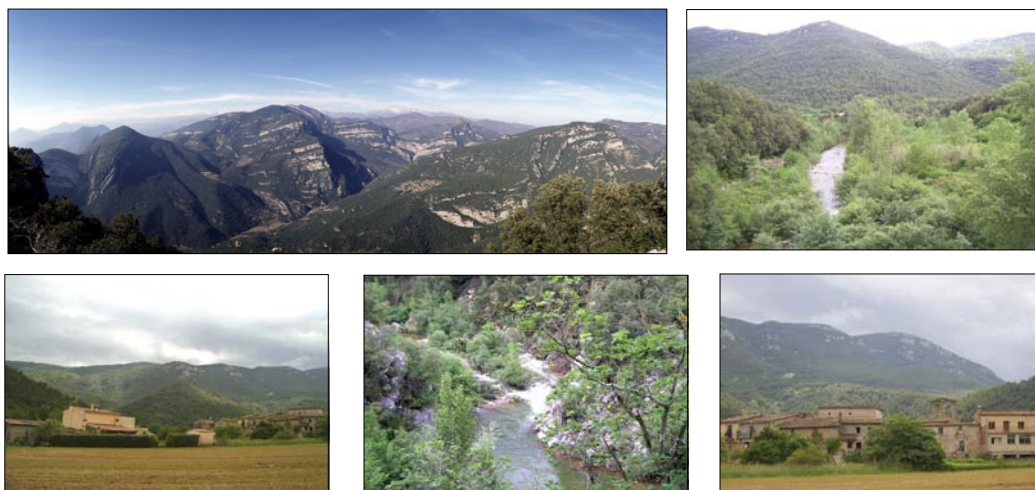

- **Zona de pesca controlada de la Muga** (Albanyà-Sant Llorenç de la Muga) (*Ordre de 28.2.94*).
- **Arbres monumentals**: els tres roures d'Ormoier (*Ordre de 30.8.88*), el roure de Can Planes (*Ordre de 19.4.91*) i el roure de la font del Bac (*Ordre de 3.12.92*).
- **Forests del Catàleg d'Utilitat Pública**, núm. 6, 71, 76, 77 i 79.

Així mateix gaudeixen de protecció, segons la legislació sectorial aplicable, diversos elements de patrimoni històric i cultural de l'Alta Garrotxa.

Figura 6.8.2.

Espai PEIN de l'Alta Garrotxa, pas del riu Muga pel municipi d'Albanyà.

Font: Consorci de l'Alta Garrotxa i elaboració pròpia, 2008.

Amb la redacció del Pla Especial o amb la possible declaració de Parc Natural de l'Alta Garrotxa, es podrà reforçar la protecció dels espais naturals que ja disposen d'un marc normatiu (PEIN de l'Alta Garrotxa, Reserva natural parcial de la Muga-Albanyà, etc.) que garanteix el manteniment, la recuperació i la millora de la biodiversitat, i alhora ampliarà el règim de protecció fins a entorns amb valors naturals, ambientals, culturals, socials i històrics que també intervenen a la dinàmica del paisatge de l'Alta Garrotxa, i mereixen ser objectes d'una planificació, ordenació i gestió especial.

El planejament territorial ha de preveure el compromís de la protecció dels espais naturals i rurals en la formulació dels següents objectius:

- **AMBIENTALS.** Consolidar un territori d'elevat valor natural, paisatgístic i ambientalment funcional, que pugui actuar com un revulsiu actiu pel desenvolupament local i territorial de la zona.
- **ECONÒMICS.** Proposar un programa de desenvolupament socioeconòmic que contribueixi a mantenir l'activitat econòmica tradicional, i a impulsar nous sectors per dinamitzar l'economia local, per tal que la protecció de l'espai no esdevingui un atenuant o restringeixi les activitats que hi puguin ser compatibles.
- **SOCIALS.** Garantir els nivells de qualitat de vida als ciutadans relacionats amb l'espai protegit i de la seva influència geogràfica i funcional, i atendre les demandes culturals i de lleure de la població usuària.
- **TERRITORIALS.** Homogeneïtzar la planificació del territori utilitzant criteris comuns de sentit supramunicipal.

En general, d'acord amb aquests objectius, els eixos de la gestió dels espais naturals de protecció especial (ENPE) s'haurien d'estructurar en quatre punts bàsics:

- a. la caracterització, recuperació, valorització i gestió del patrimoni natural, paisatgístic, etnològic, arquitectònic, social, cultural, arqueològic i simbòlic,
- b. el desenvolupament socioeconòmic amb actuacions de millora rural i sensibles al desenvolupament sostenible,
- c. l'ordenació i la gestió racional de l'ús públic equilibrat i compatible, i
- d. la contribució de la planificació dels espais protegits a l'equilibri territorial.

A grans trets, l'objectiu general de la gestió d'aquest nou possible entorn natural i rural subjecte a una protecció especial, ha de ser la conciliació de la conservació de l'espai amb el seu ús social i econòmic, ja que es tracten no només d'activitats compatibles, sinó també complementàries en un territori com el de l'Alta Garrotxa en el qual el despoblament progressiu afecta directament a la conservació de l'espai.

6.8.2. Oportunitats i amenaces d'àmbit social arran de la declaració d'un espai amb una protecció especial

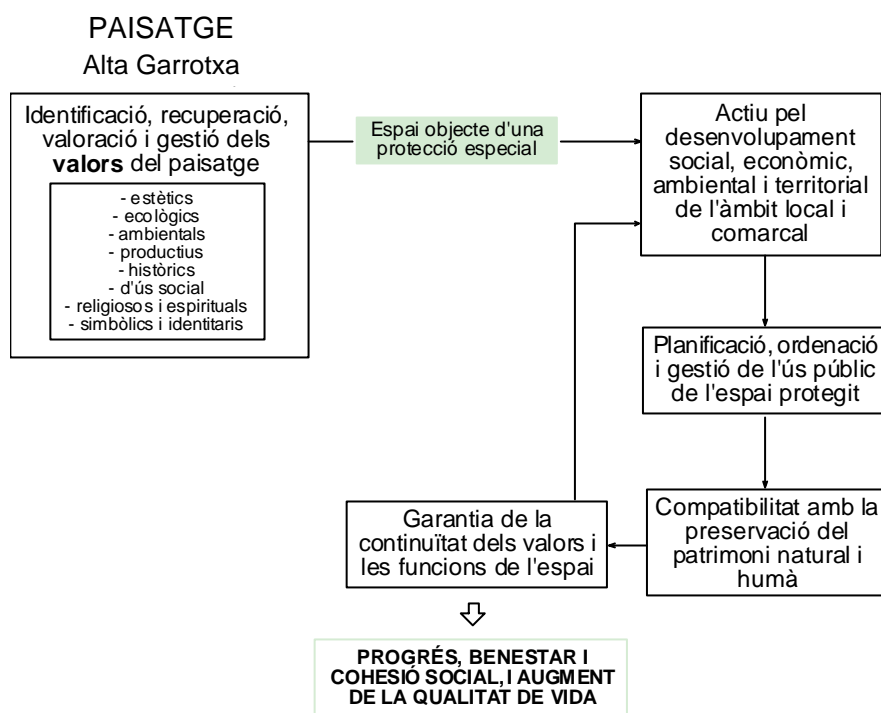
Val a dir que les expectatives de declaració d'un espai com a objecte per a una protecció especial podria impulsar inicialment un moviment i un exercici de posada en contacte entre els diferents actors relacionats amb el territori per a la discussió, l'intercanvi de perspectives i el consens sobre l'ordenació, la gestió i la millora del paisatge, sobretot en aspectes com (1) el reconeixement dels valors intrínsecs i creats al paisatge, (2) la conciliació de la diversitat d'usos i interessos, i més concretament (3) la compatibilitat de l'ús públic als espais naturals i rurals.

La planificació i la gestió d'un espai protegit de valor i significat natural, ambiental, paisatgístic, cultural, històric i social repercuteix positivament en l'evolució sostenible dels municipis, que hauria de transitar necessàriament pel camí de l'equilibri entre la conservació del paisatge i el desenvolupament del sector econòmic –atenent sobretot les activitats tradicionals–, així com del foment del benestar i la identificació social. Esdevindria una eina determinant dins la planificació territorial per impulsar i materialitzar oportunitats econòmiques, ambientals i socials a partir de la regulació d'una sèrie de processos, activitats i usos diversos i complementaris.

A la figura 6.8.3. s'avança el marc dels beneficis socials que podrien derivar d'una planificació i gestió integral i sostenible del paisatge de l'Alta Garrotxa, sempre que es garanteixi la continuïtat dels valors i les funcions de l'espai, perquè esdevenen un actiu pel desenvolupament social, econòmic, ambiental i territorial de l'àmbit local i comarcal.

Figura 6.8.3.

Marc introductori dels resultats d'una política de desenvolupament sostenible.

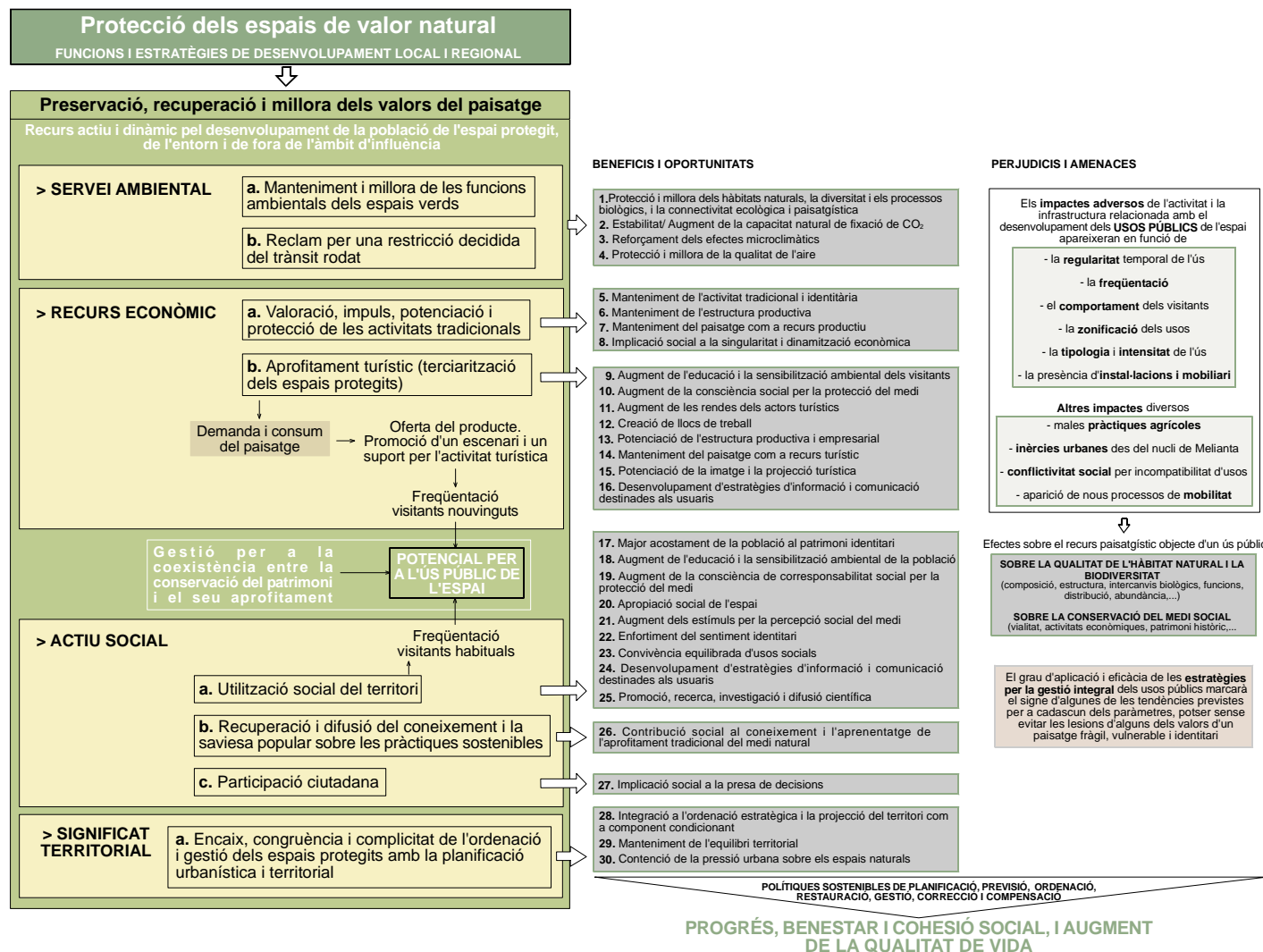
Font: Elaboració pròpia, 2008.

Els beneficis principalment socioeconòmics –sobre l'economia local i la població en general– vinculats a la preservació activa i racional del patrimoni natural, i del que és hereu de l'activitat humana tradicional, es resumeixen i s'interrelacionen a la figura 6.8.4.

Figura 6.8.4.

Beneficis socials de la declaració d'espai amb protecció especial.

6. Aspectes de sostenibilitat social

És una evidència que la preservació, recuperació i millora dels valors del paisatge poden esdevenir un actiu dinàmic pel desenvolupament de la població de l'espai protegit, de l'entorn i de fora de l'àmbit d'influència, alhora que si no es determina una planificació i una gestió sostenible i equilibrada d'aquests espais, poden aparèixer unes amenaces que lesionin els valors pels quals el paisatge i els valors del patrimoni natural són objecte d'interès per una protecció especial.

El més important és encaminar una gestió racional que asseguri la coexistència entre la preservació del patrimoni i el seu aprofitament públic o privat vinculat a l'activitat econòmica i a l'ús social (parcialment vinculat al turisme) d'aquests entorns.

Específicament, la garantia de la protecció de l'entorn natural i rural afavorirà la continuïtat i millora del servei ambiental de l'espai, esdevindrà un recurs per a l'impuls econòmic de la zona, alhora que un actiu social des de la utilització de l'espai (pel lleure i la trobada, la contemplació, la creació artística, el passeig, el descans, l'educació ambiental, l'excursionisme, la recerca científica, l'esport, la descoberta, etc), la recuperació i difusió de coneixements locals, tradicionals i sostenibles d'aprofitament dels recursos naturals, i la implicació de la població a la presa de decisions sobre la planificació del territori. La implicació social en la configuració i protecció del territori serà un estímul per arrelar el sentiment identitari de la població vers l'espai protegit i el seu entorn. Tanmateix, l'esperit de la protecció especial d'un espai d'interès pren un significat rellevant per la seva contribució a l'equilibri del territori, sempre que sigui còmplice amb la planificació urbanística i territorial.

Per tant, la principal oportunitat que derivi de la protecció del patrimoni natural i humà és la possibilitat d'acollir un ús públic equilibrat, compatible i complementari. L'ordenació i la gestió de l'ús públic dels espais naturals és fonamental pel desenvolupament i la dinamització estratègica de tots els municipis de l'espai protegit, i hauria de ser canalitzada en un procés integral, comú i de perspectiva territorial, que interpreti els espais protegits com un valor regional.

D'aquesta manera, l'ordenació de l'ús públic de l'Alta Garrotxa prendrà una forma normativa per reconèixer, recuperar i conservar les qualitats del paisatge, per millorar les condicions de vida dels qui viuen al/del territori, i per enfortir i estimular el compromís de la població a la utilització sostenible dels espais.

Tot i això, la figura 6.8.4. també avança els perjudicis o amenaces vinculades a la utilització dels espais, que puguin afectar negativament la qualitat de l'hàbitat natural i malmetre la conservació del patrimoni més social. En aquest sentit, s'apunten impactes lligats directament a l'ús públic de l'espai (sobrefreqüentació, intensitat de l'activitat, etc.) i a la necessitat d'adequar una infraestructura relacionada amb el desenvolupament dels usos públics del paisatge.

D'altra banda, poden aparèixer altres riscos ambientals o socials lligats a les males pràctiques agrícoles o a les inèrcies urbanes que puguin arribar dels nuclis adjacents al límit de l'espai PEIN de l'Alta Garrotxa, a la conflictivitat social que pugui derivar de la

incompatibilitat d'usos, o a l'aparició de nous processos de mobilitat que puguin resultar de l'augment de la demanda recreativa, entre d'altres.

Amb tots els comentaris recollits fins a aquí, és evident, doncs, la necessitat de concretar una proposta de declaració d'una protecció especial i integral de l'espai de l'Alta Garrotxa per preservar els seus valors actuals, incloent espais amb figures de protecció (riu Muga) i, alhora, la conveniència d'avançar paral·lelament directrius i estratègies de gestió de l'espai, especialment per regular les condicions dels usos i activitats compatibles, que no provoquin perturbacions per excés dels límits de tolerància. Per tant, cal concentrar esforços en un doble vessant bàsic. Un primer, en la protecció, restauració i millora del patrimoni natural, i un segon en l'ordenació dels usos públics i la difusió dels valors ambientals. Entre els segons, es poden impulsar polítiques socials de control de l'accés al medi natural, d'educació ambiental, de zonificació i control dels usos, de racionalització de la intensitat dels usos, de restricció d'activitats, de gestió de la mobilitat, etc.

En definitiva, la complexitat de la planificació i gestió dels espais protegits requereix una comprensió i la inclusió dels processos socials, una perspectiva en el coneixement del territori i els seus usuaris, i una estreta vigilància i anàlisi de tots els paràmetres i de les seves pressions sobre els valors més vulnerables del medi.

6.9. Organització municipal

La composició i organització dels ajuntaments de l'àmbit d'estudi es caracteritza per una estructura de funcionament molt senzilla. Tanmateix, i pel que fa l'organització política compten amb un organigrama estructurat en regidories de govern, amb competències bastant ben delimitades i prou complexes. Però la realitat de cada municipi varia en funció de la seva entitat de població, tal i com es veurà tot seguit.

Als municipis de l'àmbit de la present Agenda 21 dels municipis del sector nord Salines-Bassegoda, i independentment del seu pes demogràfic, les regidories queden repartides entre 3 i 5 regidors (vegeu taules de la 6.9.1 a la 6.9.9).

Taula 6.9.1.

Composició del consistori municipal d'Agullana.

Nom	Càrrec	Partit
Alfons Quera i Carré	Alcalde.	ERC-AM
Carme Trilla i Bassach	Primer Tinent d'Alcalde. Acció Social i Ciutadania, Ensenyament, Cultura i Hisenda.	ERC-AM
Gerard Couto i Bota	Segon Tinent d'Alcalde. Urbanisme, Medi Ambient i Esports.	ERC-AM
Joan M. Teixidor i Bahí	Governació, Joventut, Sanitat i Festes Populars i Tradicions	ERC-AM
Àngel Reinal i Pujulàs	Regidor	CIU
Rosa M. Santeugini i Mach	Regidora	CIU
Manel Boadas i Bech de Careda	Regidor	PSC-PM

Font: Ajuntament d'Agullana, 2008.

Taula 6.9.2.

Composició del consistori municipal d'Albanyà.

Nom	Càrrec	Partit
Vivenç Campassol i Terrades	Alcalde. Governació, Ensenyament i Urbanisme.	IA-PM
Jaume Cufi i Custujà	Primer Tinent Alcalde. Obres i Serveis públics, Esports i Governació	IA-PM
Maria Ambrosio i Grifé	Ensenyament, Cultura, Festes i Benestar social.	IA-PM
Lluís Rios i Cufi	Medi Ambient, Agricultura i Turisme	IA-PM
Albert Molins i Galas	Hisenda, Sanitat i Joventut.	IA-PM

Font: Ajuntament d'Albanyà, 2008

Taula 6.9.3.

Composició del consistori municipal de Boadella i les Escaules.

Nom	Càrrec	Partit
Emili Santos i Bach	Alcalde. Comissió especial de comptes	ICV-EPM
Maria Teresa Llado i Masot	Governació, Serveis i Hisenda	ICV-EPM
Àngel Rodríguez i Lozano	Promoció Social i Assistència Social	ICV-EPM
Àngel Llorente Cilleruelo	Urbanisme i Medi Ambient	ICV-EPM
Marc Gonzàlez Garrugat	Regidor	ERC-AM

Font: Ajuntament de Boadella i les Escaules, 2008.

Taula 6.9.4.

Composició del consistori municipal de Darnius.

Nom	Càrrec	Partit
Jaume Madern i Cruset	Alcalde. Regidor de Governació i règim intern, Edificis i instal·lacions municipals, Carreteres i camins rurals i Protecció civil.	CIU
Reyes Enrique i González	Primer Tinent Alcalde. Regidor d'Urbanisme i obres, Via pública, Parcs i jardins i Esports.	CIU
Josep Sardaña i Maria	Segon Tinent Alcalde. Regidor d'hisenda, Cultura i ensenyament i Servei municipal d'aigües	CIU
Miquel Gorgot-Palau i Izquierdo	Regidora de Sanitat, Serveis socials, Gent gran, Joventut i Festes	CIU
Eduard Payra i Ferrer	Regidor	PD-PM
Albert Oliver i Ricard	Regidor	PD-PM
Olga Fernández i Busquets	Regidora	PD-PM

Font: Ajuntament de Darnius, 2008

Taula 6.9.5.

Composició del consistori municipal de Maçanet de Cabrenys.

Nom	Càrrec	Partit
Lluís Carbó i Sagner	Alcalde. Hisenda i patrimoni.	CIU
Ramon Roger i Romeu	Primer Tinent Alcalde. Sanitat.	CIU
Maria Carmen Rodríguez i Puig	Segona Tinent Alcalde. Benestar social i Cultura	CIU
Marc Costejà i Safont	Regidor d'Obres i urbanisme i Esports	CIU
Joan Marc Subiràs i Planas	Turisme, Medi ambient, Festes i espectacles	CIU
Josep Bosch i Pagès	Regidor	PSC
Jordi Planelles i Martí	Regidor	PSC

Font: Ajuntament de Maçanet de Cabrenys, 2008

Taula 6.9.6.

Composició del consistori municipal de Navata.

Nom	Càrrec	Partit
Jaume Homs i Campamar	Alcalde. Urbanisme, Medi ambient, Turisme, Serveis i noves tecnologies.	CIU
Pilar Portella i Pararols	Ensenyament, Sanitat, Benestar social, cultura i coordinació de regidories.	CIU
Josep Barceló i Portella	Hisenda, Governació, Agricultura i Xarxa de camins.	CIU
Xavier Parella i Roura	Joventut, Festes, Esports i lleure	CIU
Marta Mestres i Arenas	Col·labora en: Ensenyament, Sanitat, Benestar social i Cultura	ERC
Isabel Oca i Masanet	Col·labora en: Joventut, Festes, Esports i lleure	ERC
Enric Vehí i Cabeza	Col·labora en: Noves tecnologies, Ensenyament, Sanitat, Benestar social i cultura	PSC

*Font: Ajuntament de Navata, 2008***Taula 6.9.7.**

Composició del consistori municipal de Sant Llorenç de la Muga.

Nom	Càrrec	Partit
Lluís Vila i Pujol	Alcalde. Governació, Hisenda, Benestar social i Salut.	CIU
Patricia Serrat i Múrio	Tinent Alcalde. Cultura, Joventut, Infància i Comunicació	CIU
Xavier Fàbrega i Sánchez	Urbanisme i Medi Ambient	Independent per CIU
Josep Sardà i Cusí	Esports, Festes i manteniment	ERC
Manel Sánchez Lirola	Sense regidoria per voluntat pròpia	PSC

*Font: Ajuntament de Sant Llorenç de la Muga, 2008***Taula 6.9.8.**

Composició del consistori municipal de La Vajol.

Nom	Càrrec	Partit
Maria Montserrat Sarabia i Molera	Alcaldeessa. Urbanisme, Patrimoni, Hisenda, Medis de comunicació i Benestar social.	CIU
Jesús López i Gabasa	Primer Tinent Alcalde. Governació, Urbanisme, Ordenació territori i serveis i Benestar social.	CIU
Maria José Sánchez i Pino	Tresorera. Ensenyament, Cultura, Turisme i Benestar social.	CIU
Lluc Guàrdia i Pujol	Sanitat, Hisenda, Medi ambient, Esports i Benestar social.	CIU
Dolors Manzanera i Candela	Regidora.	ERC-AM

Font: Ajuntament de La Vajol, 2008

Taula 6.9.9.

Composició del consistori municipal de Vilanant.

Nom	Càrrec	Partit
Esteve Puignau i Mas	Alcalde. Governació, Obres, urbanisme i infraestructura i Servei municipal.	CIU
Sònia Estarriol i Suñer	Hisenda, Ensenyament, Esports, Sanitat i benestar social.	CIU
Josep Pedragós i Puigvehí	Cultura, festes i joventut, Medi ambient i Agricultura i ramaderia	CIU
Florenci Torrentà i Puigdevall	Regidor	VitxS.XXI-PM
Carles Saguer i Sospedra	Regidor	VitxS.XXI-PM
Miquel Àngel Sibecas i Pou	Regidor	ERC-AM
Carlos Sardà i Borroy	Regidor	ERC-AM

Font: Ajuntament de Vilanant, 2008

L'organització tècnica d'aquests ajuntaments també és simple i polifacètica. El personal contractat pels ajuntaments es fonamenta sobretot en les figures del secretari/a-administratiu/iva que assumeixen el gruix de les gestions que es generen en el dia a dia. Depenent del municipi la plantilla s'amplia amb l'agutzil, conserge, brigada municipal,...

Els càrrecs tècnics de categoria superior solen ser de caràcter extern procedents del Consell Comarcal de l'Alt Empordà o privats, amb una jornada laboral parcial, que estan directament contractats per l'Ajuntament. En les taules següents es presenta la situació a cada municipi.

Taula 6.9.10.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Agullana. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretaria	Completa	35	1
Auxiliar d'oficina	Completa	30-35	2
Agutzil	Completa	40	2
Tècnic	Parcial	5-6	1
Educadores llar d'infants	Completa	20-36-36	3
Monitores de menjador	Parcial	10-15	2
Personal de neteja	Parcial	6-25-30	3

Font: Ajuntament d'Agullana, 2008.

Taula 6.9.11.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Albanyà. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretaria	Parcial	8	1
Arquitecte	Parcial	variable	1
Personal de neteja	Parcial	variable	1

Font: Ajuntament d'Albanyà, 2008.

Taula 6.9.12.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Boadella i les Escaules. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretaria	Completa	30	1
Enginyer	Parcial	variable	1
Agutzil	Parcial	20	1
Monitores de menjador	Parcial	10	1
Personal de neteja	Parcial	variable	1

Font: Ajuntament de Boadella i les Escaules, 2008.

Taula 6.9.13.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Darnius. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretari	Completa	40	1
Auxiliar administrativa	Completa	30	1
Arquitecte	Parcial	variable	1
Agutzil	Completa	variable	2
Educadora llar d'infants	Completa	35	1
Personal de neteja	Parcial	variable	1

Font: Ajuntament de Darnius, 2008.

Taula 6.9.14.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Maçanet de Cabrenys. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretaria	Completa	40	1
Auxiliar administratiu	Completa	40	2
Arquitecte	Parcial	variable	1
Enginyer industrial	Parcial	variable	1
Aparellador	Parcial	variable	1
Oficina de turisme	Completa	30	1
Oficial de primera	Completa	40	1
Peons	Completa	40	2
Monitor de lleure	Parcial	20	1
Personal de neteja	Completa	40	1

Font: Ajuntament de Maçanet de Cabrenys, 2008.

Taula 6.9.15.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Navata. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretaria	Completa	40	1
Administratiu/va	Completa	35	1
Auxiliar administratiu/va	Completa	35	2
Tècnic/a especialista llar d'infants	Completa	35	1
Agutzil (serveis múltiples)	Completa	40	1
Personal polivalent	Completa	40	1
Educadora llar d'infants	Completa	35	1
Personal de neteja	Parcial	variable	3
Educadora llar d'infants	Parcial	variable	2
Monitors casal d'estiu - piscina	Parcial	variable (1/2 mesos)	4
Dinamitzador esportiu	Temporal	variable	1

Font: Ajuntament de Navata, 2008.

Taula 6.9.16.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Sant Llorenç de la Muga.
Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretari	Parcial	12	1
Auxiliar administratiu/va	Parcial	6	1
Agutzil	Completa	40	1
Arquitecte	Parcial	3	1
Personal de neteja	Parcial	2	1

Font: Ajuntament de Sant Llorenç de la Muga, 2008.

Taula 6.9.17.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. La Vajol. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretari	Parcial	6	1
Auxiliar administratiu/va	Parcial	16	1
Agutzil	Completa	24	1
Tècnic/a	Parcial	variable	1
Personal de neteja	Parcial	10	1

Font: Ajuntament de La Vajol, 2008.

Taula 6.9.18.

Càrrecs tècnics municipals segons àmbit professional i dedicació. Vilanant. Any 2008.

Lloc de treball / Tasca a desenvolupar	Dedicació	Hores/setmana	Personal
Secretari	Parcial	20	1
Auxiliar administratiu/va	Parcial	20	1
Agutzil	Parcial	20	1
Arquitecte	Parcial	3	1
Personal de neteja	Parcial	10	1
Monitor/a de menjador	Parcial	15-20	2

Font: Ajuntament de Vilanant, 2008.

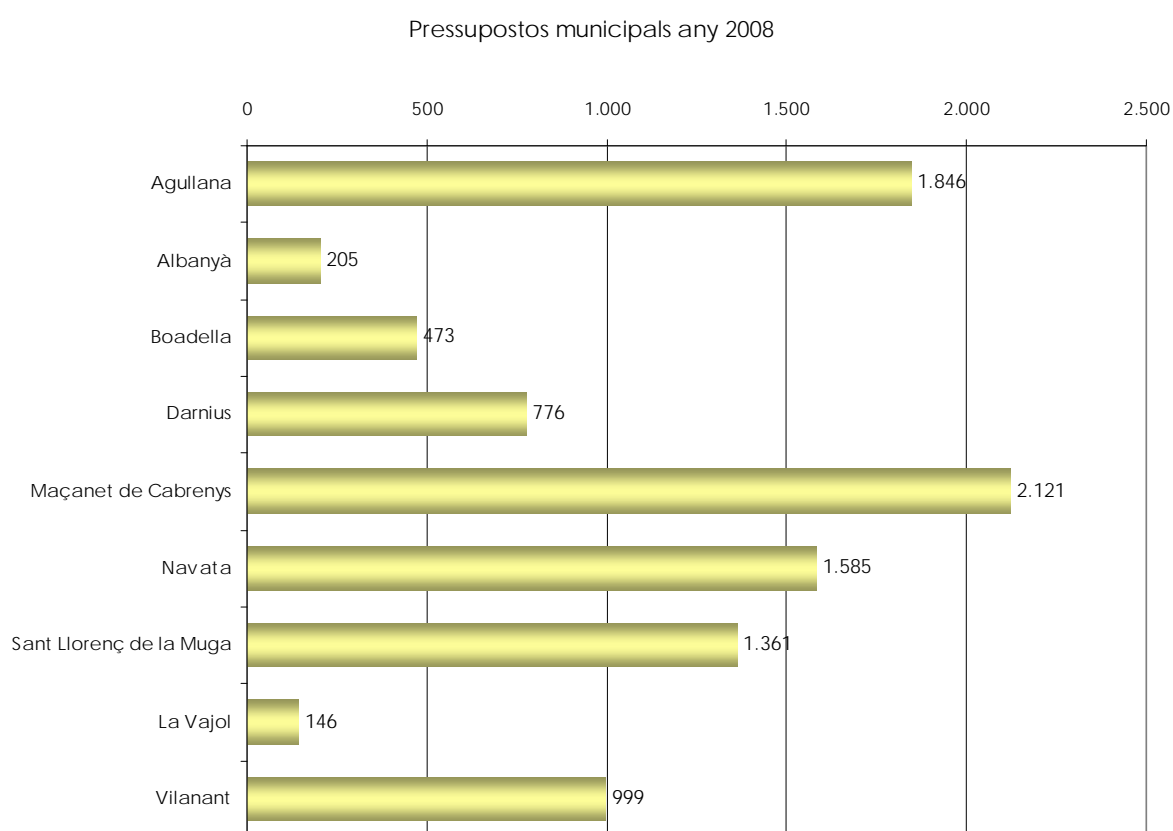
D'altra banda, el pressupost municipal permet constatar diferències entre els municipis de l'àmbit d'estudi, per l'exercici de l'any 2008, tal i com es pot apreciar a la figura 6.9.1. Entre el mínim assolit per La Vajol (146.000€) i el màxim de Maçanet de Cabrenys (2.120.879€) s'hi troben la resta de municipis de l'àmbit d'estudi, que a excepció d'Agullana i Navata no arriben al milió d'euros. Es pot definir doncs, que el pressupost mig dels municipis de l'àmbit

d'estudi està establert en 995.942€, xifra poc representativa atès que està distorsionada per l'elevat valor de Maçanet de Cabrenys.

En l'anàlisi de la figura 6.9.1 cal considerar les possibles variacions anuals conseqüència de subvencions o despeses que oscil·len d'any en any. Només es disposa del pressupost municipal de Sant Llorenç de la Muga de l'any 2007.

Figura 6.9.1.

Pressupost municipal segons consignació inicial (expressat en milers d'€). Any 2008.

Nota: El pressupost municipal de Sant Llorenç de la Muga és de l'any 2007.

Font: *Ajuntaments de l'Agenda 21 dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, 2008.*

Tanmateix, i per tots els municipis, la tendència envers quatre anys enrere és de creixement (excepte als municipis de Maçanet de Cabrenys i de La Vajol), tal i com es pot observar en l'evolució representada en la taula 6.9.11.

Taula 6.9.19.

Evolució dels pressupostos municipals en diferents anys (en €).

Municipi	2004	2005	2008
Agullana	459.929	500.628	1.846.360
Albanyà	s.d.	119.879	205.312
Boadella	169.228	163.238	472.515
Darnius	s.d.	437.500	776.000
Maçanet de Cabrenys	4.527.971	4.194.000	2.120.879
Navata	901.378	790.000	1.585.000
Sant Llorenç de la Muga	219.607	157.000	812.281
La Vajol	154.221	213.312	146.000
Vilanant	s.d.	s.d.	999.129

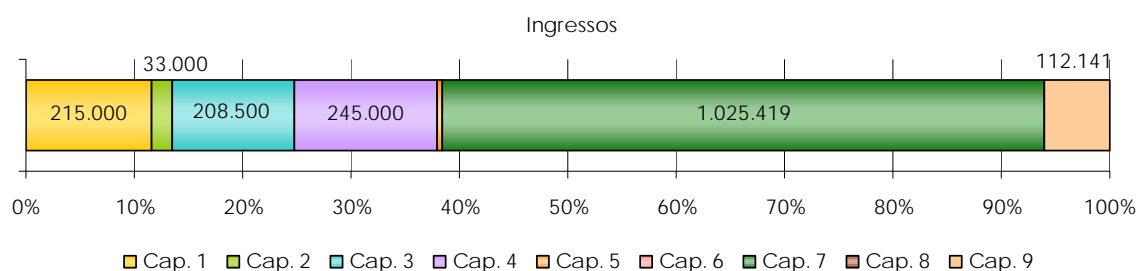
s.d.: sense dades.

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi i web municat, 2008

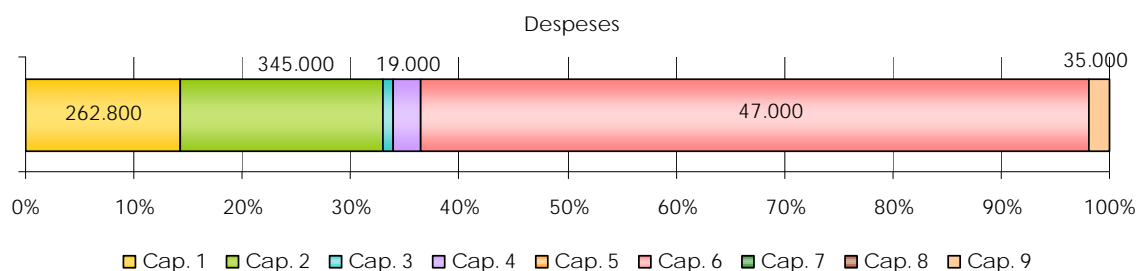
La presentació dels pressupostos municipals, de l'àmbit d'estudi es completa amb una aproximació, d'una banda, als capítols d'ingressos, i de l'altra, als capítols de despeses per a cada municipi:

Figura 6.9.2.

Distribució dels ingressos i despeses municipals d'Agullana. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

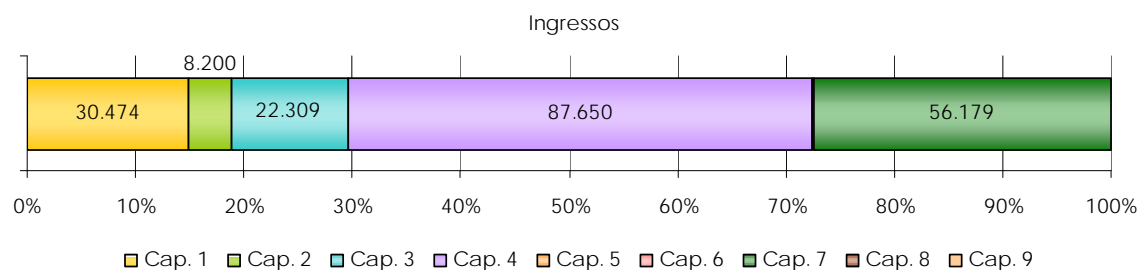

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

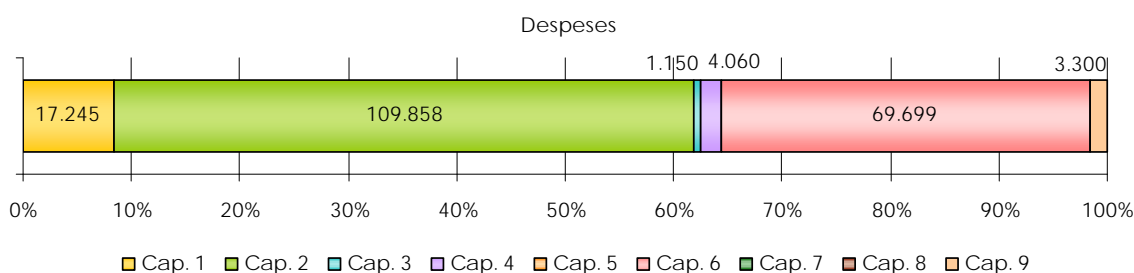
Font: Ajuntament d'Agullana, 2008.

Figura 6.9.3.

Distribució dels ingressos i despeses municipals d'Albanyà. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

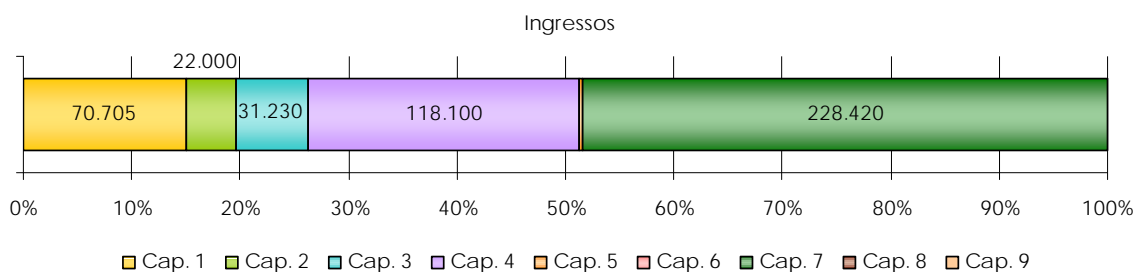

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

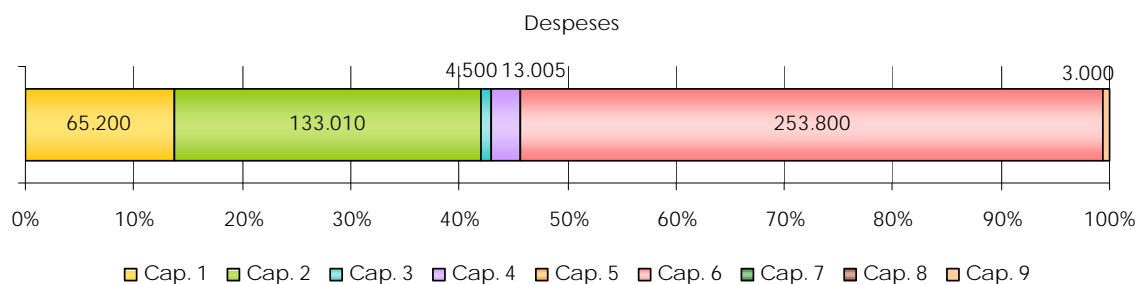
Font: Ajuntament d'Albanyà, 2008.

Figura 6.9.4.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de Boadella i les Escuales. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

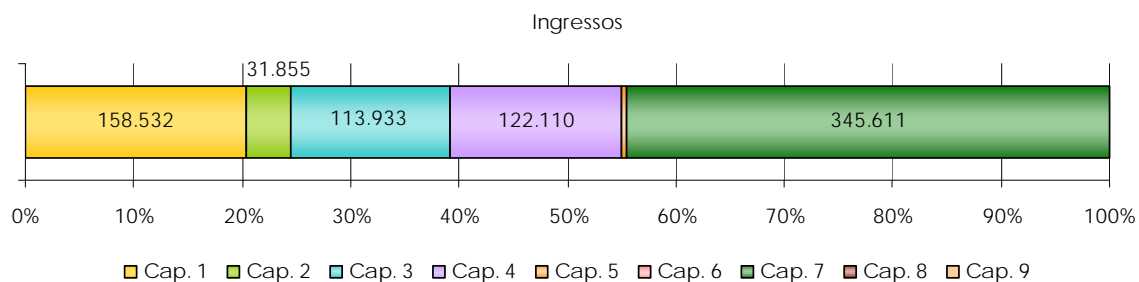

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

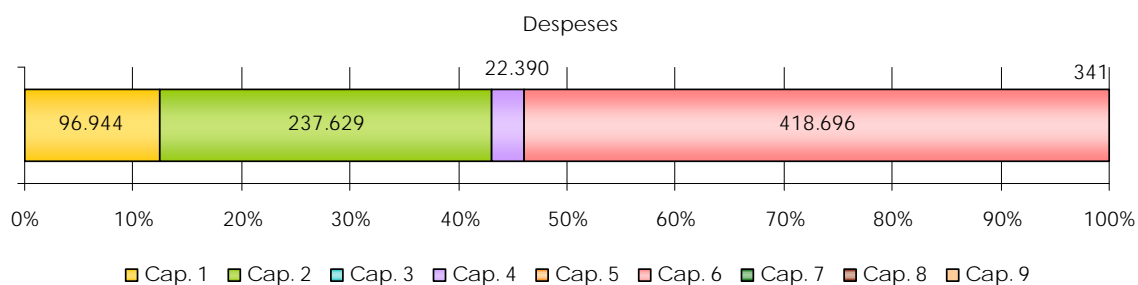
Font: Ajuntament de Boadella i les Escuales, 2008.

Figura 6.9.5.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de Darnius. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

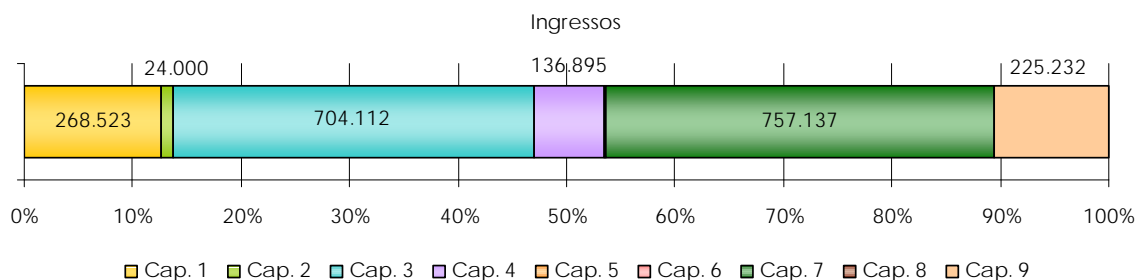

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

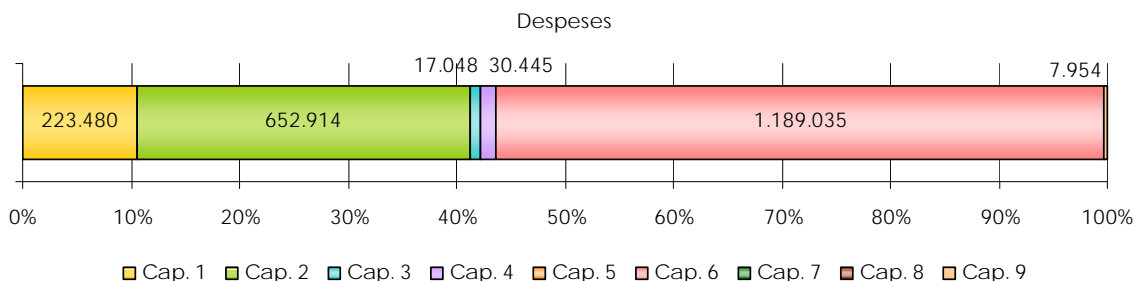
Font: Ajuntament de Darnius, 2008.

Figura 6.9.6.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de Maçanet de Cabrenys. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

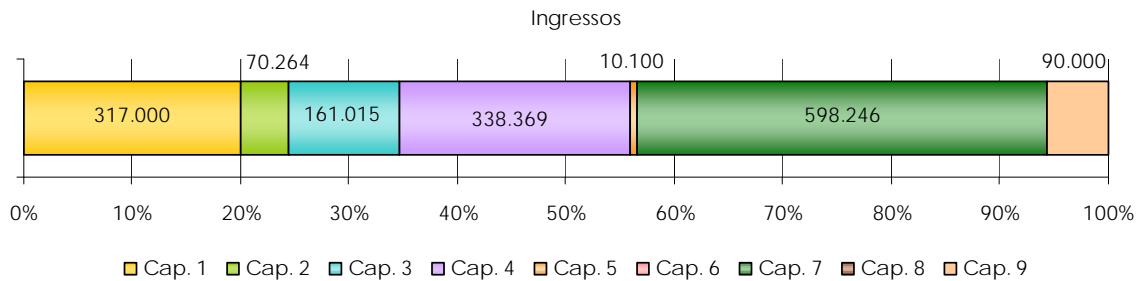

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

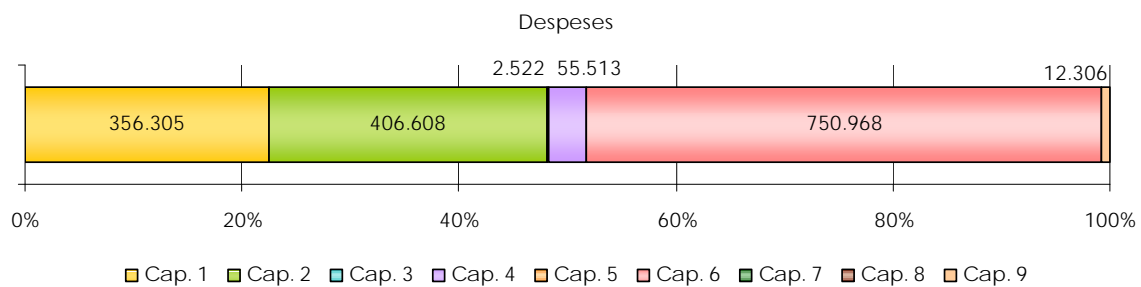
Font: Ajuntament de Maçanet de Cabrenys, 2008.

Figura 6.9.7.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de Navata. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

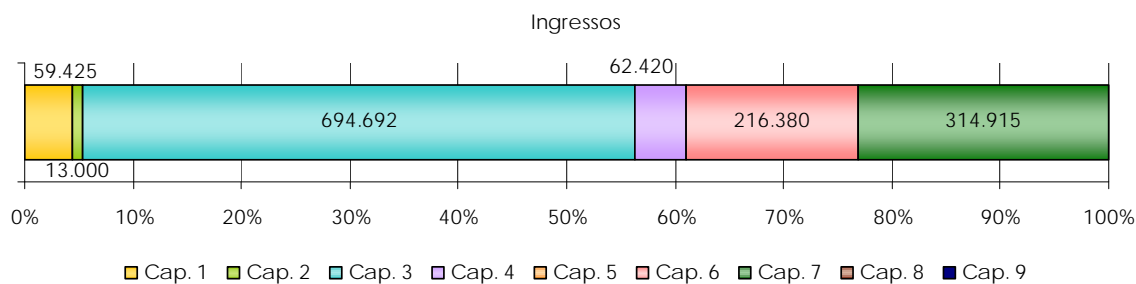
Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

Font: Ajuntament de Navata, 2008.

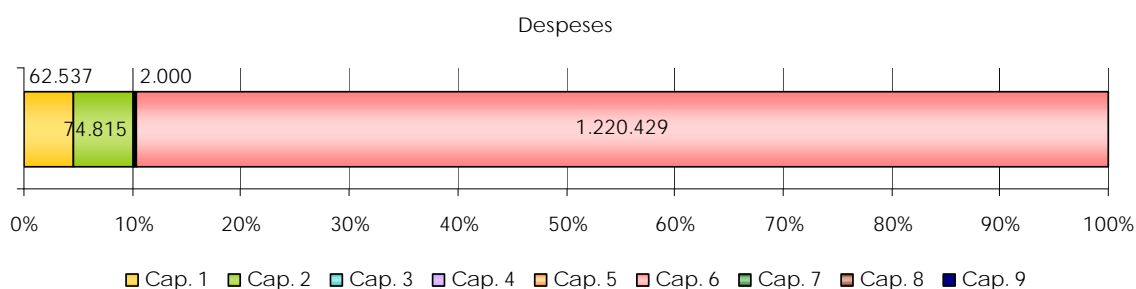

Figura 6.9.8.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de Sant Llorenç de la Muga. Any 2007.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

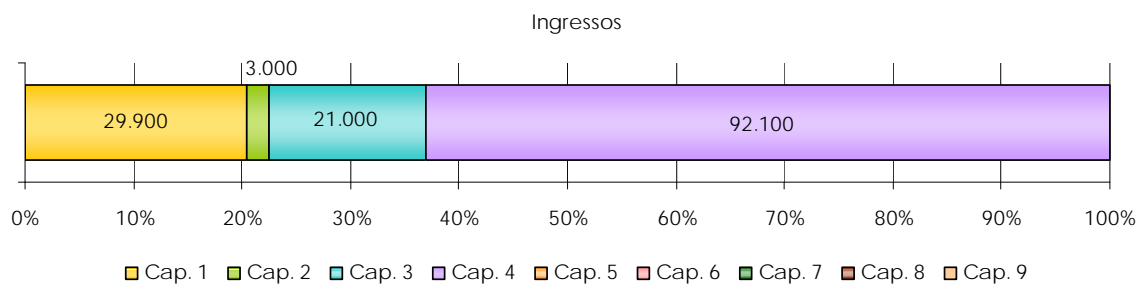

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

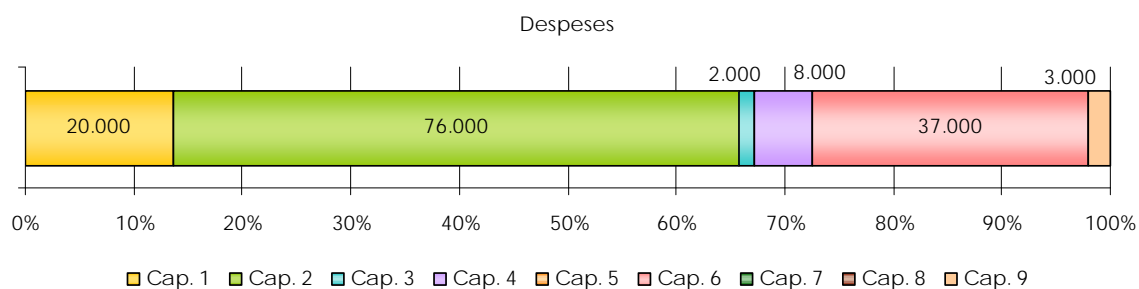
Font: Ajuntament de Sant Llorenç de la Muga, 2008.

Figura 6.9.9.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de La Vajol. Any 2008.

Capítols d'ingressos: 1. Impostos directes; 2. Impostos indirectes; 3. Taxes i altres ingressos; 4. Transferències corrents; 5. Ingressos patrimonials; 6. Alienació d'inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

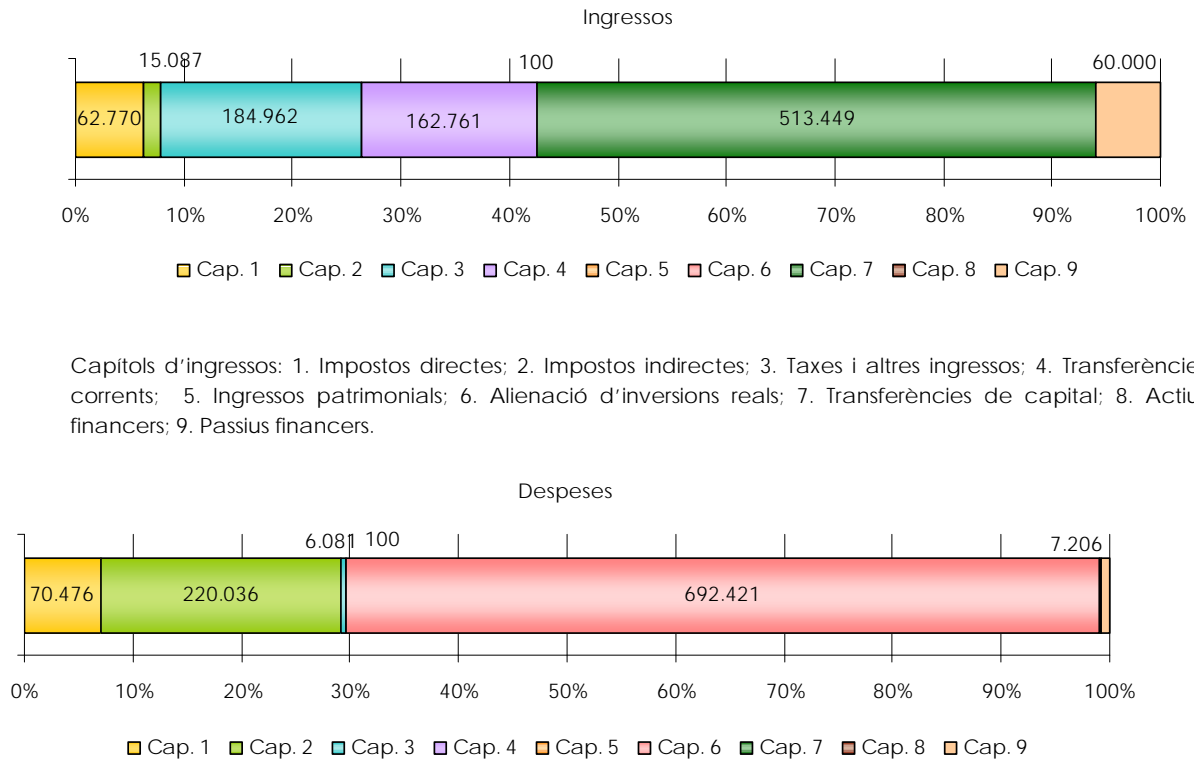

Capítols de despeses: 1. Despeses de personal; 2. Despeses en béns corrents i serveis; 3. Despeses financeres; 4. Transferències corrents; 6. Inversions reals; 7. Transferències de capital; 8. Actius financers; 9. Passius financers.

Font: Ajuntament de La Vajol, 2008.

Figura 6.9.10.

Distribució dels ingressos i despeses municipals de Vilanant. Any 2008.

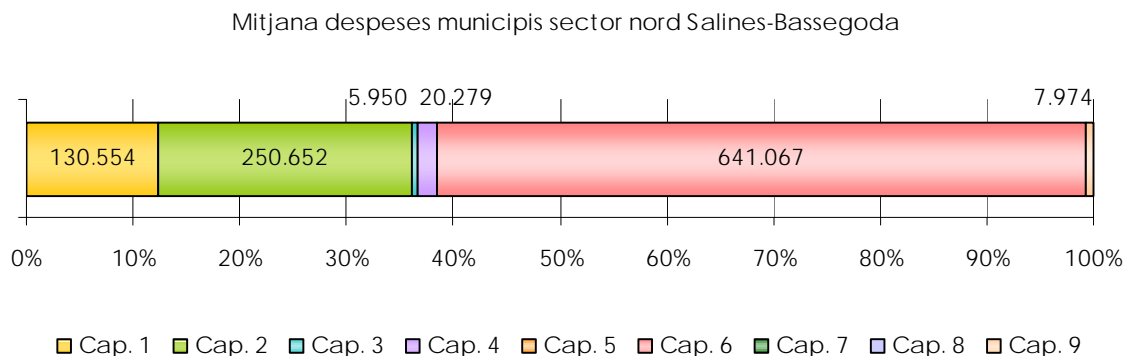
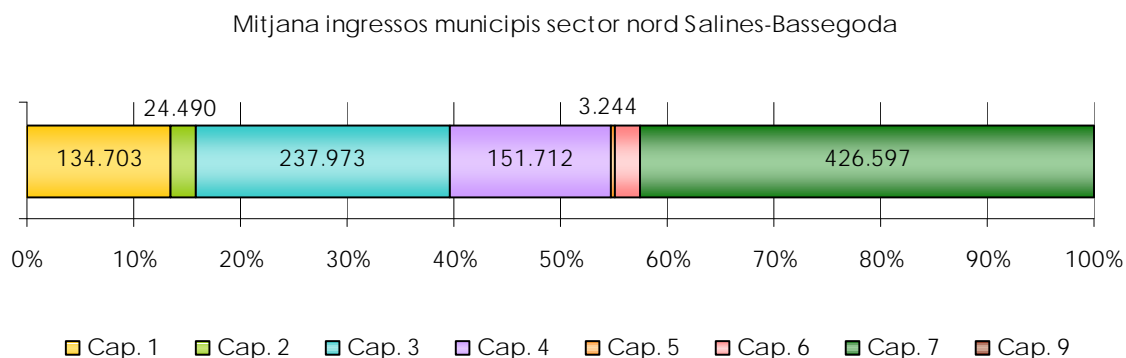
Font: Ajuntament de Vilanant, 2008.

Comparant la distribució de les partides d'ingressos segons els capítols pressupostats de cada capítol arribem a la conclusió que les transferències de capital són la font més important d'ingressos a la majoria dels municipis de la present Agenda 21 (oscil·lant entre el 30 i el 50%), a excepció dels municipis d'Albanyà i la Vajol, on la font més important d'ingressos són les transferències corrents. Els segueixen les transferències corrents i impostos directes i les taxes i altres ingressos.

Pel que fa a la distribució del pressupost de les despeses tots els municipis compleixen el mateix patró: entre un 50-70% del total de les sortides les destinen a inversions reals, un 10-35% a les despeses en béns i serveis i un 10-30% en personal.

Figura 6.9.11.

Mitjana dels ingressos i despeses dels municipis de l'Agenda 21 sector nord Salines-Bassegoda. Any 2008.

Nota: Les dades disponibles del pressupost municipal de Sant Llorenç de la Muga són de l'any 2007.

Font Ajuntaments dels municipis del sector nord Salines-Bassegoda, 2008.

6.9.2. Organització i funcionament supramunicipal

Es té constància de 5 organismes de representació supramunicipal en els quals hi prenen part un o més municipis de l'àmbit d'estudi. Es tracta de corporacions constituïdes per afiliació voluntària, és a dir, més enllà de la pertinença de caire oficial (consells comarcals, diputació).

La naturalesa d'aquestes institucions és d'indole molt diversa i d'un abast territorial també molt diferent. Tot seguit es fa una presentació esquemàtica d'aquests organismes supramunicipals, entre els quals s'inclouen els que tenen un incidència més secundària o d'extensió a l'àmbit territorial de Catalunya (el Consorci Localret i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques).

▪ Associació Salines-Bassegoda

Objectiu

El desenvolupament i la promoció econòmica, la protecció del medi ambient, la coordinació d'activitats econòmiques i de lleure en el seu territori i la cooperació transfronterera.

Municipis adherits

Total: 18 municipis

Àmbit d'estudi: (9) Agullana, Albanyà, Boadella i les Escaules, Darnius, La Vajol, Maçanet de Cabrenys, Navata, Sant Llorenç de la Muga, Vilanant.

▪ Consorti Salines-Bassegoda

Objectiu

El desenvolupament i la promoció econòmica, la protecció del medi ambient, la coordinació d'activitats econòmiques i de lleure en el seu territori i la cooperació transfronterera.

Municipis adherits

Total: 17 municipis

Àmbit d'estudi: (9) Agullana, Albanyà, Boadella i les Escaules, Darnius, La Vajol, Maçanet de Cabrenys, Navata, Sant Llorenç de la Muga, Vilanant.

- Consorci de l'Alta Garrotxa

Objectiu

Conservació, revalorització i gestió integral de l'Espai d'interès Natural de l'Alta Garrotxa.

Municipis adherits

Total: 11 municipis

Àmbit d'estudi: (3) Albanyà, Maçanet de Cabrenys i Sant Llorenç de la Muga.

- Consell d'Iniciatives Locals per al Medi Ambient de les comarques de Girona (CILMA)

Objectiu

Constituir un instrument de cooperació i d'intercanvi per al desenvolupament sostenible dels municipis de les comarques gironines, així com també per a la implantació de les Agendes 21 locals.

Fomentar la integració dels aspectes ambientals a les polítiques de desenvolupament territorial, social i econòmic dels municipis.

Difondre de forma àmplia informació actualitzada de casos concrets i exercicis de bones pràctiques de desenvolupament de la sostenibilitat.

Oferir als responsables polítics i tècnics de les administracions locals, models, mètodes i tècniques de bones pràctiques de desenvolupament sostenible.

Promoure i potenciar accions conjuntes amb altres xarxes que treballen en el camp de la sostenibilitat.

Promoure la incorporació de tots els sectors i agents socials dels municipis en el procés de les Agendes 21 locals.

Municipis adherits

Total: 183 municipis, els 8 Consells Comarcals (Alt Empordà, Baix Empordà, Cerdanya, Garrotxa, Gironès, La Selva, Pla de l'Estany i Ripollès) i la Diputació de Girona.

Àmbit d'estudi: (6) Agullana, Albanyà, Maçanet de Cabrenys, Navata, La Vajol i Vilanant.

- Consorti Localret

Objectiu

Desenvolupament local de les xarxes de telecomunicacions i de les noves tecnologies en els municipis de Catalunya.

Municipis adherits

Total: 800 municipis, la Federació de Municipis de Catalunya i l'Associació Catalana de Municipis i Comarques

Àmbit d'estudi: (4) Agullana, Albanyà, Boadella i les Escaules i Navata.

- Associació Catalana de Municipis i Comarques

Objectiu

Representar, defensar i promoure els interessos generals dels municipis, les comarques i els altres ens locals associats i, alhora potenciar l'autonomia local.

Assistència jurídica a entitats locals sobre qualsevol matèria que afecti el funcionament i competències d'àmbit local.

Municipis adherits

Total: 900 municipis.

Àmbit d'estudi: (8) Agullana, Albanyà, Boadella i les Escaules, Darnius, Maçanet de Cabrenys, Navata, Sant Llorenç de la Muga i La Vajol.

- Xarxa medi ambiental del Pla Director Urbanístic del Sistema Urbà de Figueres (PDUSUF)

Objectiu

Òrgan medi ambiental consultiu en relació al PDUSUF que no té poder de decisió jurídica.

El PDUSUF afecta els municipis de Figueres, Vilafant, Vilabertran, Cabanes, Borrassà, Vilamalla, El Far d'Empordà, Santa Llogaia d'Alguema, Llers, Avinyonet de Puigventós, Navata, Ordís, Peralada, Vilanant, Pont de Molins i Vila-sacra (Alt Empordà). La redacció d'aquest Pla té com a objectius resoldre el nus d'infraestructures de Figueres i el seu entorn. Preveu les infraestructures i els creixements dels sòls industrials i residencials en els propers 20 anys.

Municipis adherits

Total: 16 municipis

Àmbit d'estudi: (2) Navata i Vilanant.

6.9.3. Gestió ambiental

En matèria de gestió ambiental, els governs locals dels municipis del sector nord de Salines-Bassegoda, disposen de regidories de medi ambient. En tractar-se de municipis amb un reduït equip de govern, aquestes regidories solen unir-se a d'altres sota el càrrec d'un mateix regidor.

Taula 6.9.20.

Regidories i àrees de medi ambient.

Municipi	Regidories i àrees
Agullana	Urbanisme, Medi ambient i Esports.
Albanyà	Medi ambient, Agricultura i Turisme.
Boadella i les Escaules	Urbanisme i Medi Ambient.
Darnius	Sense regidoria específica.
Maçanet de Cabrenys	Turisme, Medi ambient, Festes i espectacles.
Navata	Alcaldia, Urbanisme, Medi ambient, Turisme, Serveis i noves tecnologies.
Sant Llorenç de la Muga	Urbanisme i Medi ambient.
La Vajol	Sanitat, Hisenda, Medi ambient, Esports i Benestar social.
Vilanant	Cultura, Festes i joventut, Medi ambient, Agricultura i ramaderia.

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2007.

D'altra banda en cadascun dels municipis de l'àmbit d'estudi hi ha decretades un sèrie d'ordenances i normatives locals en matèria de medi ambient. L'ordenança més freqüent, present en cada municipi, és la referent a la taxa per aprofitaments especials a favor d'empreses explotadores del subministrament d'aigua o altres. La taxa de recollida d'escombraries és també molt present.

A continuació s'especifiquen les ordenances i les regulacions normatives en matèria de medi ambient, vigent a cada municipi:

Taula 6.9.21.

Llistat d'ordenances decretades a cada municipi de l'àmbit de gestió ambiental. Any 2008.

Ordenances	Agullana	Albanyà	Boadella	Darnius	Maçanet de Cabrenys	Navata	Sant Llorenç Muga	La Vajol	Vilanova	Total
Taxa recollida d'escombraries	1	1	-	-	1	2	1	1	1	8
Aigua o altres subministraments	1	1	1	-	1	1	1	1	2	9
Instal·lacions radiocomunicació	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Gestió de runes i enderrocs	-	-	-	1	1	-	-	1	-	3
Aplicació de fems i purins	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
Tinença d'animals domèstics	1	-	-	1	-	1	-	1	-	4
Taxa de clavegueram	1	1	-	-	1	1	-	1	-	5
Llicència d'activitat	2	-	-	-	1	-	-	-	1	4
Camins rurals	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Extracció d'àrids i terres	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Soroll i vibracions	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Caça	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0

Font: Ajuntaments de l'àmbit d'estudi, 2008.

6.9.4. Mecanismes de participació

La comunicació entre l'administració i els ciutadans dels municipis s'estableix mitjançant el que s'anomenen mecanismes de participació. Són els diferents mètodes emprats per tal que els veïns quedin informats de les decisions que es prenen a l'ajuntament, així com també, perquè les inquietuds dels ciutadans arribin al consistori.

Si bé cada municipi compta amb els mecanismes de participació habituals, el desenvolupament de les noves tecnologies ha afavorit el fet que tots els municipis disposin de pàgina web.

Els mitjans de comunicació escrita s'expliquen en detall a l'apartat de *Participació Ciutadana* del capítol 6.6. *Associacionisme i activitat cultural*.

Aquest projecte ha estat redactat per:

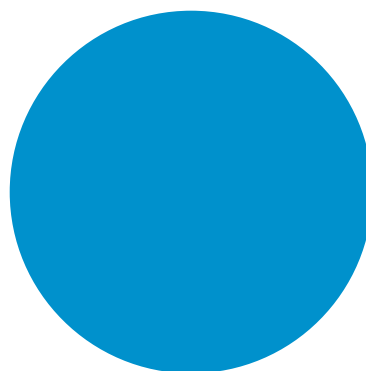
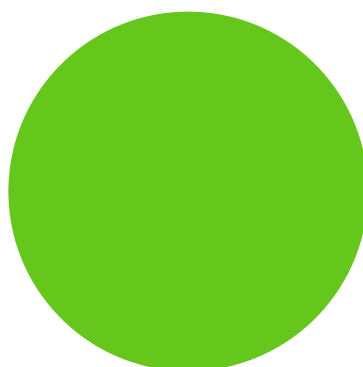
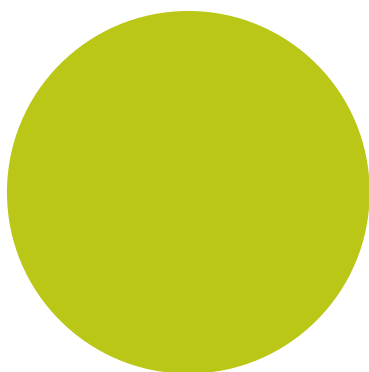

amb la col·laboració de:

I amb el suport de:

Diputació de Girona

Finançament FEDER
Fons Europeu de
Desenvolupament Regional